

Årsrapport
2015

Statkraft AS

INNHOLD

Del 1 Om Statkraft

- 06 Konsernsjefens forord
- 07 Statkraft i tall
- 09 Statkraft i verden

Del 2 Årsberetning

- 12 Årsberetning
- 34 Erklæring fra styret og daglig leder
- 35 Konsernledelsen i Statkraft

Del 3 Årsregnskap

36 Regnskap konsern

- 37 Totalresultat
- 38 Balanse
- 39 Kontantstrømanalyse
- 40 Oppstilling over endring i egenkapital
- 41 Noter

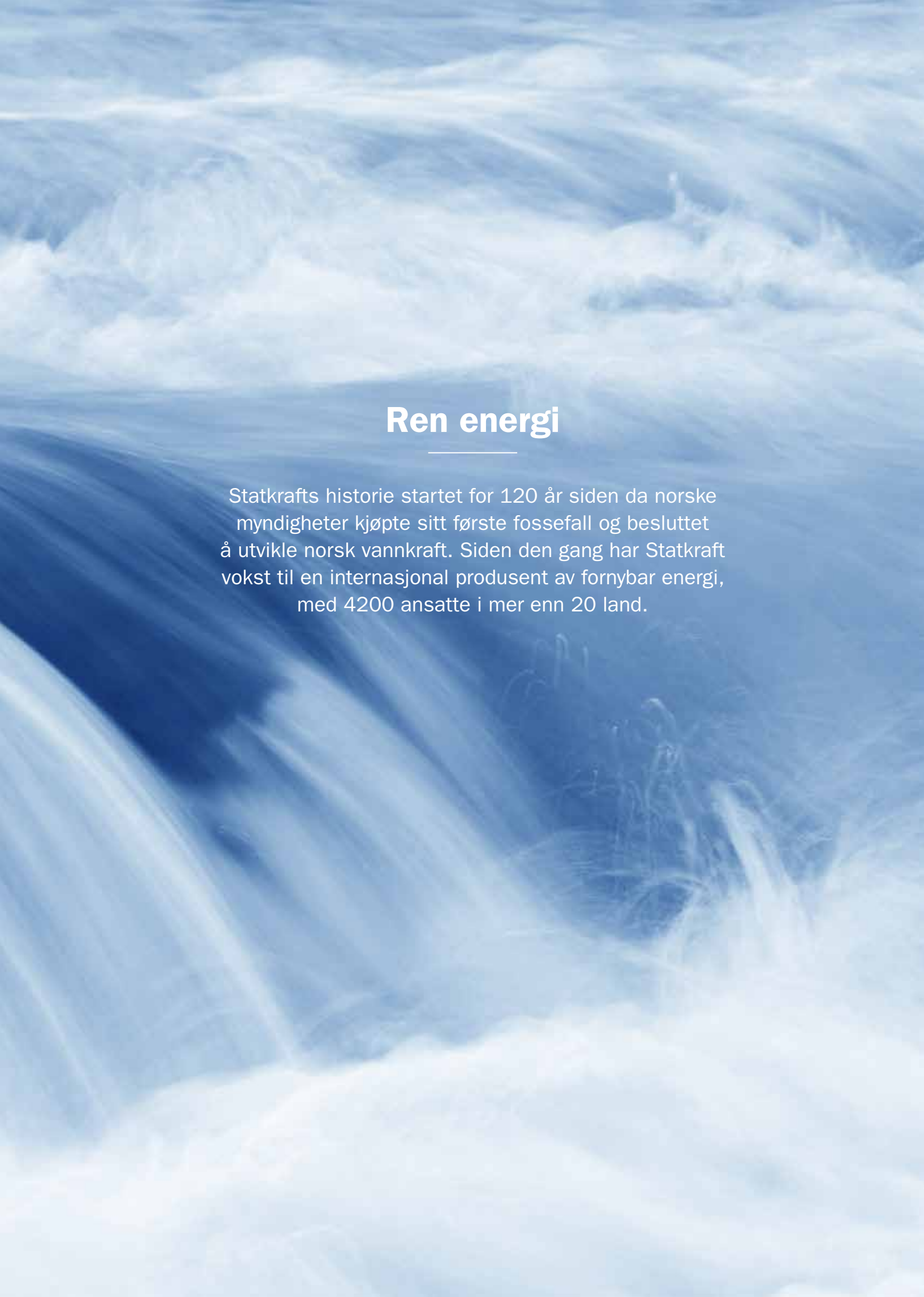
86 Regnskap Statkraft AS

- 87 Resultatregnskap
- 88 Balanse
- 89 Kontantstrømanalyse
- 90 Noter
- 105 Revisors beretning

108 Samfunnsansvar

- 109 Ambisjoner og mål
- 110 Regnskap samfunnsansvar
- 118 Revisors uttalelse

For full rapport se:
aarsrapport2015.statkraft.no

Ren energi

Statkrafts historie startet for 120 år siden da norske myndigheter kjøpte sitt første fossefall og besluttet å utvikle norsk vannkraft. Siden den gang har Statkraft vokst til en internasjonal produsent av fornybar energi, med 4200 ansatte i mer enn 20 land.

Finansielle nøkkeltall

Statkraft AS konsern	Enhet	2015	2014	2013	2012 (omarbeidet)	2011
Fra resultatregnskapet						
Brutto driftsinntekter	Mill. kr	53 094	52 254	49 564	37 550	22 449
Netto driftsinntekter	Mill. kr	20 090	25 805	24 246	18 352	17 161
Driftsresultat før avskrivninger/EBITDA	Mill. kr	10 214	17 631	16 047	10 492	9 795
Driftsresultat	Mill. kr	3 814	13 560	13 002	5 559	6 218
Resultatandel i tilknyttede selskaper	Mill. kr	683	661	1 101	871	898
Netto finansposter	Mill. kr	-5 318	-6 283	-11 592	2 341	-3 642
Resultat før skatt	Mill. kr	-821	7 937	2 511	8 771	3 466
Resultat etter skatt	Mill. kr	-2 369	3 892	208	4 551	40
Poster ekskludert fra underliggende drift						
Urealiserte verdiendringer energikontrakter*	Mill. kr	609	2 396	3 288	-1 030	-1 152
Engangsposter	Mill. kr	-3 610	2 053	125	-2 224	-1 035
Underliggende drift**						
Brutto driftsinntekter	Mill. kr	50 578	48 348	47 458	38 910	22 377
Netto driftsinntekter	Mill. kr	19 255	20 602	20 545	19 207	18 187
Driftsresultat før avskrivninger/EBITDA	Mill. kr	10 169	12 132	12 444	11 347	10 880
Driftsresultat	Mill. kr	6 815	9 111	9 589	8 813	8 405
Fra balansen						
Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	Mill. kr	117 029	102 638	104 779	91 788	88 331
Investering i tilknyttede selskaper	Mill. kr	19 388	19 027	16 002	15 924	15 080
Øvrige eiendeler	Mill. kr	40 488	46 152	32 906	38 195	41 514
Eiendeler	Mill. kr	176 905	167 817	153 687	145 907	144 925
Egenkapital	Mill. kr	88 340	88 059	71 107	62 350	65 655
Rentebærende gjeld	Mill. kr	44 606	36 744	40 377	40 625	37 287
Sysselsatt kapital ¹⁾	Mill. kr	91 089	82 244	82 985	71 282	62 546
Kontantstrøm						
Netto likviditetsendring fra virksomheten	Mill. kr	8 639	6 898	8 106	10 290	9 521
Utbytte for året til eier (inkl. ikke-kontrollerende interesser)	Mill. kr	5 157	74	3 094	4 293	9 400
Av- og nedskrivninger	Mill. kr	6 401	4 071	3 045	4 933	3 564
Likvide midler	Mill. kr	9 056	12 663	7 685	5 440	8 605
Ubenyttede trekkrettigheter	Mill. kr	15 200	14 200	14 200	14 205	14 200
Investeringer						
Vedlikeholdsinvesteringer ²⁾	Mill. kr	1 970	2 368	1 980	1 811	1 129
Investering i økt kapasitet, varige driftsmidler ³⁾	Mill. kr	7 797	7 525	11 303	7 327	5 217
Investeringer i eierandeler ⁴⁾	Mill. kr	3 790	1 287	62	2 583	1 923
Finansieringsstørrelser						
Rentebærende gjeldsgrad ⁵⁾	%	33,6	29,4	36,2	39,5	36,2
Egenkapitalandel ⁶⁾	%	49,9	52,5	46,3	42,7	45,3
Langsiktig rating - Standard & Poor's		A-	A-	A-	A-	A-
Langsiktig rating - Moody's		Baa1	Baa1	Baa1	Baa1	Baa1
Nøkkeltall, regnskap						
EBITDA-margin, regnskap ⁷⁾	%	19,2	33,7	32,4	27,9	43,6
EBITDA-margin, underliggende ⁷⁾	%	20,1	25,1	26,2	29,2	48,6
ROACE, underliggende ⁸⁾	%	7,9	11,0	12,5	13,0	13,9
Regnskapsmessig avkastning fra tilknyttede selskaper ⁹⁾	%	3,5	3,5	6,9	5,5	5,6
Skatteprosent ¹⁰⁾	%	-188,5	51,0	91,7	48,1	98,8
Nøkkeltall, oppstrømsvirksomhet						
Produksjonskostnad vannkraft** ¹¹⁾	Øre/kWh	8,1	7,8	7,5	7,8	7,3
Produksjonsevne****	TWh	58,7	53,7	51,2	50,4	50,1
Produksjon, virkelig	TWh	56,3	56,0	55,9	60,0	51,5
Installert kapasitet****	MW	17 758	17 161	16 630	16 055	15 800
Nøkkeltall, nedstrømsvirksomhet*****						
Lvert elektrisk energi til sluttbruker gjennom nett ¹²⁾	TWh	7,0	6,9	7,3	7,2	7,1
Nettkapital (NVE kapital) ¹³⁾	Mill. kr	3 288	2 858	2 743	2 685	2 690
Totalt lvert volum, strømkunder	TWh	13,3	12,6	13,0	13,2	11,9
Lvert fjernvarme	TWh	0,8	0,8	1,0	1,0	0,8
Markedsstørrelser						
Systempris, Nord Pool	EUR/MWh	21,0	29,6	38,1	31,3	47,2
Spotpris, European Energy Exchange (base)	EUR/MWh	31,7	32,8	37,8	42,6	51,1
Kraftforbruk i det nordiske markedet	TWh	379	375	382	385	376
Kraftproduksjon i det nordiske markedet, virkelig	TWh	394	385	380	399	371
Statkrafts markedsandel av nordisk produksjon	%	13,1	13,5	13,3	15,0	13,9

Regnskap for 2012 er omarbeidet som følge av endrede regnskapsprinsipper. For 2011 er bare balansetallene omarbeidet.

* Eksklusiv Trading og Origination

** Justert for urealiserte verdiendringer for energikontrakter og vesentlige engangsposter

*** Inkluderer konsoliderte selskaper (ikke tilknyttede selskaper) i Norden, Tyskland og Storbritannia

**** Eksklusiv gasskraft og fjernvarme

***** Inkluderer konsoliderte selskapers andel samt de tilknyttede gasskraftselskapene Herdecke og Naturkraft

***** Nøkkeltall omfatter konsoliderte selskaper (ikke tilknyttede selskaper) i Norden

1) Varige driftsmidler
+ immaterielle eiendeler
+ fordringer
+ varer
- avsetning for forpliktelse
- betalbar skatt
- annen rentefri gjeld
+ avsatt, ikke betalt utbytte

2) Balanseført vedlikehold for å opprettholde produksjonsevnen

3) Balanseført utvidelse av produksjonskapasitet

4) Kjøp av aksjer eller andeler, samt egenkapitalutvidelse i andre selskaper

5) Rentebærende gjeld x 100
Rentebærende gjeld + egenkapital

6) Egenkapital x 100
Eiendeler

7) Driftsresultat før avskrivninger x 100
Brutto driftsinntekter

8) Driftsresultat x 100
Gjennomsnittlig sysselsatt kapital

9) Resultatandel i tilknyttede selskaper x 100
Investering i tilknyttede selskaper

10) Skattekostnad x 100
Resultat før skatter

11) Prod.kostnad inkl. eiendomsskatt og avskrivninger, ekskl. salgskostn., overhead, finans og skatt
Normalproduksjon i egendrevne verk

12) Tall i 2015 er foreløpig

13) Avkastningsgrunnlag for beregning av inntektsrammen. Publisert på www.nve.no

Ikke-finansielle nøkkeltall

I tabellene nedenfor presenteres Statkrafts viktigste resultater innen områdene miljøpåvirkning, helse og sikkerhet, samfunn og medarbeidere for perioden 2011-2015. Mer detaljerte resultater finnes i regnskapet for samfunnsansvar.

Kraftproduksjon og fjernvarme

	Enhet	2015	2014	2013	2012	2011
Installert effekt kraftproduksjon ¹⁾	MW	16 778	16 401	16 041	16 257	15 764
Herav vannkraft	MW	13 464	13 273	12 886	13 522	13 249
Herav vindkraft ²⁾	MW	647	488	514	528	321
Herav gasskraft ²⁾	MW	2 600	2 600	2 600	2 178	2 178
Herav biokraft	MW	67	40	40	29	16
Installert effekt fjernvarme	MW	838	760	674	710	666
Kapasitet under utvikling, kraftproduksjon ^{1),3)}	MW	909	1 262	1 673	1 701	1 811
Herav vannkraft	MW	873 ⁵⁾	1 016	1 172	910	1 037
Herav vindkraft ²⁾	MW	36	247	500	361	344
Herav gasskraft ²⁾	MW	0	0	0	430	430
Kapasitet under utvikling fjernvarme	MW	21	23	8	91	112
Kraftproduksjon, virkelig ¹⁾	TWh	56,3	56,0	55,9	60,0	51,5
Herav vannkraft	TWh	52,7	53,4	52,6	57,6	46,0
Herav vindkraft ²⁾	TWh	2,5	1,7	1,4	0,8	0,8
Herav gasskraft ²⁾	TWh	0,5	0,5	1,5	1,5	4,6
Herav biokraft	TWh	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1
Fjernvarme	TWh	1,1	1,0	1,1	1,1	0,9
Andel fornybar kraftproduksjon ⁴⁾	%	99,1	99,1	97,3	97,5	92,1

¹⁾ Inkluderer Statkrafts andel i datterselskaper der Statkraft har majoritet.

²⁾ De felleskontrollerte kraftverkene Herdecke (Tyskland), Kårstø (Norge), Scira og WUKI (Storbritannia) er inkludert.

³⁾ Inkluderer prosjekter der investeringsbeslutning er tatt.

⁴⁾ Ikke fornybar produksjon omfatter gasskraft og fjernvarme basert på fossilt brensel. Fra 2015 er avfall benyttet i forbrenningsanlegget i Trondheim definert som råstoff for oppvarming, og er derfor regnet som en fornybar ressurs.

⁵⁾ Data for Cetin er inkludert, men dette prosjektet er midlertidig stoppet.

Utslipp og miljøhendelser

	Enhet	2015	2014	2013	2012	2011
Utslipp av CO₂-ekvivalenter fra konsolidert virksomhet ¹⁾	Tonn	257 600	313 300	469 600	483 900	1 161 900
Miljøhendelser						
Alvorlige miljøhendelser	Antall	0	0	0	0	0
Mindre alvorlige miljøhendelser	Antall	228	159	127	128	185

¹⁾ Statkrafts eierandel er >50%.

Økonomisk samfunnsbidrag

	Enhet	2015	2014	2013	2012 ¹⁾	2011
Fordeling av verdiskaping						
Utbytte ²⁾	Mill. kr	1 604	5 600	0	4 000	4 900
Stat og kommune ³⁾	Mill. kr	3 665	6 059	4 291	5 891	4 987
Långivere	Mill. kr	5 740	7 143	11 830	3 123	1 630
Ansatte	Mill. kr	3 107	2 667	2 788	2 720	2 453
Selskapet	Mill. kr	-3 376	-2 392	-274	321	-4 517

¹⁾ Statkraft har med virkning fra 1.1.2013 implementert IFRS 11 Felles virksomhet. Effekten av dette er at noen selskaper som tidligere ble ført etter egenkapitalmetoden, nå føres etter bruttometoden. 2012-tallene er omarbeidet, og viser selskapets finansielle stilling og resultat etter nytt regnskapsprinsipp.

²⁾ Inkluderer utbytte og konsernbidrag fra Statkraft AS til Statkraft SF.

³⁾ Skatter og avgifter omfatter skattekostnad, eiendomsskatt, konsesjonsavgifter og arbeidsgiveravgift.

Forretningsetikk og antikorrupsjon

	Enhet	2015	2014	2013	2012	2011
Varslingsaker registrert av konsernrevisjonen	Antall	12	5	2	0	0

Medarbeidere og rekruttering

	Enhet	2015	2014	2013	2012	2011
Medarbeidere 31.12.	Antall	4 170	3 731	3 734	3 615	3 414
Kvinnandelen						
Totalt	%	23	24	23	24	23
Blant lederstillinger	%	23	22	22	21	20
Blant nyansatte	%	26	25	23	29	23
Foretrukket arbeidsgiver ¹⁾						
Økonomistuderenter	Rangering	53	48	43	33	30
Teknologistuderenter	Rangering	7	7	7	7	7

¹⁾ Rangering av Statkraft blant sisteårsstuderenter og yrkesaktive, som definert og målt i Universum Graduate Survey for Norge respektive Universum Professional Survey for Norge.

Helse og sikkerhet

	Enhet	2015	2014	2013	2012	2011
Dødsulykker, konsolidert virksomhet ¹⁾						
Medarbeidere	Antall	0	0	0	0	0
Kontraktører	Antall	0	3	1	2	1
Tredjepart	Antall	0	0	1	2	0
Dødsulykker, tilknyttet virksomhet ²⁾						
Medarbeidere	Antall	0	0	0	0	1
Kontraktører	Antall	0	1	0	0	3
Tredjepart	Antall	0	0	0	0	0
Fraværsskadefrekvens ^{3),4)}						
Medarbeidere	Frekvens	3,3	3,0	2,4	3,7	4,5
Kontraktører	Frekvens	3,6	3,7	4,2	3,8	3,4
Skadefrekvens ^{3),5)}						
Medarbeidere	Frekvens	5,6	5,6	6,8	6,6	10,0
Kontraktører	Frekvens	6,0	5,4	6,3	6,4	6,2
Sykefravær	%	3,0	2,8	2,9	3,1	3,4

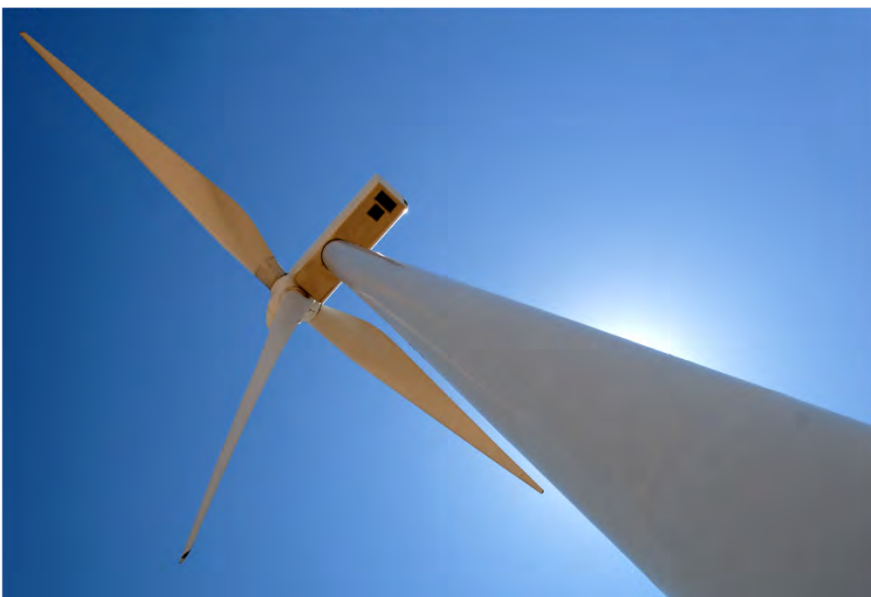
¹⁾ Virksomhet der Statkraft er majoritets-eier.

²⁾ Virksomhet der Statkraft har 20-50 % eierskap.

³⁾ Inkluderer virksomhet der Statkrafts eierskap er over 20 %.

⁴⁾ Antall skader med fravær per mill. arbeidstimer.

⁵⁾ Antall skader per mill. arbeidstimer.

I juni 2015 gikk startskuddet for Statkrafts 120-års jubileum med mer enn 800 gjester fra hele verden på plass i Den Norske Opera og Ballett i Oslo. Jubileet ble deretter behørig markert i Statkrafts organisasjon, her med smakebiter fra Oslo, London i UK, Sauda, Cheves i Peru og Istanbul i Tyrkia.

Konsernsjefens forord

Utviklingen i tilbud og etterspørsel på verdensmarkedet har hatt stor innvirkning på prisene i 2015. Oljeprisen har falt kraftig fra et nivå på rundt 100 USD fatet i 2014 til under 40 USD fatet ved utgangen av 2015. Dette har medført prisfall på andre brensler som kull og gass, noe som igjen har bidratt til lavere kraftpriser på det europeiske kraftmarkedet. Denne utviklingen påvirket også kraftmarkedet i Norden, som allerede var kraftig berørt av sterk hydrologi og økende kraftoverskudd. Resultatet av dette var de laveste nordiske kraftprisene på 15 år.

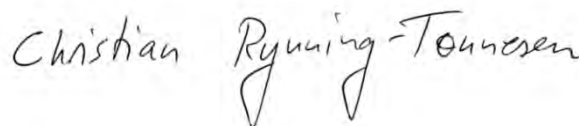
Markedsutviklingen har ført til nedgang i inntektene og nedskrivninger for mange europeiske kraftselskaper, herunder Statkraft. Statkraft er likevel i en unik stilling med en lav kostnadsposisjon, anlegg i verdensklasse og høy kompetanse innen energistyring, drift og vedlikehold. I tillegg har vi en solid portefølje med langsiktige kontrakter i Norden og en økende andel faste kontrakter i vekstmarkeder utenfor Europa som bidrar til å stabilisere kontantstrømmen vår.

Utviklingen i en rekke industrier drives av nye teknologier som utfordrer tradisjonelle forretningsmodeller. Dette gjelder også i kraftsektoren. Fremover vil vi se økt utvikling av fornybar kapasitet. Det er også økt moment i distribuert energi. For å dra nytte av denne utviklingen vil Statkraft fortsette å utforske og utvikle lavkapital forretningsmodeller i et marked i endring.

I Paris ble verdens politiske ledere enige om å holde den globale temperaturøkningen "godt under" 2°C og å gå inn for å begrense økningen til 1,5°C. Dette målet må følges opp med konkrete handlinger verden over. Norge har et bedre utgangspunkt enn de fleste andre land, med politisk stabilitet, en høyt utdannet arbeidsstyrke, velutviklet økonomi og et kraftsystem nesten utelukkende basert på fornybar energi. Økt elektrifisering og bruk av biodrivstoff i transportsektoren er nødvendig for å kunne fortsette å avkarbonisere den norske energibruken. Dette vil gi muligheter for Statkraft.

I desember 2015 besluttet Stortinget å øke utbytteforventningene til Statkraft i årene som kommer. Kombinert med lavere markedspriser førte dette til en revidert strategi og redusert investeringsplan. Det betyr at Statkraft nå går inn i en fase med konsolidering og selektiv vekst. På kort sikt vil Statkraft prioritere investeringer i oppgradering og vedlikehold av nordiske vannkraftverk, enkelte internasjonale vannkraftprosjekter, vindkraftutbygging i Norge på 1000 MW, utbygging av eksisterende fjernvarmeanlegg og utvikling av nye lavkapital forretningsmodeller.

Statkraft er et robust selskap med en sterk strategisk posisjon og en kompetent arbeidsstyrke. Vi vil fremover styrke fokuset på kostnadseffektivitet i all vår virksomhet og fortsette å tilpasse organisasjonen og aktivitetene våre til markedsmulighetene og selskapets finansielle kapasitet. Vi skal fortsette å levere det som verden trenger: Ren energi.

Christian Rynning-Tønnesen
Konsernsjef

Statkraft i tall

Statkraft i tall viser at konsernet leverte solide resultater fra driften til tross for en utfordrende markedssituasjon. Anskaffelser i Chile og Brasil, ny produksjonskapasitet og betydelig bidrag fra markedsoperasjoner, motvirket noe de negative effekter av lavere kraftpriser og lavere vannkraftproduksjon i Norden. Totalt investerte Statkraft over 13 milliarder kroner i 2015, hvorav mer enn halvparten i ny kapasitet. Konsernet er med en årsproduksjon på 56.3 TWh Nordens nest største produsent av elektrisk kraft og Europas største leverandør av fornybar energi.

Kraftproduksjon

 56,3 TWh

Statkrafts produksjon bestemmes av produksjonsevne, etterspørsel, ressurstilgang (hydrologisk balanse og vind), margin mellom kraft- og gasspris og energidisponering. I 2015 hadde konsernet en kraftproduksjon på totalt 56,3 TWh samt 1,1 TWh fjernvarme. Dette utgjør en økning på henholdsvis 0,3 TWh og 0,1 TWh sammenlignet med 2014.

Alvorlige miljøhendelser

 0

Det var ingen alvorlige miljøhendelser i konsernet i 2015. 228 mindre alvorlige miljøhendelser ble registrert. De fleste av disse gjaldt kortvarige brudd på manøvreringsbestemmelsene og mindre oljeutslipp. Disse hendelsene hadde liten eller ingen påvirkning på miljøet.

Skader

 5,9 per million arbeidstimer

Det var ingen fatale ulykker i Statkraft i 2015, men 39 av de registrerte ulykkene og nestenulykkene var kategorisert som alvorlige hendelser. Indikatoren for alle typer personskader per million arbeidstimer (H2) var 5,9 i 2015. Totalt ble det registrert 176 skader.

Netto driftsinntekter

 20,1 mrd kr

Statkrafts inntekter kommer fra spotsalg, salg på kontrakter til industrien, finansiell handel, nettvirksomhet samt fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker. I tillegg leverer konsernet konsesjonskraft. Netto driftsinntekter i 2015 var 20,1 milliarder kroner, 5,7 milliarder kroner lavere enn i 2014. Nedgangen skyldtes i hovedsak lavere kraftpriser og produksjon i segmentet Nordisk vannkraft i tillegg til fraregning av vindparker i Storbritannia.

EBITDA

 10,2 mrd kr

EBITDA (driftsresultat før av- og nedskrivninger) endte på 10,2 milliarder kroner i 2015. Konsernets EBITDA kommer i stor grad fra segmentet Nordisk vannkraft.

Resultat før skatt

 -0,8 mrd kr

Konsernets resultater ble påvirket av lavere nordiske kraftpriser, lavere norsk vannkraftproduksjon, nedskrivninger og negative valutaeffekter. Totalt endte resultat før skatt på -0,8 milliarder kroner i 2015. I 2014 leverte konsernet et resultat før skatt på 7,9 milliarder kroner.

Avkastning

 7,9 %

Målt ved ROACE oppnådde konsernet en avkastning på 7,9 % i 2015, hvilket var 3,1 %-poeng lavere enn i 2014. Nedgangen skyldtes primært lavere driftsresultat, hovedsakelig som følge av lavere Nordiske kraftpriser og lavere vannkraftproduksjon i Norge

Investeringer

 13,6 mrd kr

Statkraft investerte totalt 13,6 milliarder kroner i 2015, hvorav tre femtedeler i økt kapasitet. De største vedlikeholds-investeringene knyttet seg til nordisk vannkraft, mens aksjeinvesteringene relaterte seg til oppkjøpene gjort i Internasjonal vannkraft.

Kontantstrøm fra virksomhetens drift

 8,6 mrd kr

Konsernets drift genererte en kontantstrøm fra drift på 8,6 milliarder kroner i 2015. Dette er 25 % høyere enn i 2014. Statkraft måler evnen til å møte framtidige forpliktelser gjennom måltallet «Korttids likviditetsevne». Ved utgangen av 2015 var måltallet innenfor målsettingen som er mellom 1,5 og 4,0.

Kraftverk og fjernvarmeanlegg i konsernet per 31.12.2015

	Pro-rata ¹		Regnskapsmessig konsoliderte kraftverk	
	Antall anlegg	Kapasitet (MW)	Antall anlegg	Kapasitet (MW)
KRAFTPRODUKSJON				
 Vannkraft	332	15 017	253	13 630
 Norge	224	12 461	152	11 257
 Sverige	60	1 268	60	1 268
 Tyskland	10	262	10	262
 Storbritannia	3	49	3	49
 Tyrkia	2	122	2	122
 Brasil	10	93	10	139
 Peru	9	296	9	442
 Chile	3	143	3	56
 Nepal	1	23	1	34
 Filippinene	3	146		
 India	2	91		
 Laos	2	50		
 Panama	1	7		
 Zambia	2	5		
 Vindkraft	17	814	13	647
 Norge	3	245	3	245
 Sverige	6	319	6	319
 Brasil	4	56	4	84
 Storbritannia	4	194		
 Gasskraft	5	2 600	5	2 600
 Norge	1	210	1	210
 Tyskland	4	2 390	4	2 390
 Biokraft	2	4	2	40
 Tyskland	2	40	2	40
Sum kraftproduksjon	356	18 471	273	16 918
 FJERNVARME				
 Norge	27	630	27	676
 Sverige	4	164	4	164
Sum fjernvarme	31	794	31	840

¹⁾ Statkrafts direkte og indirekte eierandeler

TOTALT ANTALL KRAFTVERK/ ANLEGG

Kraft-
produksjon **356**

Fjernvarme **31**

STATKRAFTS KAPASITET

Kraft-
produksjon **18 471** MW

Fjernvarme **794** MW

SYMBOLER:

 = Vannkraft

 = Vindkraft

 = Gasskraft

 = Biokraft

 = Fjernvarme

Statkraft i verden

Siden virksomheten ble etablert i 1895 har Statkraft utviklet og forvaltet norsk vannkraft. Da selskapet ble etablert som statsforetak i 1992, hadde selskapet en kraftproduksjon på 32 TWh i Norge. Vel 20 år etter er konsernet Nordens nest største produsent av elektrisk kraft, Europas største produsent av fornybar energi, og hadde en årsproduksjon på totalt 56,3 TWh i 2015.

Konsernets 356 kraftverk med en samlet installert effekt på 18 471 MW (Statkrafts andel). Per teknologi fordeler den installerte effekten seg på 81 % vannkraft, 14 % gasskraft, 4 % vindkraft og 0,2 % biokraft. Mesteparten av den installerte effekten

er i Norge med 70 %, deretter følger Europa utenom Norden med 17 %, Sverige med 9 % og resten av verden med 5 %. I tillegg har Statkraft eierandel i 31 fjernvarmeanlegg med en samlet installert effekt på 794 MW. Disse er lokalisert i Norge og Sverige.

Konsolidert virksomhet viser kapasiteten til investeringer som Statkraft fullkonsoliderer i regnskapet i henhold til IFRS. Differansen mellom kapasiteten i henhold til direkte eierskap og konsolidert virksomhet tilskrives i stor grad investeringene i BKK og Agder Energi som klassifiseres som tilknyttede selskaper i henhold til IFRS.

Styret i Statkraft

Halvor Stenstadvold

*Leder av Statkrafts revisjonsutvalg,
styremedlem siden 2003*

Asbjørn Sevejordet

*Ansattvalgt styremedlem, medlem
av Statkrafts kompensasjonsutvalg,
styremedlem siden 2014*

Elisabeth Morthen

Styremedlem siden 2014

Hilde Drønen

*Medlem av Statkrafts revisjonsutvalg,
styremedlem siden 2014*

Olav Fjell

*Styreleder og leder av Statkrafts
kompensasjonsutvalg,
styremedlem siden 2012*

Vilde Eriksen Bjerknes

*Ansattvalgt styremedlem,
styremedlem siden 2014*

Berit Rødseth

*Styrets nestleder, medlem av Statkrafts
revisjonsutvalg, styremedlem
siden 2007*

Thorbjørn Holøs

*Ansattvalgt styremedlem, medlem
av Statkrafts revisjonsutvalg,
styremedlem siden 2002*

Årsberetning

Statkrafts driftsresultat ble svekket av at de nordiske kraftprisene var lavere enn de har vært på 15 år. Bidraget fra vekstinvesteringer i Internasjonal vannkraft økte og markedsoperasjonene fortsatte å bidra betydelig til konsernets EBITDA. Alle segmentene bidro positivt til konsernets underliggende EBITDA, som endte på 10,2 milliarder kroner. Nedskrivninger og negative valutaeffekter knyttet til finanspostene innvirket på konsernets resultat etter skatt, som utgjorde - 2,4 milliarder kroner.

Statkraft, TrønderEnergi og det europeiske investorkonsortiumet Nordic Wind Power DA har gått sammen om å bygge Europas største landbaserte vindkraftanlegg i Midt-Norge. De seks vindparkene vil få en total installert kapasitet på 1000 MW. Parkene vil være ferdigstilt i 2020.

Konsernet har redusert sin investeringsplan som følge av lavere kraftpriser og Stortingets reviderte utbyttepolitikk. Det innebærer i hovedsak at konsernet ikke vil investere i nye havvindprosjekter og at enkelte internasjonale vannkraftprosjekter vil bli utsatt.

Hovedpunkter

- ▶ Betydelige investeringer i opprustning av nordiske vannkraftverk
- ▶ Besluttet å bygge Europas største landbaserte vindkraftanlegg i Midt-Norge
- ▶ Styrket internasjonal stilling gjennom anskaffelser i Brasil og Chile
- ▶ Redusert investeringsplan grunnet lavere kraftpriser og revidert utbyttepolitikk

Helse, miljø og sikkerhet

I Statkraft var det ingen dødsulykker i 2015.

Konsernet arbeider målrettet for å unngå skader i all virksomhet. Alle alvorlige hendelser er gjenstand for granskning, og granskningsresultatene brukes til å legge til rette for læring og erfaringsoverføring på tvers av organisasjonen.

Sykefraværet var 3,0 prosent i 2015, og dette vurderes som tilfredsstillende.

Konsernet hadde ingen alvorlige miljøhendelser i 2015.

Verdier

Konsernets kjerneverdier er førende for virksomheten og medarbeidernes opptreden:

- Kompetent. Bruke kunnskap og erfaring til å nå ambisiøse mål og bli anerkjent som et ledende selskap.
- Ansvarlig. Skape verdier samtidig som vi viser respekt for ansatte, kunder, miljøet og samfunnet generelt.
- Nyskapende. Søke nye muligheter og utvikle kreative løsninger.

Kjerneverdiene gjelder for alle medarbeidere og andre som representerer Statkraft.

Strategi

Siden virksomheten ble etablert i 1895 har Statkraft utviklet og forvaltet norsk vannkraft. Da selskapet ble etablert som statsforetak i 1992, hadde selskapet en kraftproduksjon på 32 TWh i Norge. Vel 20 år etter er konsernet Europas største produsent av fornybar energi, og hadde en årsproduksjon på totalt 56,3 TWh i 2015. Konsernet har rundt 3800 årsverk med medarbeidere i mer enn 20 land. Statkrafts posisjon er et resultat av vekst bygget på norske og internasjonale ressurser og kompetanse over mange år. Ambisjonen er å styrke posisjonen som en ledende internasjonal leverandør av ren energi. Selskapet er godt posisjonert for å delta i Europas omlegging til renere kraftproduksjon og bidra med ny, ren produksjon i fremvoksende markeder.

Det europeiske kraftmarkedet har vært gjennom store endringer de siste årene med flat etterspørselsutvikling, økt produksjon fra periodisk ny fornybarproduksjon og lave priser. Rask anvendelse og reduserte kostnader i forbindelse med nye teknologier som landbasert vindkraft og solenergi, drevet av direkte og indirekte subsidier, har redusert lønnsomheten av tradisjonell produksjonskapasitet. Statkraft forventer at EU vil fortsette sin utvikling mot et lavkarbon energisystem, med et økt fokus på forsyningsikkerhet og energikostnader. Denne omleggingen innebærer utfordringer, men det gir også nye

forretningsmuligheter innen fornybar kraftproduksjon og salg av tjenester og produkter til forbrukere og småskala kraftprodusenter. En forventer at sterk økonomisk vekst i mange fremvoksende markeder vil øke kraftetterspørselen. Flere land har et godt grunnlag for å bygge ut nye fornybare energikilder, deriblant vannkraft.

Statkrafts konkurransefordel

Statkraft har over flere år lagt vekt på å utvikle konsernets strategiske ressurser. Dette er ressurser som gir Statkraft et konkurransefortrinn og dermed danner grunnlag for høyere verdiskaping sammenlignet med andre selskaper. Statkrafts konkurransefortrinn er først og fremst knyttet til:

- Unike aktiva og vannkraftkompetanse
- Integrert forretningsmodell og markedskompetanse
- Markedsorientert og tilpasningsdyktig organisasjon

I tillegg har Statkraft etablert attraktive markedsposisjoner i fremvoksende markeder og innen vindkraft, områder som vil være sentrale fremover.

Unike aktiva og vannkraftkompetanse

Statkraft har produksjonsanlegg med lave variable kostnader, lang levetid og lave CO₂-utslipp. Vannkraftverkene har høy reguleringsevne og en total magasinkapasitet på om lag 40 TWh, 23 prosent av den totale europeiske magasinkapasiteten. Basert på solid markedskunnskap og integrerte forretningsprosesser gjør anleggene det mulig for Statkraft å optimalisere kraftproduksjonen i forhold til korte, mellomlange og langsiktige prisvariasjoner i kraftmarkedet.

Statkraft er en stor vannkraftaktør og har god teknisk kompetanse innen de viktigste tekniske disiplinene, særlig innen drift og vedlikehold. Statkraft er en stor kjøper av elektromekanisk vannkraftutstyr, noe som gir mulighet for stordriftsfordeler.

Integrert forretningsmodell og markedskompetanse

Statkraft har lang erfaring fra det europeiske kraftmarkedet og har bygget opp spisskompetanse innen markedsanalyse, produksjonsoptimalisering av regulerbare kraftverk og handel med energi. Selskapet har et omfattende system for innsamling og bearbeiding av hydrologiske og andre markedsdata. Effektiv datainnsamling, modeller, systemer og prosesser for å utarbeide prognoser og dra fordel av markedsvariasjoner er viktige konkurransefordeler. Statkraft utnytter kompetanse og aktiva gjennom en integrert forretningsmodell der markedsanalysene danner grunnlag for vedlikeholdsplanlegging, energioptimalisering og markedsoperasjoner både på kort og lang sikt. Formålet med denne forretningsmodellen er å utnytte markedskompetansen sammen med regulerbarheten i kraftverkene for å maksimere produksjonen når kraftprisene er høye.

Statkrafts tilstedeværelse i Europa gir verdifull markedsinformasjon og en forståelse av fremtidig prisdannelse i Norden. Dette er viktig for å kunne styre de norske vannkraftverkene på best mulig måte.

Markedsorientert og tilpasningsdyktig organisasjon

Statkraft har utviklet en markedsorientert organisasjon med lang erfaring fra deregulerte markeder. Innen markedsoperasjoner har selskapet vist at det kan tilpasse seg endrede markedsforhold. I 2011 begynte Statkraft å tilby tjenester knyttet til å håndtere markedsadgang for desentraliserte produsenter av fornybar kraft. Kombinasjonen av en tilpasningsdyktig og forretningsorientert organisasjon, omfattende kunnskap om kraftmarkedet samt utnyttelse av vekselvirkninger på tvers av konsernet har ført til verdiskapning.

Statkraft har utviklet nye forretningsmuligheter selv når kraftprisene har vært under betydelig press i Europa, og våre markedsoperasjonsaktiviteter har utvidet seg i omfang, produkter og geografisk utbredelse.

Attraktive posisjoner etablert i fremvoksende markeder

Selskapet har lyktes i å etablere posisjoner i en rekke fremvoksende markeder med høy vekst i kraftforbruket og gode muligheter for utbygging av vannkraft. Statkraft var tidlig ute med å investere i vannkraft i fremvoksende markeder. Det er over 20 år siden Statkraft startet planleggingen av vannkraftinvesteringer i utlandet. De første landene var Laos og Nepal. Målet var å bruke norsk vannkraftkompetanse internasjonalt til lønnsom forretningsutvikling. Vannkraftutbygging har langsiktige tidshorisonter og Statkrafts engasjement er fortsatt i en tidlig fase.

Den konkurransedyktige stillingen i fremvoksende markeder vil styrkes ved i enda større grad å ta i bruk konkurransefortrinnene selskapet har bygget opp i Europa.

Attraktive posisjoner etablert i vindkraft

Statkraft har over tid utviklet en sterk posisjon innen landbasert vindkraft og har en betydelig portefølje i Norge, Sverige og Storbritannia. Konsernet åpnet i 2002 sin første vindpark på Smøla, og har siden utviklet solid kompetanse i alle faser fra prosjektutvikling til drift og vedlikehold.

Statkraft har etablert en posisjon innen havbasert vindkraft i Storbritannia og har hatt ansvaret for drift og vedlikehold av vindparken Sheringham Shoal siden 2014. Sammen med selskapets partnere Statoil og Masdar bygger Statkraft den britiske havvindparken Dudgeon (cirka 400 MW), som ligger utenfor kysten av Storbritannia. Grunnet endringer i selskapets utbyttepolitikk for de neste tre årene, er investeringsplanen blitt justert, og det vil ikke foretas nye investeringer i havbasert vindkraft. Statkraft skal delta i Triton Knoll-prosjektet og utbyggingen av Dogger Bank-prosjektene, men vil ikke investere i disse.

Strategiske satsingsområder

Statkrafts ambisjon er å styrke posisjonen som en ledende internasjonal leverandør av ren energi. Statkraft er godt posisjonert for å delta i Europas omlegging til renere kraftproduksjon og bidra med ny, ren produksjon i fremvoksende markeder. Følgende fem strategiske områder vil bli prioritert:

- Europeisk fleksibel kraftproduksjon
- Markedsoperasjoner
- Vannkraft i fremvoksende markeder
- Vindkraft
- Fjernvarme

Europeisk fleksibel kraftproduksjon omfatter vannkraftvirksomhet i Norden, Tyskland og Storbritannia, samt gasskraftverkene, den undersjøiske kabelen Baltic Cable og biobaserte kraftverk i Tyskland.

Det europeiske kraftmarkedet er i betydelig endring. I tillegg kommer det nye og spesialiserte selskaper til i andre deler av verdikjeden med nye verdiforslag til kunden. Videre fremover forventer konsernet å se forandringer i verdikjeden og økende krav til konkurransedyktighet. Statkraft har vist evne til å skape verdier i denne omleggingen. Statkraft vil gradvis øke aktivitetene innen energihandel for å skape nye forretningsmuligheter i et europeisk marked i endring. I tillegg er Statkrafts mål å utvikle markedsoperasjoner i utvalgte internasjonale markeder hvor konsernet har eierandeler.

Statkraft, SN Power og Agua Imapa har i løpet av de siste årene etablert virksomheter innen markeder med forventet langsiktig økonomisk vekst, økt behov for miljøvennlig energi og et betydelig potensial for vannkraft. Formålet er å styrke konsernets stilling i disse fremvoksende markedene gjennom lønnsom vekst.

Innen landbasert vindkraft er fokuset på å bygge vindkraftanlegget i Midt-Norge. Sammen med Statkrafts partnere går konsernet inn for å øke prosjektenes lønnsomhet. Innen havbasert vindkraft vil Statkraft prioritere Dudgeon-utbyggingen. Statkraft vil utvikle Triton Knoll-prosjektet, men vil ikke investere i prosjektet eller i annen havbasert vindkraft.

Innen fjernvarme vil Statkraft videreutvikle lønnsomheten i den eksisterende porteføljen og skape organisk vekst i tilknytning til eksisterende anlegg i Norge og Sverige.

I tillegg til disse fem satsingsområdene skal konsernet fortsette å støtte god utvikling i de regionale selskapene i Norge hvor Statkraft har eierinteresser. Videre vil Statkraft styrke innovasjonsaktivitetene for å øke konkurransefortrinnene innen kjernevirksomheten og fremme ny forretningsutvikling.

Økt konkurranseevne - Styrke og utnytte kjernekompetanse

Statkraft vil styrke og utnytte konsernets kjernekompetanse, utnytte vekselvirkninger på tvers av områder og utvikle et mer internasjonalt selskap som også tilpasser seg lokale forhold og kulturer. Dette vil styrke konkurranseevnen i fremvoksende markeder gjennom kompetanseoverføring og samtidig styrke den norske virksomheten gjennom økt internasjonalisering.

God prosjektgjennomføring er en forutsetning for vekst i fremvoksende markeder, samtidig som prosjektene utføres på en ansvarlig og bærekraftig måte innenfor et rammeverk av strenge HMS-krav. En egen enhet for prosjekter og utbygging har blitt opprettet innen vannkraft i fremvoksende markeder. Enheten skal være en foretrukket leverandør av prosjekt- og utbyggingstjenester til alle internasjonale vannkraftprosjekter i

Statkraft og i det omorganiserte SN Power. Dette vil legge til rette for mer effektiv bruk av kompetanse på tvers av en felles prosjektportefølje.

Marked og produksjon

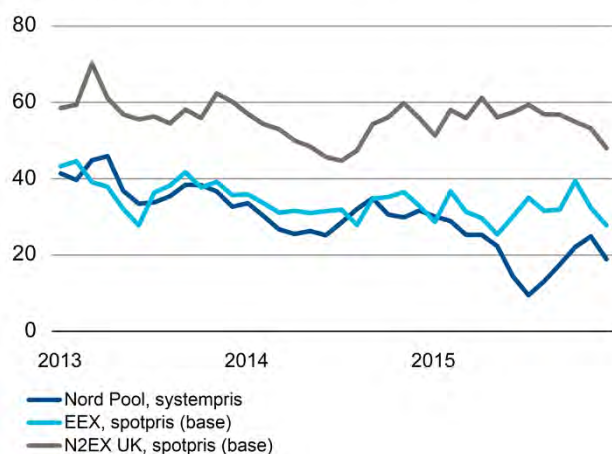
Mesteparten av Statkrafts produksjon er i Norden, og i 2015 var 92 prosent av produksjonen i dette markedet. I tillegg har konsernet konsolidert produksjon (produksjonen til investeringer som Statkraft fullkonsoliderer i regnskapet) i Tyskland, Storbritannia, Tyrkia, Brasil, Peru, Chile og Nepal. I øvrige land er konsernet involvert gjennom tilknyttede selskaper og felles virksomhet.

Disse kraftmarkedene gjenspeiler den globale økonomiske utviklingen mot et modent europeisk marked som har lav vekst og fremvoksende markeder med høyere vekst. De siste årene har veksten i fremvoksende markeder avtatt litt i forhold til tidligere. Til tross for ulikheter i markedene blir alle påvirket av globale trender som priser på olje, gass og kull, klimaendringer og -politikk, lavere kostnader for solenergi og vindkraft og økende potensiale for distribuert energi.

Kraftmarkedet i Europa

Markedspriser for kraft, månedlig gjennomsnitt

EUR/MWh

Kraftmarkedene i Europa er påvirket av utflating i etterspørselen og av at vekst i fornybar produksjonskapasitet har medført et mindre behov for øvrig kraftproduksjon. Som en følge av disse to faktorene er kraftprisene på kontinentet lave og prisen for CO₂-utslipp har også falt til et lavt nivå.

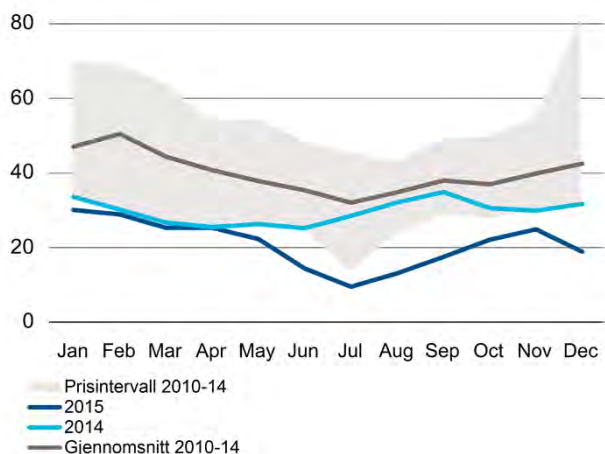
Kraftprisene i Norden var i 2015 preget av høyere temperaturer og tilsig enn normalt. Gjennomsnittstemperaturen i Norge og Sverige var henholdsvis 1,2 og 1,4 grader over normalen, og tilsiget var 120 prosent over normalen i Norge og 122 prosent over normalen i Sverige. Den gjennomsnittlige systemprisen på Nord Pool var 21,0 EUR/MWh, 29 prosent lavere enn i 2014 og 46 prosent lavere enn gjennomsnittet for årene 2010-2014. Dette er laveste gjennomsnittspris siden 2000.

Kraftprisene i Tyskland var preget av god tilgang på ikke-regulerbar kraftproduksjon (solenergi og vindkraft) samt relativt lave priser på brennstoff. Den gjennomsnittlige spotprisen (base) var 31,7 EUR/MWh, 4 prosent lavere enn i 2014 og 24 prosent lavere enn gjennomsnittet for årene 2010-2014.

Kraftprisene i Storbritannia ble påvirket av høyere CO₂-avgifter som motvirket lavere gass- og kullpriser. Den gjennomsnittlige spotprisen (base) var 55,8 EUR/MWh, 7 prosent høyere enn i 2014 og 3 prosent høyere enn gjennomsnittet for årene 2010-

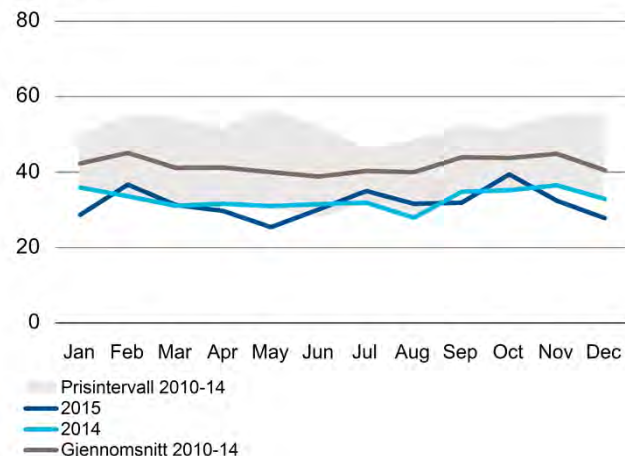
Nord Pool, systempris

EUR/MWh

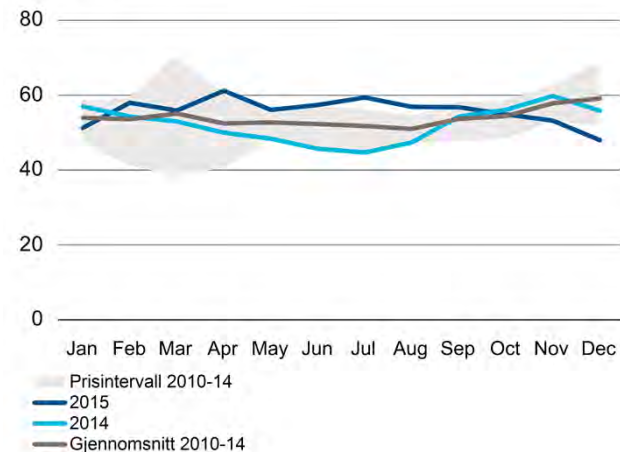
EEX, spotpris (base)

EUR/MWh

N2EX UK, spotpris (base)

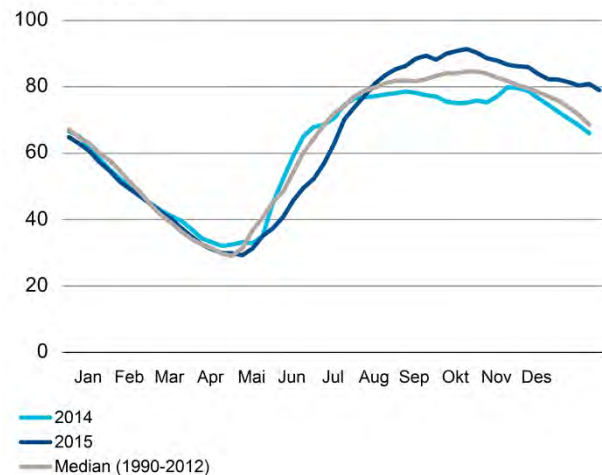
EUR/MWh

Magasinfylling i Norden

% av total kapasitet

2014. En svakere euro mot britiske pund har påvirket prisutviklingen.

Kraftforbruket i Norden er relativt høyt per innbygger sammenlignet med andre europeiske land, som følge av kombinasjonen kalde vintre, høy andel av elektrisk oppvarming og relativt stor andel kraftkrevende industri. Etterspørselen etter kraft i 2015 var litt høyere enn i 2014, både i Norge og Norden. Samlet produksjon var 144,7 TWh i Norge og 393,8 TWh i Norden, en økning på 2 prosent i begge markedene i forhold til 2014. Norge hadde en nettoeksport av kraft tilsvarende om lag 10 prosent av produksjonen, mens Norden totalt hadde en nettoeksport på cirka 4 prosent.

Øvrige kraftmarkeder

Kraftprisene i Tyrkia bestemmes i all hovedsak av gassprisen, da gass står for nesten halvparten av landets kraftproduksjon, samt de hydrologiske forholdene i landet. Gjennomsnittlig spotpris (base) var 46 EUR/MWh, en nedgang på 19 prosent fra året før. Målt i lokal valuta var nedgangen på 16 prosent.

Kraftprisene i India er fortsatt relativt lave, om lag 50 USD/MWh, hovedsakelig på grunn av betydelig vekst i ny termisk kapasitet og generelt lavere forbruksvekst de senere år. I Peru er prisene lave i spotmarkedet, men Statkraft har inngått flere kontrakter med ulik løpetid til priser som ligger høyere enn spotprisene. I Chile har den hydrologiske situasjonen bedret seg etter flere påfølgende tørrår. Mer sol- og vindkraft på markedet, flaskehals og lavere drivstoffpriser har presset den gjennomsnittlige spotprisen for Central Interconnected System ned til rundt 80 USD/MWh. I Brasil har bedre tilsig og lavere vekst i etterspørselen (som en konsekvens av den økonomiske nedgangen) resultert i lavere spotpriser sammenliknet med 2014. Volumet fra de brasilianske produksjonsaktivaene selges hovedsakelig gjennom langsiktige kraftkjøpsavtaler (PPA) via det regulerte og frie markedet. I Nepal selges kraften gjennom en kraftsalgsavtale med fast KPI-regulert pris.

Statkrafts produksjon

Statkraft er Norges største kraftprodusent. Konsernet er Nordens nest største produsent av elektrisk kraft, Europas største leverandør av fornybar energi, og blant verdens ti største produsenter av vannkraft.

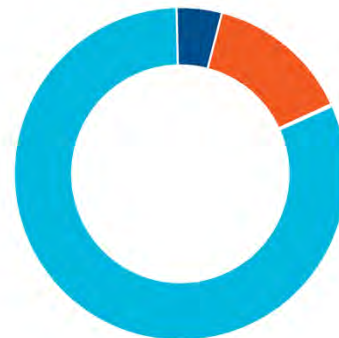
Statkrafteid produksjonskapasitet

- direkte og indirekte eierandeler

Teknologi 2015

(18 471 MW)

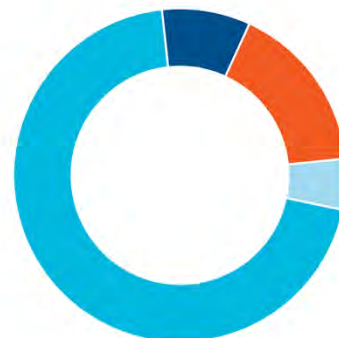
15 017 MW: 81%	Vannkraft
814 MW: 4%	Vindkraft
2 600 MW: 14%	Gasskraft
40 MW: 0%	Biokraft

Geografi 2015

(18 471 MW)

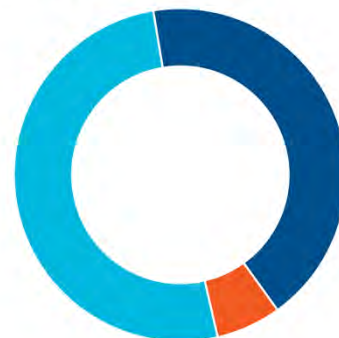
12 916 MW: 70%	Norge
1 587 MW: 9%	Norden ekskl. Norge
3 057 MW: 17%	Europa ekskl. Norden
911 MW: 5%	Resten av verden

Nordisk vannkraftproduksjon 2015

(43.5 TWh i 2015. Årsmiddelproduksjon er 46.8 TWh)

22.2 TWh: 51%	Spotsalg
18.6 TWh: 43%	Langsiktige industrikontrakter
2.7 TWh: 6%	Konsesjonskraft

Statkrafts konsoliderte produksjonskapasitet består av 76 prosent vannkraft, 15 prosent gasskraft, 5 prosent fjernvarme/biokraft og 4 prosent vindkraft. 70 prosent av kapasiteten befinner seg i Norge, 10 prosent i Norden utenom Norge, 16 prosent i Europa utenom Norden og 4 prosent utenfor Europa.

Statkrafts produksjon bestemmes av produksjonsevne, etterspørsel, ressurstilgang (hydrologisk balanse og vind), margin

mellom kraft- og gasspris og energistyring. Ved utgangen av 2015 var konsolidert installert effekt (kapasitet som Statkraft fullkonsoliderer i regnskapet) 16 918 MW, fordelt på 13 630 MW vannkraft, 2600 MW gasskraft, 647 MW vindkraft og 40 MW biokraft. Konsolidert installert effekt for fjernvarme var 840 MW. Statkraft har også eierandeler i tilknyttede selskaper og felles drift med produksjonskapasitet, og totalt sett har konsernet eierskap i kraftverk med en total installert effekt på 18 471 MW kraftproduksjon og 794 MW fjernvarme (Statkrafts andel av direkte og indirekte eierandeler).

Etterspørselen etter kraft varierer både gjennom døgnet og året, og kraftmarkedene er avhengige av kapasiteten som kan reguleres i forhold til etterspørselen. Statkraft har en stor andel fleksibel produksjonskapasitet, og i kombinasjon med høy kompetanse innen analyse og produksjon bidrar dette til at konsernet gjennomgående klarer å forvalte vannressursene på en god måte. Konsernet har en avansert prosess for energidistribusjon og tar sikte på å ha produksjonskapasitet tilgjengelig i perioder med høy etterspørsel. Statkrafts store magasinkapasitet med både sesong- og flerårsmagasiner gjør konsernet i stand til å disponere vannressursene i et lengre perspektiv enn ett år. Følgelig kan produksjonen holdes høy i perioder med høye priser, mens den kan holdes lavere i perioder med lave priser. I 2015 holdt Statkraft tilbake produksjon på grunn av lave priser.

Den hydrologiske ressursituasjonen i Norden var relativt robust hele året, og ved utgangen av året (uke 52) var den samlede magasinfyllingen i Norden på 118 prosent av normalt nivå. Dette tilsvarer 98 TWh, som er 81 prosent av en maksimal

magasinkapasitet på 121 TWh. Statkrafts magasinbeholdning ble noe høyere enn dette på grunn av forholdsvis lav norsk vannkraftproduksjon i 2015.

I 2015 hadde konsernet en kraftproduksjon på totalt 56,3 TWh (56,0 TWh) samt 1,1 TWh fjernvarme (1,0 TWh). Vannkraftproduksjonen utgjorde 53,1 TWh, som var på samme nivå som i 2014. Vindkraftproduksjonen økte med 43 prosent fra året før som følge av ny produksjonskapasitet. Markedsituasjonen i Europa medførte kun marginal kraftproduksjon ved Statkrafts gasskraftverk.

Spotsalg er omsetning av elektrisk energi med fysisk levering i produksjonsøyeblikket til markedspris. Prisen fastsettes typisk for et kortere tidsintervall, for eksempel for hver time i døgnet. I 2015 solgte konsernet 31,6 TWh (33,3 TWh) i spotmarkedet, tilsvarende 56 prosent (60 prosent) av total produksjon.

Statkraft er storleverandør til kraftintensiv industri. I 2015 utgjorde volumet levert på langsiktige kontrakter 21,6 TWh, hvorav 18,9 TWh gikk til industrien i Norden.

Den høye kontraktsdekningen virker stabiliserende på Statkrafts inntekter. Størstedelen av kontraktsvolumet med nordisk industri har løpetid til 2020.

I Norge er Statkraft pålagt å avgi en andel av kraftproduksjonen til fylker og kommuner hvor kraften produseres, såkalt konsesjonskraft. Prisen for denne kraften tilsvarer, i korte trekk, den gjennomsnittlige produksjonskostnaden, som er betydelig lavere enn markedsprisen for kraft. Konsesjonskraftvolumet

Nøkkeltall - konsolidert virksomhet

	Statkraft konsern	Nordisk vannkraft	Kontinental energi og handel	Internasjonal vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme	Industrielt eierskap	Annen virksomhet	Konsern- posteringer
Kraftproduksjon									
Installert kapasitet (MW) ⁵⁾	16 918 <small>1), 2), 3)</small>	11 175 <small>2)</small>	2 951 <small>1), 2), 3)</small>	878	563	-	1 342 <small>2), 4)</small>	8	-
Produksjon (TWh) ⁵⁾	56,3	43,5	1,1	3,6	2,2	-	5,5	0,4	-
Fjernvarme									
Installert kapasitet (MW)	839,7	-	-	-	-	702	138 ⁴⁾	-	-
Produksjon (GWh)	1 055	-	-	-	-	967	88	-	-
Sluttbrukersalg									
Levert energi, nett (TWh)	5,7	-	-	-	-	-	5,7	-	-
Levert volum, strømkunder	13,3	-	-	-	-	-	13,3	-	-
Resultatregnskap (MNOK)									
Netto driftsinntekter, underliggende	19 255	10 923	2 763	1 574	658	464	2 985	718	-831
EBITDA, underliggende	10 169	7 322	1 167	768	21	212	1 336	-668	11
Driftresultat, underliggende	6 815	5 896	792	377	-312	49	793	-789	11
Driftresultat	3 814	6 427	346	-1 709	-2 062	49	1 152	-425	36
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	683	-	-	-196	55	1	835	-12	-
Balanse (MNOK)									
Totalt eiendeler	176 905	56 884	5 777	34 309	13 736	3 628	24 801	28 092	9 678
Investeringer	13 557	1 978	201	6 551	3 406	301	685	435	-

¹⁾ Eksklusiv Baltic Cable (600 MW).

²⁾ Eksklusiv pumpekraft.

³⁾ Inkludert Emden 4, Robert Frank og Kårstø som ligger i kald reserve.

⁴⁾ Skagerak Energis andel.

⁵⁾ Inkluderer konsoliderte selskapers andel.

varierte betydelig mellom perioder og år. Statkraft måler prestasjonene i trading og originationaktiviteten gjennom måltallet «Trading og origination - avkastning på anvendt kapital (ROCE).» Når det gjaldt konsernets dynamiske forvaltningsportefølje, oppnådde konsernet målene i 2015, men avkastningen var noe lavere enn i 2014.

Viktige hendelser i 2015 Statkraft lanserte en venture-enhet som skal samarbeide med dynamiske oppstartsselskaper. Venturefondet har base i Düsseldorf og skal se på investeringsmuligheter i hele Europa.

Statkraft og Bharat Light and Power (BLP) undertegnet en aksjonæravtale for et nytt felleskontrollert selskap i India, Statkraft BLP Solar Solutions Pvt. Ltd. Statkraft og BLP eier 50 prosent av det nye selskapet hver. Selskapet skal utvikle solkraftanlegg.

Naturkraft har sendt en søknad til Norges vassdrags- og energidirektorat for rivning av gasskraftverket på Kårstø.

Økonomiske resultater De gode resultatene som måltallene viser, gjenspeiles i konsernets underliggende EBITDA. Til tross for en nedgang på 387 millioner kroner i forhold til 2014, er et driftsresultat før avskrivninger (EBITDA) på 1167 millioner kroner et historisk sett sterkt resultat og omtrent 500 millioner kroner høyere enn gjennomsnittet for årene 2010-2014. Det gode resultatet var delvis relatert til salg av EUA- sertifikater (European Union Allowances). Nedgangen i forhold til 2014 skyldtes hovedsakelig lavere bidrag fra den dynamiske forvaltningsporteføljen, som hadde eksepsjonelt gode resultater i 2014.

Segmentets driftskostnader økte i forhold til 2014, hovedsakelig grunnet forpliktelser som følge av tap på en kraftkjøpskontrakt.

Internasjonal vannkraft

Internasjonal vannkraft har virksomhet i fremvoksende markeder med antatt høy vekst og økende behov for energi. Statkraft satser i utvalgte markeder der konsernets vannkraftkompetanse kan skape verdi. Virksomheten omfatter konsernets vannkraftaktiviteter i Sørøst-Europa, Sør-Amerika og Sør-Asia samt eierandelen på 50 prosent i SN Power. Investeringene foretas ofte sammen med lokale partnere eller internasjonale investorer.

Produksjonskostnadene følges opp gjennom måltallet «Total kostnad per kWh»³ Kostnadene var innenfor målet i 2015.

Viktige hendelser i 2015 Statkraft kjøpte 99,39 prosent av aksjene i det børsnoterte vannkraftselskapet Investments Empresa Eléctrica Pilmaiquén i Chile.

Statkraft fullførte oppkjøpet av Desenvix i Brasil. Etter oppkjøpet ble Statkraft majoritetsaksjonær med 81,3 prosent av aksjene, og selskapet skiftet navn til Statkraft Energias Renováveis. I august fullførte selskapet salget av to overføringslinjer.

De nye vannkraftverkene Kargi (102 MW) i Tyrkia og Cheves

(171 MW) i Peru ble ferdigstilt.

Sikkerhetssituasjonen i Sørøst-Tyrkia har ført til økt risiko for Cetin-prosjektet, og det har vært store utfordringer med prosjektgjennomføringen. Statkraft har derfor besluttet å stanse mesteparten av byggarbeidene midlertidig. Dette har ført til en nedskrivning og kostnadsføring av relaterte kostnader på 2086 millioner kroner. Statkraft vil fremover vurdere ulike alternativer for prosjektet.

Vannkraftverkene i India ble nedskrevet med 384 millioner kroner på grunn av lavere prisforventninger.

Økonomiske resultater Segmentets underliggende EBITDA fordoblet seg i forhold til både 2014 og gjennomsnittet for årene 2010-2014. Økningen skyldtes hovedsakelig oppkjøp og idriftsetting av nye kraftverk. En svakere krone i forhold til USD bidro også positivt.

Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet utgjorde -196 millioner kroner (-240 millioner kroner). Det negative bidraget i 2015 skyldtes primært nedskrivningene i India, mens det negative resultatet i 2014 i hovedsak skyldtes nedskrivning på en investering i Brasil.

Vindkraft

Vindkraft omfatter Statkrafts satsing innenfor land- og havbasert vindkraft. Segmentet har landbaserte vindparker i drift i Norge, Sverige og Storbritannia samt en havvindpark i drift og en under bygging i Storbritannia. Inntektene kommer fra salg av kraft til spotpris samt inntekter fra støtteordninger.

Kostnadene forbundet med vindkraft følges opp gjennom måltallet «Variable kostnader per kWh»⁴. Justert for valutaeffekter var kostnaden i 2015 innenfor målet både for land- og havbasert vindkraft.

Tilgjengeligheten følges opp gjennom måltallet «Markedsjustert tilgjengelighet»⁵. Tilgjengeligheten var innenfor målet både for land- og havbasert vindkraft.

Viktige hendelser i 2015 Statkraft kjøpte halvparten av havvindprosjektet Triton Knoll (inntil 900 MW) utenfor kysten av Storbritannia fra RWE Innogy. De to selskapene skal utvikle prosjektet fram mot investeringsbeslutning.

Statkraft fattet investeringsbeslutning for Andershaw Wind Farm, et 36 MW landbasert prosjekt i Skottland som subsidieres av støtteordninger i Storbritannia. Prosjektet forventes å være i full drift mot slutten av 2016.

Fase 2 av Björkhöjden vindpark (126 MW) i Sverige ble fullført.

Styret besluttet å justere Statkrafts investeringsplan. Den største endringen er at det ikke vil bli foretatt nyinvesteringer i havvind, og at fokuset vil holdes på å håndtere posisjoner i havvind for å maksimere verdien av eksisterende anlegg og prosjekter.

⁴ Variabel kostnad per kWh: Alle variable produksjonskostnader/normalisert produksjonsvolum.

⁵ Markedsjustert tilgjengelighet: Faktisk produksjon / (Faktisk produksjon + Beregnet tapt produksjon ved produksjonsstans)

³ Total kostnad per kWh: Produksjonskostnader/normalisert produksjonsvolum.

Statkraft, TrønderEnergi og det europeiske investeringskonsortiet Nordic Wind Power DA har gått sammen om å bygge Europas største landbaserte vindkraftanlegg i Midt-Norge. De seks vindparkene vil få en total installert kapasitet på 1000 MW og total investering vil være om lag 11 milliarder kroner. Anleggsarbeidene vil starte i andre kvartal 2016 og alle parkene vil være ferdigstilt i 2020. Vindparkene vil bli bygget på Fosenhalvøya, på Hitra og i Snillfjord, i et kystnært område med noen av de beste forholdene for vindkraftproduksjon i hele Europa. Prosjektets installerte kapasitet er høyere enn den samlede norske vindkraftkapasiteten i dag. Når vindparkene står ferdige i 2020 vil de produsere 3,4 TWh fornybar energi i året.

Vindkraftverk i Sverige ble nedskrevet med 1750 millioner kroner som følge av forventninger om lavere kraft- og elsertifikatpriser i årene som kommer.

Økonomiske resultater I 2013 og 2014 hadde vindkraftsegmentet en EBITDA på rundt 500 millioner kroner. Dekonsolideringen av vindparkene i Storbritannia i 2014, lavere nordiske kraftpriser og forretningsutviklingskostnader i Norge og Storbritannia har imidlertid redusert segmentets EBITDA. Disse effektene ble delvis motvirket av ny produksjonskapasitet i Sverige og gode vindforhold, og EBITDA for segmentet var noe over null for 2015.

Resultatandelene fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet utgjorde 55 millioner kroner. Overskuddet kom fra havvindparken Sheringham Shoal i Storbritannia. Dette var en nedgang på 308 millioner kroner i forhold til 2014 og skyldtes hovedsakelig fjorårets reversering av tidligere års nedskrivning for Sheringham Shoal på 341 millioner kroner i 2014.

Fjernvarme

Fjernvarme har virksomhet i Norge og Sverige. Inntektene i Norge er påvirket av kraftpriser, nettleie og avgifter. I Sverige påvirkes inntektene av kundenes alternativpris, og prisene er enten faste eller indeksregulerte. Avfall, biomasse, olje og gass er viktige innsatsfaktorer i produksjonen av fjernvarme.

På konsernnivå vurderes resultatene gjennom måltallet «Realisert prismargin»⁶. I 2015 var marginen bedre enn målet.

Viktige hendelser i 2015 Statkraft kjøpte 100 prosent av aksjene i Gardermoen Energi fra Hafslund. Total installert effekt er 43 MW og årsproduksjonen er på ca. 54 GWh.

Ny gasskjel (16 MW) ble satt i drift i Harstad.

Statkraft undertegnet en avtale for levering av spillvarme fra Lantmännen Cerealia i Moss og Moelven Van Severn i Namsos.

Økonomiske resultater Som følge av god drift i 2015 fortsatte segmentets underliggende EBITDA å øke og endte på 212 millioner kroner, en vekst på 40 prosent sammenliknet med 2014. Oppgangen skyldtes hovedsakelig bedre priser og høyere volum på avfallshåndtering, god utnyttelse av grunnlast, høy tilgjengelighet og god brenselblanding. Forbedringen skyldtes

også reduserte kostnader og begrenset bruk av høylast (peak load).

Industrielt eierskap

Industrielt eierskap omfatter forvaltning og utvikling av norske eierposisjoner, og inkluderer selskapene Skagerak Energi, Fjordkraft, BKK, Istad og Agder Energi. De to førstnevnte konsolideres i konsernregnskapet, mens de tre øvrige rapporteres som tilknyttede selskaper. Skagerak Energis virksomhet er konsentrert om produksjon av kraft, fjernvarmevirksomhet, nettvirksomhet, elektroentreprenørvirksomhet og naturgassdistribusjon. Fjordkrafts virksomhet er konsentrert rundt salg av strøm til privatpersoner og bedrifter.

Viktige hendelser i 2015 Skagerak Energi solgte 51 prosent av Skagerak Elektro til Telemark Group.

BKK inngikk en tiårig kraftsalgsavtale med Hydro, med en årlig avtalt leveranse på 500 GWh for perioden 2021-2030.

BKK og samarbeidende selskaper inngikk kontrakter for anskaffelse av utstyr og installasjonstjenester for selskapets automatiske måle- og styringssystemprosjekter som dekker 700 000 kunder. Skagerak Nett har inngått lignende kontrakter for sine automatiske måleprosjekter.

Økonomiske resultater Segmentets underliggende EBITDA på 1336 millioner kroner var noe lavere enn i 2014. Nedgangen skyldtes hovedsakelig lavere kraftpriser og noe lavere spotproduksjon. Nedgangen ble delvis motvirket av høyere bidrag fra sluttbrukervirksomhet og langsiktige kontrakter.

Resultatandelen fra tilknyttede selskaper og felles virksomhet utgjorde 835 millioner kroner (535 millioner kroner), hovedsakelig relatert til BKK og Agder Energi. Økningen i forhold til 2014 relaterte seg primært til positive urealiserte verdiendringer fra energikontrakter i Agder Energi. En gevinst på 108 millioner kroner for BKK og Agder Energi fra salget av Småkraft bidro også positivt. Tallene fra 2014 inkluderer gevinster på 116 millioner kroner fra salg av to datterselskaper i Istad.

Annen virksomhet

Annen virksomhet inkluderer småskala vannkraft, innovasjon og konsernfunksjoner.

Viktige hendelser i 2015 Sammen med de øvrige eierne Skagerak Energi, BKK og Agder Energi, solgte Statkraft Småkraft til det tyske investeringsfondet Aquila Capital. Gevinsten var på 226 millioner kroner for Statkraft og 108 millioner kroner for de tilknyttede selskapene BKK og Agder Energi.

Statkraft kjøpte 100 prosent av aksjene i Södra Cell Tofte og opprettet biobrensel selskapet Silva Green Fuel i samarbeid med Södra Skogägarna Ekonomisk Förening.

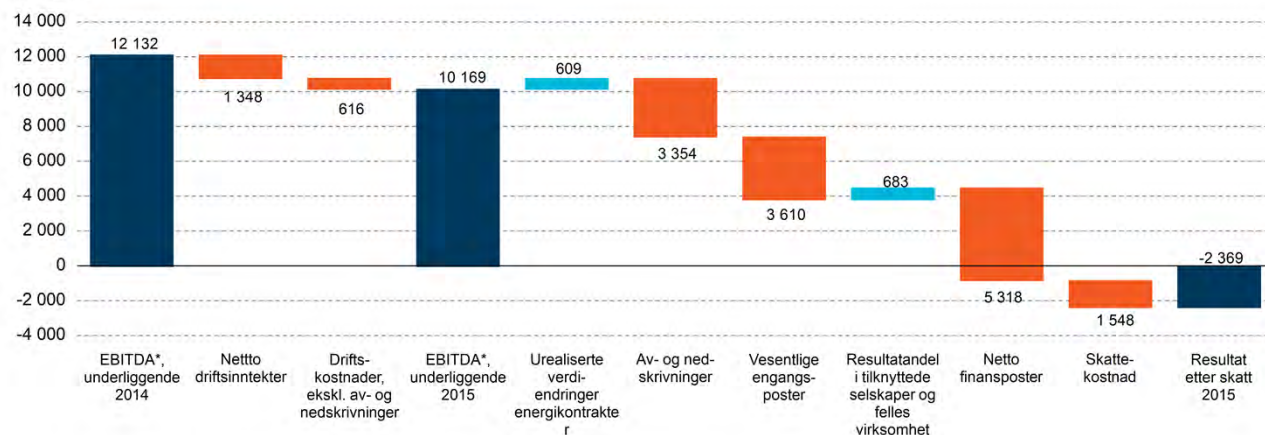
Ny segmentstruktur fra 2016

Konsernet besluttet å innføre en ny segmentstruktur fra 1. januar 2016. De nye segmentene er Europeisk fleksibel kraftproduksjon, Markedsoperasjoner, Internasjonal vannkraft,

⁶ Totalt bidrag fra fjernvarme ført som kostnad per kWh av faktisk volum levert til kunder.

Resultat etter skatt 2015

Mill. kroner

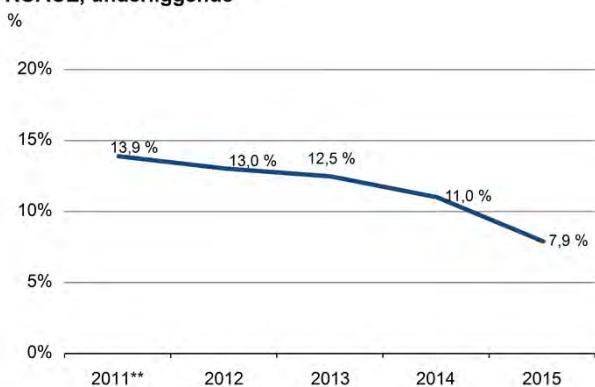
* Justert for urealiserte verdiendringer for energikontrakter (eksklusiv trading og origination) og vesentlige engangsposter.

Vindkraft, Fjernvarme og Industrielt eierskap. Områder som ikke vises som et eget segment presenteres under Annen virksomhet. Den nye segmentstrukturen er i tråd med konsernets strategiske initiativ og den nye interne ledelsesrapporteringen og har som hensikt å vurdere konsernets prestasjoner og ressursfordeling.

Økonomiske resultater

Det var en nedgang i konsernets EBITDA. Dette skyldtes at de nordiske kraftprisene var de laveste siden år 2000, lavere norsk vannkraftproduksjon og dekonsolidering av britiske vindparker. Nedgangen ble noe motvirket av økte bidrag fra anskaffelser i Chile og Brasil og ny produksjonskapasitet. Markedsoperasjoner bidro betydelig til EBITDA, men på et lavere nivå enn i 2014. Driftskostnadene var noe høyere enn i 2014. Dette skyldtes hovedsakelig anskaffelser, nye aktiva og valutaeffekter.

ROACE, underliggende*

* Justert for urealiserte verdiendringer for energikontrakter (eksklusiv trading og origination) og vesentlige engangsposter.

** Tall er ikke omarbeidet i henhold til IFRS 11.

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter var på nivå med 2014. De viktigste bidragsyterne var de regionale norske selskapene BKK og Agder Energi.

Nedskrivninger og negative valutaeffekter knyttet til finanspostene innvirket på årets resultat, og 2015 endte med et resultat etter

skatt på -2369 millioner kroner. Valutaeffektene ble motvirket av omregningseffekter i egenkapitalen. Ved utgangen av 2015 var konsernets egenkapital på samme nivå som på slutten av 2014.

I det etterfølgende legges hovedvekten på å presentere resultatet fra den underliggende driften for poster til og med driftsresultat. Urealiserte verdiendringer for energikontrakter og vesentlige engangsposter i konsolidert virksomhet forklares i avsnittet "Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat". Resultatelementer etter driftsresultat analyseres i henhold til regnskapsmessig resultat.

Avkastning på investeringer

Målt som ROACE⁸ oppnådde konsernet en avkastning på 7,9 prosent i 2015, hvilket var 3,1 prosentpoeng lavere enn i 2014. Nedgangen skyldtes i hovedsak lavere driftsresultat, hovedsakelig grunnet lavere nordiske kraftpriser og lavere norsk vannkraftproduksjon.

Underliggende driftsinntekter

Statkrafts inntekter kommer fra spotsalg, salg på kontrakter til industrien, finansiell handel, nettvirksomhet samt fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker. I tillegg leverer konsernet konsesjonskraft. Det fundamentale grunnlaget for Statkrafts inntekter er kraftpris, energioptimalisering og produksjon. Produksjonsinntektene optimaliseres gjennom finansiell handel med kraft, og konsernet driver med trading og energihandel.

Netto driftsinntekter var på 19 255 millioner kroner i 2015, 7 prosent lavere enn i 2014. Segmentet Nordisk vannkraft hadde en betydelig nedgang på grunn av lavere kraftpriser og produksjon, mens inntektene fra segmentet Vindkraft falt som følge av dekonsolideringen av de britiske vindparkene. Internasjonal vannkraft hadde en betydelig økning. Dette skyldtes hovedsakelig anskaffelser i Brasil og Chile. De andre segmentene hadde mindre endringer i netto driftsinntekter.

Underliggende driftskostnader

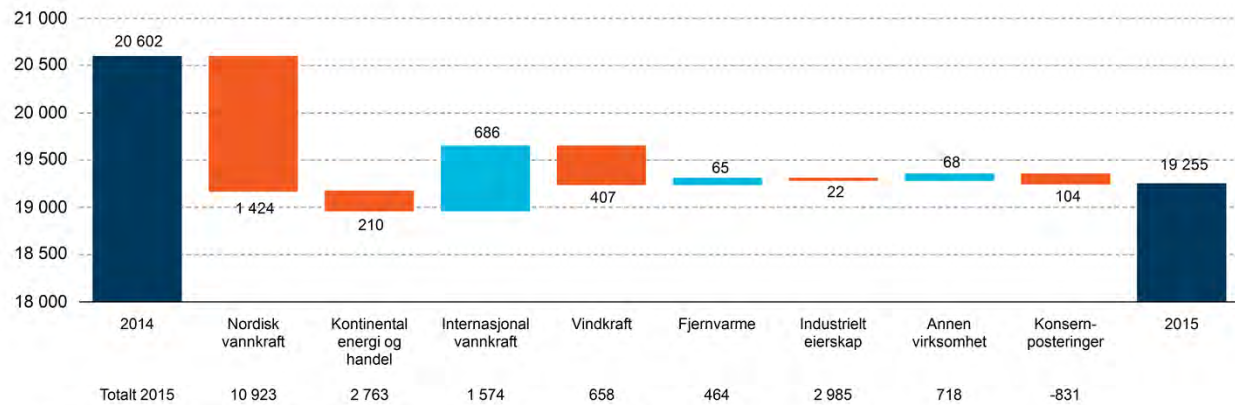
Totalt økte konsernets driftskostnader med 8 prosent sammenlignet med 2014. Økningen er først og fremst knyttet til

⁷⁾ Tall i parentes viser sammenlignbare tall for 2014

⁸⁾ ROACE (%): (Driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer i energikontrakter og vesentlige engangsposter x 100) / Gjennomsnittlig sysselsatt kapital.

Netto driftsinntekter* - endring fra 2014 til 2015

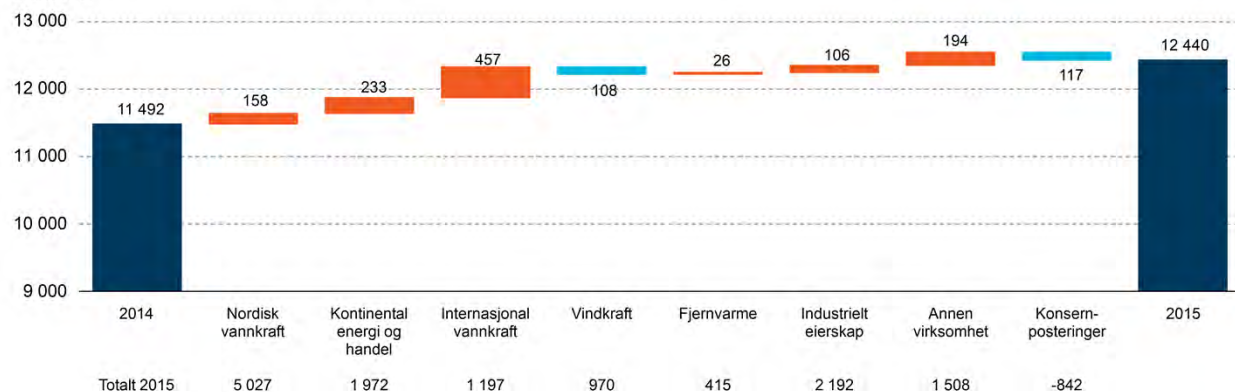
Mill. kroner

* Justert for urealiserte verdiendringer for energikontrakter (eksklusiv trading og origination) og vesentlige engangsposter.

Driftskostnader* - endringer fra 2014 til 2015

Mill. kroner

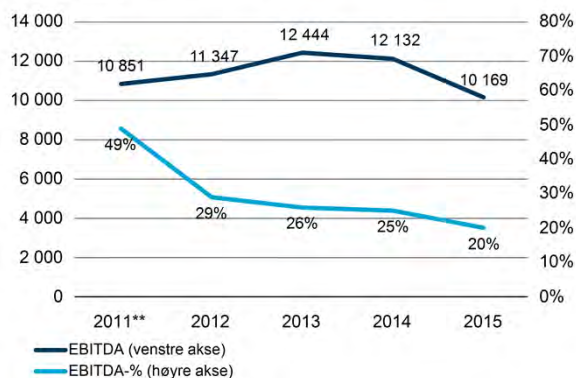
* Justert for vesentlige engangsposter.

anskaffelser, nye anlegg i drift og valutaeffekter på grunn av en svakere norsk krone i forhold til andre valutaer.

Underliggende EBITDA og underliggende driftsresultat

EBITDA og EBITDA-margin, underliggende*

Mill. kroner/%

* Justert for urealiserte verdiendringer for energikontrakter (eksklusiv trading og origination) og vesentlige engangsposter. **Tall er ikke omarbeidet i henhold til IFRS 11.

Statkraft har historisk sett hatt høye EBITDA-marginer⁹ som følge av at driftskostnadene for vannkraftproduksjon er lave. Fra 2012

begynte forretningsaktiviteten hvor Statkraft tilbyr markedsadgang til små produsenter av fornybar energi å få innvirkning på EBITDA-marginen. Kontraktene bokføres brutto i resultatregnskapet og øker dermed både salgsinntektene og energikjøpskostnadene betydelig. Denne virksomheten bidrar positivt til konsernets EBITDA, men marginene fra denne virksomheten er lave og medfører derfor en reduksjon i den samlede EBITDA-marginen.

EBITDA (driftsresultat før av- og nedskrivninger) falt med 16 prosent fra 2014 og driftsresultatet med 25 prosent, til henholdsvis 10 169 millioner kroner og 6 815 millioner kroner. Konsernets EBITDA og driftsresultat stammer i stor grad fra segmentet Nordisk vannkraft, som bidro med henholdsvis 72 prosent (73 prosent) og 87 prosent (82 prosent) av totalen.

Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat

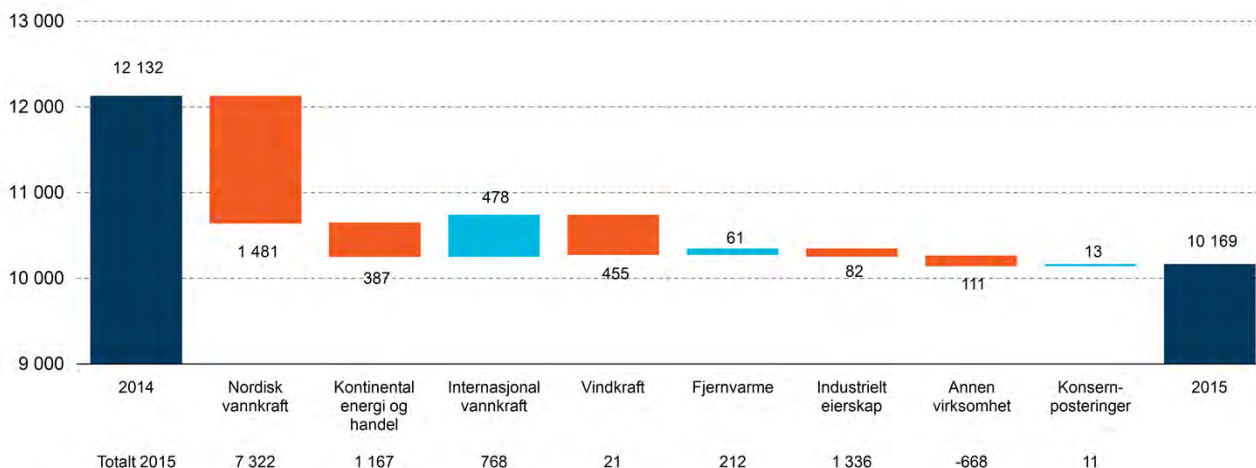
Totalt hadde urealiserte verdiendringer for energikontrakter og vesentlige engangsposter en negativ effekt i 2015, og utgjorde -3002 millioner kroner (4449 millioner kroner).

Urealiserte verdiendringer for energikontrakter som det er justert for i det underliggende driftsresultatet utgjorde 609 millioner

⁹ EBITDA-margen (%): (Driftsresultat justert for urealiserte verdiendringer energikontrakter og vesentlige engangsposter x 100)/Brutto driftsinntekter justert for urealiserte verdiendringer energikontrakter og vesentlige engangsposter.

EBITDA* - endring fra 2014 til 2015

Mill. kroner

* Justert for urealiserte verdiendringer for energikontrakter (eksklusiv trading og origination) og vesentlige engangsposter.

Urealiserte verdiendringer energikontrakter

Mill. kroner	2015	2014
Langsiktige kontrakter	2 097	1 429
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	-30	-317
Sluttbruker	38	14
Energikjøp	-1 681	1 298
Annet/elimineringer	184	-27
Urealiserte verdiendringer holdt utenfor underliggende resultat	609	2 396
Urealiserte verdiendringer inkludert i underliggende resultat	-261	206
Urealiserte verdiendringer presentert i driftsresultatet	348	2 602

Vesentlige engangsposter

Mill. kroner	2015	2014
Gevinst ved salg av eiendeler	226	2 767
Nedskrivning anleggsmidler og immaterielle eiendeler	-3 836	-1 050
Pensjon - planendring	-	280
Rettsak knyttet til Saurdal kraftverk - konsesjonskraft	-	56
Vesentlige engangsposter	-3 610	2 053

kroner (2396 millioner kroner). De største bidragsyterne til den positive resultateffekten var bilaterale industrikontrakter, som inneholder derivater som utviklet seg positivt som følge av en svakere norsk krone mot euro, og den finansielle risikoreduksjonsporteføljen, som viste en positiv utvikling på grunn av fallende nordiske kraftpriser.

Engangsposter som er holdt utenfor beregning av underliggende resultat beløp seg til -3610 millioner kroner i 2015 (2053 millioner kroner).

Gevinsten fra salget av Småkraft, som det er justert for i det underliggende resultatet, utgjorde 226 millioner kroner. Dette inkluderer ikke gevinsten på 108 millioner kroner i de tilknyttede selskapene BKK og Agder Energi.

Det er foretatt en nedskrivning av vindkraft i Sverige på 1750 millioner kroner som følge av forventninger om lavere kraft- og elsertifikatpriser de neste årene.

Det er foretatt en nedskrivning knyttet til byggingen av vannkraftverket Cetin i Tyrkia på 2086 millioner kroner. Dette fordeler seg mellom en nedskrivning på 1297 millioner kroner og en avsetning på 789 millioner kroner som øvrige driftskostnader.

Resultatandeler fra tilknyttede selskaper og felles virksomhet

Konsernet har større eierandeler i de regionale norske kraftselskapene BKK, Agder Energi og Istad samt andeler i selskaper utenfor Norge, der mye av virksomheten skjer gjennom deltagelse i deleide selskaper.

Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet

Mill. kroner	2015	2014
Internasjonal vannkraft	-196	-240
Vindkraft	55	363
Industrielt eierskap	835	535
Øvrige	-10	3
Tilknyttede selskaper	683	661

Tallene for Internasjonal vannkraft ble påvirket av nedskrivninger i både 2015 og 2014. I 2015 ble det foretatt en nedskrivning på 384 millioner kroner i India. Dette skyldtes forventninger om lavere kraftpriser, mens det i 2014 ble foretatt en nedskrivning i Brasil på 360 millioner kroner. Bidraget fra SN Power økte som følge av oppstart av vannkraftverket Bajo Frio i Panama i 2015.

Resultatandelene for Vindkraft inkluderte i 2014 en reversering av tidligere års nedskrivning på 341 millioner kroner. Ellers økte resultatandelen fra slutten av 2014 som følge av dekonsolideringen av vindparken Sheringham Shoal.

Forbedringen for Industrielt eierskap relaterte seg hovedsakelig til positive urealiserte verdiendringer fra energikontrakter i Agder Energi. Gevinst fra salget av Småkraft bidro også positivt.

Finansposter		
Mill. kroner	2015	2014
Renteinntekter	378	267
Andre finansinntekter	43	592
Finansinntekter	421	859
Rentekostnader	-1 322	-1 226
Andre finanskostnader	-736	-83
Finanskostnader	-2 058	-1 309
Netto valutaeffekter	-3 445	-4 791
Andre finansposter	-237	-1 043
Netto finansposter	-5 318	-6 283

Netto valutaeffekter		
Mill. kroner	2015	2014
Valutasikringer og korte valutaopsjoner	-1 794	-733
Realisert	-1 675	-80
Urealisert	-119	-654
Gjeld i utenlandsk valuta	-838	-724
Realisert	-306	284
Urealisert	-532	-1 008
Interne lån, felles virksomhet og tilknyttede selskaper	-813	-3 332
Realisert	-2 635	980
Urealisert	1 822	-4 312
Netto valutaeffekter	-3 445	-4 791
Realisert	-4 616	1 183
Urealisert	1 171	-5 974

Finansposter

Nedgangen i finansinntekter relaterte seg primært til gevinster knyttet til SN Power-transaksjonen i 2014.

Finanskostnadene økte hovedsakelig som følge av trinnvis virksomhetssammenslutning knyttet til Desenvix.

Netto valutaeffekter var -3445 millioner kroner (-4791 millioner kroner), og oppstod i hovedsak som følge av en svekkelse av norske kroner mot euro. Effektene stammer for det meste fra interne lån og valutasikringskontrakter. Mesteparten av disse effektene motvirkes av omregningseffekter i egenkapitalen.

Skatt

Regnskapsmessig skattekostnad var 1548 millioner kroner (4045 millioner kroner). Nedgangen i skattekostnad skyldtes hovedsakelig et negativt resultat før skatt i 2015, mens resultatet før skatt var positivt i 2014.

Grunnrenteskatten falt med 311 millioner kroner sammenliknet med 2014 på grunn av lavere kraftpriser og vannkraftproduksjon, men utgjorde likevel 1481 millioner kroner, som er en stor andel av konsernets skattekostnad. Størstedelen av skattekostnaden relaterte seg til Norge.

Kontantstrøm

Konsernets drift genererte en kontantstrøm på 8639 millioner kroner i 2015 (6898 millioner kroner), en økning på 25 prosent sammenliknet med 2014.

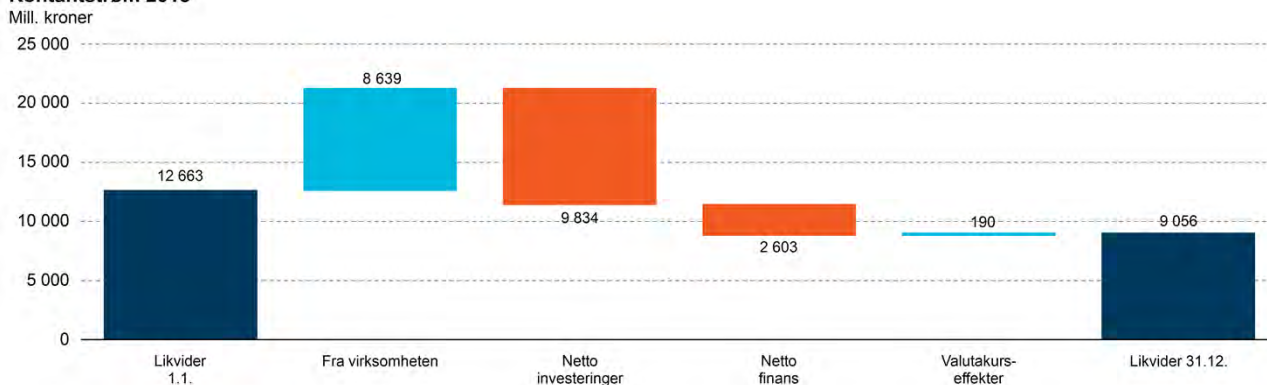
Nettoresultatet, justert for ikke-kontanteffekter, var på 11 167 millioner kroner (9762 millioner kroner), inklusiv endring i kortsiktige og langsiktige poster. Endring i kortsiktige og langsiktige poster hadde en positiv effekt på 4651 millioner kroner (-1746 millioner kroner). Endringen i kortsiktige poster var i hovedsak knyttet til arbeidskapital, kontantsikkerhet og avsetning relatert til nedskrivninger i Tyrkia. Betalt skatt utgjorde -3062 millioner kroner (-3593 millioner kroner) og mottatt utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter kom på 534 millioner kroner (729 millioner kroner).

Netto investeringer¹⁰ utgjorde totalt -9834 millioner kroner (-5450 millioner kroner). Dette var hovedsakelig investeringer i driftsmidler på til sammen -8720 millioner kroner, oppkjøp av aksjer i Pilmaiquén i Chile for -1928 millioner kroner, i Desenvix i Brasil for -911 millioner kroner og avhendelse av Småkraft for 1337 millioner kroner.

Netto likviditetsendring fra finansiering var -2603 millioner kroner (3168 millioner kroner). Opptak av gjeld var 14 409 millioner kroner (1917 millioner). Nedbetaling av gjeld utgjorde -11 864 millioner kroner (-3900 millioner kroner). Utbytte og konsernbidrag utgjorde -5157 millioner kroner, primært fra Statkraft AS til Statkraft SF.

Valutakurseffekter på likviditetsbeholdningen utgjorde 190 millioner kroner.

Kontantstrøm 2015

¹⁰ Netto investeringer inkluderer investeringer betalt ved kvartalslutt, innbetalinger fra salg av anleggsmidler, netto likviditet ut fra konsernet ved overtakelse av virksomhet samt inn- og utbetalinger av utlån.

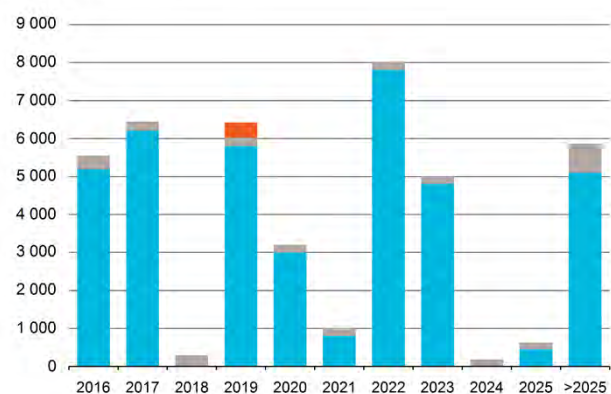
Statkraft måler evnen til å møte framtidige forpliktelser gjennom måltallet «Korttids likviditetsevne»¹¹, og ved utgangen av 2015 var måltallet innenfor målsettingen som er mellom 1,5 og 4,0.

Kapitalstruktur

Hovedmålsettingene for konsernets styring av kapitalstruktur er å ha en fornuftig balanse mellom soliditet og ekspansjonsevne, samt å opprettholde en sterk kredittrating. Det viktigste måltallet for konsernets styring av kapitalstruktur er langsiktig kredittrating.

Låneforfall langsiktig gjeld

Mill. kroner

Gjeld og rentenivå

%/Mill. kroner	Andel 31.12.2015	Rente 2015
NOK	36%	4,8 %
EUR	44%	2,9 %
GBP*	15%	0,8 %
USD	3%	5,6 %
BRL	2%	8,2 %
Flytende rente	60%	
Fast rente	40%	

* Gjeld i GBP er syntetisk konvertert fra NOK gjennom finansielle instrumenter, og inneholder ikke kredittmargin.

Virkemidler ved styring av kapitalstruktur på lang sikt er i hovedsak opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld, samt inn- og utbetalinger av innskutt kapital fra og til eier. Konsernet er ikke pålagt eksterne krav med hensyn til styring av kapitalstruktur annet enn det som følger av markedets forventninger og eiers krav om utbytte.

Konsernet søker å hente fremmedkapital fra ulike lånemarkeder. Ved låneopptak søker Statkraft å sikre en jevn tilbakebetalingsprofil, og nåværende forfallsprofil er i tråd med dette målet. Nye låneopptak planlegges i henhold til likviditetsprognose, investeringsbeslutninger og salg av aktiva.

Ved utgangen av 2015 utgjorde netto rentebærende gjeld¹² 35 036 millioner kroner mot 23 638 millioner kroner ved inngangen

til året. Økningen var hovedsakelig knyttet til nyinvesteringer, betaling av utbytte og gjeld i ervervede selskaper i Chile og Brasil. Netto rentebærende gjeldsgrad var 28,4 prosent mot 21,2 prosent ved utgangen av 2014.

Langsiktig rentebærende gjeld fra Statkraft SF til Statkraft AS utgjorde 400 millioner kroner ved utgangen av året.

Omløpsmidler, utenom likviditetsbeholdningen, var 18 883 millioner kroner (21 780 millioner kroner) og kortsiktig rentefri gjeld var 18 994 millioner kroner ved utgangen av 2015 (20 662 millioner kroner).

Ved utgangen av året hadde Statkraft en egenkapital på 88 340 millioner kroner mot 88 059 millioner kroner ved inngangen til året. Dette tilsvarte 49,9 prosent av totalkapitalen (52,5 prosent).

Finansiell styrke og rating

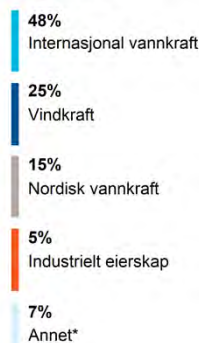
Et viktig mål for Statkraft er å beholde ratingen hos de to store ratingbyråene, Standard & Poor's og Moody's. Et viktig nøkkeltall Statkraft følger i forhold til rating er kontantstrøm fra drift i forhold til netto rentebærende gjeld. Statkraft har en gjeldende rating på A- (negative outlook) fra Standard & Poor's og Baa1 (stable outlook) fra Moody's. Se for øvrig note 6.

Investeringer

I tråd med konsernets strategi har det vært stor prosjektaktivitet de siste årene, spesielt innen vannkraft og vindkraft. Videre fremover vil konsernets investeringsprogram trappes ned noe som følger av lavere kraftpriser og endringer i konsernets utbyttepolitikk.

Investeringer (13 557 Mill. kroner)

Mill. kroner/%

* Inkluderer Kontinental energi og handel, Fjernvarme og Småskala vannkraft.

Totalt investerte Statkraft 13 557 millioner kroner i 2015, hvorav 3237 millioner ble investert i Norge. Om lag tre femtedeler av investeringene var i ny produksjonskapasitet. Vedlikeholdsinvesteringene knytter seg primært til nordisk vannkraft. De største investeringene i ny kapasitet knytter seg til vindkraft i Sverige og Storbritannia samt internasjonal vannkraft.

¹¹) Korttids likviditetsevne: (IB likviditetsevne + Prognose innbetalinger neste 6 måneder) / (Forfall gjeld og utbytte de neste 6 måneder + (Grenseverdi x prognoseutbetaling fra drift) / Investeringer neste 6 måneder).

¹²) Netto rentebærende gjeld: Brutto rentebærende gjeld – Bankinnskudd, kontanter og lignende eksklusiv bundne midler – kortsiktige finansielle plasseringer.

Risikostyring

Statkraft er eksponert for risiko gjennom hele verdikjeden. De viktigste risikoene er knyttet til markedsoperasjoner, finansforvaltning, prosjektgjennomføring, driftsaktiviteter og rammebetingelser.

Integrert konsernomfattende risikostyring

Vekst og økt internasjonalisering, kombinert med dramatiske endringer i energisektoren, stiller større krav til styring av risikoen i investeringsporteføljen. Statkraft har en sentral investeringskomite for bedre å håndtere risikoen knyttet til enkeltinvesteringer og på tvers av prosjektporteføljen. Risikostyringen er en integrert del av øvrig virksomhetsstyring gjennom en risikobasert systematikk for konsernledelsens oppfølging av forretningsområdene. Konsernets samlede risikobilde konkluderes av konsernledelsen og rapporteres til styret.

Markedsrisiko i energimarkedene

Statkraft er eksponert for betydelig markedsrisiko i forbindelse med produksjon og handel med kraft. Inntektene fra kraftproduksjonen er eksponert for volum- og kraftpriserisiko:

- Både kraftpriser og produksjonsvolum påvirkes av vær og nedbørsmengde, og kraftprisene avhenger av produksjons-, forbruks- og overføringsforholdene i kraftmarkedet.
- Kraftprisene påvirkes også av gass-, kull- og oljepriser, priser på CO₂-kvoter, støtteregimer og innføringen av ny teknologi for kraftproduksjon.

Statkraft håndterer markedsrisiko i energimarkedene ved å handle med fysiske og finansielle instrumenter i flere markeder. Økt integrering av energimarkedene har stor betydning for

forretningsmodeller og håndtering av risiko. Statkraft legger derfor vekt på å se de ulike markedene i sammenheng. Konsernets sikringsstrategier er regulert av rammer for posisjonenes volum og verdi, og kriterier for å vurdere nye kontrakter mot forventede inntekter og nedsiderisiko. Porteføljen justeres kontinuerlig i henhold til vår gjeldende oppfatning av fremtidige priser og egen produksjonsevne.

Statkrafts virksomhet innen energihandel og tjenester består av både handel med standard produkter på energibørser og salg av tjenester eller produkter tilpasset den enkelte kunde. Nye produkter og tjenester har typisk kort levetid i forhold til annen virksomhet før lønnsomheten reduseres som følge av konkurranse fra andre aktører eller regulatoriske endringer. Risiko håndteres gjennom mandater som dekker råvarer, geografiske områder og varighet. En uavhengig risikohåndteringsfunksjon sikrer objektivitet i vurdering og styring av risiko.

Salgsvirksomheten er eksponert for prisrisiko knyttet til salg til privatkunder og bedrifter, samt kjøp i engrosmarkedet. Ved å sikre symmetri mellom kundene og innkjøpene i engrosmarkedet og ved bruk av finansielle instrumenter, begrenser Statkraft nettoeksponeringen. Det er også markedsrisiko i fjernvarmevirksomheten som følge av usikkerhet i brenselprisene (avfall, olje, gass, kraft med flere) og prisene til kundene. Prisene til kundene er imidlertid knyttet opp mot brenselprisene, slik at nettoeksponeringen mot prisendringer er begrenset.

Finansiell risiko

Den sentrale finansfunksjonen i konsernet samordner og ivaretar den finansielle risikoen knyttet til valuta, renter og likviditet, inkludert refinansiering og nye låneopptak. Statkraft er eksponert

RISIKO I VERDIKJEDEN

OVERORDNEDE RISIKOFAKTORER

RAMMEBETINGELSER OG POLITISKE BESLUTNINGER

- Skatter, avgifter og konkurranselovgivning
- Regelverk i EU og EØS
- Nasjonale lover og reguleringer
- Lisenser og konsesjoner
- Støtteregimer
- Regjering og Stortinget
- Kulturer

MENNESKER

- Roller og ansvar
- Ferdigheter og kunnskap

LEDELSE

- Ledelse
- Strategi, policy og prosedyrer
- Organisering og ressurser
- Partnerskap
- Bedriftskultur

FINANSIELL RISIKO

- Rente- og valutarisiko
- Finansiering/ likviditet
- Motpartsrisiko relatert til finansielle motparter
- Garantier

RISIKO I VERDIKJEDEN

	Utvikling	Utbygging	Produksjon	Energidisponering og handel	Distribusjon/ sluttbruker
Markedsrisiko	<ul style="list-style-type: none"> • Valutarisiko 	<ul style="list-style-type: none"> • Valuta- og renterisiko 		<ul style="list-style-type: none"> • Hydrologi • Kraft-, brensel- og CO₂-priser 	<ul style="list-style-type: none"> • Kraft- og brenselpriser • Volum ved avvik fra normalforbruk • Renterisiko på inntekter fra nettvirksomhet
Motpartsrisiko	<ul style="list-style-type: none"> • Motpartsrisiko ved forpliktelser 	<ul style="list-style-type: none"> • Motpartsrisiko ved investeringer 		<ul style="list-style-type: none"> • Motpartsrisiko ved salg og trading av kraft 	<ul style="list-style-type: none"> • Motpartsrisiko
Operasjonell og prosjektgjennomføringsrisiko	<ul style="list-style-type: none"> • Krav om kompensasjon og omdømmetap 	<ul style="list-style-type: none"> • Skade på eiendom, helse og miljø, systemsvikt og menneskelig svikt, forsinkelser og budsjettoverskridelser og omdømmetap 	<ul style="list-style-type: none"> • Skade på eiendom, helse eller miljø, system- og menneskelig svikt, bøter og omdømmetap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bøter, krav om kompensasjon, system- og menneskelig svikt og omdømmetap 	<ul style="list-style-type: none"> • Skade på eiendom, helse og miljø, bøter og omdømmetap.

for renterisiko gjennom fremmedfinansieringen og inntektene fra nettvirksomheten. Konsernet er eksponert for valutarisiko gjennom:

- Integrasjonen mellom det nordiske og det kontinentale kraftmarkedet
- Konsernets krafthandel i euro
- Finansiering
- Andre kontantstrømmer knyttet til utenlandske datterselskaper og tilknyttede selskaper

Valuta- og renterisikoen reguleres gjennom mandater. I styringen er terminkontrakter i valuta, rentebytteavtaler, fremtidig renteavtaler og rentebærende gjeld i valuta de viktigste virkemidlene. Likviditetsrisikoen i Statkraft knytter seg til avvik mellom løpetid på de finansielle forpliktelsene og kontantstrømmene som genereres av eiendelene. Likviditetsrisikoen håndteres hovedsakelig gjennom gode lånemuligheter, trekkfasiliteter og minimumskrav til konsernets likviditetsbeholdning.

Statkraft er eksponert for kreditt- og motpartsrisiko gjennom krafthandel og plassering av overskuddslikviditet. Før avtaleinngåelse blir kredittverdigheten til alle motparter vurdert og eksponeringen mot enkeltmotpartene begrenses av mandater basert på kredittverdighet. Både markedsrisikoen i energimarkedene og den øvrige finansielle risikoen, samt eksponering i forhold til de gitte mandatene, følges opp av uavhengige middle office-funksjoner og rapporteres jevnlig til konsernledelsen og styret.

Operasjonell risiko

Alle prosesser i hele verdikjeden er eksponert for operasjonell risiko. Det er innenfor gjennomføringen av våre investeringsprosjekter og driftsaktiviteter at den operasjonelle risikoen er størst. Dette kan medføre:

- At konsernets ansatte, kontraktører eller tredjeparter utsettes for skader
- Skader på miljøet
- Skader og tap på egne og tredjeparts produksjonsanlegg og øvrige eiendeler
- Svekket omdømme
- Økonomisk tap

Statkrafts førsteprioritet er å gjennomføre utbyggingsaktiviteter og drift på en ansvarlig måte. Risikostyring i tidlige faser av utviklingen for et investeringsprosjekt har vist seg å være en viktig suksessfaktor.

Statkraft har etablert forsikringsordninger som omfatter alle vesentlige skadetyper, blant annet gjennom konsernets eget forsikringsselskap Statkraft Forsikring.

Statkraft håndterer den operasjonelle risikoen gjennom detaljerte prosedyrer for aktiviteter i samtlige operative enheter og ulike typer beredskapsplaner. Videre har Statkraft et omfattende system for å registrere og rapportere farlige forhold, uønskede hendelser og skader. Disse analyseres fortløpende for å forebygge og begrense eventuelle konsekvenser, samt for å

sikre at årsakssammenhenger følges opp og nødvendige tiltak iverksettes.

Alle prosjekter i Statkraft gjennomfører systematiske risikovurderinger. Det skjer ved at det for hvert prosjekt:

- Settes av en prosjektreserve for større investeringer
- Gjennomføres oppfølging og rapportering av forhold som har betydning for gjennomføringen av prosjektet
- Vurderes og planlegges tiltak som skal redusere risikoene i prosjektet

De mest kritiske forholdene er knyttet til utvikling av Statkrafts internasjonale virksomhet. Stor oppmerksomhet vies utvikling av gode systemer for læring, etablering av barrierer og sikring av etterlevelse for å unngå forsinkelser, kostnadsoverskridelser og uønskede hendelser. For ytterligere å redusere risikoen knyttet til prosjektgjennomføring har Statkraft etablert en felles prosjektenhet.

Anslag over de mulige økonomiske konsekvensene av den totale operasjonelle risikoen, samt vesentlige enkeltrisikoen som er sentrale drivere til konsernets samlede risikobilde, inngår i rapporteringen av totalrisikoen på konsernnivå.

Annen risiko

Statkrafts virksomhet i Norge påvirkes av rammebetingelser som skatter, avgifter, forskrifter, nettreguleringer, endringer i pålagt minimums vannstand og andre krav fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), samt generelle betingelser og krav som settes for kraftbransjen. Disse rammebetingelsene kan påvirke Statkrafts produksjon, kostnader og inntekter.

Rammebetingelsene i det enkelte land i Europa er et resultat av internasjonale prosesser som også vil være viktig for norske kraftverk. Statkraft er også med sitt internasjonale engasjement direkte eksponert for nasjonale rammebetingelser, skattenivå, konsesjonsbetingelser og offentlig regulering i andre land. Statkraft legger derfor stor vekt på usikkerheten knyttet til fremtidig utvikling innen disse faktorene ved investeringsbeslutninger. Mulige endringer i det politiske bildet evalueres løpende, og en åpen dialog og gode relasjoner med beslutningstakere på alle relevante arenaer vektlegges.

Statkrafts internasjonale satsing innebærer både økt landrisiko og partnerrisiko. Statkraft vurderer risiko for hvert land og gjør sammenligninger mellom land i en region. Partnerrisiko vurderes tidlig for å få bekreftet nødvendig integritet og styringsstruktur. Statkraft er opptatt av at konsernets standarder innen HMS og etikk etterleves i alle deler av konsernet. Standardene er nedfelt og gjort tilgjengelig i konsernets leveregler ("Code of Conduct"). Alle partnere og leverandører gjøres også kjent med disse.

Statkraft er også eksponert for sikkerhets- og korrupsjonsrisiko. Dette er nærmere beskrevet under «Samfunnsansvar».

Miljøendringer

Klimaendringer, teknologiutviklingen og endret forbrukeradferd har betydning for alle risikoene ovenfor og er viktige pådrivere for endringer i rammebetingelser og politiske beslutninger. De økte usikkerhetsmomentene i energimarkedene kan medføre

både trusler og muligheter. For å utnytte disse mulighetene (eller unngå tap ved ikke å utnytte dem) går Statkraft inn for å tilpasse seg det endrede miljøet ved å utvikle dyktige ledere, sørge for tilstrekkelig fleksibilitet og tilpasningsevne i forretningsmodellene og beslutningsprosessene våre, holde et nøye øye med den teknologiske utviklingen og avdekke potensielle forretningsmuligheter eller trusler.

Internkontroll

Det overordnede styringssystemet «The Statkraft Way», sikrer et godt kontrollmiljø og bidrar til å oppfylle konsernets hensikter og mål. Krav til internkontroll er innarbeidet i relevante internkontrollområder, for eksempel HMS, etikk, IKT, samfunnsansvar og finansiell rapportering.

Konsernrevisjon er en viktig del av organisasjonen for å evaluere og effektivisere organisasjonens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll. Konsernrevisjonens ansvar defineres av styret og den gjennomfører sine aktiviteter med formål om å:

- Øke bevisstheten rundt virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll
- Komme med anbefalinger på grunnlag av kost/nytte-analyser
- Forankre ansvar og eierskap på en slik måte at avtalte løsninger gjennomføres
- Dele erfaringer på tvers av organisasjonen
- Følge opp at anbefalinger fra tilsyn blir gjennomført

Konsernrevisjonen har full, fri og ubegrenset adgang til alle Statkrafts dokumenter, fysiske eiendommer og personell som er aktuelle for å gjennomføre revisjoner. Alle ansatte har plikt til å bistå konsernrevisjonen med å oppfylle sine roller og ansvarsoppgaver. Lederen for konsernrevisjonen har ubegrenset tilgang til styret og revisjonsutvalget.

Revisjonsutvalget og lederen for konsernrevisjonen holder minst ett møte i året uten at konsernadministrasjonen er til stede.

Internkontroll over finansiell rapportering

Statkraft har et system for internkontroll over finansiell rapportering (ICFR) som sikrer pålitelig og rettidig finansiell informasjon i Statkrafts måneds-, kvartals- og årsrapporter. ICFR baserer seg på COSO 2013-rammeverket for internkontroll, som utgis av Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.

ICFR-systemet sikrer pålitelig og rettidig finansiell informasjon. Alle datterselskaper er pålagt å følge ICFR-kravene slik de blir beskrevet i «The Statkraft Way» og i konsernets økonomihåndbok. Tilsvarende gjelder for tilknyttede selskaper, felles operasjoner og felleskontrollerte virksomheter hvor Statkraft er ansvarlig for bokføringen og den finansielle rapporteringen. Dersom en tredjepart er ansvarlig for bokføringen og den lovbestemte rapporteringen for det deleide selskapet, skal det ansvarlige segmentet foreta kompenserende kontroller.

Styret har det overordnede ansvaret for et velfungerende ICFR-system i konsernet. Hovedelementene i ICFR-systemet er risikovurdering, evaluering av kontrolltiltak, kontinuerlig ytelse og overvåking, egenevaluering og gjennomgang og rapportering.

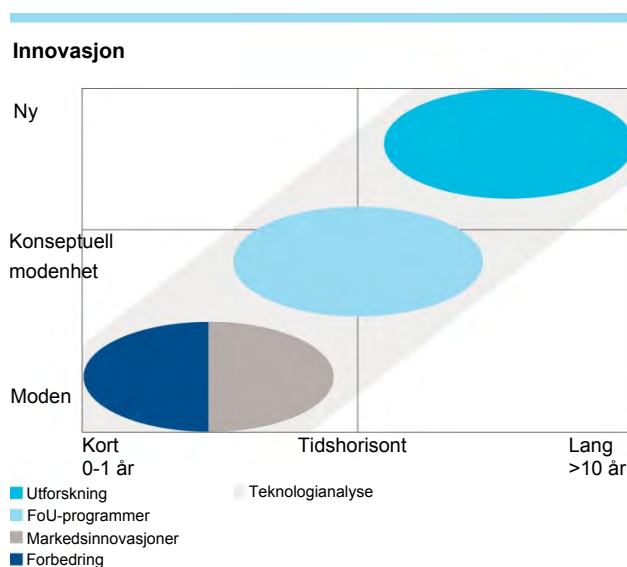
I 2015 innførte Statkraft et nytt støttesystem, GRC-verktøy, for ICFR-prosessen. Systemet skal blant annet legge til rette for effektiv overvåking av kontrollgjennomføringen.

Innovasjon

Hovedformålet med innovasjon i Statkraft er å utvikle og forsterke konkurransefortrinn i kjernevirksomheten samt å identifisere og fremme nye muligheter for forretningsutvikling. I tillegg er innovasjon et viktig tiltak for langsiktig kompetanseoppbygging og for å sikre gode fremtidige rammebetingelser for fornybar energiproduksjon. I 2015 ble det kostnadsført om lag 195 millioner kroner på forskjellige innovasjonsaktiviteter.

Statkrafts innovasjonslogikk

All innovasjonsaktivitet blir kontinuerlig fulgt opp for å sikre relevans og nytte. Følgende logikk er lagt til grunn for å balansere innsatsen mellom kortsiktige og langsiktige innovasjonsaktiviteter i konsernet:

Forbedringsarbeid tar for seg daglige utfordringer og gir som regel raske resultater. I denne typen av prosjekter er fokuset på eksisterende anlegg/utstyr og optimal utnyttelse av ressurser.

Markedsinnovasjon fokuserer på utvikling av nye forretningsmuligheter i et energimarked i endring. Disse aktivitetene har et forholdsvis kort tidsperspektiv og relaterer seg til utvikling av produkter og tjenester.

Statkraft Ventures ble opprettet i 2015. Venture-fondet er et nyskaping- og vekstverktøy der fokuset er på forretningsmodeller innen og rundt distribuert produksjon og styring.

Forskning og utvikling (FoU)-programmer er opprettet for å styrke Statkrafts konkurransefortrinn i kjernevirksomheten, og har et lengre tidsperspektiv. Statkraft har mangeårige FoU-programmer innen vannkraft, vindkraft, bioenergi og klimaendringer.

Utforskningsaktiviteter er etablert med det formål å evaluere

og kvalifisere teknologier og løsninger som på lengre sikt kan legge grunnlaget for ny forståelse eller ny aktivitet i Statkraft.

Teknologianalyse brukes til å overvåke den globale teknologiutviklingen og trender i energisektoren. Statkraft analyserer teknologikostnader for teknologier som selskapet anvender, samt for konkurrerende teknologier. Spesiell oppmerksomhet rettes mot potensielle «game changers».

Prioritering og verdiskaping

Statkraft lanserer hvert enkelt innovasjonsprosjekt med tanke på driftsmessige eller strategiske forretningsgevinster. Estimater for FoU-programporteføljen viser et gjennomsnittlig verdipotensial som utgjør flere ganger prosjektkostnadene. Hvert prosjekt gjennomgår en nøye utvelgelsesprosess og vurderes på bakgrunn av muligheten for kostnadsreduksjon, økt effektivitet eller inntekter, redusert risiko for uventede kostnader eller muligheten for et bedre fremtidig regulatorisk rammeverk for teknologiene våre. Der det er mulig å gjennomføre kost-nytte-beregninger brukes verdipotensialet til rettledning for utvalgelse og finansiering av prosjektene.

Viktige utforskningsinitiativ - biobrensel

Produksjon og salg av andregenerasjons biodrivstoff til transportsektoren anses som en fremtidig forretningsmulighet innen fornybar energi for Statkraft. Statkraft og Södra har sammen opprettet Silva Green Fuel AS for å etablere fremtidig produksjon av andregenerasjons biodrivstoff basert på skogsråvare. Målet er å bygge et demonstrasjonsanlegg på Tofte innen 2020. Dersom anlegget blir bygget, vil anlegget kunne produsere 50-150 millioner liter biodrivstoff basert på norske skogsråvarer. Et slikt, og senere andre, anlegg vil kunne bidra betydelig til å oppfylle Norges mål om å redusere transportrelaterte klimagassutslipp.

Samfunnsansvar

Statkraft er forpliktet til å handle på en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig måte. Målet er å ha sikre operasjoner som verner om mennesker, lokalsamfunn, miljøet og våre eiendeler.

For å operasjonalisere disse forpliktelsene, støtter Statkraft seg på globalt anerkjente initiativer og standarder, herunder OECDs Guidelines for Multinational Enterprises og IFCs Performance Standards on Social & Environmental Sustainability. Statkraft er medlem av FNs Global Compact og overholder dets ti prinsipper om menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og antikorrupsjon. Statkrafts eksterne rapportering av initiativer og resultater innen samfunnsansvar gjennomføres i henhold til rapporteringsrammeverket Global Reporting Initiatives (GRI G4). Som en del av Statkrafts rapportering av samfunnsansvar gjennomførte konsernet en vesentlighetsstudie i 2015 der følgende hovedpunkter ble fastsatt som mest sentrale:

- Sikkerhet og sikring av mennesker
- Menneskerettigheter
- Forvaltning av vannressurser
- Biodiversitet
- Tilpasning og beredskap knyttet til klimaendringer
- Forretningsetikke og antikorrupsjon

Nedenfor følger en kortfattet oversikt over Statkrafts arbeid og resultater innen samfunnsansvar i 2015.

Styring av samfunnsansvar

Konsernets grunnleggende prinsipper for en bærekraftig, etisk og sosialt ansvarlig opptreden er beskrevet i Statkrafts leveregler. Reglene gjelder for alle selskaper i Statkraftkonsernet, og for alle enkeltpersoner som arbeider for Statkraft - uansett hvor de befinner seg. Det forventes at Statkrafts forretningspartnere følger tilsvarende standarder og Statkraft setter samme krav til konsernets leverandører.

Anskaffelsesprosessen er utformet for å sikre oppfølging av leverandører på forskjellige stadier i prosessen. Risikoområder identifiseres på et tidlig stadium, og høyrisikoområder følges opp nøye i anskaffelsesprosessen.

I Statkraft er etisk og bærekraftig adferd et linjeansvar. For å sikre at alle ansatte følger konsernets etiske standarder, er det lagt til rette for at alle medarbeidere skal kunne få veiledning og råd til å utvise ønsket adferd. Prinsipper og krav knyttet til samfunnsansvar er en integrert del av Statkrafts styringssystem. Styringssystemet legger til rette for en strukturert og helhetlig håndtering av konsernets samfunnsansvar og blir jevnlig evaluert for å tilpasse det til nye forventninger, sammenhenger og utfordringer. Flere aspekter ved samfunnsansvar følges opp gjennom konsernets målekort og i regelmessige resultatgjennomganger for hvert forretningsområde. Statkrafts samfunnsansvar inngår også som en del av konsernrevisjonens arbeidsomfang.

Riktig kompetanse på alle områder knyttet til samfunnsansvar er en kritisk faktor for å nå konsernets mål. Statkraft arbeider aktivt med å bygge opp kompetanse, utvikle opplæringsplaner og overføre erfaringer på tvers av organisasjonen. Samfunnsansvar er også et integrert tema i konsernets introduksjonsprogram for nyansatte.

Statkrafts leveregler understreker at medarbeidere har både rett og plikt til å varsle om bekymringer eller brudd på reglene gjennom linjeorganisasjonen eller konsernets uavhengige varslingskanal, som ivaretas av konsernrevisjonen. Varslingskanalen er også åpen for eksterne interessenter. I 2015 mottok konsernrevisjonen 12 varslingssaker. Fire av disse ble varslet av eksterne interessenter. Hvis det er behov for det, har konsernrevisjonen ansvar for å gjennomføre granskinger i konsernet. I 2015 gjennomførte konsernrevisjonen tre forebyggende granskinger og to granskinger som respons på rapporterte varslingssaker. Varslingssakene i 2015 gjaldt hovedsakelig områdene forretningsetikke, samt menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter.

Miljø og klima

Statkrafts miljøambisjon er å støtte en global overgang mot en lavkarbon-økonomi gjennom å tilby fornybare og bærekraftige energiløsninger. Fortsatt vekst basert på internasjonal god praksis for miljøstyring er sentrale elementer for å nå dette målet. Det er nå bestemt at fremtidige investeringer i Statkraft kun skal gjøres innen fornybar energi. I 2015 vurderte Oekom Research Corporate Rating Statkraft som ledende på miljøstyring.

I 2015 har Statkraft arbeidet strategisk med EUs rammedirektiv for vannforvaltning (Water Framework Directive) for å bedre kunne samkjøre selskapets vannforvaltningstiltak i Norge, Sverige og Tyskland. Mens dette arbeidet pågår og vil fortsette i 2016, har gjeldende vannforvaltningsplaner et potensiale for ca. fem prosent reduksjon i produksjonen som følger av foreslåtte miljørelaterte strømnings- og vannstandsrestriksjoner i vannmagasinene.

Statkrafts kjerneaktiviteter har et langsiktig perspektiv, og klimaendringer vil få betydelig innvirkning på både driften og forretningsmuligheter. For å ta hensyn til dette har Statkraft valgt et spesifikt klima-scenario som utgangspunkt for konsernets langsiktige strategiarbeid. I 2015 ble Statkraft med i Verdensbankens Carbon Pricing Leadership Coalition, et bredt frivillig initiativ som går inn for å innføre CO₂-priser på verdensbasis.

Det var ingen alvorlige miljøhendelser i konsernet i 2015, men 228 mindre alvorlige miljøhendelser ble registrert (159). De fleste av disse gjaldt kortvarige brudd på manøvreringsbestemmelsene og mindre oljeutslipp. Disse hendelsene hadde liten eller ingen påvirkning på miljøet.

I 2015 hadde Statkraft et elektrisitetsforbruk på 1031 GWh (899 GWh). I relevante geografiske områder er elektrisitetsbruk i konsernet sertifisert som fornybart i henhold til RECS (Renewable Energy Certificate System). Statkrafts utslipp av klimagasser utgjorde 257 600 tonn CO₂-ekvivalenter (313 300 tonn). Videre genererte Statkraft 61 400 tonn farlig avfall fra kraft- og fjernvarmeproduksjon (60 400 tonn). Dette ble behandlet i tråd med gjeldende regelverk. Hoveddelen av dette (80 prosent) var restprodukter fra Statkrafts avfallsforbrenningsanlegg.

Helse og sikkerhet

Statkraft fokuserer på helse og sikkerhet på hver eneste arbeidsplass og i alle prosjekter, og målet er null ulykker med alvorlige personskader. Engasjement fra ledelsen, en proaktiv helse- og sikkerhetsinnstilling, god prosjektplanlegging og klare forventninger til sikkerhet er avgjørende for å oppnå målet.

I Statkraft var det ingen dødsulykker i 2015, men 39 av de registrerte ulykkene og nestenulykkene ble kategorisert som alvorlige hendelser (med eller med potensiale for alvorlige personskader) (30). Seks av ulykkene resulterte i alvorlige skader, og 33 andre hendelser hadde potensiale for alvorlige konsekvenser. Alvorlige hendelser granskes i henhold til definerte prosedyrer for å sørge for læring på tvers i organisasjonen. De fleste av de alvorlige ulykkene og nestenulykkene i 2015 var knyttet til betjening av kjøretøy og tungt maskineri samt løfteoperasjoner.

I 2015 var indikatoren for fraværsskader, H1-verdien (LTI), for Statkraftansatte og kontraktører på 3,5 (3,4), mens indikatoren for alle typer personskader, H2 (TRI), var på 5,9 (5,5). Totalt ble det registrert 176 skader (170), hvorav 104 medførte fravær, blant konsernets medarbeidere og kontraktører (106). I tillegg ble det registrert 11 400 utrygge forhold (9459) og 3850 nestenulykker i 2015 (989).

I 2015 har Statkraft styrket ressursene for å utvikle en mer moden og proaktiv tilnærming til helse og sikkerhet. For å støtte opp om denne prosessen har konsernet innført et trinnvis program for endring. Fra januar 2016 ble det innført nye måltall (KPIer) for å øke fokuset på alvorlige personskader. Det vil også bli innført andre ledende indikatorer i 2016 for å øke ledelsens og medarbeidernes engasjement i HMS-aktiviteter, og «Konsernsjefens HMS-pris» er blitt innført for å oppmuntre til aktiviteter som kan bidra til å forbedre HMS-resultatene. HMS-opplæringsprogrammer for drift og prosjekter er under utvikling gjennom Statkraftskolen, og disse vil bli lansert og gjennomført i løpet av 2016.

I 2015 ble det gjennomført en rekke beredskapsøvelser innen ulike temaområder hvor erfaringer fra sikkerhet- og sikringssituasjoner både i Norge og utenlands er hensyntatt.

Sykefraværet i Statkraft ligger på et stabilt lavt nivå og var 3,0 prosent i 2015 (2,8 prosent). Alle de norske selskapene i konsernet har inngått avtale om inkluderende arbeidsliv (IA) som innebærer aktiv fraværsoppfølging og tilpassing av arbeidssituasjonen etter behov.

Sikring

Området sikring omfatter i Statkraft personellsikkerhet, fysisk sikring, sikring av IT-systemer og informasjonssikkerhet. Statkraft har en helhetlig tilnærming til sikringstematikk og følger internasjonal god praksis for håndtering av sikring.

I 2015 utarbeidet Statkraft generelle risikovurderinger av trusler i hvert land som konsernet har virksomhet eller interesser i, og det er gjennomført oppdaterte risikovurderinger for sentrale steder. Statkrafts interesser i Tyrkia følges særdeles nøye opp, og situasjonen i landet og regionen følges opp og vurderes kontinuerlig.

Statkraft har gått sammen med andre kraftselskaper og dannet et nytt selskap, Kraftcert. Selskapet samarbeider med Norcert og andre sikkerhetsmyndigheter og vil ha som hovedmålsetning å styrke kraftbransjens evne til å motstå dataangrep. I tillegg har Statkraft bedret selskapets operasjonelle evne til å oppdage og håndtere sikkerhetshendelser.

Menneskerettigheter

Statkraft tar konsernets ansvar for å overholde menneskerettighetene på alvor og handler i samsvar med FNs internasjonalt anerkjente veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UN Guiding Principles on Business and Human Rights).

I løpet av 2015 har Statkraft lansert flere initiativer som skal styrke konsernets styringssystemer og resultater på menneskerettighetsområdet. Dette innebar deltakelse i OECDs norske kontaktpunkts prøveprosjekt for god aktsomhet angående menneskerettigheter (Human Rights Due Diligence) og i en menneskerettighets-vurdering på høyt nivå som tar sikte på å identifisere dets viktigste innvirkning på menneskerettigheter.

Statkrafts tilnærming til overholdelse av menneskerettighetene tar utgangspunkt i prinsippene om integrasjon og innlemming av

menneskerettigheter i eksisterende prosesser og systemer, for eksempel de som relaterer seg til helse og sikkerhet, sikring, miljø, sosiale anliggender eller personalanliggender.

Statkraft ble i 2012 klaget inn for OECDs norske og svenske nasjonale kontaktpunkt i forbindelse med utbygging av vindkraft i Sverige. Det ble gjennomført mekling mellom Jijnjevaerie sameby og Statkraft i 2014. Meklingen ble avsluttet uten at man kom til enighet. OECDs nasjonale kontaktpunkt avga en endelig uttalelse den 9. februar 2016, og saken er dermed avgjort og avsluttet. De nasjonale kontaktpunktene fant ingen grunn til å konkludere med at Statkraft ikke har innfridd OECDs retningslinjer. De påpekte noen områder med forbedringspotensial, deriblant at Statkraft kan arbeide på en mer tydelig måte for å fremme urbefolkningers rettigheter og overholdelse av retningslinjene. De nasjonale kontaktpunktene anbefalte at partene viser fornyet vilje til å fremforhandle en avtale om den videre utbyggingen av vindkraftprosjekter.

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Statkraft har nulltoleranse for korrupsjon og er forpliktet til å holde høye etiske standarder. Med økende aktivitet i korrupsjonsutsatte markeder legger Statkraft stor vekt på å sikre en sterk etisk forretningskultur og utvikle robuste antikorrupsjonstiltak.

Statkrafts anti-korrupsjonsprogram omfatter en prosess for å kartlegge risikoer og mangler i samtlige av Statkrafts forretningsområder. Prosessen innebar intervjuer med ca. 10 prosent av medarbeiderstaben på tvers av selskapet, og de fleste av konsernets øverste ledere var med i de endelige diskusjonene. Hensikten med denne prosessen er å utvikle skreddersydde løsninger for opplæring, kontroll og andre anti-korrupsjonstiltak. Fokuspunkt for 2015 har vært å utvide arbeidet med integritetskontroll av forretningspartnere, forbedre kontroller med kritiske prosesser og skreddersy opplæring og veiledning.

Som en del av antikorrupsjonsprogrammet har Statkraft innført et opplæringsprogram i forretningsetikk og antikorrupsjon. Programmet innebærer obligatorisk opplæring av arbeidstakere, tilpasset de spesifikke risikoene som de står overfor. Det ble brukt forskjellige metoder i opplæringen, deriblant e-læring, klasseromsundervisning og dilemmadiskusjoner. Den obligatoriske opplæringen vil gjentas hvert år, eller annet hvert år, avhengig av den enkelte avdelings risikoprofil. Spesifikk opplæring ble også gitt til topplederne på forskjellige nivåer. Ved utgangen av 2015 hadde 68 prosent av Statkrafts stab mottatt skreddersydd opplæring i etiske regler og anti-korrupsjon.

Statkraft har utarbeidet praktiske veiledninger som skal hjelpe medarbeidere med å håndtere etiske utfordringer. Veiledningene supplerer styringsdokumenter, eksisterende antikorrupsjonshåndbok og e-læringsprogram om antikorrupsjon. Disse er blitt oversatt til forskjellige språk som brukes av Statkraftsansatte.

Brasil har de siste årene opplevd store, alvorlige korrupsjonssaker. På denne bakgrunn har Statkraft på eget initiativ iverksatt en intern granskning i forhold til datterselskapet som ble kjøpt i 2015. Denne granskningen er ikke sluttført.

Samfunnspåvirkning

Statkrafts kraftproduksjon kan ha stor innvirkning på lokalsamfunnet. Statkraft arbeider for å unngå, redusere og dempe de negative virkningene fra virksomheten og samtidig øke de direkte og indirekte fordelene og utviklingsmulighetene for interessenter. Inngrep er et resultat av konsultasjoner med alle berørte interessenter i henhold til gode internasjonale praksiser og standarder, basert på International Finance Corporation Performance Standards on Social & Environmental Sustainability.

I 2015 ble de største sosiale, avbøtende programmene og utviklingsinitiativene gjennomført for Devoll (Albania) og Cetin (Tyrkia) - prosjekter i anleggsfasen, der fokuset var på bedre infrastruktur og levebrødprogrammer. For prosjektene Cheves (Peru) og Kargi (Tyrkia) er det iverksatt sosiale programmer i driftsfasene for å håndtere eventuelle utestående anliggender og for å fremme gode relasjoner med lokalsamfunnene.

Medarbeidere og organisasjon

Statkraft mener at styrking og utnyttelse av kjernekompetanse er grunnleggende for selskapets verdiskapning. Statkraft arbeider derfor for å etablere globale prosesser og arbeidsmåter innen nøkkelområder som større prosjektgjennomføringer, drift og vedlikehold av kraftstasjoner, energistyring og trading og origination. Selskapet er organisert på en måte som støtter dette, der individuelle forretningsområder har globalt ansvar for disse prosessene. Det siste året har selskapet hatt særlig fokus på å styrke gjennomføringsevnen for større prosjekter, og forretningsområdet Power Generation har gått inn for og gjort store fremskritt i å etablere en verdensomfattende modell for drift og vedlikehold.

For Statkraft er det strategisk viktig å ha engasjerte medarbeidere med høy kompetanse. I 2015 ble Statkraftskolen opprettet for å styrke Statkrafts arbeid med kompetanseutvikling. Statkraftskolen legger grunnlaget for en bedre og mer målrettet tilnærming til opplæring, og gjør Statkraft-opplæring globalt tilgjengelig fra ett enkelt kontaktpunkt. Statkraft tilbyr egen opplæring i kjernevirksomhetsprosesser som drift og vedlikehold, energistyring og prosjektstyring, samt i viktige områder som forretningsetikk, sikkerhet og ledelse.

Hvert år gjennomfører Statkraft en medarbeiderundersøkelse. Undersøkelsen brukes til å måle medarbeidernes engasjement og er en viktig kilde for å påvise forbedringsområder i organisasjonen, og som innspill til lederutvikling. I 2015 lå svarprosenten på 87 prosent og resultatene tilsier at Statkraft er en god arbeidsplass med tilfredse, engasjerte og lojale medarbeidere. Resultatet på totalindikatoren "Trivsel & Motivasjon" var 73 ut av 100, noe som er ligger over gjennomsnittet i industrien både i Norge (70) og Europa (65).

I Statkraft er det en nær sammenheng mellom forretningsmål og mål for individuelle ledere og arbeidstakere. De overordnede målene for bedriften videreføres til enkeltpersoner og team og drøftes i mål- og utviklingsdialoger.

Statkraft arbeider systematisk og målrettet med rekruttering og selskapet fortsetter å være en attraktiv arbeidsgiver både blant

nyutdannede og arbeidstakere med erfaring. Konsernet har et traineeprogram som i 2015 tok opp åtte nye traineer med forskjellig bakgrunn og nasjonalitet.

Statkraft har et strukturert samarbeid med lokale tillitsvalgte og fagforeninger. I tillegg til nasjonale samarbeid med fagorganisasjoner har Statkraft et europeisk samarbeidsråd (Statkraft European Works Council, SEWC) med tillitsvalgte fra Norge, Sverige, Tyskland og Storbritannia. SEWC er et viktig forum hvor temaer relatert til arbeidsliv og arbeidstakerrettigheter blir tatt opp og diskutert med Statkrafts ledelse.

Konsernet støtter og overholder internasjonalt anerkjente arbeidstakerrettigheter overalt hvor konsernet har virksomhet. Relevante ILO-konvensjoner og EU-direktiver er tatt inn som en del av SEWC-avtalen med EPSU (European Federation of Public Service Unions), paraplyorganisasjonen for europeiske fagforeninger innen energibransjen.

Statkraft ønsker et mangfoldig arbeidsmiljø og legger likebehandling til grunn ved rekruttering og i personalpolitikken. Statkraft ønsker en jevn kjønnsfordeling i konsernet og flere kvinner i ledende stillinger. Ved utgangen av 2015 var 23 prosent av konsernets ansatte kvinner (24 prosent), og andelen kvinner i lederstillinger var 23 prosent (22 prosent). Kvinneandelen blant nyansatte i 2015 var 26 prosent. I Statkrafts styre er kvinneandelen 50 prosent. Gjennomsnittslønn for kvinner i forhold til menn i Statkraft var 0,97 i 2015. Tilsvarende tall for ledere var 0,91.

Ved utgangen av 2015 hadde konsernet 3795 årsverk (3348). Konsernet hadde medarbeidere i 15 land, og 43 prosent av arbeidstakerne var lokalisert utenfor Norge (34 prosent). Gjennomsnittlig ansiennitet var 10,8 år (11,8) og turnover 4,6 prosent (4,0 prosent).

Foretaksstyring

God og transparent styring og kontroll med virksomheten skal legge grunnlaget for å skape langsiktige verdier for eier, ansatte, andre interessenter og samfunnet for øvrig, og skal derigjennom bidra til en bærekraftig og varig verdiskaping. Rollefordelingen mellom staten som eier, styret og ledelsen i selskapet skal bygge tillit hos interessentene gjennom forutsigbarhet og troverdighet. Åpen og tilgjengelig kommunikasjon fra selskapets side skal sikre at konsernet har gode relasjoner til samfunnet i sin alminnelighet og spesielt til de interessenter som berøres av virksomheten.

Statkraft følger statens prinsipper for god eierstyring som beskrevet i St. meld. nr. 27 (2013-2014) «Et mangfoldig og

verdiskapende eierskap» («eierskapsmeldingen»), og er underlagt rapporteringskrav om eierstyring og selskapsledelse etter regnskapsloven § 3-3b. Statkraft benytter videre Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse (NUES) innenfor rammene som selskapets organisasjonsform og eierskap setter.

Det vises for øvrig til egen beskrivelse av eierstyring i årsrapporten på Statkrafts nettside.

Styrets arbeid

Harald Von Heyden trådte ut av styret i Statkraft den 1. desember 2015. Det var ingen andre endringer i styrets sammensetning i 2015.

Styret i Statkraft AS avholdt elleve styremøter i 2015. Styret har hatt stort fokus på løpende drift og pågående utbyggingsprosjekter. En vesentlig del av styrets arbeid i 2015 har vært knyttet til utvikling av investeringer i henhold til konsernets strategi.

Styret har et kompensasjonsutvalg bestående av styrets leder og to av styrets medlemmer og et revisjonsutvalg bestående av fire av styrets medlemmer. Kompensasjonsutvalget avholdt tre møter og revisjonsutvalget avholdt seks møter i løpet av året.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens krav bekrefter styret at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Resultatdisponering

Morselskapet Statkraft AS hadde et resultat etter skatt på -832 millioner kroner i 2015 (-2442 millioner kroner). Styret i Statkraft SF foreslår at det ikke utbetales utbytte fra Statkraft SF for 2015. Styret i Statkraft AS foreslår følgende disponering av årsresultatet i Statkraft AS:

Resultatdisponering	
Mill. kroner	
Årsresultat i selskapsregnskapet til Statkraft AS	-832
Disponering av årets resultat:	
Avsatt utbytte fra Statkraft AS til Statkraft SF	1 604
Overføres til (+)/fra (-) annen egenkapital	-2 436

Det foreslåtte utbyttet er vurdert som forsvarlig ut fra Statkraft AS sin egenkapital og likviditet.

Fremtidsutsikter

Lave europeiske kraftpriser og kraftoverskudd i Norden har ført til lave nordisk kraftpriser. En betydelig andel av konsernets kraftproduksjon i flere markeder blir imidlertid solgt gjennom langsiktige kraftkontrakter og bidrar dermed til å stabilisere konsernets inntekter. Ved inngangen til 2016 er den hydrologiske ressursituasjonen robust.

I flere vekstmarkeder er det stigende etterspørsel etter energi. Med utgangspunkt i Statkrafts kjernekompetanse gir dette muligheter for verdiskaping innen fornybar energi. Statkrafts nye anskaffelser i Chile og Brasil og ferdigstilling av nye vannkraftverk i 2015 har styrket selskapets stilling og vil gi økte inntekter fra konsernets internasjonale operasjoner. Byggingen av 1000 MW

landbasert vindkraft i Midt-Norge vil etablere Statkraft som av de ledende aktørene innen vindkraft på land.

Statkraft har justert selskapets investeringsplan som følge av lavere kraftpriser og en endring i eierens utbyttepolitikk. De største endringene er at det ikke vil bli foretatt nyinvesteringer i havvind og at fokuset vil holdes på å maksimere verdien av eksisterende anlegg og prosjekter.

I tillegg vil noen internasjonale vannkraftprosjekter bli utsatt. Det er ingen vesentlige endringer i europeisk fleksibel kraftproduksjon, markedsoperasjoner eller fjernvarme, og Statkraft vil fortsette å investere i oppgradering av eldre vannkraftanlegg i Norge og Sverige.

Styret i Statkraft AS

Oslo, 16. mars 2016

Olav Fjell
styrets leder

Berit Rødseth
styrets nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

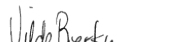
Elisabeth Morthen
styremedlem

Hilde Drønen
styremedlem

Asbjørn Sevejordet
styremedlem

Vilde Eriksen Bjerkes
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Erklæring fra styret og daglig leder

Vi erklærer etter beste overbevisning at konsernregnskapet for 2015 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med krav til tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven, samt at årsregnskapet for morselskapet for 2015 er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge, og at regnskapsopplysningene gir et rettviseende bilde av foretakets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet, samt at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til foretaket og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer foretakene står overfor.

Styret i Statkraft AS

Oslo, 16. mars 2016

Olav Fjell
styrets leder

Berit Rødseth
styrets nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Elisabeth Morthen
styremedlem

Hilde Drønen
styremedlem

Asbjørn Sevejordet
styremedlem

Vilde Eriksen Bjercknes
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Konsernledelsen i Statkraft

Irene Egset

*Konserndirektør konsernstaber.
Ansvarsområder: Kommunikasjon,
konsernadministrasjon, samfunns-
ansvar, HMS, juridisk, myndighets-
kontakt og personal.*

Steinar Bysveen

*Konserndirektør vindkraft, teknologier
og strategi.
Ansvarsområder: Vindkraft, fjernvarme,
strategi, innovasjon og industrielt eierskap.*

Christian Rynning-Tønnesen

Konsernsjef

Hallvard Granheim

*Konserndirektør og CFO.
Ansvarsområder: Økonomi, finans,
skatt, konsernrevisjon, innkjøp,
investor relations, strategic
finance og transaksjoner.*

Hilde Bakken

*Konserndirektør kraftproduksjon.
Ansvarsområder: Kraftproduksjon
og eiendelsforvaltning.*

Asbjørn Grundt

*Konserndirektør internasjonal vannkraft.
Ansvarsområder: Internasjonal
vannkraft.*

Jürgen Tzschoppe

*Konserndirektør markedsoperasjoner
og IT
Ansvarsområder: Energidisponering,
trading og origination og IT.*

Regnskap konsern

Totalresultat

Statkraft AS konsern

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
RESULTAT			
Salgsinntekter	4, 12, 20	51 586	48 246
Andre driftsinntekter	13	1 507	4 008
Brutto driftsinntekter	4	53 094	52 254
Energikjøp	14, 20	-31 892	-25 264
Overføringskostnader		-1 112	-1 185
Netto driftsinntekter	4	20 090	25 805
Lønnskostnader	15, 16	-3 545	-3 051
Av- og nedskrivninger	4, 22, 23	-6 401	-4 071
Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter	17	-1 679	-1 630
Andre driftskostnader	18	-4 651	-3 493
Driftskostnader		-16 276	-12 246
Driftsresultat	4	3 814	13 560
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	4, 24	683	661
Finansinntekter	19	421	859
Finanskostnader	19	-2 058	-1 309
Netto valutaeffekter	19, 20	-3 445	-4 791
Andre finansposter	19, 20	-237	-1 043
Netto finansposter		-5 318	-6 283
Resultat før skatt		-821	7 937
Skattekostnad	21	-1 548	-4 045
Resultat etter skatt		-2 369	3 892
Herav ikke-kontrollerende interessers andel		-598	684
Herav majoritetens andel		-1 772	3 209
UTVIDET RESULTAT			
Poster i utvidet resultat som vil reversere over resultat:			
Endring i verdi på finansielle instrumenter		-937	-907
Skatteeffekten av endring i verdi på finansielle instrumenter		142	276
Føringer mot utvidet resultat i tilknyttede selskaper		204	-123
Omregningseffekter		6 138	7 734
Reklassifisering av omregningseffekter knyttet til salg av utenlandsk virksomhet		772	-69
Poster i utvidet resultat som ikke vil reversere over resultat:			
Estimatavvik pensjoner		758	-704
Skatteeffekten av estimatavvik, pensjoner		-314	184
Sum utvidet resultat		6 761	6 392
Totalresultat		4 391	10 284
Herav ikke-kontrollerende interessers andel		-133	1 322
Herav majoritetens andel		4 525	8 962

Balanse

Statkraft AS konsern

Beløp i mill. kroner	Note	31.12.2015	31.12.2014
EIENDELER			
Immaterielle eiendeler	22	5 822	3 439
Varige driftsmidler	23	111 207	99 199
Investering i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	4, 24	19 388	19 027
Øvrige finansielle anleggsmidler	25	7 874	6 093
Derivater	28	4 675	5 616
Anleggsmidler		148 966	133 374
Beholdninger	26	1 044	2 088
Fordringer	27	10 675	12 433
Kortsiktige finansielle plasseringer		513	443
Derivater	28	6 651	6 816
Bankinnskudd, kontanter og lignende (inkludert bundne midler)	29	9 056	12 663
Omløpsmidler		27 939	34 444
Eiendeler		176 905	167 817
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital		57 111	56 361
Opptjent egenkapital		22 787	23 876
Ikke-kontrollerende interesser		8 443	7 823
Egenkapital		88 340	88 059
Avsetning for forpliktelser	16, 30	21 228	18 796
Rentebærende langsiktig gjeld	31	37 410	27 438
Derivater	28	3 736	3 556
Langsiktig gjeld		62 374	49 790
Rentebærende kortsiktig gjeld	31	7 196	9 306
Betalbar skatt	21	2 825	3 546
Annen rentefri gjeld	32	10 781	9 808
Derivater	28	5 388	7 308
Kortsiktig gjeld		26 190	29 968
Egenkapital og gjeld		176 905	167 817

Styret i Statkraft AS
Oslo, 16. mars 2016

Olav Fjell
styrets leder

Berit Rødseth
styrets nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Elisabeth Morthen
styremedlem

Hilde Drønen
styremedlem

Asbjørn Sevejordet
styremedlem

Vilde Eriksen Bjerknes
styremedlem

Thorbjørn Holås
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Statkraft AS konsern

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
LIKVIDITSENDRING FRA DRIFTEN			
Resultat før skatt		-821	7 937
Gevinst+/tap- ved salg av anleggsmidler		43	-80
Av- og nedskrivninger	22, 23	6 401	4 071
Gevinst knyttet til salg av virksomhet	5	-221	-2 559
Gevinst fra salg av aksjer og tilknyttede selskaper	5	471	-69
Gevinst knyttet til restrukturering av SN Power	5	-	-564
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomheter	24	-683	-661
Realisert valutaeffekt fra interne lån ¹⁾		2 635	-980
Urealiserte verdiendringer	20	-1 308	4 412
Endring i langsiktige poster		410	-52
Endring i kortsiktige poster ¹⁾		4 241	-1 694
Utbytte fra tilknyttede selskaper		534	729
Betalt skatt	21	-3 062	-3 593
Likviditetsendring fra driften	A	8 639	6 898
LIKVIDITSENDRING FRA INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler ²⁾	4	-8 720	-8 801
Innbetalinger fra salg av varige driftsmidler		152	-17
Salg av virksomhet, netto likviditet tilført konsernet ³⁾	5	1 691	4 688
Overtakelse av virksomhet, netto likviditet ut av konsernet ⁴⁾	5	-2 889	-74
Restrukturering av SN Power, netto likviditet ut fra konsernet	5	-	-770
Utbetalinger av utlån		-407	-100
Innbetalinger av lån		628	390
Investeringer i andre foretak og andre investeringer ⁴⁾		-289	-765
Likviditetsendring fra investeringer	B	-9 834	-5 450
LIKVIDITSENDRING FRA FINANSIERING			
Opptak av ny gjeld	31	14 409	1 917
Nedbetaling av gjeld	31	-11 864	-3 900
Innskudd av kapital		-	5 000
Utdelt utbytte og konsernbidrag		-5 157	-74
Emisjon i datterselskap til ikke-kontrollerende interesser		9	225
Likviditetsendring fra finansiering	C	-2 603	3 168
Netto endring i likvider gjennom året	A+B+C	-3 797	4 616
Valutakurseffekter på bankinnskudd, kontanter og lignende		190	362
Bankinnskudd, kontanter og lignende 01.01	29	12 663	7 685
Bankinnskudd, kontanter og lignende 31.12 ⁵⁾	29	9 056	12 663
Ubenyttede kommitterte kredittlinjer		13 000	12 000
Ubenyttet kassekreditt		2 200	2 200
Bundne midler	29, 34	-	-

¹⁾ Valutaeffekt fra realiserte interne lån er presentert på en separat linje. Tidligere perioder har slike effekter blitt presentert som del av endring i kortsiktige poster.

²⁾ Investeringer presentert i kontantstrømoppstillingen er 1047 millioner kroner lavere enn investeringer i varige driftsmidler vist i segmentrapporteringen. Dette knytter seg til anskaffelse av driftsmidler som ikke er betalt ved årsslutt 2015.

³⁾ Mottatt vederlag i forbindelse med salg av virksomhet utgjør 1796 millioner kroner, hvorav 354 millioner kroner er oppgjør av gjeld. Konsoliderte kontanter utgjør 105 millioner kroner

⁴⁾ Investeringer i kontantstrømmen er 611 millioner kroner lavere enn investeringer i andre foretak vist i segmentrapporteringen. Dette skyldes kontanter i de overtatte selskapene på 329 millioner kroner, vederlag som ikke er utbetalt per årsslutt på 337 millioner kroner samt investeringer av Statkraft Forsikring på – 55 millioner kroner som ikke er presentert som investering i segmentrapporteringen.

⁵⁾ Bankinnskudd, kontanter og lignende inkluderer ved årsslutt 420 millioner kroner som knytter seg til selskaper rapportert som felles drift etter IFRS 11.

Oppstilling over endringer i egenkapital

Statkraft AS konsern

Beløp i mill. kroner	Innskutt kapital	Annen reserve	Annen egenkapital	Akkumulerte omregnings-effekter	Opptjent egenkapital	Sum majoritet	Ikke-kontrollerende interesser	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2014	49 011	-1 662	18 316	-2 327	14 328	63 338	7 769	71 107
Resultat etter skatt	-	-	3 209	-	3 209	3 209	684	3 892
Poster i utvidet resultat som reverserer over resultatet:								
Endring i verdi på finansielle instrumenter	-	-907	-	-	-907	-907	-	-907
Skatteeffekten av endring i verdi på finansielle instrumenter	-	276	-	-	276	276	-	276
Føringer mot utvidet resultat i tilknyttede selskaper	-	-128	-	-	-128	-128	5	-123
Omregningseffekter knyttet til utenlandsk virksomhet avhendet i løpet av året	-	-	-	-86	-86	-86	18	-69
Omregningseffekter	-	-	-	7 066	7 066	7 066	668	7 734
Poster i utvidet resultat som ikke reverserer over resultatet:								
Estimatavvik pensjoner	-	-	-629	-	-629	-629	-75	-704
Skatteeffekten av estimatavvik, pensjoner	-	-	160	-	160	160	23	184
Totalresultat for perioden	-	-759	2 740	6 980	8 962	8 962	1 322	10 284
Utbytte og konsernbidrag	-	-	-	-	-	-	-72	-72
Virksomhetssammenslutninger og salg av virksomhet ¹⁾	-	-	585	-	585	585	-1 424	-839
Kapitalforhøyelser ²⁾	7 350	-	-	-	-	7 350	227	7 577
Egenkapital 31.12.2014	56 361	-2 421	21 641	4 654	23 876	80 235	7 823	88 059
Resultat etter skatt	-	-	-1 772	-	-1 772	-1 772	-598	-2 369
Poster i utvidet resultat som reverserer over resultatet:								
Endring i verdi på finansielle instrumenter	-	-925	-	-	-925	-925	-12	-937
Skatteeffekten av endring i verdi på finansielle instrumenter	-	149	-	-	149	149	-7	142
Føringer mot utvidet resultat i tilknyttede selskaper	-	204	-	-	204	204	-	204
Omregningseffekter knyttet til utenlandsk virksomhet avhendet i løpet av året	-	-	-	772	772	772	-	772
Omregningseffekter	-	-	-	5 732	5 732	5 732	406	6 138
Poster i utvidet resultat som ikke reverserer over resultatet:								
Estimatavvik pensjoner	-	-	637	-	637	637	120	758
Skatteeffekten av estimatavvik, pensjoner	-	-	-273	-	-273	-273	-42	-314
Totalresultat for perioden	-	-572	-1 407	6 504	4 525	4 525	-133	4 391
Utbytte og konsernbidrag	-	-	-5 600	-	-5 600	-5 600	-307	-5 907
Virksomhetssammenslutninger og salg av virksomhet	-	-	-	-	-	-	318	318
Transaksjoner med ikke-kontrollerende interesser	-	-	-12	-	-12	-12	-14	-26
Kapitalforhøyelser ³⁾	750	-	-	-	-	750	756	1 506
Egenkapital 31.12.2015	57 111	-2 993	14 622	11 158	22 787	79 898	8 443	88 340

¹⁾ Salg av Agua Imara i forbindelse med restrukturering av SN Power Invest i juni 2014, med total effekt på egenkapitalen på 839 millioner kroner.

²⁾ I 2014 ble det foretatt en konvertering fra fordring til aksjer på 2350 millioner kroner fra Statkraft SF i juni, samt at det ble skutt inn 5000 millioner kroner i kapital fra eier i desember.

³⁾ Det ble foretatt en konvertering fra fordring til aksjer på 750 millioner kroner fra Statkraft SF i desember 2015.

Morselskapets aksjekapital er på 33,2 milliarder kroner, fordelt på 200 millioner aksjer à 166 kroner. Alle aksjene har lik stemmerett og eies av Statkraft SF som er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og fiskeridepartementet.

Statkrafts generalforsamling besluttet 23. juni 2015 en utdeling av utbytte på 5600 millioner. For inneværende år har styret foreslått et utbytte på 1604 millioner kroner.

Noter

Statkraft AS Konsern

Oversikt over noter til konsernregnskapet

	Side		Side
Generelt		Balanse	
Note 1	42	Note 22	69
		Note 23	70
Note 2	46	Note 24	72
		Note 25	75
Note 3	48	Note 26	75
Note 4	48	Note 27	75
Note 5	50	Note 28	76
		Note 29	76
Finansielle risiko og instrumenter		Note 30	77
Note 6	53	Note 31	77
Note 7	54	Note 32	77
Note 8	55		
Note 9	56	Andre opplysninger	
Note 10	58	Note 33	78
Note 11	61	Note 34	78
		Note 35	79
Resultatregnskap		Note 36	79
Note 12	61	Note 37	80
Note 13	62	Note 38	82
Note 14	62	Note 39	83
Note 15	62		
Note 16	63		
Note 17	65		
Note 18	65		
Note 19	65		
Note 20	66		
Note 21	67		

Note 1 Generell informasjon og sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

GENERELL INFORMASJON

Statkraft AS (Statkraft) består av Statkraft AS med datterselskaper. Statkraft AS er et norsk aksjeselskap, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft AS er eiet 100 % av Statkraft SF som igjen er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og fiskeridepartementet. Hovedkontoret ligger i Oslo og selskapet har gjeldsinstrumenter notert på Oslo Børs og London Stock Exchange.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet Konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) og tolkninger utgitt av IFRS Interpretations Committee (IFRIC) som er godkjent av EU.

Sammenligningstall Alle beløpmessige størrelser i resultat, oppstilling over endringer i egenkapital, kontantstrøm og noter er angitt med ett års sammenligningstall.

SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

Nedenfor beskrives de viktigste regnskapsprinsippene benyttet ved utarbeidelse av konsernregnskapet. Disse prinsippene er benyttet på samme måte i alle presenterte perioder, dersom ikke annet fremgår. Konsernregnskapet er utarbeidet basert på historisk kost-prinsippet med unntak av visse finansielle instrumenter og derivater som er vurdert til virkelig verdi på balansedagen.

Historisk kost Historisk kost er generelt basert på virkelig verdi av vederlaget som er gitt ved anskaffelsen av eiendeler og tjenester.

Virkelig verdi Virkelig verdi er definert som den prisen som ville blitt mottatt for å selge en eiendel eller betalt for å overføre en forpliktelse i en ryddig transaksjon mellom markedsaktører på måletidspunktet. Målingen av virkelig verdi er ikke betinget av om det er tilgjengelige markedspriser eller om andre verdilvurderingsteknikker er lagt til grunn. Ved fastsettelsen av virkelig verdi skal ledelsen bruke antakelser som markedsaktører ville ha brukt i en tilsvarende vurdering. Måling og presentasjon av eiendeler og gjeld vurdert til virkelig verdi ved avleggelsen av konsernregnskapet er basert på disse prinsippene med unntak av måling av netto realisasjonsverdi etter IAS 2 Beholdninger og ved beregning av bruksverdi etter IAS 36 Verdifall på eiendeler.

Konsolideringsprinsipp Konsernregnskapet viser det samlede økonomiske resultatet og den samlede økonomiske stillingen for morselskapet Statkraft AS og datterselskaper. Et datterselskap er et selskap der Statkraft som investor har kontroll. Kontroll oppnås ved at investor er eksponert for, eller har rett til, variabel avkastning som følge av eierskap i eller avtaler inngått med selskapet. Ved vurderingen av kontroll vurderer Statkraft blant annet eierandel, stemmeandel, eierstruktur og relative styrkeforhold, opsjoner kontrollert av Statkraft og av øvrige aksjonærer og aksjonær- og driftsavtaler. Vurderingen gjøres per investering. Statkraft som investor må ha evne til å påvirke avkastningen gjennom sin makt over selskapet. I den grad Statkraft er vurdert å ha kontroll over en investering på under 50 % så må det foreligge avtaler eller forhold som gjør at Statkraft likevel har faktisk kontroll over de relevante aktivitetene som i betydelig grad påvirker avkastningen i virksomheten det er investert i. Forutsetningene som gir grunnlag for kontroll vurderes når det er indikator på endringer for å sikre at kontroll fortsatt foreligger.

Dersom det er nødvendig, justeres datterselskapenes regnskaper slik at de er i tråd med konsernets regnskapsprinsipper. Selskapenes interne omsetning og mellomværende, samt gevinster og tap som er oppstått ved transaksjoner mellom selskapene, er eliminert. Datterselskaper konsolideres fra og med det tidspunkt konsernet oppnår kontroll og utelates fra konsolidering når kontroll opphører.

Felles drift Felles drift er en ordning der deltakerne som har felles kontroll over en enhet har kontraktsmessige rettigheter til eiendelene og ansvar for forpliktelsene knyttet til enheten. Ved felles drift må beslutninger knyttet til relevante aktiviteter være enstemmige. Avtaler mellom deltakerne som beskriver de enkeltes rettigheter og forpliktelser i den felles driften vil være bestemmende for hvorvidt en eierandel i fellesordninger kan betraktes som felles drift. Enheter som er satt opp for å produsere kraft og der deltakerne er de eneste kjøperne av kraften som produseres samt er ansvarlig for både kortsiktig og langsiktig finansiering, vil som hovedregel bli innarbeidet i Statkrafts konsernregnskap i henhold til en metode tilsvarende bruttometoden.

Deleide kraftverk Kraftverk med delt eierskap, det vil si verk Statkraft driver, men der andre er medeiere, og verk andre driver, men der Statkraft er medeier, er regnskapsført i henhold til bruttometoden som felles drift.

Salg av eierandeler i felles drift Ved salg av eierandeler i felles drift der den regnskapsmessige behandling av investeringen endres fra brutto konsolidering til egenkapitalmetoden innregnes gevinst og tap delvis, basert eierandel solgt til eksterne investorer. Bokført verdi på selskapets resterende eierandel videreføres. Endringen i den regnskapsmessige behandling kan i tillegg til ved endrede eierandeler også inntruffe når kontraktsmessige rettigheter og forpliktelser knyttet til ordningens underliggende eiendeler og gjeld endres eller når aksjonæravtaler endres. For Statkraft vil det være når deltakerne i den felles driften ikke lenger er de eneste kjøperne av kraften og ikke er ansvarlig for ordningens forpliktelser.

Felles virksomhet Felles virksomheter er selskaper eller enheter hvor Statkraft har felles kontroll med en eller flere andre investorer. Felles virksomhet må ha en juridisk form som separerer deltakerne fra virksomhetens eiendeler og gjeld slik at ansvaret er begrenset til kapitalinnskuddet og avkastningen tilsvarende deltakerens andel av resultatet. Ved felles virksomhet må det være enstemmighet mellom deltakerne som har felles kontroll ved beslutninger knyttet til relevante aktiviteter. Selskaper eller enheter hvor Statkraft har felles kontroll innarbeides i konsernregnskapet ved bruk av egenkapitalmetoden. Ved endring i underliggende faktum og omstendigheter skal det foretas ny vurdering av om felles virksomhet foreligger. Konsernets andel av selskapets resultat etter skatt, korrigert for merverdiavskrivninger og eventuelle avvik i regnskapsprinsipper, vises på egen linje i konsernets resultatoppstilling. I balansen er investeringen klassifisert som anleggsmiddel og står oppført til kostpris korrigert for akkumulerte resultatandeler, mottatte utbytter, valutajusteringer samt egenkapitalføringer i selskapet.

Tilknyttede selskaper Tilknyttede selskaper er selskaper eller enheter hvor Statkraft har betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse foreligger når ikke en eller flere investorer har felles kontroll og hvor vesentlige beslutninger gjennomføres med ulike kombinasjoner av aksjonærflerfall. Andeler i tilknyttede selskaper innarbeides i konsernregnskapet ved bruk av egenkapitalmetoden og presenteres på samme linje som andeler i felles virksomhet i resultatregnskapet og balansen.

Utleide kraftverk Kraftverk som er utleid til andre, føres brutto i regnskapet. Leieinntektene inngår i andre driftsinntekter og kostnader knyttet til driften av kraftverkene er vist under driftskostnader.

Oppkjøp Oppkjøpsmetoden anvendes ved virksomhetssammenslutninger. Vederlaget måles til virkelig verdi på transaksjonstidspunktet som også er tidspunktet for måling av virkelig verdi av identifiserbare eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser som overtas ved transaksjonen. Dersom regnskapsføringen for en virksomhetssammenslutning ikke er fullstendig ved slutten av rapporteringsperioden der transaksjonen er gjennomført, rapporteres foreløpige verdier for de aktuelle eiendelene og gjelden. Midlertidige verdier justeres løpende i måleperioden på maksimum 12 måneder for å reflektere ny informasjon som er innhentet om forhold som eksisterte på oppkjøpsdatoen og som ville ha påvirket verdi-vurderingen om de var kjent. Dersom forholdene tilsier det kan nye eiendeler og gjeld bli regnskapsført. Transaksjonstidspunktet er når risiko og kontroll er overdratt og sammenfaller normalt med gjennomføringstidspunktet. Ikke-kontrollerende interesser vurderes enten til virkelig verdi eller til forholdsmessig andel av identifiserte netto eiendeler og gjeld. Vurderingen gjøres for hver transaksjon. En eventuell forskjell mellom kostpris på aksjer og identifiserbare netto eiendeler og virkelig verdi på overtatte eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser føres som goodwill eller inntektsføres dersom kostpris er lavest. Det avsettes ikke for utsatt skatt på goodwill. Transaksjonskostnader resultatføres når de påløper.

Prinsipper for å innregne kjøp av tilknyttede selskaper og felles virksomhet er de samme som for kjøp av datterselskaper.

Inntekter Inntektsføring ved salg av energiprodukter og tjenester skjer når hoveddelen av risiko og kontroll går over til kjøper samtidig som inntekten kan måles pålitelig.

Energiinntekter Energiinntekter inntektsføres ved levering, og presenteres som hovedregel brutto i resultatregnskapet. Realiserte gevinster og tap fra handelsporteføljer presenteres imidlertid netto under salgsinntekter.

Realiserte inntekter fra fysisk og finansiell handel i energikontrakter presenteres på regnskapslinjen for salgsinntekter. Urealiserte verdiendringer

Note 1 fortsettelse

knyttet til fysiske kontrakter og finansielle kontrakter, omfattet av IAS 39, presenteres på samme regnskapslinje som for opptjente og realiserte inntekter.

Nettinntekter Nettvirksomhet er underlagt inntektsrammeregulering fra Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). NVE fastsetter hvert år en maksimal inntektsramme for den enkelte netteier. Inntektsrammer fastsettes dels ut fra historiske kostnader, og dels på bakgrunn av en norm. Normen skal sikre at selskapene driver effektivt. Mer-/mindreinntekt vil være forskjellen mellom faktisk inntekt og tillatt inntekt. Inntektsrammens størrelse justeres årlig for endringer i leveringskvaliteten (KILE). Inntekter innregnet i resultatregnskapet tilsvarer de faktiske tariffinntektene gjennom året. Forskjellen mellom inntektsrammen og faktiske tariffinntekter utgjør mer- eller mindreinntekt og balanseføres ikke. Størrelsen på denne er opplyst om i note 33.

Utbytte Mottatt utbytte fra selskaper annet enn datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles virksomhet inntektsføres idet utdeling av utbytte endelig vedtas i det utdelende selskap.

Salg av varige driftsmidler Ved salg av varige driftsmidler beregnes gevinst/tap ved salget ved å sammenholde salgssum med gjenværende innregnet verdi av det solgte driftsmiddelet. Beregnet gevinst/tap presenteres som del av henholdsvis andre driftsinntekter eller andre driftskostnader.

Offentlige tilskudd Offentlige tilskudd innregnes netto i resultat og balanse. Der tilskudd er knyttet til aktiviteter som innregnes i resultatregnskapet direkte, er tilskudd behandlet som en reduksjon av de kostnader som knytter seg til aktiviteten og som tilskuddet er ment å skulle dekke. Der tilskuddet er knyttet til prosjekter som innregnes i balansen, er tilskudd behandlet som en reduksjon av beløp innregnet i balansen.

Utenlandsk valuta Datterselskapene avlegger sine regnskaper i det enkelte selskapets funksjonelle valuta, normalt den lokale valuta i landet der selskapet driver sin virksomhet. Statkraft AS har norske kroner som sin funksjonelle valuta som også er den valuta konsernregnskapet er presentert i. Ved utarbeidelsen av konsernregnskapet omregnes utenlandske datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles virksomheter til norske kroner etter dagskursmetoden. Det vil si at balanseposter er omregnet til kurs per 31. desember, og resultatregnskapet er omregnet ved bruk av månedlige gjennomsnittskurser gjennom året. Omregningseffekter som oppstår føres mot utvidet resultat og innregnes først i resultatet ved salg av eierandeler i utenlandske selskaper.

Løpende transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet, mens balanseposter vurderes til balansedagens kurs. Valutaeffekter føres under balanseposter. Gevinst og tap som følge av valutakursendringer på gjeld som er sikringsinstrument av nettoinvestering i utenlandsk enhet, føres direkte mot utvidet resultat og innregnes først i resultatet ved salg av den utenlandske enheten.

Finansielle instrumenter

Generelt Finansielle instrumenter regnskapsføres når konsernet blir part i kontraktsmessige betingelser knyttet til instrumentet. Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser innregnes første gang til virkelig verdi. Transaksjonskostnader legges til eller trekkes fra den finansielle eiendelen eller finansielle gjelden med mindre instrumentet føres til virkelig verdi over resultat da transaksjonskostnaden resultatføres umiddelbart. Finansielle eiendeler og finansiell gjeld klassifiseres på grunnlag av art og av formål med instrumentene til kategoriene «finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi over resultatet», «investeringer holdt til forfall», «eiendeler tilgjengelig for salg» og «lån og fordringer». Kategoriene som er aktuelle for Statkraft og den regnskapsmessige behandling av finansielle instrumenter innregnet i hver av klassene er beskrevet i det følgende.

Vurderingsprinsipper for ulike kategorier av finansielle instrumenter

1) Finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi over resultatet

- Finansielle kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter er klassifisert som derivater. Energiderivater består av både frittstående derivater, samt innebygde derivater som er skilt ut fra vertskontrakten og ført opp til virkelig verdi som om derivatet var en frittstående kontrakt. Derivater i denne kategorien og som ikke er innbygde derivater, er hovedsakelig anskaffet for å videreselges innen kort tid.
- Valuta- og rentederivater er anskaffet for å styre og redusere konsernets eksponering for svingninger i renter og valuta.
- Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter som inngår i handelsporteføljer og som styres og følges opp basert på virkelig verdi, gjøres opp finansielt, eller inneholder skrevne opsjoner i form av volumfleksibilitet.
- Andre finansielle instrumenter holdt for handelsformål.

- Fysiske kontrakter om kjøp og salg av energirelaterte produkter som er inngått i kraft av fullmakter knyttet til eget bruk eller for egen produksjon, faller normalt utenfor IAS 39.

2) Lån og fordringer er finansielle fordringer og gjeld som ikke omsettes i et aktivt marked og måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi tillagt direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles lån og fordringer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid. Tap ved verdifall innregnes i resultatet.

3) Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg er eiendeler som ikke hører inn under noen av kategoriene ovenfor. Statkraft klassifiserer strategiske langsiktige aksjeposter til denne kategorien. Ved førstegangs innregning måles slike eiendeler til virkelig verdi inkludert direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles eiendelen til virkelig verdi med verdiendringer mot utvidet resultat. Eiendeler klassifisert som tilgjengelig for salg hvor virkelig verdi er lavere enn regnskapsført verdi nedskrives over resultatregnskapet hvis verdifallet er vesentlig eller varig. Ytterligere verdifall medfører umiddelbar nedskrivning. Nedskrivninger kan ikke reverseres over resultatregnskapet før eiendelen er realisert.

4) Finansielle forpliktelser måles ved førstegangs innregning til virkelig verdi inkludert direkte henførbare transaksjonskostnader. I senere perioder måles finansielle forpliktelser til amortisert kost ved bruk av effektiv rentes metode, slik at effektiv rente blir lik over hele instrumentets løpetid.

Fastsettelsen av virkelig verdi på slike eiendeler er beskrevet mer detaljert i note 10.

Finansielle instrumenter som inngår i sikringsbokføring Finansielle instrumenter som inngår som sikringsinstrument eller sikringsobjekt i et sikringsforhold identifiseres ut i fra intensjonen med anskaffelsen av det finansielle instrumentet. I en virkelig verdisikring vil verdiendringen møte motsvarende verdiendring på sikringsobjektet, mens man for kontantstrømsikringer og sikringer av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet vil føre verdiendringer mot utvidet resultat. Se ellers nærmere beskrivelse under omtale av regnskapsmessig sikring i note 11.

Presentasjon av derivater i resultat og balanse Derivater utenfor sikringsforhold er presentert på egne linjer i balansen under eiendeler og gjeld. Derivater med henholdsvis positive og negative virkelige verdier presenteres brutto i balansen. Derivater presenteres netto når det foreligger juridisk rett til motregning av kontraktene, og motregningsretten faktisk benyttes. Alle kraftkontrakter handlet over kraftbørsene er presentert netto i balansen. I resultatregnskapet vises endring i -virkelig verdi av energiderivater på samme regnskapslinje som opptjente og realiserte salgsinntekter og påløpt og realisert energikjøp. Endring i virkelig verdi av valuta- og rentederivater presenteres sammen med realiserte finansinntekter- og kostnader.

Skatt

Generelt Konsernets kraftproduksjonsvirksomhet i Norge, er underlagt de særskilte reglene for beskatning av kraftforetak. Konsernets skattekostnad omfatter i tillegg til ordinær resultatskatt også naturressursskatt og grunnrenteskatt.

Resultatskatt Resultatskatt blir beregnet etter ordinære skatteregler, slik at anvendt skattesats er den til enhver tid vedtatte. Skattekostnaden knyttes til det regnskapsmessige resultatet og består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel blir balanseført i den grad det er sannsynlig at fordelene kan benyttes. Skatt på poster ført mot utvidet resultat er også ført mot utvidet resultat, og skatt på poster knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Naturressursskatt Naturressursskatt er en overskuddsavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre per kWh. Betalbar resultatskatt kan avregnes mot betalt naturressursskatt. Den andelen av naturressursskatten som overstiger betalbar resultatskatt, kan fremføres med renter til senere år, og blir balanseført som forskuddsbetalt skatt.

Grunnrenteskatt Grunnrenteskatt er overskuddsavhengig og utgjør for 2015 31 % av netto grunnrenteinntekt beregnet for hvert enkelt kraftverk. Grunnrenteinntekten blir beregnet på grunnlag av det enkelte verkets produksjon time for time, multiplisert med spotprisen i den korresponderende timen. For leveranser av konsesjonskraft og for kraft på langsiktige fysiske

kontrakter med en varighet på over syv år brukes faktisk kontraktspris. Inntekter fra grønne sertifikater inngår i brutto grunnrenteinntekt. Den beregnede inntekten reduseres med faktiske driftskostnader, avskrivninger og en friinntekt for å komme frem til skattegrunnlaget. Friinntekten fastsettes årlig på grunnlag av skattemessig verdi av driftsmidlene i kraftverket multiplisert med en normrente fastsatt av Finansdepartementet. Friinntekt behandles som en permanent forskjell i det året som den beregnes for, og påvirker således ikke beregningen av utsatt skatt knyttet til grunnrente. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk beregnet fra og med inntektsåret 2007 kan samordnes med positiv grunnrenteinntekt for andre kraftverk. Negativ grunnrenteinntekt per kraftverk fra inntektsåret 2006 eller tidligere år kan kun fremføres med renter mot senere positiv grunnrenteinntekt i samme kraftverk. Utsatt skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt og utsatt skatt knyttet til andre midlertidige forskjeller er beregnet med basis i kraftverk hvor det er sannsynliggjort at skattefordel vil utnyttes innenfor en tidshorison på ti år. Anvendt sats er 33 % nominell skattesats.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel presenteres netto så langt de forventes å reversere i samme periode. Tilsvarende gjelder for utsatt skatt og utsatt skattefordel knyttet til grunnrenteskatt. Utsatte skatteposisjoner knyttet til betalbar resultatskatt kan ikke utlignes mot utsatte skatteposisjoner knyttet til grunnrenteskatt.

Klassifisering som kortsiktig/langsiktig En post i balansen klassifiseres som kortsiktig når den forventes realisert innen 12 måneder etter balansedagen. Andre poster klassifiseres som langsiktig med de unntak som er nevnt nedenfor. Enkelte derivater som er sikringsinstrumenter i et sikringsforhold presenteres sammen med sikringsobjektet. Første års avdrag på langsiktig gjeld presenteres som kortsiktig gjeld.

Immaterielle eiendeler Immaterielle eiendeler er regnskapsført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger. Utgifter til immaterielle eiendeler, herunder goodwill, balanseføres i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Goodwill og immaterielle eiendeler med ubegrenset levetid avskrives ikke, men testes årlig for verdifall.

Utgifter til forskning og utvikling Utgifter til forskning kostnadsføres løpende. Utgifter til utvikling balanseføres i den grad det kan identifiseres en fremtidig økonomisk fordel knyttet til utvikling av en identifiserbar immateriell eiendel.

Varige driftsmidler Investeringer i produksjonsanlegg og andre varige driftsmidler regnskapsføres til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Avskrivningene starter når eiendelene er ferdigstilt og kan tas i bruk. Anskaffelseskost for varige driftsmidler omfatter utgifter for å anskaffe eller utvikle eiendelen slik at den er klar for bruk. Direkte henførbare lånekostnader tillegges anskaffelseskost. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som reparasjoner og vedlikehold, resultatføres løpende, mens øvrige utgifter som øker fremtidig produksjonskapasitet balanseføres. Ved tidsbegrensede konsesjoner avsettes det for fjerningsforpliktelse på gjeldssiden mot en tilsvarende økning i anleggets balanseførte verdi.

Pålopte kostnader til egne investeringsarbeider blir balanseført som anlegg under utførelse. Anskaffelseskost omfatter direkte henførbare kostnader inkludert lånerenter.

Avskrivning er beregnet ved bruk av lineær metode over forventet brukstid. Restverdi hensyntas ved beregning av årlige avskrivninger. Periodisk vedlikehold blir balanseført med avskrivning over perioden frem til neste vedlikehold planlegges gjennomført. Avskrivningstiden vil tilpasses konsesjonsperioden. Estimert brukstid, avskrivnings-metode og restverdi vurderes årlig.

Tomter herunder vannfallsrettigheter avskrives ikke, da verdiene anses som evigvarende under forutsetning av at det ikke foreligger hjemfallsrett.

Nedskrivninger Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler som avskrives, vurderes for verdifall ved utgangen av hvert kvartal. Når det er indikatorer på at fremtidig inntjening ikke kan forsvare balanseført verdi beregnes gjenvinnbart beløp for å kunne vurdere om nedskrivning for verdifall må gjennomføres. Immaterielle eiendeler med udefinert utnyttbar levetid avskrives ikke, men vurderes for verdifall en gang i året og når det er forhold som tilsier at en verddivurdering må gjennomføres. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi. Bruksverdi er beregnet som forventet fremtidig kontantstrøm neddiskontert ved bruk av et avkastningskrav tilsvarende markedets avkastningskrav for tilsvarende eiendeler i samme bransje. Avsatte utgifter til fjerning av driftsmidler ved produksjonsperiodens slutt medtas ikke ved beregning av bruksverdi. Forskjellen mellom balanseført verdi og gjenvinnbart beløp resultatføres som nedskrivning. Ved vurdering av verdifall grupperes anleggsmidlene på det laveste nivået der det er mulig å skille ut uavhengige

kontantstrømmer (kontantgenererende enheter). Ved hver rapporteringsdato vurderes grunnlaget for reversering av tidligere nedskrivninger på ikke-finansielle eiendeler unntatt goodwill.

Kontantstrømgenererende enhet En kontantstrømgenererende enhet (KGE) er det laveste nivået uavhengige kontantstrømmer kan måles på. Det øverste nivået en KGE er et rapportert driftssegment. KGE i Statkraft er definert som følger:

Vannkraftverk: Kraftverk som ligger i samme vassdrag og som styres samlet for å optimalisere kraftproduksjonen.

Vindkraftverk: Vindmøller i en vindmøllepark som er tilknyttet en felles transformatorstasjon.

Gasskraftverk: Normalt utgjør et gasskraftverk en KGE med mindre to eller flere verk styres og optimaliseres sammen slik at inntektene ikke er uavhengig av hverandre.

Fjernvarmeanlegg: Det enkelte anlegg sammen med tilhørende infrastruktur inklusiv overføringslinjer.

Biomassekraftverk: Det enkelte anlegg.

Ved nedskrivningstest av goodwill benyttes segment som laveste KGE.

Leieavtaler Leieavtaler regnskapsføres som finansiell leasing når det vesentlige av risiko og avkastning på eiendelen er overført til Statkraft. Ved leieperiodens begynnelse innregnes finansielle leieavtaler til et beløp tilsvarende det laveste av virkelig verdi og minsteleiens nåverdi. Ved beregning av leieavtalens nåverdi benyttes den implisitte rentekostnaden i leiekontrakten dersom det er mulig å beregne denne, i motsatt fall benyttes selskapets marginale lånerente. Direkte utgifter knyttet til etablering av leiekontrakten er inkludert i eiendelens kostpris.

Samme avskrivningstid benyttes som for selskapets øvrige avskrivbare eiendeler. Dersom det ikke foreligger en rimelig sikkerhet for at selskapet vil overta eierskapet ved utløpet av leieperioden, avskrives eiendelen over den korteste av periodene for leieavtalens løpetid og for eiendelens økonomiske levetid.

Operasjonelle leieavtaler resultatføres som hovedregel lineært over leieperioden. Ved leie av produksjonsanlegg der bruk er nært relatert til produksjonen måles leieutgiftene etter forbruk og presenteres som energikjøp.

Beholdninger

Grønne sertifikater og CO2-sertifikater Grønne sertifikater herunder Elsertifikater er vurdert å falle inn under definisjonen av offentlig støtte etter IAS 20 Regnskapsføring av offentlig tilskudd og opplysninger om offentlig støtte og er i regnskapet behandlet som et driftstilskudd betinget av egen produsert kraft. Det vurderes å være rimelig sikkert at Statkraft oppfyller vilkårene for tilskuddet samt at tilskuddet vil bli mottatt, derfor innregnes sertifikatene til virkelig verdi på produksjonstidspunktet som andre inntekter i resultatregnskapet. Eiendelen presenteres som en fordring i balansen inntil sertifikatene tildeles. Ved tildeling blir sertifikatene klassifisert som varelager. Dersom det går mer enn en regnskapsperiode før Elsertifikatene mottas vurderes fordringen til den laveste av virkelig verdi på produksjonstidspunktet og netto realisasjonsverdi der verdiendringen føres som en justering av andre inntekter. Tilsvarende gjelder for CO2-sertifikater.

Produksjonsvirksomheten og sluttbrukervirksomheten er organisert som to helt separate virksomheter (ev porteføljer/resultatenheter). Elsertifikater som mottas fra egen produksjon benyttes således ikke til å dekke konsernets forpliktelse knyttet til sluttbrukervirksomheten. Sluttbrukervirksomhetens forpliktelser til å levere Elsertifikater dekkes inn gjennom kjøpte Elsertifikater. Kjøpte elsertifikater er klassifisert som varelager og vurderes til det laveste av anskaffelseskost og netto realisasjonsverdi. I den grad beholdningen av elsertifikater dekker inn forpliktelsen, måles forpliktelsen til bokført verdi av elsertifikatbeholdningen. Forpliktelse som eventuelt ikke er dekket inn ved kjøp av sertifikater i markedet vurderes til virkelig verdi av elsertifikater på balansedagen.

Grønne sertifikater og CO2-sertifikater holdt for handelsformål er innregnet som varelager og måles til netto realiserbar verdi. Netto realiserbar verdi måles som salgsverdi fratrukket forventede salgsutgifter.

Andre beholdninger Andre beholdninger måles til det laveste av kostpris og netto realiserbar verdi.

Kostpris tilordnes beholdninger spesifikt der dette er mulig. Ved om-byttbare

Note 1 fortsettelse

varer tilordnes kostpris ved bruk av veid gjennomsnitt eller FIFO-metoden (først inn, først ut).

Bankinnskudd, kontanter og lignende På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid på anskaffelsestidspunktet. På linjen ligger også bundne midler. Størrelsen på de bundne midlene er spesifisert i kontantstrømoppstillingen og i note 29. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (kontantsikkerhet) balanseføres. Bankinnskudd, kontanter og lignende fra felles drift presenteres også på denne linjen.

Egenkapital Foreslått utbytte ved avleggelsen av regnskapet er klassifisert som egenkapital. Utbytte reklassifiseres til kortsiktig gjeld når det blir vedtatt av generalforsamlingen.

Avsetninger, betingede eiendeler og betingede forpliktelser Det innregnes en avsetning bare når det er en eksisterende plikt som er resultat av en tidligere hendelse og det er mer enn 50 % sannsynlighet for at en forpliktelse har oppstått, samt at avsetningen kan måles pålitelig. Ved lavere sannsynlighet opplyses det om forholdene i notene til regnskapet med mindre sannsynligheten for utbetaling er svært lav. Avsetninger innregnes med et beløp som er uttrykk for beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp den eksisterende forpliktelsen på balansedagen.

Vesentlige tapskontrakter Forpliktelser som følge av vesentlige tapskontrakter regnskapsføres og måles som avsetninger. En vesentlig tapskontrakt oppstår når konsernet har inngått en kontrakt som ikke kan sies opp og der kontantstrømmer for å oppfylle betingelsene under kontrakten overstiger de forventede inntekter som kan relateres til den samme kontrakten.

Konsesjonskraft, konsesjonsavgifter og erstatninger Det blir årlig levert konsesjonskraft til kommuner til myndighetsbestemte priser fastsatt av Stortinget. Levering av konsesjonskraft inntektsføres løpende i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris. For enkelte konsesjonskraftavtaler er det inngått avtaler om finansielt oppgjør, der Statkraft dekker forskjellen mellom spot- og konsesjonsprisen. Konsesjonskontrakter er ikke innregnet i regnskapet. Kapitalisert verdi av fremtidige konsesjonskraftforpliktelser er estimert og vist i note 34.

Konsesjonsavgifter blir kostnadsført når de påløper og innbetales årlig til stat og kommuner. Kapitalisert verdi av fremtidige avgifter er estimert og vist i note 17.

Konsernet betaler erstatninger til grunneiere for å få bruksrett til vannfall og grunn. I tillegg utbetales erstatninger til andre for skade påført skog, grunn, telenett og lignende. Erstatningsutbetalingene er dels engangsutbetalinger og dels løpende i form av utbetalinger eller plikt til å levere erstatningskraft. Nåverdien av forpliktelsene knyttet til årlige erstatninger og frikraft er klassifisert som avsetning for forpliktelser. Årlige betalinger føres som andre driftskostnader, mens engangsoppgjør regnskapsføres mot forpliktelsen.

Pensjoner

Ytelsesplaner En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Kravet til full pensjonsopptjening er mellom 30 og 40 år. Ansatte som ikke har full opptjening får sin pensjon redusert forholdsmessig. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene redusert for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Nåverdien av fremtidige ytelser i pensjonsordningene opptjent på balansedagen beregnes ved bruk av påløpte ytelsers metode.

Positive og negative estimatavvik som skyldes endringer i aktuarmessige forutsetninger eller grunnlagsdata føres løpende direkte mot utvidet resultat.

Netto pensjonsmidler for overfinansierte ordninger er balanseført til virkelig verdi, og klassifisert som langsiktig eiendel. Netto pensjonsforpliktelser for underfinansierte ordninger og ikke fondsbaserte ordninger som dekkes over drift er klassifisert som langsiktig gjeld.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og andre personalkostnader, og består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og beregnet avkastning på pensjonsmidlene.

Innskuddsplaner En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en forvalter uten ytterligere forpliktelser for Statkraft etter at innskuddet er betalt. Innskuddene kostnadsføres som lønnskostnad.

SEGMENTER

Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i konsernets resultat før skatt for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra årets virksomhet. Kontantstrømoppstillingen er inndelt i netto likviditetsendring fra virksomheten, investeringer og finansiering. Utbytte betalt til eier og til ikke-kontrollerende interesser er presentert under finansieringsaktiviteter. Innbetaling og utbetaling av renter, samt utbytte fra tilknyttede selskaper presenteres som tilført likviditet fra årets virksomhet.

NYE OG ENDREDE REGNSKAPSSTANDARDER

Følgende standarder og fortolkninger ble innført fra og med 2015:

IFRIC 21 Avgifter Fortolkningen klargjør når en forpliktelse som følge av avgifter knyttet til selskaps aktiviteter skal innregnes. Dette inkluderer ikke avgifter knyttet til inntektskatt, bøter og lignende. Fortolkningen klargjør at innregning av forpliktelsen skal gjøres på det tidspunktet når aktiviteten som utløser betalingsforpliktelsen finner sted. Fortolkningen kan ha en effekt på periodisering av kostnadsførte avgifter mellom kvartaler. Dog har ikke fortolkningen noen vesentlig innvirkning på konsernregnskapet. Fortolkningen ble anvendt retrospektivt den 1. januar 2015.

Tillegg til IFRS 13 Måling av virkelig verdi Tillegget klargjør at porteføljeunntaket inkluderer alle finansielle instrumenter som er dekket av IAS 39 eller IFRS 9. Dette uavhengig av om de er definert som finansiell eiendel eller finansiell forpliktelse etter IAS 32. Tillegget ble anvendt prospektivt men hadde ingen vesentlig innvirkning på konsernregnskapet.

Følgende standarder og fortolkninger blir innført fra 2016 og kan ha innvirkning på konsernregnskapet i kommende perioder.

Tillegg til IAS 19 Ytelser til ansatte Tillegget til IAS 19 tydeliggjør hvordan et selskap skal innregne innskudd fra ansatte som har sammenheng med en ytelsesplan. Videre vil dette være avhengig av hvorvidt innskuddene er avhengig av antall år den ansatte har vært ansatt. Tillegget vil bli anvendt retrospektivt. Tillegget til IAS 19 tydeliggjør også at obligasjoner som blir lagt til grunn for å bestemme diskonteringsrenten skal utstedes i samme valuta som pensjonsforpliktelsen, og ikke valuta i landet hvor forpliktelsen er lokalisert. Dette tillegget må anvendes prospektivt og det forventes ikke at tillegget vil ha vesentlig innvirkning på konsernregnskapet.

Tillegg til IAS 1 Presentasjon av finansregnskap Tillegget søker å klargjøre IAS 1 for å unngå feil når skjønn blir utøvd ved avleggelse av årsregnskap. Tillegget er innført for regnskapsperioder fra 1. januar 2016. Tidliganvendelse er tillatt.

Tillegg til IFRS 5 Anleggsmidler holdt for salg og avvirket virksomhet Endringene gir veiledning når en enhet reklassifiserer anleggsmidler (eller avhendingsgrupper) fra holdt for salg til holdt for utdeling til eiere (eller omvendt). Slike reklassifiseringer vurderes å ikke være endring i plan for å selge eller distribuere anleggsmidlet. Krav om klassifisering, presentasjon og måling i henhold til den nye avhendingsmetoden er derfor gjeldende. Når kriteriene for holdt til utdeling ikke lenger er møtt, tydeliggjør endringene at eiendelene ikke lenger skal klassifiseres som eiendeler holdt for salg. Endringene krever prospektiv anvendelse.

Tillegg til IFRS 3 Virksomhetssammenslutninger Tillegget klargjør at betinget vederlag, klassifisert som enten eiendel eller forpliktelse, skal måles til virkelig verdi ved hver rapporteringsdato. Dette til tross for at de ikke er innenfor IAS 39 eller IFRS 9. Tillegget blir anvendt prospektivt. Det er ikke forventet at tillegget har vesentlig innvirkning på konsernregnskapet.

Tillegg til IFRS 8 Driftssegmenter Tillegget tydeliggjør at enheter må redegjøre for kriterier som er lagt til grunn for sammenslåing i henhold til IFRS 8.12. Dette inkluderer en kort beskrivelse av driftssegmentene som er slått sammen samt de økonomiske karakteristika som er lagt til grunn for å vurdere hvorvidt segmentene er «like». Tillegget vil bli anvendt retrospektivt. Videre tydeliggjør tillegget at avstemming av driftssegmentenes eiendeler mot de totale eiendelene i konsernet kun skal redegjøres for om

Note 1 fortsettelse

avstemningen blir rapportert til ledelsen. Tilsvarende gjelder driftssegmentenes gjeld. Tillegget kan ha innvirkning på redegjørelsen for driftssegmentene i konsernregnskapet.

Tillegg til IFRS 11 Felleskontrollerte ordninger: Innregning ved kjøp av andeler

Tillegget til IFRS 11 krever at en part i en felleskontrollert ordning må benytte relevante prinsipper i IFRS 3 når andeler i den felleskontrollerte ordningen anskaffes. Dette gjelder når den felleskontrollerte ordningen er definert som virksomhet. Videre klargjør tillegget at eksisterende andeler i en felleskontrollert ordning ikke skal måles på nytt når ytterligere andeler i den samme felleskontrollerte ordningen anskaffes. Dette såfremt virksomheten fortsatt er klassifisert som en felleskontrollert ordning også etter anskaffelse av ytterligere andeler. I tillegg er det presisert at tillegget ikke er gjeldende når partene som har felles kontroll i en virksomhet er under kontroll av den samme ultimate part. Tillegget gjelder både for førstegangs anskaffelse av andel i en felleskontrollert ordning og anskaffelse av ytterligere andeler i den samme felleskontrollerte ordningen. Tillegget blir anvendt prospektivt fra og med 1. januar 2016 og tidliganvendelse er tillatt.

Nye standarder og tillegg som ikke er godkjent av EU

IFRS 9 Finansielle instrumenter IASB ferdigstilte IFRS 9 i 2014. Standarden omfatter nye prinsipper og måling av primært finansielle eiendeler, sikringsbokføring og nedskrivning av finansielle eiendeler. Standarden blir anvendt for rapporteringsperioder fra og med 1. januar 2018 eller senere. Tidliganvendelse av standarden er tillatt. Med unntak av sikringsbokføring er retrospektiv anvendelse påkrevd men det er ikke obligatorisk å gi sammenligningstall. I løpet av 2015 har Statkraft evaluert de potensielle effektene den nye standarden kan ha på konsernregnskapet. Etter reglene i IFRS 9 kvalifiserer flere sikringsinstrumenter og sikringsobjekter for sikringsbokføring. Dog er kriteriene for når sikringsbokføring kan utøves de samme som følger av IAS 39. Dette gjelder for eksempel vurdering av svært sannsynlige kontantstrømmer. Statkraft forventer ikke at implementering av den nye standarden vil øke omfanget av sikringsbokføring i betydelig grad. De potensielle innvirkningene av implementering av IFRS 9 vil bli ytterligere vurdert i 2016 men det forventes ikke at standarden vil ha vesentlig

innvirkning på konsernregnskapet.

IFRS 15 Inntekt fra kundekontrakt Standarden er aktuell for alle kontrakter en virksomhet har med kunder. Hovedprinsippet i standarden er at en virksomhet skal innregne inntekt på en måte som reflekterer overføring av varer eller tjenester med et beløp som reflekterer hva virksomheten forventer å motta fra overførselen. IFRS 15 kommer til anvendelse for rapporteringsperioder som begynner 1. januar 2018 eller senere. Tidliganvendelse er tillatt. Den nye standarden, som erstatter IAS 18, vurderes ikke å ha vesentlig innvirkning på konsernregnskapet.

Tillegg til IFRS 10 Konsernregnskap og IAS 28 Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte ordninger IASB har utsatt implementeringsdato for tillegget til IFRS 10 og IAS 28 på ubestemt tid. Tillegget omhandler behandling av gevinst og tap ved salg eller overføring av eiendeler til selskaper innarbeidet i konsernregnskapet som felles virksomhet og tilknyttede selskaper. Tillegget klargjør at gevinst eller tap fra et salg eller overførsel av eiendeler, som utgjør virksomhet i henhold til IFRS 3, mellom en investor og dens felles virksomhet eller tilknyttede selskap, skal fullt ut innregnes. Gevinst eller tap fra et salg eller overførsel av eiendeler, som ikke utgjør virksomhet i henhold til IFRS 3, blir dog innregnet kun med den andelen i den felles virksomheten eller tilknyttede selskapet som ikke er kontrollert av investoren. Tillegget kan ha innvirkning på konsernregnskapet i fremtidige perioder.

IFRS 16 Leiekontrakter IASB har publisert IFRS 16. Standarden krever leietakere å innregne eiendeler og forpliktelser fra de fleste leieavtaler basert på en enkelt regnskapsmodell for alle leieavtaler. Noen unntak finnes i standarden. Den nye standarden kommer til anvendelse fra 1. januar 2019 og det er begrenset adgang til tidliganvendelse. Den nye standarden tillater leietakere å benytte enten full retrospektiv eller en modifisert retrospektiv tilnærming i overgangsfasen. Dette med hensyn til eksisterende leiekontrakter på tidspunktet for overgang til ny standard. Statkraft har påbegynt arbeidet med å vurdere hvilken innvirkning IFRS 16 har på konsernregnskapet.

Note 2 Skjønsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger

SKJØNNMESSIGE VURDERINGER

Følgende skjønsmessige vurderinger anses av selskapets ledelse å ha vesentligst effekt på regnskapet ved utarbeidelse av konsernregnskapet.

Ikke-finansielle energikontrakter I henhold til IAS 39 skal ikke-finansielle energikontrakter som faller utenfor «eget bruk» unntaket behandles som derivater (finansielle instrumenter). Dette vil typisk gjelde kontrakter om fysisk kjøp og salg av kraft og gass. Ledelsen har vurdert hvilke kontrakter som omfattes av definisjonen av finansielt instrument og hvilke kontrakter som ikke omfattes som følge av «eget bruk»-unntaket. Se note 7 for ytterligere informasjon om energikontrakter.

Felleskontrollert ordning Skjønsmessige vurderinger er påkrevd når felleskontrollerte ordninger skal vurderes å være felles drift eller felles virksomhet. Vurderingen er basert på hvilke rettigheter og plikter deltakerne har, samt underliggende faktum for øvrig. Virksomhet opprettet for kraftproduksjon og hvor deltakerne er de eneste kjøperne av kraftproduksjonen, i tillegg til å sørge for både kort- og langsiktig finansiering av virksomheten, vil som regel vurderes å være felles drift. Når Statkraft har rettigheter til netto eiendeler i virksomheten, vurderes virksomheten å være felles virksomhet. Se note 24 for informasjon om Statkrafts investeringer i felleskontrollerte ordninger.

Inntekt fra energisalg Statkraft er både kjøper og selger av kraft gjennom NordPool. Det er ledelsens vurdering at inntekt fra kraftsalg tilfredsstiller kriteriet for bruttoinnregning. Bakgrunn for vurderingen er at kjøp og salg av kraft styres uavhengig, er nominert brutto samt at dag-til-dag kjøp fra NordPool er normale kjøp for en produsent så lenge inntekten er innenfor produsentens kapasitet. Se note 12 for mer informasjon om inntekter.

Kraftkjøpsavtaler Skjønsmessige vurderinger er påkrevd når det skal vurderes hvorvidt kraftkjøpsavtaler inneholder en lease. En kraftkjøpsavtale inneholder en lease når oppfyllelsen av avtalen er avhengig av en spesifikk

eiendel og avtalen gir en rett til å kontrollere den underliggende eiendelen. Se note 35 for mer informasjon om leasing.

ESTIMATER OG FORUTSETNINGER

Under følger en beskrivelse av vesentlige forutsetninger og andre kilder til estimatusikkerhet som er lagt til grunn på balansedagen. Dette er forutsetninger og usikre estimater som det kommende året kan medføre en vesentlig korreksjon av bokførte verdier av eiendeler og gjeld. Statkraft baserer estimater og forutsetninger på parametere som er tilgjengelig på tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet. Eksisterende omstendigheter og forutsetninger om fremtidig utvikling som legges til grunn ved avleggelse av konsernregnskapet kan endre seg på grunn av endringer i markedet eller omstendigheter for øvrig som er utenfor Statkrafts kontroll. Slike endringer blir reflektert i forutsetningene som er lagt til grunn når de oppstår.

Nedskrivning Nedskrivning oppstår når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet (KGE) er lavere enn gjennvinnbart beløp. Gjennvinnbart beløp er det høyeste av virkelig verdi fratrukket salgskostnader og bruksverdi. Virkelig verdi fratrukket salgskostnader blir beregnet på bakgrunn av tilgjengelig informasjon i markedet om transaksjoner på armlengdes avstand av tilsvarende eiendeler. Virkelig verdi fratrukket salgskostnader kan også avledes ut fra observerbare markedspriser fratrukket tilhørende kostnader ved avhendelse av eiendelen. Bruksverdien blir beregnet ut fra en modell bygd på den direkte kontantstrømsmetode. Kontantstrømmen som legges til grunn er avledet fra budsjett for de neste 5 årene, og inkluderer ikke restrukturingskostnader. Statkraft ikke har forpliktet seg til, eller vesentlige fremtidige investeringer som vil øke eiendelens bruksverdi. Gjennvinnbart beløp er sensitivt i forhold til diskonteringsrenten som legges til grunn, forventet produksjonsvolum, vekstrate samt langsiktige prisbaner som reflekterer markedspris samt offentlige støtteordninger. Disse estimatene er mest relevant for varige driftsmidler, investering i tilknyttede selskaper og immaterielle eiendeler med

evigvarende levetid.

Ved vurdering av bruksverdi av varige driftsmidler under oppføring inngår påløpte kostnader på balansedagen og gjenværende investeringsramme godkjent av Statkrafts ledelse. I kraftverk som er satt i drift inngår forventede vedlikeholdsinvesteringer.

Nøkkelforutsetninger som er lagt til grunn for å vurdere gjenvinnbart beløp for de ulike KGE er nærmere beskrevet i note 23.

En avsetning for å dekke forventede kostnader knyttet til de nedskrevne eiendelene er vist i note 30.

Virksomhetssammenslutning Kjøpesum for oppkjøpte selskaper må allokere til overtatte eiendeler og forpliktelser basert på deres estimerte virkelige verdi. Dersom sammenslutningene skjer stegvis må det også beregnes virkelig verdi av nåværende eierandel når faktisk kontroll overføres til Statkraft. Endring i virkelig verdi innregnes i resultatregnskapet. For større oppkjøp, benytter Statkraft uavhengige eksterne rådgivere for å bistå med fastsettelse av virkelig verdi for overtatte eiendeler og forpliktelser. Denne type verdsettelse krever at ledelsen foretar vurderinger for å fastsette verdsettelsesmetode, estimerer og forutsetninger. Ledelsens estimerer av virkelig verdi og levetid er basert på forutsetninger som er underbygget av konsernets kompetansemiljø, men som det er iboende usikkerhet knyttet til. Ytterligere informasjon om virksomhetssammenslutninger er beskrevet i note 5.

Utsatt skattefordel Balanseføring av utsatt skattefordel innebærer bruk av skjønn, og foretas i den grad det er sannsynliggjort at fordelen vil bli utnyttet. Konsernet balansefører også utsatt skattefordel knyttet til grunnrentebeskatningen av produksjonsinntekter fra norske kraftverk. Utsatt skattefordel vedrørende grunnrenteinntekt til fremføring er balanseført med det beløp som forventes å komme til anvendelse innenfor en tidshorisont på ti år. Tidspunkt for når negativ grunnrenteinntekt kan komme til anvendelse estimeres på grunnlag av forventning om fremtidige inntekter. Se note 21 for ytterligere informasjon om skatt.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler avskrives over forventet brukstid. Forventet brukstid estimeres på bakgrunn av erfaring, historikk og skjønsmessige vurderinger og justeres dersom det oppstår endringer i forventningene. Det tas hensyn til restverdi ved fastsettelse av avskrivningene og vurdering av restverdi er også gjenstand for estimerer. Estimerer på fjerningsforpliktelser, som inngår som en del av anleggets balanseførte verdi, er gjenstand for løpende vurderinger. Mer informasjon rundt varige driftsmidler finnes i note 21.

Pensjoner Beregning av pensjonsforpliktelse innebærer bruk av skjønn og estimerer på en rekke parametere. Diskonteringsrenten er satt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Statkraft vurderer at OMF-markedet representerer et tilstrekkelig dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer for referanserente i henhold til IAS 19. Se note 16 for ytterligere informasjon om pensjoner.

Virkelig verdi vurderinger av finansielle instrumenter Når finansielle eiendeler eller finansielle forpliktelser innregnes i resultatregnskapet etter virkelig verdi, og de ikke kan måles på bakgrunn av observerbare priser i et aktivt marked, benytter Statkraft verdsettelsesmetoder som blant annet inkluderer bruk av den direkte kontantstrømsmetode. Informasjon fra aktive markeder benyttes som input til disse metodene når det er mulig. Skjønsmessige vurderinger er påkrevd for å fastsette virkelig verdi i de tilfeller det ikke er mulig å innhente informasjon fra aktive markeder. Skjønsmessige vurderinger inkluderer vurderinger av likviditetsrisiko, kreditrisiko samt volatilitet. Endringer i forutsetninger tilknyttet disse faktorene kan potensielt ha innvirkning på virkelig verdi av finansielle instrumenter. Se note 10 for ytterligere informasjon.

Note 3 Hendelser etter balansedagen

Investering i vindkraftprosjekt i Midt-Norge Den 23. februar 2016 ble det offentliggjort at Statkraft, TrønderEnergi og det europeiske investorkonsortiet Nordic Wind Power skal investere i Europas største onshore vindkraftprosjekt i Midt-Norge. Fosen Vind DA vil eie vindparkene og Statkraft sin eierandel i felles drift selskapet er 52,1 %. Omlag 11

milliarder kroner skal investeres i seks vindparker på til sammen 1000 MW og vil produsere 3,4 TWh fornybar energi i året. Anleggsarbeidene starter i andre kvartal 2016 og alle parkene vil være ferdigstilt i 2020.

Note 4 Segmentinformasjon

Statkraft avlegger segmentrapportering etter IFRS 8. Konsernet rapporterer driftssegmenter i tråd med hvordan konsernledelsen fatter, følger opp og evaluerer sine beslutninger. De operative segmentene identifiseres på bakgrunn av den interne styringsinformasjonen som periodisk gjennomgås av ledelsen og er beslutningsgrunnlag for ressursallokering og måloppnåelse. Konsernet har implementert ny segmentstruktur fra 1. januar 2016.

For hvert av segmentene vises underliggende resultater. I underliggende resultater er vesentlige engangsposter, samt urealiserte verdiendringer på energikontrakter, eksklusive Trading og Origination, holdt utenfor.

Segmentene er:

Nordisk vannkraft består av vannkraftanlegg i Norge og Sverige. Produksjonsaktivaene er i hovedsak regulerbare.

Kontinental energi og handel omfatter gasskraftverk i Tyskland og Norge, vannkraftverk i Tyskland og Storbritannia og biobaserte kraftverk i Tyskland. I tillegg inngår virksomheten fra Baltic Cable som er en undersjøisk kabel mellom Sverige og Tyskland. Segmentet inkluderer også Trading og Origination, markedsadgang til mindre produsenter av fornybar energi, samt inntektsoptimalisering og risikoavlastning knyttet til både den kontinentale og den nordiske produksjonsvirksomheten.

Internasjonal vannkraft har virksomhet i fremvoksende markeder med antatt høy vekst og stort behov for energi. Statkrafts investeringer i vannkraft internasjonalt er en del av konsernets langsiktige strategi der konsernets kompetanse utnyttes for å sikre økt tilførsel av fornybar energi og lønnsom vekst.

Vindkraft omfatter drift og utvikling av landbasert og havbasert vindkraft. Segmentet har virksomhet i Norge, Sverige og Storbritannia.

Fjernvarme driver virksomhet i Norge og Sverige.

Industrielt eierskap omfatter forvaltning og utvikling av norske eierposisjoner innenfor konsernets kjernevirksomhet, samt sluttbrukervirksomheten til Fjordkraft.

Annen virksomhet omfatter småskala vannkraft og konsernfunksjoner.

Konsernposter omfatter justeringer av engangsposter, urealiserte effekter på energikontrakter eksklusive Trading og Origination, eliminerings og ikke allokerede eiendeler.

Regnskapsspesifikasjon per segment

Segmenter	Statkraft AS Konsern ¹⁾	Nordisk vannkraft	Kontinental energi og handel	Inter- nasjonal vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme	Industrielt eierskap	Annen virksomhet	Konsern- poster
Beløp i mill. kroner									
2015									
Driftsinntekter eksterne, underliggende	53 094	9 621	30 026	1 738	-24	626	6 092	167	4 848
Driftsinntekter interne, underliggende	-	2 550	-310	57	724	9	48	561	-3 639
Brutto driftsinntekter, underliggende	53 094	12 171	29 716	1 795	700	635	6 140	728	1 209
Netto driftsinntekter, underliggende	20 090	10 923	2 763	1 574	658	464	2 985	718	5
Driftsresultat, underliggende	3 814	5 896	792	377	-312	49	793	-789	-2 992
Urealiserte verdiendringer energikontrakter	-	531	-445	-	-	-	359	138	-583
Vesentlige engangsposter	-	-	-	-2 086	-1 750	-	-	226	3 610
Driftsresultat	3 814	6 427	346	-1 709	-2 062	49	1 152	-425	36
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	683	-	-	-196	55	1	835	-12	-
Resultat før finans og skatt	4 497	6 427	346	-1 905	-2 008	50	1 986	-437	36

¹⁾ Tallene for Statkraft AS Konsern er bokførte beløp.

Balanse 31.12.15

Investering i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	19 388	-	13	6 094	3 649	8	9 604	16	4
Øvrige eiendeler	157 517	56 884	5 764	28 215	10 087	3 620	15 197	28 076	9 674
Totale eiendeler	176 905	56 884	5 777	34 309	13 736	3 628	24 801	28 092	9 678
Av- og nedskrivninger	-6 401	-1 426	-376	-1 688	-2 083	-163	-544	-122	1
Vedlikeholdsinvesteringer og andre investeringer	1 970	1 280	133	104	-30	10	405	68	1
Investering i økt kapasitet	7 797	698	43	3 048	3 335	272	281	120	-
Investering i eierandeler	3 790	-	25	3 399	101	18	-	247	-

Note 4 fortsettelse

Segmenter	Statkraft AS Konsern ¹⁾	Nordisk vannkraft	Kontinental energi og handel	Inter- nasjonal vannkraft	Vindkraft	Fjernvarme	Industrielt eierskap	Annen virksomhet	Konsern- posteringer
2014									
Beløp i mill. kroner									
Driftsinntekter eksterne, underliggende	52 254	10 617	26 448	1 004	258	595	6 504	154	6 674
Driftsinntekter interne, underliggende	-	2 945	-275	1	850	2	22	505	-4 051
Brutto driftsinntekter, underliggende	52 254	13 563	26 173	1 006	1 108	597	6 526	659	2 622
Netto driftsinntekter, underliggende	25 805	12 347	2 973	888	1 064	398	3 007	651	4 476
Driftsresultat, underliggende	13 560	7 478	1 234	148	-14	9	920	-663	4 449
Urealiserte verdiendringer energikontrakter	-	1 545	925	-	-	-	-52	-27	-2 391
Vesentlige engangsposter	-	1 478	16	-937	1 358	13	80	46	-2 053
Driftsresultat	13 560	10 500	2 174	-789	1 344	22	948	-644	5
Resultatandel i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	661	-	-	-240	363	3	535	-	-
Resultat før finans og skatt	14 220	10 500	2 174	-1 029	1 707	25	1 482	-644	5
Balanse 31.12.14									
Investering i tilknyttede selskaper og felles virksomhet	19 027	-	-	6 957	3 072	7	8 986	-	4
Øvrige eiendeler	148 790	55 054	5 560	15 642	7 461	3 373	14 852	25 183	21 666
Totalt eiendeler	167 817	55 054	5 560	22 599	10 533	3 380	23 838	25 183	21 670
Av- og nedskrivninger	-4 071	-1 324	-320	-1 191	-490	-142	-498	-106	-
Vedlikeholdsinvesteringer og andre investeringer	2 368	1 673	85	65	1	7	470	67	-
Investering i økt kapasitet	7 525	439	17	3 073	3 197	309	354	137	-
Investering i eierandeler	1 287	-	-	1 126	159	-	2	-	-

Poster holdt utenfor underliggende driftsresultat

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Urealiserte verdiendringer energikontrakter, ekskl. Trading og Origination	609	2 396
Vesentlige engangsposter	-3 610	2 053
Rettsak knyttet til Saurdal kraftverk - konsesjonskraft	-	56
Pensjon - planendring	-	280
Gevinst ved salg av eiendeler	226	2 767
Nedskrivninger ¹⁾	-3 836	-1 050
Totalt	-3 001	4 449

¹⁾ Nedskrivninger består av verdifall på langsiktige eiendeler knyttet til svenske vindparker (1 750 millioner NOK) og vannkraftverket Cetin i Tyrkia (1 297 millioner NOK). I tillegg har det påløpt driftskostnader på 789 millioner kroner knyttet til Cetin som er inkludert i tabellen ovenfor. Se note 23 for mer informasjon.

Spesifikasjon per geografiske områder

Det henvises til note 12.

Spesifikasjon per geografiske områder

Eksterne salgsinntekter fordeles basert på opprinnelseslandet til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Anleggsmidler består av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler unntatt utsatt skatt og fordeles basert på opprinnelseslandet til produksjonsapparatet eller virksomheten.

Geografiske områder

Beløp i mill. kroner	Statkraft AS Konsern	Norge	Tyskland	Sverige	Storbritannia	Øvrige
2015						
Salgsinntekter eksterne	51 586	19 501	16 918	1 686	10 448	3 033
Anleggsmidler per 31.12	115 730	56 744	4 790	25 681	3 300	25 215
2014						
Salgsinntekter eksterne	48 246	21 004	14 720	1 840	5 240	5 443
Anleggsmidler per 31.12	101 166	57 276	4 688	23 734	1 641	13 828

Informasjon om viktige kunder

Ingen eksterne kunder står for 10 % eller mer av konsernets driftsinntekter.

SALG OG RESTRUKTURERING AV VIRKSOMHET I 2015

Småkraft AS Den 22. desember solgte Statkraft datterselskapet Småkraft AS. Gevinst fra transaksjonen var 226 millioner kroner og er bokført under andre driftsinntekter. De tilknyttede selskapene Agder Energi AS og BKK AS eide 40 % av aksjene i Småkraft AS. Gevinst fra transaksjonen fra de tilknyttede selskapene var 108 millioner kroner og er bokført under resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet. Total gevinst for Statkraft, inkludert gevinst fra tilknyttede selskaper, er 334 millioner kroner. Ett av kraftverkene i Småkraft AS var ikke del av transaksjonen og har blitt overført til det nystiftede selskapet Steinsvik Kraft AS. Eierstrukturen i Steinsvik Kraft AS er lik eierstrukturen i Småkraft AS før transaksjonen.

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER I 2015

Statkraft Tofte AS. Den 6. februar overtok Statkraft alle aksjene i Statkraft Tofte AS, tidligere Södra Cell Tofte AS. Samtidig ble Silva Green Fuel AS etablert. Kjøp av aksjene i Statkraft Tofte AS vurderes å være kjøp av eiendeler. Total kostpris for kjøp av aksjene i Statkraft Tofte AS er 220 millioner kroner. Netto eiendeler i selskapet var 153 millioner kroner ved overtakelse. I tillegg er det identifisert merverdier på driftsmidler på 67 millioner kroner.

Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A. Den 23. april kjøpte Statkraft det børsnoterte vannkraftselskapet Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A. i Chile. Total kostpris for 98,18 % av aksjene var 1948 millioner kroner. Netto eiendeler per 23. april 2015 var på -272 millioner kroner. Den negative verdien på egenkapital kommer fra tidligere oppkjøp av ikke-kontrollerende interesse hvor merverdier ble bokført mot egenkapital. Oppkjøpsanalysen viser at merverdier på 2257 millioner kroner er identifisert, hovedsakelig i tilknytning til reguleringsanlegg. I tillegg er det identifisert goodwill på 605 millioner kroner, hovedsakelig knyttet til forskjell mellom nåverdi og nominell verdi på utsatt skatt av merverdien. I etterkant av transaksjonen har Statkraft kjøpt ytterligere 1,2 % av aksjene i selskapet.

Desenvix Energias Renováveis S.A. Den 13. juli kjøpte Statkraft ytterligere 35 % av aksjene i Desenvix Energias Renováveis S.A. i Brasil. Navnet til det nye selskapet ble etter transaksjonen endret til Statkraft Energias Renováveis SA (SKER). Som følge av transaksjonen har Statkraft økt sin eierandel fra 46,3 % til 81,3 % av selskapet. Total kostpris for 81,3 % aksjer er 3071 millioner kroner. Total kostpris består av kontantutbetaling på 1007 millioner kroner, en avsetning på 189 millioner

kroner, en betinget vederlag på 148 millioner kroner samt virkelig verdi av tidligere eierandel i selskapet på 1749 millioner kroner. Netto eiendeler i Desenvix per 30. juni 2015 var 1639 millioner kroner. Den foreløpige oppkjøpsanalysen har identifisert merverdier tilknyttet langsiktige kraftkjøpsavtaler på 1549 millioner kroner (immateriell eiendel), kraftverk på 721 millioner kroner (varig driftsmiddel), tilknyttet selskap på 81 millioner kroner samt goodwill på 455 millioner kroner.

I henhold til IFRS 10 representerer transaksjonen endring i kontroll, fra investering i tilknyttet selskap til investering i datterselskap. En transaksjon som endrer kontroll i henhold til IFRS 3 er behandlet som en realisasjon. Dette medfører at gevinst eller tap må beregnes på tidspunkt for fraregning av det tilknyttede selskapet. På tidspunktet for realisasjon må i tillegg akkumulerte omregningsdifferanser presenteres som gevinst eller tap i resultatregnskapet og et tilsvarende positiv eller negativ beløp må resirkuleres fra det utvidede resultatet. Effekten på egenkapitalen av resirkulering vil dermed bli null. Estimert regnskapsmessig effekt fra dekonsolidering av det tilknyttede selskapet er et netto tap på 471 millioner kroner som består av gevinst fra de underliggende eiendelene på 301 millioner kroner og et tap på negative omregningsdifferanser på 772 millioner kroner.

Gardermoen Energi AS Den 2. november 2015 kjøpte Statkraft 100 % av aksjene i Gardermoen Energi AS. Selskapet vil inngå i segmentet Fjernvarme og har en årlig produksjon på 54 GWh. Det ble ikke identifisert noen merverdier i forbindelse med transaksjonen.

FELLES VIRKSOMHET I 2015

Silva Green Fuel AS Den 6. februar etablerte Statkraft selskapet Silva Green Fuel AS. Selskapet ble etablert med Södra Skogägarna Ekonomisk Förening (Södra) som samarbeidspartner og er organisert som en felleskontrollert virksomhet. Selskapet har som mål å etablere fremtidig produksjon av biodrivstoff basert på råvarer fra tømmer. Produksjonen er planlagt å foregå ved den gamle cellulosefabrikken på Tofte i Hurum. Statkraft og Södra eier henholdsvis 51 % og 49 % av selskapet og eierne har i etterkant foretatt et egenkapitalinnskudd på totalt 50 millioner kroner.

Triton Knoll Den 12. februar 2015 inngikk Statkraft og RWE Innogy GmbH avtale om å utvikle og bygge Triton Knoll, en offshore vindpark lokalisert utenfor østkysten av England. Installert kapasitet kan bli opp til 900 MW. Gjennom denne avtalen kjøpte Statkraft 50 % av Triton Knoll Offshore Wind Ltd for 86 millioner kroner.

Note 5 fortsettelse

Allokering av kostpris ved virksomhetssammenslutninger 2015

	Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A. ¹⁾	Desenvix Energias Renováveis S.A. ¹⁾	Andre oppkjøp ¹⁾ ²⁾	Total
Transaksjonstidspunkt	23.04.2015	13.07.2015		
Stemmerett/eierandel anskaffet gjennom oppkjøpet	98.18%	35%		
Total stemmerett/eierandel etter oppkjøp	98.18%	81.31%		
Måling av ikke-kontrollerende interesser	Forholdsmessig	Forholdsmessig		

Vederlag

Beløp i mill. kroner				
Kontanter	1 948	1 195	238	3 381
Virkelig verdi av tidligere innregnet eierandel	-	1 749	-	1 749
Betingede vederlag	-	127	-	127
Total anskaffelseskost	1 948	3 071	238	5 257
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler (se tabell under)	-272	1 639	170	1 537

Identifisering av merverdier, fordelt på:

Immaterielle eiendeler	-24	1 549	-	1 525
Varige driftsmidler	2 281	721	68	3 070
Investeringer i tilknyttede selskaper	-	81	-	81
Brutto merverdier	2 257	2 351	68	4 676
Utsatt skatt på merverdier	-616	-772	-	-1 388
Netto merverdier	1 641	1 579	68	3 288
	0	0	0	0
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, eksklusiv goodwill	1 369	3 218	238	4 825

Herav:

Majoritetens andel	1 344	2 616	238	4 198
Ikke-kontrollerende interesser	25	601	-	626
Total	1 369	3 218	238	4 825

Total anskaffelseskost	1 948	3 071	238	5 257
Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, anskaffet av majoriteten gjennom transaksjonen	0	0	0	0
Goodwill	1 344	2 616	238	4 199
	605	455	-	1 060

¹⁾ Allokering av kjøpsprisen er foreløpig i påvente av at den endelige verddivurderingen av overtatte eiendeler og forpliktelser slutføres.

²⁾ Oppkjøpet av Statkraft Tofte AS og Gardermoen Energi AS vises i kolonnen "Andre oppkjøp".

Beløp i mill. kroner	Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A.	Desenvix Energias Renováveis S.A.	Andre oppkjøp	Total
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler				
Immaterielle eiendeler	92	305	-	397
Varige driftsmidler	911	2 706	88	3 705
Investeringer i tilknyttede selskaper	-	517	-	517
Øvrige anleggsmidler	-	206	-	206
Sum anleggsmidler	1 003	3 734	88	4 825
Bankinnskudd, kontanter og lignende	21	97	211	329
Beholdninger	-	-	1	1
Fordringer	322	178	14	513
Sum omløpsmidler	343	274	226	843
Oppkjøpte eiendeler	1 346	4 008	313	5 668
Rentebærende langsiktig gjeld	1 279	1 695	53	3 027
Annen rentefri gjeld	224	442	90	755
Gjeld og ikke-kontrollerende interesser	115	234	-	349
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler	-272	1 639	170	1 537
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler, inklusive økning i verdi knyttet til emisjon	-272	1 639	170	1 537
Total anskaffelseskost	1 948	3 071	239	5 258
Ikke kontantelementer av anskaffelseskost	-	2 040	-	2 040
Vederlag og kostnader i kontanter og kontantekvivalenter	1 948	1 031	239	3 218
Kontanter og kontantekvivalenter i ervervede selskaper	21	97	211	329
Netto kontantutbetalinger ved oppkjøpene	1 927	934	27	2 889
Virkelig verdi av fordringer	322	178	14	513
Brutto nominell verdi av fordringer	322	178	14	513
Gevinst/tap ved avregning av tidligere innregnede eierandeler	-	-471	-	-471
Tilføring til brutto driftsinntekter siden oppkjøpstidspunktet ¹⁾	114	339	12	465
Tilføring til resultat siden oppkjøpstidspunktet ¹⁾	-41	-16	-3	-61
Proforma tall 2015 for brutto driftsinntekter ¹⁾	151	693	32	877
Proforma tall 2015 for resultat etter skatt ¹⁾	-81	-152	-9	-242

¹⁾ Informasjon til Gardermoen Energi AS som vises i kolonnen "Andre oppkjøp" er basert på ureviderte tall. Resultat som vises til det nevnte selskapet er resultat før skatt.

SALG OG RESTRUKTURERING AV VIRKSOMHET I 2014

SN Power AS Den 6. juni ble avtalen mellom Statkraft og Norfund om å restrukturere SN Power gjennomført. Avtalen innebar at det ble opprettet et nytt selskap, SN Power AS, som eies av Statkraft og Norfund med 50 % hver. Regnskapsmessige gevinster knyttet til restruktureringen var 455 millioner kroner som ble inntektsført under andre finansinntekter og 108 millioner kroner inntektsført under andre driftsinntekter. Gevinstene knyttet seg henholdsvis til overføring av virksomhet på Filippinene og overføring av Agua Imara til SN Power AS. Netto kontanteffekt som følge av transaksjonen var at Statkraft betalte 410 millioner kroner til Norfund, samt betalte 60 millioner kroner til nye SN Power AS. I tillegg ble konsernets kontantbeholdning redusert med 300 millioner kroner som følge av at Agua Imara ikke lenger inngår i konsernet som et datterselskap. Effekten av transaksjonen på total egenkapital var en nedgang på 839 millioner kroner, som knyttet seg til ikke-kontrollerende interesser i Agua Imara. Se note 24 for ytterligere informasjon.

Statkraft Suomi Oy. Den 15. august ble salget av kraftanleggene i Finland med en produksjon på 0,3 TWh per år gjennomført til salgpris på om lag 2 milliarder kroner. Regnskapsmessig gevinst ble ført under andre driftsinntekter og utgjorde 1213 millioner kroner.

Wind UK Invest Ltd. Den 30. juli ble salget av 49 % av aksjene i Wind UK Invest Ltd (WUKI), eier av de landbaserte vindparkene Alltwalis, Baillie og Berry Burn i Storbritannia gjennomført. WUKI gikk etter transaksjonen over fra å være datterselskap til å være investering i felles virksomhet. Gevinsten på 1063 millioner kroner ble i sin helhet regnskapsført som andre driftsinntekter. Gevinsten viste summen av realisert gevinst ved nedsalg fra 100 % til 51 %, og en oppvurdering fra regnskapsført verdi til virkelig verdi av andelen på 51 % som Statkraft fortsatt eier. Virkelig verdi av gjenværende eierandeler ble innregnet med 874 millioner kroner.

WUKI ble etter transaksjonen innarbeidet i konsernregnskapet etter egenkapitalmetoden. Se note 24 for ytterligere informasjon.

Scira Offshore Energy Ltd. Den 25. november solgte Statkraft 20 % av sin eierandel i selskapet Scira Offshore Energy Ltd (Scira), eier av den offshorebaserte vindparken Sheringham Shoal i Storbritannia. Statkraft eier etter nedsalget 40 % av Scira. Regnskapsmessig gevinst på salg av aksjene var 283 millioner kroner og var i sin helhet regnskapsført som andre driftsinntekter. Gevinsten viste summen av realisert gevinst ved nedsalg fra 50 % til 40 % eierandel i selskapet, samt valutagevinst på investeringen i Statkrafts eierperiode. Nedsalget gjorde at Statkraft endret regnskapsmessig behandling av Scira, fra felles drift og innarbeidelse etter bruttometoden til felles virksomhet og innarbeidelse etter egenkapital metoden. Det betydde at det ikke ble foretatt ny måling av gjenværende eierandel i Scira. På bakgrunn av transaksjonen i Scira ble tidligere nedskrivning i selskapet reversert. Denne reverseringen kom i tillegg til den regnskapsmessige gevinsten og var på 341 millioner kroner. Reverseringen ble bokført som resultatandel i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet. Se note 24 for ytterligere informasjon.

VIRKSOMHETSSAMMENSLUTNINGER 2014

Andershaw Wind Power Ltd. Den 14. september 2014 anskaffet Statkraft UK Ltd. de resterende 50 % av aksjene i selskapet Andershaw Wind Power Ltd. for en kjøpesum på 59 millioner kroner. Virkelig verdi av aksjene som Statkraft eide forut for oppkjøpet var vurdert til virkelig verdi og det ble regnskapsført en gevinst på 69 millioner kroner under finansposter. Anskaffede eiendeler og overtatte forpliktelser ved oppkjøpet ble vurdert til virkelig verdi. I forbindelse med transaksjonen ble det identifisert merverdier i tilknytning til varige driftsmidler på 137 millioner kroner.

Allokering av kostpris ved

virksomhetssammenslutninger 2014

	Andershaw Wind Power
Transaksjonstidspunkt	14.09.2014
Stemmerett/eierandel anskaffet gjennom oppkjøpet	50%
Total stemmerett/eierandel etter oppkjøp	100%
Måling av ikke-kontrollerende interesser	Ikke aktuelt

Vederlag

Beløp i mill. kroner	
Kontanter	59
Virkelig verdi av tidligere innregnet eierandel	59
Total anskaffelseskost	118

Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler (se tabell under)	-19
--	-----

Identifisering av merverdier, fordelt på:

Immaterielle eiendeler	-
Varige driftsmidler	137
Brutto merverdier	
Utsatt skatt på merverdier	-27
Netto merverdier	110

Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, eksklusiv goodwill	91
--	----

Herav:

Majoritetens andel	91
Ikke-kontrollerende interesser	-
Total	91

Total anskaffelseskost	118
------------------------	-----

Virkelig verdi av netto anskaffede eiendeler, anskaffet av majoriteten gjennom transaksjonen	91
--	----

Goodwill ¹⁾	27
------------------------	----

¹⁾ Som følge av beregnet utsatt skatteforpliktelse er det beregnet en teknisk goodwill på 27 millioner kroner.

Note 5 fortsettelse

Beløp i mill. kroner	Andershaw Wind Power
Bokført verdi av netto oppkjøpte eiendeler	
Immaterielle eiendeler	-
Varige driftsmidler	13
Sum anleggsmidler	13
Bankinnskudd, kontanter og lignende	2
Fordringer	-
Sum omløpsmidler	2
Oppkjøpte eiendeler	15
Rentebærende langsiktig gjeld	-
Annen rentefri gjeld	34
Sum gjeld	34
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler	-19
Nettoverdi oppkjøpte eiendeler, inklusive økning i verdi knyttet til emisjon	-19
Total anskaffelseskost	118
Ikke kontantelementer av anskaffelseskost	59
Vederlag og kostnader i kontanter og kontantekvivalenter	59
Salg av fordring	17
Kontanter og kontantekvivalenter i ervervede selskaper	2
Netto kontantutbetalinger ved oppkjøpene	74
Virkelig verdi av fordringer	-
Brutto nominell verdi av fordringer	-
Gevinst/tap ved avregning av tidligere innregnede eierandeler	69
Tilføring til brutto driftsinntekter siden oppkjøpstidspunktet	-
Tilføring til resultat etter skatt siden oppkjøpstidspunktet	9
Proforma tall 2014 for brutto driftsinntekter	-
Proforma tall 2014 for resultat etter skatt	9

Note 6 Styring av kapitalstruktur

Hovedmålsettingene ved konsernets styring av kapitalstruktur er å ha en fornuftig balanse mellom soliditet og ekspansjonskraft, samt å opprettholde en sterk kredittrating.

Virkemidler ved styring av kapitalstruktur på lang sikt er i hovedsak opptak og nedbetaling av langsiktig gjeld, samt inn- og utbetalinger av innskutt kapital fra/til eier. Konsernet søker å hente fremmedkapital fra ulike lånemarkeder. Konsernet er ikke pålagt eksterne krav med hensyn til styring av kapitalstruktur annet enn det som følger av markedets forventninger og eiers krav om utbytte.

Oversikt over kapital som inngår i styring av kapitalstruktur

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
Rentebærende langsiktig gjeld	31	37 410	27 438
Rentebærende kortsiktig gjeld	31	7 196	9 306
Bankinnskudd eksklusiv bundne midler og kortsiktige finansielle plasseringer	29	-9 570	-13 106
Netto rentebærende gjeld		35 036	23 638

Det har ikke skjedd endringer i målsettinger og retningslinjer innenfor styring av kapitalstruktur i konsernet gjennom 2015.

Det viktigste måltallet for konsernets styring av kapitalstruktur er langsiktig kredittrating. Statkraft AS har en langsiktig kredittrating på A- (endret outlook til negative fra stable den 26. februar 2016) fra Standard & Poor's og Baa1 (stable outlook) fra Moody's. Statkrafts mål er å opprettholde dagens rating.

GENERELT OM RISIKO OG RISIKOSTYRING FINANSIELLE INSTRUMENTER

Statkraft driver virksomhet som innebærer risiko på mange områder, og har en helhetlig tilnærming til konsernets markedsrisikoer. Formålet med risikostyring er å ta riktig risiko ut fra konsernets risikovilje og -evne, kompetanse, soliditet og utviklingsplaner. Risikostyringen skal identifisere trusler og muligheter for konsernet, og styre risiko mot et akseptabelt nivå slik at det gis rimelig sikkerhet for at konsernets målsettinger oppnås.

I Statkraft vil markedsrisikoen i hovedsak være knyttet til priser på energi og råvarer, samt renter og valuta. I det følgende vil det redegjøres nærmere for ulike typer av markedsrisiko og hvordan disse styres.

BESKRIVELSE AV PORTEFØLJER INNEN ENERGIANDEL

Statkraft er som kraftprodusent eksponert for markedsrisiko knyttet til priser på energi og råvarer. Innenfor energihandel har Statkraft porteføljer som skal redusere markedsrisiko, samtidig som man for andre porteføljer innenfor besluttede mandater tar markedsrisiko for å generere gevinster. Risikostyringen innen energihandel i Statkraft gjennomføres på hele porteføljer og ikke enkeltvis kontrakter. Det er for alle porteføljer etablert interne retningslinjer for grad av eksponering i markedet. Ansvar for den kontinuerlige oppfølgingen av tildelte fullmakter og rammer er lagt til organisatorisk uavhengige enheter. Rammene for handel med både finansielle og fysiske kontrakter overvåkes kontinuerlig.

Beskrivelse av energiporteføljene i Statkraft følger under.

Langsiktige kontrakter Statkraft som kraftprodusent, har inngått fysiske kraftsalgsavtaler til industrikunder i Norden. Disse kontraktene bidrar til å stabilisere Statkrafts inntekter. De langsiktige avtalene har ulik varighet, hvor den lengste gjelder til 2030. For enkelte av de fysiske salgsforpliktelsene er prisen indeksert mot valuta og råvarer som for eksempel metaller.

Statkraft inngår finansielle kraftkontrakter, fysiske kraftkontrakter og fysiske gasskjøpskontrakter. Markedsrisikoen i disse kontraktene er knyttet til fremtidige priser for kraft, kull, gass og oljeprodukter.

Finansielle kontrakter og innebygde derivater i fysiske salgskontrakter vurderes til virkelig verdi. Øvrige salgskontrakter inngått til eget bruk kvalifiserer ikke for balanseføring og resultatføres som del av normalt kjøp og salg.

Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje Statkraft har en nordisk og en kontinental forvaltningsportefølje som forvaltes henholdsvis i Oslo og i Düsseldorf. Porteføljeforvaltning er en markedsaktivitet hvor målsetningen er å optimere salgsinntektene og samtidig redusere risikoen for Statkraft som helhet. Statkraft foretar finansielle handel for å skape verdier i futures- og forwardmarkedet i tillegg til fysisk produksjon og handel.

Fullmakter til å inngå finansielle kontrakter er basert på volumgrenser i forhold til tilgjengelig produksjon. Risikoen kvantifiseres ved å foreta simuleringer av ulike scenarier for relevante risikofaktorer. Forvaltningsporteføljene består hovedsakelig av finansielle kontrakter for kraft, CO₂, kull, gass og oljeprodukter. Kontraktene handles over kraftbørser og i form av bilaterale kontrakter. I all hovedsak har de løpetider som ligger innenfor fem år. Kontraktene vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39.

Trading og Origination Statkraft har ulike porteføljer for Trading og Origination som forvaltes uavhengig av konsernets forventede kraftproduksjon. Konsernet har tradingaktivitet i Oslo, Trondheim, Stockholm, London, Amsterdam, Düsseldorf, Istanbul, Rio de Janeiro, San Francisco og New Dehli. Porteføljene agerer i markedet med tanke på gevinster fra endringer i markedsverdier for energi- og energirelaterte produkter samt gevinster på ikke-standard kontrakter.

Tradingaktivitetene innebærer kjøp og salg av standardiserte og likvide produkter. Det handles med CO₂- og kraftprodukter i tillegg til grønne sertifikater, gass og oljeprodukter. Kontraktene i tradingporteføljene har løpetider fra 0–5 år.

Originationaktivitetene inkluderer kjøp og salg både av standard og strukturerte produkter. Strukturerte produkter kan være kraftkontrakter med en spesiell timeprofil, langsiktige kontrakter eller kraftkontrakter i forskjellige valutaer. Handler med transportkapasitet over grenser og virtuelle kraftverkskontrakter inngår også i aktivitetene. Som hovedregel brukes noterte likvide kontrakter på systempris, områdepriser og valuta til å redusere risikoen som handel med strukturerte produkter og kontrakter medfører. Majoriteten av kontraktene i porteføljen har løpetider opptil fem år, men enkelte kontrakter har løpetid til og med 2022.

Statkraft har allokert risikokapital for Trading og Origination virksomheten. Det er etablert klare retningslinjer for hvilke produkter det kan handles med. Fullmaktene for Trading og Origination aktivitetene følges ved fastsatte grenser for Value-at-Risk og Profit-at-Risk. Begge metodene beregner det maksimale tap en portefølje vil kunne bli påført med en gitt sannsynlighet over en gitt periode. Kreditrisiko og operasjonell risiko er også kvantifisert mot den allokerte risikokapitalen.

Alle kontrakter innenfor Trading og Origination vurderes til virkelig verdi i henhold til IAS 39. Markedsadgangsaktiviteter som kraftkjøpskontrakter inngått med mindre produsenter av fornybar energi i Skandinavia, Tyskland og Storbritannia er ikke en del av Trading og Origination.

VALUTA- OG RENTERISIKO

Innenfor finansaktivitetene i konsernet eksponeres Statkraft for to hovedtyper av markedsrisiko; valutarisiko og renterisiko. Statkraft benytter valuta- og rentederivater som ledd i risikostyringen.

Rentebytteavtaler, valuta- og rentebytteavtaler og valutaterminkontrakter brukes for å oppnå ønsket valuta og rentestruktur på selskapets låneportefølje. Valutaterminkontrakter anvendes også for å sikre kontantstrømmer i utenlandsk valuta.

I det følgende beskrives hvordan Statkraft håndterer hver av disse risikoene.

Valutarisiko Statkraft har valutarisiko i form av transaksjonsrisiko som i hovedsak er knyttet til kraftsalgsinntekter, investeringer, utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper i utenlandsk valuta. Balanserisiko knytter seg til eierandeler i utenlandske datterselskaper i Belgia, Storbritannia, Sverige, Albania, Tyrkia og Tyskland, samt i SN Power som har funksjonell valuta i US Dollar. Det er også balanserisiko i eierandeler ved enkelte tilknyttede selskaper.

Oppgjørsvalutaen for Statkrafts kraftbørs er euro, og alle kontrakter som inngås over kraftbørs nomineres i euro og har således en eksponering mot euro. Det oppstår tilsvarende valutaeksponering ved krafthandel på andre børser med annen valuta enn euro. Statkraft sikrer valutaeksponeringen knyttet til kontantstrømmer fra kraftsalg av fysiske kontrakter og finansiell handel på kraftbørs, investeringer, utbytter og andre valutaeksponeringer i henhold til selskapets finansstrategi. Økonomisk sikring oppnås ved å benytte finansielle derivater og lån i valuta som sikringsinstrumenter. Det er få av sikringsrelasjonene som oppfyller kravene til regnskapsmessig sikring i henhold til IAS 39.

Renterisiko Statkrafts renterisikoeksponering er i hovedsak knyttet til gjeldsporteføljen. Det er etablert rammer for rentestyring med utgangspunkt i en fordeling mellom flytende og fast rente. Flytende renteandel skal ligge i intervallet 25–75 %. Den delen av porteføljen som er eksponert mot fast rente skal ha en gjennværende løpetid på minimum fem år. Strategi for styring av renterisiko er fastsatt med utgangspunkt i et formål om kostnadseffektivitet sammen med et ønske om en viss stabilitet og forutsigbarhet i finanskostnadene.

Etterlevelse av rammen for valuta- og renterisiko følges opp løpende av den uavhengige middle office-funksjonen. Ansvar for henholdsvis inngåelse og oppfølging av posisjoner er underlagt arbeidsdeling og tilordnet adskilte organisatoriske enheter. Det rapporteres jevnlig til konserndirektør og CFO hvilken valuta- og renteeksponering som eksisterer i forhold til fastsatte rammer i finansstrategien.

Note 8 Analyse av markedsrisiko

Statkraft følger opp markedsrisiko innenfor energidisponeringen, porteføljer for Trading og Origination, valuta- og renteposisjoner, nettinntekter og sluttbrukervirksomhet og fjernvarme.

Konsernet kvantifiserer risiko som avvik fra forventet resultat etter skatt med et gitt konfidensnivå (Value-at-Risk). Markedsrisiko inngår i disse beregningene, og beregningene benyttes både i oppfølgingen av virksomhetsrådene/porteføljene og på konsernnivå som del av rapporteringen til konsernledelsen og styret. Risikomålet for markedsrisiko skal med 95 % sannsynlighet dekke alle potensielle tap, det vil si avvik fra forventning, knyttet til markedsrisiko på balansedagens posisjoner i løpet av et år. Statistiske metoder er lagt til grunn for beregningene av usikkerheten i de underliggende instrumentene/prisene og sammenhengen mellom disse.

Tidshorisonten for beregningene er ett år. For kontrakter med eksponering utover et år, er det bare usikkerheten i dette året som gjenspeiles i beregningene.

Eksponeringen kan være faktisk eksponering eller en forventet maksimal utnyttelse av rammer. Analysen tar videre hensyn til samvariasjon, både innen de enkelte områdene og mellom områdene.

Total markedsrisiko er beregnet til 2222 millioner kroner pr 31. desember 2015 og er på tilsvarende nivå som pr årsslutt 2014.

Diversifiseringseffekten fremkommer som forskjellen mellom sum markedsrisiko innen de spesifiserte områdene og total markedsrisiko der man tar hensyn til samvariasjonen mellom for eksempel kraftpriser, renter og valutakurser.

Spesifikasjon av markedsrisiko

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Markedsrisiko i energidisponeringen (volumrisiko, prisisiko spot og sikring)	1 529	1 375
Markedsrisiko i porteføljer for Trading og Origination (ekskl. markedsadgangsaktiviteter)	906	869
Markedsrisiko innen valuta- og renteposisjoner	17	25
Markedsrisiko i nettinntekter	30	30
Markedsrisiko i sluttbrukervirksomhet og fjernvarme	50	50
Sum markedsrisiko før diversifiseringseffekter	2 532	2 349
Diversifiseringseffekter	-310	-172
Total markedsrisiko	2 222	2 177
Diversifiseringseffekt i prosent	12%	7%

Spesifikasjon av valutafordeling for lån ^{1) 2)}

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Lån i norske kroner	12 987	11 381
Lån i svenske kroner	11	491
Lån i euro	19 424	13 898
Lån i amerikanske dollar	1 284	2 910
Lån i britiske pund	6 542	5 804
Lån i brasilianske real	1 141	-
Sum	41 389	34 484

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld og valutaeffekter av rente- og valutabytteavtaler. Spesifikasjonen av valutafordeling på lån inkluderer effektene av at Statkraft inngår rente- og valutabytteavtaler for å styre valutastruktur på låneporteføljen.

²⁾ Styling av valuta- og renterisiko beskrives nærmere i note 7.

Spesifikasjon av renter per valuta ^{1) 2)}

	2015	2014
Nominell gjennomsnittlig rente, norske kroner	4,80%	5,30%
Nominell gjennomsnittlig rente, svenske kroner	1,20%	0,90%
Nominell gjennomsnittlig rente, euro	2,90%	3,30%
Nominell gjennomsnittlig rente, amerikanske dollar	5,60%	4,80%
Nominell gjennomsnittlig rente, britiske pund	0,80%	1,60%
Nominell gjennomsnittlig rente, brasilianske real	8,20%	n/a

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld, rentebytteavtaler og rente- og valutabytteavtaler.

²⁾ Styling av valuta- og renterisiko beskrives nærmere i note 7.

Rentebinding låneportefølje ^{1) 2)}

Beløp i mill. kroner	Fremtidige rentereguleringer				Sum
	0-1 år	1-3 år	3-5 år	5 år og senere	
Lån i norske kroner	5 363	1 460	1 250	4 914	12 987
Lån i svenske kroner	-	-	-	11	11
Lån i euro	12 530	-3 278	5 345	4 827	19 424
Lån i amerikanske dollar	82	167	143	892	1 284
Lån i britiske pund	6 542	-	-	-	6 542
Lån i brasilianske real	95	204	208	634	1 141
Sum 2015	24 612	-1 447	6 947	11 277	41 389
Sum 2014	16 535	3 175	8 142	6 633	34 484

¹⁾ Inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld og valutaeffekten av rente- og valutabytteavtaler. Fordelingen mellom år hensyntar rentereguleringen i rentebytteavtaler og rente- og valutabytteavtaler. Negative tall gjenspeiler at Statkraft mottar fastrente fra rentebytteavtaler.

²⁾ Styling av valuta- og renterisiko beskrives nærmere i note 7.

Kortsiktige finansielle plasseringer - obligasjoner per debitorkategori

Beløp i mill. kroner	2015	2014	Mod. durasjon	2015 Gj.snittrente (%)
Forretnings- og sparebanker	155	101	2,67	1,88%
Industri	38	39	1,32	2,31%
Offentlig sektor	58	72	3,51	1,64%
Sum	250	212		

Note 9 Kreditrisiko og likviditetsrisiko

KREDITTRISIKO

Kreditrisiko er risikoen for at en part i et finansielt instrument vil påføre den annen part et finansielt tap ved å ikke innfri sin forpliktelse. Statkraft påtar seg motpartsrisiko ved krafthandel og fysisk salg, ved plassering av overskuddslikviditet og ved handel med finansielle instrumenter.

Den totale risikoen for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses for å være begrenset. Historisk har det vært lave tap på fordringer.

For finansielle energikontrakter som gjøres opp mot energibørs, vurderes motpartsrisiko å være svært lav. For alle andre inngåtte energikontrakter fastsettes rammene mot den enkelte motpart med utgangspunkt i en intern kredittvurdering. Motpartene blir her gruppert i ulike klasser. Den interne kredittvurderingen er basert på finansielle nøkkeltall. Bilaterale kontrakter er underlagt rammer for hver motpart både med hensyn til volum, beløp og varighet.

Statkraft har motregningsavtaler med flere av sine motparter innenfor energihandelen. Ved mislighold av forpliktelsen gir avtalene en rett til sluttoppgjør hvor alle fremtidige kontraktsposisjoner motregnes og gjøres opp. Hvis en kontraktsmotpart får betalingsproblemer følges særskilte prosedyrer. Se note 10 for mer informasjon.

Plassering av konsernets overskuddslikviditet er i hovedsak fordelt på institusjoner med BBB-rating (Standard & Poor's) eller bedre. For plassering av overskuddslikviditet fastsettes rammene mot den enkelte motpart med utgangspunkt i en intern kredittvurdering.

For en betydelig andel av Statkrafts finansielle derivater er det inngått avtale om ukentlig kontantoppgjør av markedsverdien med motparter, (kontantsikkerhet), slik at motpartseksponeringen knyttet til disse avtalene er svært lav. Kontantsikkerhet gjøres opp ukentlig og er ikke nødvendigvis sammenfallende med balansedagen. Det vil derfor kunne være utestående kreditrisiko på balansedagen. Det er også etablert samme avtaler for enkelte motparter for finansielle kraftkontrakter.

For å redusere kreditrisikoen i forbindelse med investeringer benyttes i noen tilfeller bankgarantier eller morselskapsgarantier ved inngåelsen av en avtale. Banken som utsteder garantien må være en internasjonal forretningsbank med krav til minimumsrating. Ved morselskapsgarantier kategoriseres morselskapet på ordinær måte i den interne kredittvurderingen. Datterselskap kategoriseres ikke høyere enn morselskap. Ved bankgarantier og morselskapsgarantier vil motparten klassifiseres i samme klasse som garantiutsteder.

Rammene for eksponering mot enkeltmotparter overvåkes kontinuerlig og rapporteres jevnlig til ledelsen. I tillegg kvantifiseres motpartsrisikoen ved å kombinere eksponeringen med sannsynligheten for mislighold for de enkelte motpartene. Den samlede motpartsrisikoen beregnes og rapporteres for alle relevante enheter, i tillegg til at den konsolideres på konsernnivå og inngår i konsernriskostyringen.

Statkrafts brutto eksponering for kreditrisiko tilsvarer innregnede verdier av finansielle eiendeler. I den grad det er stilt relevant sikkerhet av vesentlig betydning er dette gjengitt nedenfor.

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
Brutto eksponering kreditrisiko:			
Øvrige finansielle anleggsmidler	25	7 874	6 093
Derivater	28	11 325	12 432
Fordringer	27	10 675	12 433
Kortsiktige, finansielle plasseringer		513	443
Bankinnskudd, kontanter og lignende	29	9 056	12 663
Sum		39 444	44 064
Eksponering avdempet av sikkerheter (garantier, kontantsikkerhet mv):			
Kontantsikkerhet for derivater ¹⁾	31	-1 725	-1 088
Netto eksponering kreditrisiko		37 720	42 977

¹⁾ Består av 1614 millioner kroner som er rentebærende og 110 millioner kroner som er rentefri.

Note 9 fortsettelse

LIKVIDITETSRISIKO

Konsernets likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke har likviditet til å dekke sine løpende forpliktelser. Statkraft påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke sammenfaller med den kontantstrømmen som eiendelene genererer. I tillegg har Statkraft likviditetsrisiko ved utlegg ved kontantsikkerhet knyttet til både handel i finansielle kraftkontrakter og finansielle derivater. Likviditetsrisikoen minimeres gjennom følgende verktøy; likviditetsprognose, rapportering av kortsiktig likviditetsmåltall, krav til likviditetsreserve, krav til minimum kontantbeholdning og krav til garantier i forbindelse med krafthandel.

Det utarbeides likviditetsprognoser for planlegging av fremtidige finansieringsbehov samt plassering av konsernets overskuddslikviditet

Et eget måltall for kortsiktig likviditetskapasitet, som reflekterer Statkrafts evne til å dekke sine fremtidige forpliktelser, er inkludert i konsernets balanserte målstyring. Målsetninger er knyttet opp mot Statkrafts ønske om en tilfredsstillende likviditetsreserve bestående av tilgjengelig kontantbeholdning, finansielle plasseringer og ubenyttede trekkfasiliteter for å dekke blant annet refinansieringsrisiko og i tillegg fungere som en buffer i forhold til volatilitet i konsernets kontantstrømmer.

Det er etablert en garantiramme for å kunne møte betydelige svingninger i sikkerhetskrav overfor kraftbørser knyttet til finansielle kraftkontrakter. Garantien reduserer volatiliteten i konsernets kontantstrømmer betydelig.

Forfallsplan eksterne langsiktige forpliktelser

Beløp i mill. kroner	0-1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5 år og senere
Avdrag på gjeld til Statkraft SF	-	-	-	400	-	-
Avdrag på obligasjonslån i det norske markedet	4 297	-	-	1 000	3 000	3 050
Avdrag på øvrige lån i utenlandske markeder	-	6 199	-	4 784	-	16 184
Avdrag på eksterne lån i døtre og andre lån	211	235	238	232	199	1 891
Rentebetalinger	1 432	1 267	978	967	519	1 862
Sum 2015	5 940	7 700	1 215	7 383	3 718	22 986
Sum 2014	8 285	5 801	7 159	1 178	6 577	11 255

Fordeling av udiskontert verdi på tidsperioder

Konsernet har en stor beholdning av finansielle instrumenter, vist som derivater i balansen. For derivater med negativ markedsverdi der kontraktsmessige forfall er avgjørende for forståelsen av tidspunktet for kontantstrømmene, er de udiskonterte verdiene fordelt på tidsperioder som vist i tabellen under.

Beløp i mill. kroner	0-1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5 år og senere
Energiderivater	2 353	660	302	151	80	65
Rente- og valutaderivater	1 445	201	364	447	98	971
Sum 2015	3 797	861	666	598	178	1 036
Sum 2014	6 145	1 405	775	562	762	2 482

Note 10 Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter utgjør en stor del av Statkrafts totale balanse og har vesentlig betydning for konsernets finansielle stilling og resultat. Det største omfanget av finansielle instrumenter finnes i hovedkategoriene energihandel og finansaktiviteter. I tillegg har konsernet finansielle instrumenter i form av kundefordringer, leverandørgjeld, kontanter, kortsiktige likviditetsplasseringer og egenkapitalinvesteringer.

Finansielle instrumenter i energihandel Innenfor energihandel benyttes finansielle instrumenter i Trading- og Origination-virksomheten. Trading- og Origination-virksomheten forvaltes uavhengig av konsernets kraftproduksjon. Formålet er å oppnå gevinster på endringer i markedsverdier for energi- og energirelaterte produkter samt gevinster på ikke-standardiserte produkter. Finansielle instrumenter benyttes for å oppnå løpende optimalisering av fremtidige inntekter av forventet produksjonsvolum. Finansielle instrumenter innenfor energihandel består hovedsakelig av finansielle og fysiske avtaler om kjøp og salg av kraft, gass, olje, kull, CO₂-kvoter og grønne sertifikater. Balanseførte derivater er vist på egne linjer i balansen og vurderes til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Som følge av at konsernets framtidige egenproduksjon av kraft ikke kvalifiserer for balanseføring vil effekten av verdiendringer på finansielle energiderivater kunne gi store resultateffekter uten at dette nødvendigvis gjenspeiler underliggende virksomhet.

Finansielle instrumenter i finansaktiviteter Finansielle instrumenter innenfor finansaktiviteter består hovedsakelig av lån, rentebytteavtaler, rente- og valutabytteavtaler og valutaterminer. Finansielle derivater benyttes som sikringsinstrumenter i henhold til konsernets økonomiske sikringsstrategi. Sikringsobjektene er eiendeler i fremmed valuta, fremtidige kontantstrømmer eller finansielle låneforhold vurdert til amortisert kost. Utvalgte låneforhold hvor det er byttet fra fast til flytende rente (virkelig verdisikring), sikring av enkelte nettoinvesteringer i utenlandske enheter samt kontantstrømsikringer, er vist som regnskapsmessig sikringsforhold. Verdiendringer på finansielle instrumenter som ikke er en del av et regnskapsmessig sikringsforhold, vil medføre volatilitet i resultatet uten at dette fullt ut gjenspeiler de økonomiske realiteter.

VIRKELIG VERDI AV ENERGIDERIVATER

Virkelig verdi av energiderivater fastsettes til noterte priser når markedspriser er tilgjengelig. Virkelig verdi av øvrige energiderivater beregnes ved å diskontere forventede framtidige kontantstrømmer. Nedenfor følger en beskrivelse av forutsetninger og parametere som anvendes ved fastsettelse av virkelig verdi.

Kraftpris Kontrakter inngått med kraftbørser verdsettes ved å anvende noterte diskonterte sluttkurser på balansedagen.

For andre bilaterale kraftkontrakter fastsettes forventet fremtidig kontantstrøm på basis av markedspriskurve på balansedagen. Markedspriskurven fastsettes på grunnlag av noterte sluttkurser på kraftbørser. For tidshorizont utover den perioden hvor det er offisielle sluttkurser, justeres priskurven med forventet inflasjon.

Flere kraftkontrakter refererer til områdepriser. Disse kontraktene verdsettes til noterte sluttkurser på kraftbørser. Egne modeller benyttes for områdepriser uten noterte sluttkurser. Dersom kontraktene strekker seg ut over den horisonten som kvoteres på kraftbørser, justeres prisen med forventet inflasjon.

Råvarer Statkraft har energikontrakter hvor kontraktsprisen er indeksert til prisutviklingen på råvarer som metall, gass, oljeprodukter og kull. Ved

verdsettelse av disse kontraktene benyttes forwardpriser fra relevante råvarebørser og større finansinstitusjoner. Dersom det ikke finnes noteringer for hele den aktuelle tidshorizonten, inflasjonsjusteres råvareprisene fra siste noterte pris i markedet.

CO₂-kontrakter CO₂-kontrakter vurderes på grunnlag av forwardprisen på EU Allowance (EUA)-kvoter og Certified Emission Reduction (CER)-kvoter. For tidshorizont utover den perioden det er fastsatte priser for, justeres priskurven med forventet inflasjon.

Grønne sertifikater verdsettes til forwardpris og inflasjonsjusteres fra siste noterte pris.

Valuta Flere kraftkontrakter har priser i ulike valutaer. Noterte valutakurser fra European Central Bank (ECB) anvendes ved verdsettelsen av kontrakter i utenlandsk valuta. Dersom det ikke finnes kvoteringer for hele den aktuelle tidshorizonten, benyttes rentepariteten for beregning av valutakurser.

Renter Markedsrentekurven er lagt til grunn ved diskonteringen av derivater. Markedsrentekurven utarbeides basert på tilgjengelige swaprenter. Kredittpåslag legges til markedsrentekurven i tilfeller hvor kredittrisiko er relevant. Dette gjelder alle eksterne bilaterale kontrakter klassifisert som eiendel og forpliktelse.

VIRKELIG VERDI AV VALUTA- OG RENTEDERIVATER

Virkelig verdi av rentebytteavtaler, samt rente- og valutabytteavtaler fastsettes ved å diskontere forventede framtidige kontantstrømmer til nåverdier ved bruk av tilgjengelige markedsrenter og noterte valutakurser fra ECB. Verdsettelse av valutaterminer er basert på noterte valutakurser, hvorav forward valutakurser avledes. Beregnede nåverdier rimelighetsvurderes mot beregninger foretatt av motpartene i kontraktene.

VIRKELIG VERDI AV KORTSIKTIGE FINANSIELLE PLASSERINGER

Sertifikater og obligasjoner Sertifikater og obligasjoner er vurdert til noterte priser.

Aksjer og andeler Aksjer og andeler er vurdert til noterte priser for likvide verdipapirer. For andre verdipapirer er verdsettelse foretatt ved diskontering av forventede framtidige kontantstrømmer.

VIRKELIG VERDI AV LANGSIKTIG GJELD, FØRSTE ÅRS AVDRAG PÅ LANGSIKTIG GJELD OG LÅN TIL TILKNYTTEDE SELSKAPER

Virkelig verdi er beregnet på grunnlag av forventede framtidige kontantstrømmer diskontert til nåverdier. Diskonteringen skjer ved bruk av tilgjengelige markedsrenter (swap-kurve) med påslag for kredittrisiko og noterte valutakurser.

Note 10 fortsettelse

Eiendeler og forpliktelser innregnet til amortisert kost

Beløp i mill. kroner	Note	2015		2014	2014
		Innregnet verdi	Virkelig verdi	Innregnet verdi	Virkelig verdi
Finansielle eiendeler vurdert til amortisert kost					
Lån til tilknyttede selskaper	25	4 974	5 197	4 756	4 944
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer	25	2 642	2 662	1 254	1 254
Kundefordringer	27	5 903	5 903	7 427	7 427
Kortsiktige lån til tilknyttede selskaper	27	335	335	100	100
Fordringer knyttet til kontantsikkerhet	27	2 477	2 477	2 665	2 665
Andre fordringer	27	1 398	1 398	2 164	2 164
Kontanter og bankinnskudd	29	8 506	8 506	9 602	9 602
Sum		26 236	26 479	27 967	28 155

Finansielle forpliktelser vurdert til amortisert kost

Langsiktig rentebærende gjeld til Statkraft SF	31	-400	-477	-400	-513
Obligasjonslån i det norske markedet	31	-7 050	-7 299	-6 791	-7 455
Øvrige lån i utenlandske markeder	31	-27 166	-28 449	-16 651	-19 193
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	31	-2 794	-2 794	-3 597	-3 597
Gjeld knyttet til kontantsikkerhet	31	-1 614	-1 614	-1 088	-1 088
Første års avdrag på langsiktig gjeld	31	-4 508	-4 598	-6 897	-7 041
Kortsiktig rentebærende gjeld til Statkraft SF	31	-11	-11	-1 120	-1 120
Kredittfasiliteter	31	-1 000	-1 000	-	-
Andre kortsiktig lån	31	-63	-63	-200	-200
Leverandørgjeld	32	-2 560	-2 560	-1 864	-1 864
Skyldige offentlige avgifter	32	-1 362	-1 362	-1 058	-1 058
Rentefri gjeld til Statkraft SF	32	-2	-2	-8	-8
Øvrig rentefri gjeld	32	-6 857	-6 857	-6 878	-6 878
Sum		-55 387	-57 085	-46 552	-50 015

Eiendeler og forpliktelser innregnet til virkelig verdi, fordelt på nivå for virkelig verdimåling

Selskapet klassifiserer virkelig verdimålinger ved å bruke et virkelig verdi-hierarki som reflekterer betydningen av data som brukes i utarbeidelsen av målingene. Virkelig verdi-hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: Ikke justerte noterte priser i aktive markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: Andre data enn de noterte prisene som inngår i nivå 1, som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen enten direkte, det vil si som priser, eller indirekte, det vil si avledet fra priser.

Nivå 3: Data for eiendelen eller forpliktelsen som ikke bygger på observerbare markedsdata.

2015

Beløp i mill. kroner	Note	Virkelig verdi måling ved periodeslutt i henhold til:			Virkelig verdi
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	28	530	4 586	3 471	8 587
Valuta- og rentederivater	28	-	2 739	-	2 739
Kortsiktige finansielle plasseringer		513	-	-	513
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	29	550	-	-	550
Sum		1 594	7 325	3 471	12 389

Tilgjengelig for salg finansielle eiendeler

Andre aksjer og andeler	25	75	40	143	257
Sum		75	40	143	257

Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi

Energiderivater	28	-77	-1 205	-3 020	-4 302
Valuta- og rentederivater	28	-	-4 823	-	-4 823
Sum		-77	-6 028	-3 020	-9 125

2014

Beløp i mill. kroner	Note	Virkelig verdi måling ved periodeslutt i henhold til:			Virkelig verdi
		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	
Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi					
Energiderivater	28	758	5 069	2 294	8 120
Valuta- og rentederivater	28	-	4 312	-	4 312
Kortsiktige finansielle plasseringer		443	-	-	443
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev, obligasjoner	29	3 061	-	-	3 061
Sum		4 262	9 381	2 294	15 936

Tilgjengelig for salg finansielle eiendeler

Andre aksjer og andeler	25	41	43	-	84
Sum		41	43	-	84

Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi

Energiderivater	28	-45	-2 631	-1 256	-3 933
Valuta- og rentederivater	28	-	-6 930	-	-6 930
Sum		-45	-9 561	-1 256	-10 863

Note 10 fortsettelse

Urealiserte verdiendringer totalt

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
Energikontrakter	20	347	2 602
Finansposter	20	961	-7 014
Sum		1 308	-4 412

Eiendeler og forpliktelser målt til virkelig verdi basert på nivå 3

Beløp i mill. kroner	Finansielle eiendeler vurdert til virkelig verdi	Finansielle forpliktelser vurdert til virkelig verdi	Totalt
Inngående balanse 01.01.2015	2 294	-1 256	1 038
Urealiserte verdiendringer, inkludert omregningseffekter	1 207	-2 071	-864
Tilgang	137	-	137
Flyttet fra nivå 3	-23	307	283
Utgående balanse 31.12.2015	3 614	-3 020	594

Netto realisert gevinst (+)/tap (-) for 2015 844

Inngående balanse 01.01.2014	2 850	-3 532	-682
Urealiserte verdiendringer, inkludert omregningseffekter	-570	2 275	1 705
Tilgang	1	1	2
Flyttet fra nivå 3	13	-	13
Utgående balanse 31.12.2014	2 294	-1 256	1 038

Netto realisert gevinst (+)/tap (-) for 2014 -1 058

Sensitivitetsanalyse av faktorer klassifisert til nivå 3

Beløp i mill. kroner	10% reduksjon	10% økning
Netto effekt fra kraftpriser	-473	487
Netto effekt fra gasspriser	-15	16

Årsaken til at endringene ikke er symmetriske er volumfleksibilitet i kontraktene som begrenser nedside.

MOTREGNINGSAVTALER

Finansielle eiendeler

NOK millioner	Note	Bruttobeløp	Beløp motregnet	Bokført beløp	Motregnings- avtaler, ikke nettopresentert i balansen	Finansiell sikkerhet mottatt	Nettoverdi
Energiderivater	28	16 318	7 732	8 587	-	110	8 476
Valuta- og rentederivater	28	2 748	9	2 739	-	1 614	1 125
Sum derivater (lang- og kortsiktig)		19 066	7 740	11 326	-	1 725	9 601
Fordringer	27	16 933	6 258	10 675	-	-	10 675

Finansielle forpliktelser

NOK millioner		Bruttobeløp	Beløp motregnet	Bokført beløp	Motregnings- avtaler, ikke nettopresentert i balansen	Finansiell sikkerhet avgitt	Nettoverdi
Energiderivater	28	12 033	7 732	4 302	-	-	4 302
Valuta- og rentederivater	28	4 831	9	4 823	-	2 477	2 346
Sum derivater (lang- og kortsiktig)		16 865	7 740	9 125	-	2 477	6 647
Rentebærende langsiktig gjeld	31	37 410	-	37 410	-	94	37 316
Rentebærende kortsiktig gjeld	31	7 196	-	7 196	-	79	7 118
Annen rentefri gjeld	32	17 039	6 258	10 781	-	-	10 781

Tabellene viser en avstemming av bruttobeløp, bokførte verdier og nettoverdi (nettoeksponering) av finansielle instrumenter hvor det foreligger motregningsavtaler eller lignende avtaler.

En finansiell eiendel og en finansiell forpliktelse vises netto i balansen hvis Statkraft har en juridisk håndhevbar rett til å motregne eiendelen og forpliktelsen, og hvor hensikten er å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og forpliktelsen samtidig.

For energiderivater, futures-kontrakter og spot-transaksjoner inngår Statkraft som regel bransjestandardiserte avtaler. Generelt åpner avtalene for nettoppgjør mellom partene hvis enkelte kriterier er oppfylt, for eksempel felles valuta og forfallsdato.

Standardavtalene har som hensikt å redusere partenes kreditrisiko ved å tillate nettoppgjør hvis en avtale termineres, for eksempel ved konkurs eller mislighold av avtalen. Nettoppgjør ved terminering av avtalen

forutsetter at det er tillatt innenfor motpartens jurisdiksjon. Denne typen nettoppgjør åpner ikke for nettoppresentasjon i balansen.

Valuta- og rentederivater bokføres brutto per kontrakt i balansen.

Finansiell sikkerhet er typisk inn- og utbetalinger av kontantsikkerhet (cash collateral) til/fra motpart, normalt en bank. Finansiell sikkerhet kan også være bankinnskudd som er satt av på en sperret konto som sikkerhet for fremtidige renter og avdrag på lån.

I tabellen er energi-, valuta- og rentederivater fordelt på eiendeler og forpliktelser. Kontantsikkerhet er bokført netto per motpart og presenteres som kortsiktige eiendeler/forpliktelser i balansen, uavhengig av levetiden på det tilhørende derivatet. Derivater, både lang- og kortsiktige, er derfor presentert på samme linje i tabellen ovenfor.

Note 11 Regnskapsmessig sikring

Virkelig verdisikring Tre låneforhold er behandlet som virkelig verdisikring. Utstedte obligasjonslån er utpekt som sikringsobjekt i sikringsforholdene, og tilhørende rentebytteavtaler er pekt ut som sikringsinstrumenter.

Sikringsobjektene er utstedte fastrenteobligasjoner pålydende totalt 1200 millioner euro. Sikringsinstrumentene er rentebytteavtaler pålydende 1200 millioner euro inngått med større banker som motpart. Avtalene bytter rente fra fast til flytende 3- og 6-måneders EURIBOR. Det er tilnærmet full korrelasjon mellom de kritiske betingelser i sikringsobjekt og sikringsinstrument, og det legges til grunn 90–110 % sikringseffektivitet. Ineffektiviteten i sikringen innregnes i resultatregnskapet.

Sikring av nettoinvestering i utenlandsk virksomhet 1000 millioner euro av eksternt gjeld i Statkraft AS inngår i regnskapsmessig sikring av

nettoinvesteringen i Statkraft Treasury Center S.A. I tillegg inngår 220 millioner britiske pund i syntetisk gjeld i regnskapsmessig sikring av nettoinvesteringen i Statkraft UK Ltd. Valutaeffektene fra gjelden føres mot utvidet resultat. Den akkumulerte effekten av sikringene er at 2647 millioner kroner er ført mot utvidet resultat som en negativ effekt ved utgangen av 2015. I 2015 er 883 millioner kroner ført mot utvidet resultat som en negativ effekt.

Kontantstrømsikring Som hovedregel etableres ikke regnskapsmessig kontantstrømsikring. Det er imidlertid noen unntak knyttet til gjeld i datterselskap, herunder det nylig oppkjøpte selskapet Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A.

Virkelig verdi av sikringsinstrumenter

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Sikringsinstrumenter i virkelig verdisikring	612	985
Sikringsinstrumenter i kontantstrømsikring ¹⁾	-310	-55
Sikringsinstrumenter i nettoinvestering i utenlandsk virksomhet ²⁾	-2 270	-1 764
Sum virkelig verdi av sikringsinstrumenter	-1 969	-834

¹⁾ Verdien representerer virkelig verdi på sikringsinstrumentene. Endring i virkelig verdi er ført mot utvidet resultat.

²⁾ Verdien representerer valutaeffekten fra sikringsinstrumentene. Valutaeffekten er ført mot utvidet resultat.

Andre opplysninger om virkelig verdisikring

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Netto gevinst (+)/tap (-) i resultatregnskapet på sikringsinstrumenter	-456	-209
Netto gevinst (+)/tap (-) i resultatregnskapet på sikringsobjekter, relatert til den sikrede risiko	456	207
Sikringsineffektivitet	-	-2

Note 12 Salgsinntekter

Statkrafts inntekter kommer fra spotsalg, salg på kontrakter til industrien, finansiell handel, nettvirksomhet, samt fjernvarme og kraftsalg til sluttbruker.

Statkraft optimaliserer sin vannkraftproduksjon i Norden ut fra en vurdering av verdien av tilgjengelig vann mot faktisk og forventet fremtidig spotpris. Dette gjøres uavhengig av inngåtte kontrakter. Når fysiske leveringsforpliktelse avviker fra den faktiske produksjonen, kjøpes eller selges differansen i spotmarkedet. Nødvendige spotkjøp regnskapsføres som en korreksjon mot kraftsalg.

Fysiske og finansielle kontrakter benyttes for å optimere den underliggende produksjonen i form av inngåelse av salgs- eller kjøpsposisjoner. Se note 7 for en nærmere beskrivelse av disse kontraktene.

Se note 4 for mer detaljer rundt fordeling av salgsinntekter mellom de ulike segmentene i Statkraft.

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Fysisk spotsalg, inkludert grønne sertifikater	34 858	31 174
Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser ¹⁾	346	349
Langsiktige kontrakter ²⁾	10 071	9 722
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	281	655
Trading og Origination (ekskl. aktiviteter innen markedsadgang)	829	818
Nettvirksomhet	983	966
Sluttbrukervirksomhet	3 781	4 002
Fjernvarme	689	643
Valutasikring energikontrakter	20	-73
Annet	-272	-11
Salgsinntekter	51 586	48 246

¹⁾ Statkraft har leveringsforpliktelse til kommuner som har rett til å kjøpe kraft til konsesjonspris.

²⁾ Statkraft har flere fysiske kontraktsforpliktelse av varierende varighet både til norske og utenlandske kunder.

Note 13 Andre driftsinntekter

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Inntekter ved utleie av kraftverk	455	498
Øvrige driftsinntekter ¹⁾	1 052	3 510
Sum	1 507	4 008

¹⁾ Øvrige driftsinntekter i 2015 inkluderer en gevinst på 226 millioner kroner relatert til salg av Småkraft. I 2014 inkluderte tilsvarende linje en gevinst på 1213 millioner kroner relatert til salg av vannkraftverk i Finland. Den inkluderte også gevinster relatert til nedsalg av eierandeler i britiske vindparker på til sammen 1346 millioner kroner. Se note 5 for ytterligere informasjon.

Note 14 Energikjøp

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Gasskjøp	4 064	4 310
Sluttbrukervirksomhet	3 070	3 427
Øvrig energikjøp ¹⁾	24 758	17 527
Sum	31 892	25 264

¹⁾ Øvrig energikjøp inkluderer blant annet energikjøp i forbindelse med at Statkraft tilbyr markedsadgang til mindre produsenter av fornybar energi og urealisert energikjøp, se note 35.

Note 15 Lønnskostnader og antall årsverk

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Lønn	2 499	2 403
Arbeidsgiveravgift	438	384
Pensjonskostnader ¹⁾	444	114
Andre ytelser	164	150
Sum	3 545	3 051

¹⁾ Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 16.

	2015	2014
Gjennomsnittlig antall årsverk konsern	3 572	3 421
Antall årsverk per 31.12.	3 795	3 348

Note 16 Pensjoner

Statkrafts pensjonsplaner er etablert i samsvar med lokale lover, og omfatter både innskuddsplaner og ytelsesplaner. Alle nye pensjonsplaner i Statkraft er innskuddsbaserte.

Innskuddsplaner Statkrafts pensjonsordning for nyansatte i heleide selskaper i Norge er fra og med 1. januar 2014 en innskuddsordning. Innskuddssatsen er 6 % for pensjonsgivende lønn opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 18 % for pensjonsgivende lønn mellom 7,1G og 12G. Innskuddsplanen omfatter foruten sparing til alderspensjon, også risikodekninger.

Ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger Konsernselskaper i Norge har pensjonsordninger i Statens pensjonskasse (SPK), egne pensjonskasser, samt i forsikringsselskaper. Ansatte i konsernets selskaper i Norge deltar i offentlige tjenestepensjonsordninger i henhold til Lov om Statens pensjonskasse, overføringsavtalen og regelverket for offentlige tjenestepensjoner.

Ytelsesplanene omfatter alders-, uføre- og etterlattepensjon. Majoriteten av selskapene har avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) for ansatte fra 62 år. Pensjonsytelsene samordnes med folketrygdens ytelser. Alderspensjonen utgjør ved full opptjening 66 % av pensjonsgrunnlaget for lønn opp til 12G. Alle født i 1943 eller senere vil få pensjonen sin levealdersjustert, noe som kan føre til en pensjonsutbetaling som er mindre enn 66 % av pensjonsgrunnlaget.

Ansatte som slutter før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet ved en opptjeningstid på minst tre år.

Statens pensjonskasse (SPK) Selskapene som har sine ordninger i SPK betaler inn en årlig premie og er ansvarlig for finansieringen av ordningen. Pensjonsutbetalingene fra SPK er garantert av den norske stat.

SPK forvalter ikke et reelt fond, men det simuleres en forvaltning av fondsmidler som om midlene var plassert i statsobligasjoner med 1-, 3-, 5- eller 10-årige norske statsobligasjoner. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til forfall.

Pensjonsordningen i Statens pensjonskasse (SPK) ble lukket for nye ansatte fra og med 1. januar 2014.

Pensjonskassene og forsikringsselskapene Pensjonskassene og forsikringsselskapene har plassert pensjonsmidlene i en diversifisert portefølje av norske og utenlandske rentebærende papirer, norske og utenlandske aksjer, pantelån til medlemmer, hedgefond og eiendom gjennom eksterne forvaltere.

Ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger Noen konsernselskap i Norge har i tillegg til de ovennevnte avtalene inngått en pensjonsavtale som gir ansatte med lønn over 12G rettighet til alders- og uførepensjon på 66 % av lønn overskytende 12G ved full opptjening. Ordningen ble lukket per 30. april 2012.

Medlemmer av den lukkede ordningen for ansatte med lønn over 12G som slutter før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet ved en opptjeningstid på minst tre år.

Aktuarielle beregninger Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner og nåverdi av årets pensjonsopptjening blir beregnet ved bruk av påløpte ytelsers metode. Netto pensjonsforpliktelse i balansen er justert for forventet fremtidig lønnsregulering frem til pensjonsalder. Beregningene tar utgangspunkt i medlemsbestand og lønnsdata ved utgangen av året.

Årets estimatavvik innregnet i utvidet resultat skyldes i hovedsak endring i forutsetninger knyttet til diskonteringsrente og lønnsregulering.

Følgende forutsetninger er lagt til grunn ¹⁾

	31.12.2015	31.12.2014
Diskonteringsrente og forventet avkastning ²⁾	2,50%	2,20%
Lønnsregulering	2,50%	2,75%
Regulering av pensjoner under utbetaling	1,50%	1,75%
Regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25%	2,50%
Demografiske forutsetninger om dødelighet og utførhet	K2013/IR73	K2013/IR73

¹⁾ De oppgitte forutsetningene gjelder norske enheter. Utenlandske enheter har forutsetninger tilpasset lokale forhold.

²⁾ Diskonteringsrenten er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Statkraft mener at OMF-markedet representerer et dypt og likvid marked med relevante løpetider som kvalifiserer for referanserente i henhold til IAS 19.

Note 16 fortsettelse

Antall ansatte og pensjonister dekket gjennom ytelsesplaner	2015	2014
Ansatte	2 011	2 181
Pensjonister	1 429	1 354

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	5 961	6 385
Virkelig verdi på pensjonsmidler	4 896	4 663
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	1 065	1 722
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	580	611
Arbeidsgiveravgift	242	323
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	1 887	2 655
Herav netto pensjonsmidler - se note 25	238	-
Herav netto pensjonsforpliktelse - se note 30	2 125	2 655

Bevegelse i brutto ytelsesbasert pensjonsforpliktelse

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 01.01.	6 996	6 095
Netto endring i forpliktelser ved tilgang/avgang	-167	-14
Nåverdien av årets pensjonsopptjening	297	282
Rentekostnader	152	228
Planendringer	-	-269
Estimatavvik	-590	777
Utbetalte ytelser	-182	-140
Omregningseffekter	35	38
Brutto ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser per 31.12.	6 541	6 996

Bevegelse i virkelig verdi på pensjonsmidler for ytelsesbaserte pensjonsordninger

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 01.01.	4 663	4 117
Netto endring i pensjonsmidler ved tilgang/avgang	-105	-
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	99	157
Estimatavvik	74	166
Totalt tilskudd	276	312
Utbetalte ytelser	-134	-110
Omregningseffekter	23	21
Virkelig verdi på pensjonsmidler per 31.12.	4 896	4 663

Pensjonsmidler består av

	2015	2014
Egenkapitalinstrumenter	899	857
Rentebærende instrumenter	3 524	3 385
Annet	473	421
Virkelig verdi pensjonsmidler per 31.12.	4 896	4 663

Estimatavvik innregnet i utvidet resultat

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Akkumulert estimatavvik innregnet i utvidet resultat før skatt 31.12.	2 210	2 968

Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet

Ytelsesplaner

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	297	282
Rentekostnad	152	228
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-99	-157
Planendring	-	-269
Tilskudd fra ansatte	-25	-27
Arbeidsgiveravgift	50	5
Netto pensjonskostnad ytelsesplaner	375	62

Innskuddsplaner

Arbeidsgivers tilskudd	69	52
Totale pensjonskostnader - se note 15	444	114

Sensitivitetsanalyse ved endring i forutsetninger

	Diskonteringsrente		Lønnsregulering		Regulering av G	
	1%	-1%	1%	-1%	1%	-1%
Økning (+)/reduksjon (-) i periodens netto pensjonskostnad ytelsesplaner	-20%	23%	15%	-16%	9%	-11%
Økning (+)/reduksjon (-) i brutto pensjonsforpliktelse per 31.12.	-16%	21%	7%	-7%	12%	-11%

Note 17 Eiendomsskatt og konsesjonsavgifter

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Eiendomsskatt	1 338	1 319
Konsesjonsavgifter	341	311
Sum	1 679	1 630

Konsesjonsavgifter prisjusteres med konsumprisindeksen ved første årsskifte fem år etter at konsesjonen ble gitt og deretter hvert femte år.

Nåverdien av forpliktelser knyttet til framtidige konsesjonsavgifter, som ikke er regnskapsført, er for konsernet beregnet til 8633 millioner kroner. Det er benyttet en diskonteringsrente på 4,0 % i henhold til forskrift om justering av konsesjonsavgifter, årlige erstatninger og fond med videre. I 2014 var tilsvarende tall 9627 millioner kroner med en rente på 3,2 %.

Note 18 Andre driftskostnader

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kjøp av eksterne tjenester ¹⁾	1 465	1 367
Materialer	407	563
Kraftverk drevet av andre	267	280
Erstatninger	164	113
Husleie	347	325
IT	239	246
Markedsføring	129	123
Reise	191	169
Forsikring	141	132
Øvrige driftskostnader ²⁾	1 302	174
Sum	4 651	3 493

¹⁾ Kjøp av eksterne tjenester består i all hovedsak av innleie av konsulenter, entreprenørkostnader og andre tjenester.

²⁾ Øvrige driftskostnader inkluderer kostnader på 789 millioner kroner knyttet til nedskrivning i Tyrkia. Se note 23 for mer informasjon.

Note 19 Finansposter

2015	Vurderingsbasis					Sum
	Virkelig verdi over resultat	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Egenkapitalmetoden	Bank	
Finansinntekter						
Renteinntekter	21	123	-	-	234	378
Andre finansinntekter	-	33	-	10	-	43
Sum	21	156	-	10	234	421
Finanskostnader						
Rentekostnader eksternt gjeld	-88	-1 322	-	-	-	-1 410
Andre rentekostnader	-	-165	-	-	-13	-178
Aktiverte lånekostnader	-	266	-	-	-	266
Andre finanskostnader	-	-13	-	-723	-	-736
Sum	-88	-1 234	-	-723	-13	-2 058
Netto valutaeffekter	-3 024	-621	-	-	200	-3 445
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	-232	-	-	-	-	-232
Nedskrivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler	-	-	-4	-	-	-4
Sum	-232	-	-4	-	-	-236
Netto finansposter	-3 323	-1 699	-4	-713	421	-5 318

Note 19 fortsettelse

2014	Vurderingsbasis					
	Virkelig verdi over resultatet	Amortisert kost	Tilgjengelig for salg	Egenkapitalmetoden	Bank	Sum
Beløp i mill. kroner						
Finansinntekter						
Renteinntekter	11	59	-	-	197	267
Andre finansinntekter	-	81	-	512	-	592
Sum	11	140	-	512	197	859
Finanskostnader						
Rentekostnader eksternt gjeld	-454	-972	-	-	-	-1 426
Andre rentekostnader	-	-121	-	-	-38	-159
Aktiverte lånekostnader	-	360	-	-	-	360
Andre finanskostnader	-	-83	-	-	-	-83
Sum	-454	-816	-	-	-38	-1 309
Netto valutaeffekter	-1 600	-2 285	-	-	-905	-4 791
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	-1 028	-	-	-	-	-1 028
Nedskrivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler	-	-	-14	-	-	-14
Sum	-1 028	-	-14	-	-	-1 043
Netto finansposter	-3 072	-2 961	-14	512	-747	-6 283

Note 20 Urealiserte effekter presentert i resultatet

Beløp i mill. kroner	2015			2014		
	Urealisert	Realisert	Sum	Urealisert	Realisert	Sum
Salgsinntekter						
Langsiktige kontrakter	2 097	7 974	10 071	1 429	8 294	9 722
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	-30	311	281	-317	971	655
Trading og Origination (ekskl. aktiviteter innen markedsadgang)	-215	1 044	829	206	612	818
Sluttbruker	38	3 743	3 781	14	3 988	4 002
Andre salgsinntekter	-	36 604	36 604	-	33 121	33 121
Elimineringer	138	-118	20	-27	-46	-73
Sum salgsinntekter	2 028	49 558	51 586	1 304	46 942	48 246
Energikjøp	-1 681	-30 211	-31 892	1 298	-26 561	-25 264
Netto valutaeffekter	1 171	-4 624	-3 445	-5 974	1 183	-4 791
Andre finansposter						
Netto gevinster og tap på derivater og verdipapirer	-206	-26	-232	-1 028	-	-1 028
Nedskrivning og gevinst/tap av finansielle eiendeler	-4	-	-4	-13	-2	-14
Sum urealiserte effekter	1 308			-4 412		

Note 21 Skatt

Skattekostnad i resultatregnskapet

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Betalbar resultatskatt (inkludert betalbar naturressursskatt)	429	1 435
Betalbar grunnrenteskatt	1 481	1 792
Betalbar kildeskatt	15	-
Korreksjoner knyttet til tidligere års betalbar skattekostnad	-122	306
Endring i utsatt skatt netto etter konsernbidrag	-255	512
Skattekostnad i resultatregnskapet	1 548	4 045

Betalbar skatt i balansen

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Betalbar resultatskatt	358	831
Betalbar naturressursskatt	591	604
Betalbar grunnrenteskatt	1 481	1 792
Netto skyldig skatt tidligere år	395	319
Betalbar skatt i balansen	2 825	3 546

Skatt inkludert i fordringer

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Forskuddsbetalt skatt	42	78
Fremførbart fradrag for naturressursskatt	520	-
Skatt inkludert i fordringer - se note 27	562	78

Avstemming av norsk nominell skattesats mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Resultat før skattekostnad	-821	7 937
Forventet skattekostnad etter nominell sats 27%	-222	2 143

Skatteeffekter av

Grunnrenteskatt	1 356	2 483
Satsforskjeller	-46	-509
Endring i skattesats	-198	-76
Resultat tilknyttede selskaper	-185	-178
Skattefrie inntekter	-66	-810
Endringer vedrørende tidligere år	-195	245
Endring nedvurdering av utsatt skattefordel ¹⁾	751	239
Andre permanente forskjeller ²⁾	352	508
Skattekostnad	1 548	4 045
Effektiv skattesats	-188,5 %	51,0 %

¹⁾ Endring i nedvurdering av utsatt skattefordel er hovedsakelig knyttet til nedskrivninger i Sverige og Tyrkia.

²⁾ Andre permanente forskjeller inneholder hovedsakelig ikke fradragsberettigede kostnader og resultatelementer uten skatteeffekt. Resultatelementer uten skatteeffekt omfatter resirkulering av omregningsdifferanser, merverdiavskrivninger og verdiendringer knyttet til egenkapitalinstrumenter.

Note 21 fortsettelse

SPESIFIKASJON AV UTSATT SKATT

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av netto utsatt skatt. I balansen er utsatt skattefordel og utsatt skatt knyttet til ulike skattesubjekter/ regimer presentert hver for seg. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet.

Beløp i mill. kroner	01.01.2015	Resultatført i perioden	Ført mot utvidet resultat	Kjøp og salg av selskaper	31.12.2015
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	292	380	-172	-147	352
Driftsmidler ¹⁾	6 609	132	239	1 545	8 525
Pensjonsforpliktelser	-682	-7	233	20	-435
Andre langsiktige poster	451	-161	-3	11	298
Fremførbare underskudd/godtgjørelse ¹⁾	-227	-405	-26	-98	-755
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	2 509	125	81	-	2 715
Fremførbar negativ grunnrenteinntekt ²⁾	-2 244	-320	-	-	-2 564
Sum netto utsatt skatt	6 708	-255	353	1 331	8 137
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 22	1 471				1 298
Herav presentert som utsatt skatt – se note 30	8 180				9 435

Beløp i mill. kroner	01.01.2014	Resultatført i perioden	Ført mot utvidet resultat	Kjøp og salg av selskaper	31.12.2014
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	635	186	-287	-242	292
Driftsmidler ¹⁾	6 654	199	162	-406	6 609
Pensjonsforpliktelser	-605	71	-148	-	-682
Andre langsiktige poster	750	-588	44	245	451
Fremførbare underskudd/godtgjørelse ¹⁾	-215	-51	-15	54	-227
Utsatt skatt grunnrentebeskatning	1 963	581	-35	-	2 509
Fremførbar negativ grunnrenteinntekt ²⁾	-2 358	114	-	-	-2 244
Sum netto utsatt skatt	6 824	512	-279	-349	6 708
Herav presentert som utsatt skattefordel – se note 22	1 291				1 471
Herav presentert som utsatt skatt – se note 30	8 116				8 180

¹⁾ Konsernet har i tillegg ikke balanseførte utsatte skattefordeler. I hovedsak gjelder dette Tyskland hvor utsatte skattefordeler på 1040 millioner ikke er balanseført pr 31.12.2015 (1213 millioner kroner pr 31.12.2014).

²⁾ Skattefordel knyttet til fremførbar negativ grunnrenteinntekt som estimeres utnyttet de neste ti årene balanseføres. I beregningen av forventet fremtidig skattemessig overskudd legges normalproduksjon og forventninger til prisbanen de neste ti år til grunn. Ikke balanseført utsatt skattefordel knyttet til negativ grunnrenteinntekt til fremføring utgjorde 1336 millioner kroner pr 31.12.2015 (1594 millioner kroner pr 31.12.2014).

Utsatt skatt ført mot utvidet resultat

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Estimatavvik pensjoner	314	-184
Omregningsdifferanser	180	187
Endring i verdi på finansielle instrumenter	-142	-282
Sum utsatt skatt ført mot utvidet resultat	353	-279

Note 22 Immaterielle eiendeler

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Utsatt skattefordel ¹⁾	1 298	1 471
Goodwill ²⁾	1 550	599
Annet ³⁾	2 974	1 368
Sum	5 822	3 439

¹⁾ Utsatt skattefordel er nærmere omtalt i note 21.

²⁾ Beløpet består i hovedsak av teknisk goodwill tilknyttet utsatt skatt. Resterende er merverdier identifisert i oppkjøpstransaksjoner.

³⁾ Inkluderer rettigheter knyttet til leietakertilpasninger for overførte kraftverk fra Statkraft SF og merverdier knyttet til kraftkontrakter fra oppkjøp av virksomhet.

Beløp i mill. kroner	Goodwill	Annet	Sum
2015			
Balansført verdi per 01.01.	599	1 368	1 967
Tilgang	17	323	340
Tilgang ved oppkjøp	1 060	1 859	2 919
Overført fra varige driftsmidler	-	-202	-202
Avgang	-	-24	-24
Avgang salg av virksomhet	-	-	-
Valutaeffekter	34	-318	-284
Avskrivninger	-	-31	-31
Nedskrivninger ⁴⁾	-160	-1	-161
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	-	-	-
Balansført verdi per 31.12.	1 550	2 974	4 524
Anskaffelseskost per 31.12.	2 115	3 762	5 877
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-565	-788	-1 353
Balansført verdi per 31.12.	1 550	2 974	4 524

⁴⁾ Nedskrivninger vedrører svenske vindparker og er nærmere beskrevet i note 23.

Beløp i mill. kroner	Goodwill	Annet	Sum
2014			
Balansført verdi per 01.01.	824	1 395	2 219
Tilgang	4	39	43
Tilgang ved oppkjøp	27	-	27
Overført fra varige driftsmidler	-	7	7
Avgang	-50	-17	-67
Avgang salg av virksomhet	-231	-156	-388
Valutaeffekter	26	63	90
Avskrivninger	-	-40	-40
Nedskrivninger	-	-	-
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger	-	77	77
Balansført verdi per 31.12.	599	1 368	1 967
Anskaffelseskost per 31.12.	1 116	1 703	2 819
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-517	-335	-852
Balansført verdi per 31.12.	599	1 368	1 967

Forventet økonomisk levetid 10–22 år

FORSKNING OG UTVIKLING

Konsernets forsknings- og utviklingsaktiviteter består av aktiviteter knyttet til nye energikilder og videreutvikling av eksisterende anlegg og teknologier. I forskningsaktiviteter knyttet til nye energikilder inngår generelle forskningsprosjekter. Prosjektene har som formål å gi mer viten om teknologi eller annet som kan gi grunnlag for fremtidige aktiviteter/prosjekter.

For å tilegne seg ny kunnskap og utvikle nye metoder innenfor energidisponering og vedlikehold, har konsernet også forsknings- og utviklingsaktiviteter rettet mot eksisterende anlegg/energi-kilder. Forsknings- og utviklingsaktiviteter som er gjennomført i 2015 og 2014 er kostnadsført med henholdsvis 104 millioner kroner og 102 millioner kroner.

Note 23 Varige driftsmidler

Beløp i mill. kroner	Reguleringsanlegg	Turbiner, generatorer mv.	Nettanlegg	Andeler i kraftverk drevet av andre	Tomt, fjellrom, bygg, vei, bru og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet ¹⁾	Sum
2015								
Balanseført verdi per 01.01.	23 392	25 202	3 677	1 442	26 920	13 111	5 455	99 199
Tilgang	160	1 806	320	-	253	6 249	372	9 160
Tilgang ved oppkjøp	123	1 856	331	-	4 077	-	388	6 775
Overført mellom anleggsgrupper	654	1 189	542	-	6 813	-10 300	1 102	-
Overført fra immaterielle eiendeler	-	2	-	-	299	-99	-	202
Avgang	-7	-160	-33	-	-138	-66	-300	-704
Avgang salg av virksomhet	-	-309	-	-	-	-202	-1 364	-1 875
Balanseførte låneutgifter	-	-	-	-	-	266	-	266
Valutaeffekter	844	552	39	-	1 080	1 065	105	3 685
Avskrivninger	-629	-1 508	-292	-54	-291	-	-515	-3 289
Nedskrivninger	-	-843	-	-	-770	-1 297	-10	-2 920
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger ²⁾	7	182	34	-	78	-	407	708
Balanseført verdi per 31.12.	24 544	27 969	4 618	1 388	38 321	8 727	5 640	111 207
Bokført verdi 31.12 av eiendeler med ubestemt levetid ³⁾	n/a	n/a	n/a	n/a	19 152	n/a	n/a	19 152
Anskaffelseskost per 31.12.	34 022	51 980	10 473	2 669	43 125	11 002	9 354	162 625
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-9 478	-24 011	-5 855	-1 281	-4 804	-2 275	-3 714	-51 418
Balanseført verdi per 31.12.	24 544	27 969	4 618	1 388	38 321	8 727	5 640	111 207

¹⁾ I posten Annet inngår i hovedsak fjernvarmeanlegg, bygninger, kontor- og datautstyr, elektrotekniske anlegg og kjøretøyer.

²⁾ Det vesentligste av avgang akkumulerte av- og nedskrivninger knytter seg til salg av virksomhet.

³⁾ Beløpet består i hovedsak av fallrettigheter.

Beløp i mill. kroner	Reguleringsanlegg	Turbiner, generatorer mv.	Nettanlegg	Andeler i kraftverk drevet av andre	Tomt, fjellrom, bygg, vei, bru og kaianlegg	Anlegg under utførelse	Annet ¹⁾	Sum
2014								
Balanseført verdi per 01.01.	20 062	27 425	3 444	2 023	29 035	14 367	4 912	101 269
Tilgang	483	2 555	250	35	228	5 192	277	9 019
Tilgang ved oppkjøp	-	-	-	-	-	150	-	150
Overført mellom anleggsgrupper	1 743	3 578	105	-565	-	-5 355	493	-
Overført fra immaterielle eiendeler	-	-	-	-	86	-166	72	-7
Avgang	-122	-95	-	-	-4	-13	-141	-375
Avgang salg av virksomhet	-	-8 670	86	-	-2 602	-1 416	-	-12 601
Balanseførte låneutgifter	-	-	-	-	-	360	-	360
Valutaeffekter	1 765	344	31	2	84	1 043	4	3 270
Avskrivninger	-588	-1 171	-251	-53	-219	-	-699	-2 981
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	-1 050	-	-1 050
Avgang akkumulerte av- og nedskrivninger ²⁾	48	1 236	12	-	312	-	538	2 146
Balanseført verdi per 31.12.	23 392	25 202	3 677	1 442	26 920	13 111	5 456	99 199
Bokført verdi 31.12 av eiendeler med ubestemt levetid ³⁾	n/a	n/a	n/a	n/a	14 241	n/a	n/a	14 241
Anskaffelseskost per 31.12.	32 057	46 460	9 058	2 669	30 612	14 188	8 490	143 533
Akkumulerte av- og nedskrivninger per 31.12.	-8 665	-21 258	-5 382	-1 228	-3 692	-1 077	-3 034	-44 335
Balanseført verdi per 31.12.	23 392	25 202	3 677	1 442	26 920	13 111	5 456	99 199

¹⁾ I posten Annet inngår i hovedsak fjernvarmeanlegg, bygninger, kontor- og datautstyr, elektrotekniske anlegg og kjøretøyer.

²⁾ Det vesentligste av avgang akkumulerte av- og nedskrivninger knytter seg til salg av virksomhet.

³⁾ Beløpet består i hovedsak av fallrettigheter.

INVESTERINGER I 2015

Tilgang i 2015 av varige driftsmidler på 9160 millioner kroner (eksklusiv balanseførte lånerenter på 266 millioner kroner) og av immaterielle eiendeler på 340 millioner kroner består av både investeringer i ny kapasitet samt vedlikeholdsinvesteringer og andre investeringer. Vedlikeholdsinvesteringer og andre investeringer utgjør 1970 millioner kroner (2368 millioner kroner i 2014). Investeringene relaterer seg primært til segmentene Nordisk vannkraft og Industrielt eierskap. Investeringene i økt kapasitet i 2015 er 7797 millioner kroner (7525 millioner kroner i 2014). De største prosjektene er knyttet til vannkraft i Tyrkia, Albania og Peru og vindkraft i Sverige og Storbritannia.

EIENDELER STILT SOM SIKKERHET TIL MOTPART

Statkraft har stilt varige driftsmidler som sikkerhet overfor motpart. Se note 34 for mer informasjon.

Note 23 fortsettelse

NEDSKRIVNINGER I 2015

Varige driftsmidler er i 2015 nedskrevet med 3081 millioner kroner sammenlignet med 1050 millioner kroner i 2014.

Statkrafts rapporteringsprosess innebærer kvartalsvis nedskrivingsvurdering. Indikatorer som kan gi opphav til nedskrivning blir analysert og vurdert av segmentene i samarbeid med konsernets ekspertmiljøer. Dersom indikatorer identifiseres, vil beregninger utføres og i tilfeller der hvor bokført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp blir nedskrivning regnskapsført. Tilsvarende prosedyre gjelder ved reversering av tidligere nedskrivninger. Konsernets revisjonskomite informeres kvartalsvis om risiko for at mulige nedskrivninger vil måtte gjennomføres. Spesiell oppmerksomhet er gitt eiendeler hvor en eller flere av følgende forhold er til stede:

- Liten forskjell mellom bokført verdi og gjenvinnbart beløp
- Fallende markedsutsikter, usikkerhet knyttet til regulatorisk forhold eller prosjektgjennomføring
- Eiendelen er tidligere nedskrevet

For strategi og investeringsformål gjennomføres årlig analyse av markeder hvor Statkraft opererer. Dette er en systematisk analyse av markedstrender og observerbare risikoer, samt deres effekt på kraftpriser og tilknyttede støtteordninger. For nedskrivningsformål benyttes analysen til å vurdere om indikatorer på verdifall har oppstått.

Beregnet bruksverdi legger til grunn en nominell diskonteringsrente etter skatt på 6,6% for vindparker i Sverige. Skattemessige effekter hensyntas gjennom forventet kontantstrøm. Derav samsvarer beregnet gjenvinnbart beløp med en teoretisk før skatt modell. Diskonteringsrenten representerer Statkrafts forventninger til resultat etter skatt på investeringer av denne typen teknologi i det relevante markedet.

Vindparker i Sverige

Oppdatering av Statkrafts langsiktige prisprognoser for kraft og el-sertifikater i Norden gav betydelig utslag på forventet fremtidig kontantstrøm fra de svenske vindparkene og utbyggingsprosjektene. Dette ført til nedskrivning på 1530 millioner kroner, samt 220 millioner kroner relatert til vindutviklingsportefølje. Den totale nedskrivningen av eiendeler i Sverige utgjør 1750 millioner kroner.

I beregningene av bruksverdi inngår forutsetninger om fremtidige inntekter og kostnader. Estimert bruksverdi er spesielt følsom for endringer i fremtidige kraftpriser og avkastningskrav. 10% endring i fremtidig kraftpris vil gi endring på tilnærmet 730 millioner kroner i bruksverdi. Tilsvarende vil 1% endring i diskonteringsrenten før skatt gi tilnærmet 500 millioner kroner endring. Fremtidige endringer i de omtalte forutsetningene vil kunne påvirke de konklusjoner som er trukket per 31. desember 2015.

Kraftverk under bygging i Sør-Øst Tyrkia

Sikkerhetssituasjonen i Sør-Øst Tyrkia og utfordringer knyttet til prosjektgjennomføring medfører at det ved utgangen av 2015 er knyttet stor usikkerhet til Cetin-prosjektet som består av bygging av et vannkraftanlegg. Den 15. desember 2015 besluttet Statkraft å suspendere større deler av byggeprosjektet. Ledelsen vil fortsette det pågående arbeidet med å finne alternative løsninger for å videreføre prosjektet. Grunnet betydelig usikkerhet knyttet til utfallet av disse prosessene er det besluttet å regnskapsføre en nedskrivning på 1297 millioner kroner i 4. kvartal 2015. Utfallet av pågående prosesser og forhandlinger er beheftet med usikkerhet og beløpet vil kunne endres når det endelige utfall er kjent.

BRUKSTID FOR ULIKE DRIFTSMIDLER

Nedenfor følger en nærmere spesifisering av brukstiden for de ulike driftsmidlene. Det er ikke gjort vesentlige endringer i avskrivningsplan fra tidligere:

	Avskrivningstid (år)		Avskrivningstid (år)
Fallrettigheter	evig	Nettanlegg	
Tomter	evig	– transformator	35
Damanlegg		– apparatanlegg, høyspent	35–40
– fyllingsdammer, betongdammer	75	Bygninger (adm. mv.)	25–50
– øvrige dammer	30	Vindmøller	
Tunnelsystemer	75	– landbaserte	20–22
Maskintekniske installasjoner		– havbaserte	25
– rørgater	40	Øvrige faste anlegg	
– aggregater (turbin, ventil)	40	– varige	20
– øvrige maskintekniske anlegg	15	– mindre varige	10
Fjellrom	75	Diverse løsøre	5
Veier, broer og kaier	75	Kontor- og datautstyr	3
Elektrotekniske anlegg		Inventar og utstyr	5
– transformator/generator	40	Transportmidler	8
– apparatanlegg (høyspent)	35	Anleggsmaskiner	12
– kontrollanlegg	15	Småbåter	10
– driftssentral	15	Gass- og dampgenerator	20–25
– samband	10	Kjølevannsystem	20–25
		Transformatorer gasskraftverk	20–25

Note 24 Tilknyttede selskaper og felles virksomhet

Informasjon vedrørende Statkrafts vesentlige tilknyttede selskaper gjengis i tabell under. Basert på en helhetsvurdering hvor størrelse og kompleksitet er tatt i betraktning er følgende selskaper gjengitt:

2015

Beløp i mill. kroner	BKK AS	Agder Energi AS	SN Power AS	Malana Power Company Ltd.	Desenvix Energias Renováveis S.A. ²⁾	Scira Offshore Energy Ltd.	Wind UK Invest Ltd.	Andre	Sum
Inngående balanse 01.01.	4 928	3 848	2 645	946	1 567	1 980	971	2 136	19 027
Investering/salg	-	-14	-	-	-1 484	-	-	281	-1 217
Resultatandel	335	596	130	37	19	125	8	-65	1 184
Merverdiavskrivning/nedskrivning ¹⁾	-14	-66	-	-375	-11	-	-32	-2	-501
Kapitalinnskudd	-	-	-	-	80	-	-	19	99
Utbytte	-200	-323	-	-	-	-	-5	-7	-534
Omregningseffekter	86	-	372	92	-168	296	125	323	1 127
Føringer mot utvidet resultat	138	76	-62	-	-4	-1	-	57	204
Utgående balanse 31.12.	5 272	4 117	3 084	700	-	2 399	1 067	2 748	19 388
Merverdi 31.12.2015	2 197	2 043	-	30	-	-	60	1 266	5 596
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 818	314	-	-	-	-	-	1 200	3 332

¹⁾ Aksjene i Malana og Allain Duhangan er nedskrevet med 384 millioner kroner grunnet reduserte priser i det indiske markedet.

²⁾ 13 Juli 2015 ble Statkraft majoritets-eier i Desenvix med 81.3% og derav er selskapet ikke lenger behandlet som et tilknyttet selskap.

2014

Beløp i mill. kroner	BKK AS	Agder Energi AS	SN Power AS	Malana Power Company Ltd.	Desenvix Energias Renováveis S.A.	Scira Offshore Energy Ltd.	Wind UK Invest Ltd.	Andre	Sum
Inngående balanse 01.01.	5 207	4 136	-	875	1 648	-	-	4 132	16 002
Investering/salg	-	-	1 651	-	78	1 505	874	-2 386	1 722
Resultatandel	279	251	89	-8	-31	352	14	193	1 139
Merverdiavskrivning/nedskrivning ^{1) 2)}	-14	-66	-	-6	-374	-	-	-19	-478
Kapitalinnskudd	-	-	535	-	68	-	-	37	640
Utbytte	-399	-324	-	-	-	-	-4	-1	-729
Omregningseffekter	-	-	348	84	178	123	87	32	851
Føringer mot utvidet resultat	-144	-149	22	-	-	-	-	148	-123
Utgående balanse 31.12.	4 928	3 848	2 645	946	1 567	1 980	971	2 136	19 027
Merverdi 31.12.2014	2 211	2 109	-	388	-	-	-	1 528	6 236
Herav fallrettigheter som ikke avskrives	1 818	333	-	-	-	-	-	1 528	3 679

¹⁾ Eierandelen i Desenvix er nedskrevet med 373 millioner kroner, grunnet med utfordringer knyttet til finansiering og utsettelse av lønnsomme prosjekter.

²⁾ Det er foretatt en reversering av nedskrivning av eierandelen i Scira fra 2011. Reverseringen på 341 millioner kroner foretas grunnet god drift og positive resultater de seneste kvartaler.

BESKRIVELSE AV VIRKSOMHETEN I VESENTLIGE TILKNYTTETE SELSKAPER OG FELLES VIRKSOMHET:

BKK AS har sin virksomhet på Vestlandet. Konsernets hovedaktiviteter er produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft. I tillegg til hovedaktivitetene selges også rådgivnings- og entreprenørtjenester. BKK tilbyr også sine kunder bredbånd, fjernvarme og fellesmåling av energi.

Agder Energi AS er et selskap innen fornybar energi på Sørlandet. Konsernets aktiviteter omfatter produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft, samt andre energirelaterte tjenester.

SN Power AS har sin virksomhet innenfor fornybar energi i fremvoksende markeder i Latin-Amerika, Afrika og Sørøst-Asia. Konsernets hovedaktiviteter er produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft, samt andre energirelaterte tjenester. Konsernet er en ledende kommersiell investor og utvikler av vannkraftprosjekter i fremvoksende markeder.

Malana Power Company Ltd er et selskap hjemmehørende i India hvor Statkraft gjennom samarbeid med Bhilwhara Group eier og driver vannkraftanlegget Malana og Allain Duhangan. Selskapets aktiviteter er produksjon, omsetning og overføring av elektrisk kraft.

Wind UK Invest Ltd (WUKI) eier de landbaserte vindparkene Alltwalis, Baillie og Berry Burn i Storbritannia.

Scira Offshore Energy Ltd (Scira) eier den offshorebaserte vindparken Sheringham Shoal i Storbritannia.

Statkraft har stilt morselskapsgaranti overfor Scira på 1263 millioner kroner. Se note 34 for pantstillelser, garantiansvar og forpliktelser.

Note 24 fortsettelse

FINANSIELL INFORMASJON FOR VESENTLIGE TILKNYTTETE SELSKAPER

Etterfølgende tabell viser oppsummert finansiell informasjon om vesentlige tilknyttede selskaper. Tallene som gjengis gjelder 100 % av selskapenes virksomhet i henhold til IFRS 12.

2015

Beløp i mill. kroner	BKK AS	Agder		Malana Power Company Ltd.	Scira Offshore Energy Ltd.	Wind UK Invest Ltd.
		Energi AS	SN Power AS			
Omløpsmidler	2 232	4 045	1 401	84	886	370
Anleggsmidler	18 697	14 668	9 799	1 544	14 783	4 362
Kortsiktig gjeld	5 915	4 747	267	79	60	297
Langsiktig gjeld	7 965	9 431	1 978	267	9 759	2 448
Brutto driftsinntekter	3 958	8 486	229	93	1 705	406
Resultat etter skatt	846	1 178	272	-17	256	14
Totalresultat	1 455	1 516	72	-17	256	14

2014

Beløp i mill. kroner	Desenvix Energias Renováveis S.A	BKK AS	Agder		Malana Power Company Ltd.	Scira Offshore Energy Ltd.	Wind UK Invest Ltd.
			Energi AS	SN Power AS			
Omløpsmidler	243	1 963	2 494	670	76	755	293
Anleggsmidler	4 593	17 403	13 924	8 397	1 364	13 705	4 571
Kortsiktig gjeld	518	1 961	3 629	152	42	141	261
Langsiktig gjeld	2 402	11 412	9 029	1 579	250	9 368	1 914
Brutto driftsinntekter	637	3 730	8 267	35	108	1 515	161
Resultat etter skatt	-63	775	998	126	20	1 237	30
Totalresultat	-63	1 167	769	46	20	1 237	30

FELLES VIRKSOMHET, FELLES DRIFT OG TILKNYTTETE SELSKAPER

Aksjer i selskaper klassifisert som felles virksomhet og tilknyttet selskaper er behandlet etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet.

Selskaper klassifisert som felles drift er behandlet etter bruttometoden som angitt i IFRS 11.

Navn	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
FELLES VIRKSOMHET:			
Allain Duhangan Hydro Power Ltd.	New Dehli	43,10%	43,10%
Dugar Hydro Power Ltd	Himachal Pradesh	50,00%	50,00%
Hidroelectrica La Confluencia S.A	Santiago	50,00%	50,00%
Hidroelectrica La Higuera S.A	Santiago	50,00%	50,00%
HPC Ammerån AB	Stockholm	50,00%	50,00%
HPC Byske AB	Stockholm	50,00%	50,00%
HPC Edsox AB	Stockholm	50,00%	50,00%
HPC Röan AB	Stockholm	50,00%	50,00%
Malana Power Company Ltd.	New Dehli	49,00%	49,00%
Scira Offshore Energy Ltd.	London	40,00%	40,00%
Silva Green Fuel AS	Oslo	51,00%	51,00%
SN Power AS	Oslo	50,00%	50,00%
Statkraft BLP Solar Solutions Pte Ltd.	New Dehli	90,00%	90,00%
Triton Knoll Offshore Wind Farms Ltd.	London	50,00%	50,00%
Windpark Kollweiler GmbH & Co	Düsseldorf	20,00%	20,00%
Wind UK Invest Ltd.	London	51,00%	51,00%

FELLES DRIFT:

Selskaper

Aktieselskabet Tyssefaldene ¹⁾	Tyssedal	60,17%	60,17%
Dudgeon Offshore Wind Ltd. ¹⁾	London	30,00%	30,00%
Forewind Ltd. ¹⁾	London	25,00%	25,00%
Fosen Vind DA	Oslo	50,10%	50,10%
Harrsele AB	Stockholm	50,57%	50,57%
Kraftwerksgesellschaft Herdecke, GmbH & Co. KG	Hagen	50,00%	50,00%
Naturkraft AS	Tysvær	50,00%	50,00%
Røldal-Suldal Kraft AS ²⁾	Suldal	4,79%	4,79%
Sira-Kvina Kraftselskap DA ³⁾	Sirdal	46,70%	46,70%
Statkraft Agder Energi Vind DA ¹⁾	Kristiansand	62,00%	62,00%

Note 24 fortsettelse

Navn	Forretningskontor	Eierandel	Stemmeandel
Eiendeler			
Aurlandsverkene	Aurland	7,00%	7,00%
Folgefonn ⁴⁾	Kvinnherrad	100,00%	100,00%
Grytten	Rauma	88,00%	88,00%
Gäddede	Stockholm	70,00%	70,00%
Kobbelv	Sørfold	82,50%	82,50%
Kraftverkene i Orkla	Rennebu	48,60%	48,60%
Leiro	Eidfjord	65,00%	65,00%
Nordsvorka	Surnadal	50,00%	50,00%
Sima	Eidfjord	65,00%	65,00%
Solbergfoss ⁵⁾	Askim	33,33%	33,33%
Stegaros	Tinn	50,00%	50,00%
Svartisen	Meløy	70,00%	70,00%
Svorka	Surnadal	50,00%	50,00%
Tyssefaldene ⁶⁾	Odda	60,17%	60,17%
Vikfalli	Vik	88,00%	88,00%
Volgsjøfors	Stockholm	73,10%	73,10%
Ulla-Førre ⁷⁾	Suldal	73,48%	73,48%

TILKNYTTETE SELSKAPER:

Agder Energi AS	Kristiansand	49,90%	49,90%
BKK AS	Bergen	35,00%	35,00%
Energi og Miljøkapital AS	Skien	50,10%	50,10%
Fosen Vind AS	Trondheim	49,00%	49,00%
Istad AS	Molde	30,00%	30,00%
Nividhu (Pvt) Ltd.	Colombo	50,00%	50,00%
Passos Maia Energética S.A.	Caçador City	50,00%	50,00%
Spittal Hill Windfarm Ltd.	London	50,00%	50,00%
Viking Varme AS	Porsgrunn	50,00%	50,00%

¹⁾ Aksjonæravtalene tilsier felles kontroll.

²⁾ Statkraft eier 8,74 % av aksjene i Røldal-Suldal Kraft AS, som igjen eier 54,79 % av Røldal-Suldal anleggene. Statkrafts indirekte eierandel i kraftanleggene er dermed 4,79 %.

³⁾ Statkraft samlede eierandel er på 46,7 %, hvorav 14,6 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

⁴⁾ Statkraft samlede eierandel er på 100 %, hvorav 14,94 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

⁵⁾ Statkraft eier 33,3 % av Solbergfoss, men disponerer 35,6 % av produksjonen.

⁶⁾ Statkraft disponerer 71,4 % av produksjonen i Tysso II kraftverk.

⁷⁾ Statkraft samlede eierandel er på 73,48 %, hvorav 1,49 % eies indirekte gjennom Skagerak Energi AS.

Ingen av selskapene har observerbare markedsverdier i form av børskurs eller lignende.

UTTAKSRETTIGHETER

Statkraft har følgende uttaksrettigheter i kraftverk som også har andre eiere. Disse rettighetene behandles som felles drift og regnskapsføres med Statkrafts andel av inntekter, kostnader, eiendeler og gjeld. Oversikt over uttaksrettigheter:

Navn	Eierandel
Båtfors	6,64%
Forsmo	2,20%
Selfors	10,60%

Note 25 Øvrige finansielle anleggsmidler

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Vurdert til amortisert kost:		
Lån til tilknyttede selskaper	4 974	4 756
Obligasjoner og øvrige langsiktige fordringer ¹⁾	2 642	1 254
Sum vurdert til amortisert kost	7 617	6 009

¹⁾ Beløpet inkluderer netto pensjonsmidler. Se note 16.

Tilgjengelig for salg:		
Andre aksjer og andeler	257	84
Sum	7 874	6 093

Note 26 Beholdninger

	2015		2014	
Beløp i mill. kroner	Innregnet verdi	Kostpris	Innregnet verdi	Kostpris
Grønne sertifikater vurdert til netto realiserbar verdi:				
El-sertifikater	578	529	576	641
CO ₂ -kvoter	298	316	1 299	1 167
Sum	875	845	1 875	1 808

Vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi:

Reserveder	100	94
Annet	68	119
Sum varelager vurdert til laveste av kostpris og netto realiserbar verdi	169	213
Sum	1 044	2 088

Note 27 Fordringer

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kundefordringer	5 903	7 427
Kortsiktige lån til tilknyttede selskaper	335	100
Forskuddsbetalt skatt	42	78
Fremførbart fradrag for naturressursskatt	520	-
Fordringer knyttet til kontantsikkerhet	2 477	2 665
Andre fordringer	1 398	2 164
Sum	10 675	12 433
Herav rentebærende	2 812	2 767

Forfallsanalyse av fordringer

		Fordringer, forfalt med			
2015		Mindre enn	Mer enn	Fordringer, forfalt	
Beløp i mill. kroner	Ikke forfalt	90 dager	90 dager	og nedskrevet	Sum
Kundefordringer	5 608	218	79	-2	5 903
Andre fordringer	4 372	201	200	-	4 772
Sum	9 979	419	279	-2	10 675

Tapsført i året 5

		Fordringer, forfalt med			
2014		Mindre enn	Mer enn	Fordringer, forfalt	
Beløp i mill. kroner	Ikke forfalt	90 dager	90 dager	og nedskrevet	Sum
Kundefordringer	6 990	326	122	-14	7 427
Andre fordringer	4 820	114	76	-	5 007
Sum	11 811	440	197	-14	12 433

Tapsført i året 2

Note 28 Derivater

Energiderivater - nettoposisjon

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Langsiktige kontrakter	3 655	724
Trading og Origination (ekskl. markedsadgangsaktiviteter)	85	375
Nordisk og kontinental forvaltningsportefølje	348	389
Energikjøpskontrakter	494	2 577
Andre kontrakter og elimineringer	-297	122
Sum	4 285	4 187

Av dette er følgende:

- Anleggsmidler	2 833	3 754
- Omløpsmidler	5 753	4 366
- Langsiktig gjeld	-875	-1 152
- Kortsiktig gjeld	-3 427	-2 781
Sum	4 285	4 187

Valuta- og rentederivater - nettoposisjon

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Rentebytteavtaler	-129	-238
Valutaterminkontrakter	-2 231	-2 272
Rente- og valutabytteavtaler	275	-108
Sum	-2 084	-2 618

Av dette er følgende:

- Anleggsmidler	1 841	1 862
- Omløpsmidler	898	2 450
- Langsiktig gjeld	-2 862	-2 403
- Kortsiktig gjeld	-1 961	-4 527
Sum	-2 084	-2 618

Derivater - nettoposisjon konsern

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Energiderivater	4 285	4 187
Valuta- og rentederivater	-2 084	-2 618
Sum	2 201	1 569

Av dette er følgende:

- Anleggsmidler	4 675	5 616
- Omløpsmidler	6 651	6 816
- Langsiktig gjeld	-3 736	-3 556
- Kortsiktig gjeld	-5 388	-7 308
Sum	2 201	1 569

Note 29 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kontanter og bankinnskudd ¹⁾	8 506	9 602
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev og obligasjoner	550	3 061
Sum	9 056	12 663

¹⁾ Inneholder 420 millioner kroner og 86 millioner kroner for hhv 2015 og 2014 fra selskaper rapportert som felles drift etter IFRS 11.

Bokført verdi av eiendeler som er stilt som garanti for forpliktelser

Av likvide midler er følgende beløp stilt som sikkerhet til motpart:

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Depotkonto i forbindelse med kraftomsetning på kraftbørs	32	122
Sum	32	122

Kontantsikkerhet

Kontantsikkerhet er i det vesentligste innbetalinger til/fra motparter som sikkerhet for netto urealiserte gevinster og tap som Statkraft har på rentebytteavtaler, kombinerte rente- og valutabytteavtaler samt valutaterminer. Tabellen under viser netto utbetalinger per årsslutt til motpart, som på senere tidspunkt vil bli betalt tilbake. Se note 27 og 31.

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kontantsikkerhet for finansielle derivater	-753	-1 607

Note 30 Avsetning for forpliktelser

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
Utsatt skatt	21	9 435	8 180
Pensjonsforpliktelser	16	2 125	2 655
Fjerningsforpliktelser ¹⁾		502	342
Andre avsetninger for forpliktelser ²⁾		9 166	7 620
Sum avsetninger for forpliktelser		21 228	18 796

¹⁾ Fjerningsforpliktelser oppstår normalt når Statkraft har rettigheter til tidsbegrensede konsesjoner. Dette er i all hovedsak relatert til gasskraftverk i Tyskland og vindkraftverk i Sverige.

²⁾ I andre avsetninger for forpliktelser inngår forpliktelse knyttet til egenkapitalinstrumenter. I tillegg er det regnskapsført en avsetning på NOK 789 millioner knyttet til situasjonen i Tyrkia og usikkerheten rundt Cetin-prosjektet. På grunn av at det er betydelig usikkerhet til resultatet av arbeidet med å finne en varig løsning for prosjektet, vil avsetningen kunne endre seg vesentlig når resultatet av de igangværende prosessene blir avklart. Se også note 23.

Note 31 Rentebærende gjeld

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Rentebærende kortsiktig gjeld		
Første års avdrag på langsiktig gjeld	4 508	6 897
Gjeld knyttet til kontantsikkerhet	1 614	1 088
Kredittfasiliteter	1 000	-
Gjeld til Statkraft SF	11	1 120
Andre kortsiktig lån	63	200
Sum	7 196	9 306
Rentebærende langsiktig gjeld		
Gjeld til Statkraft SF	400	400
Obligasjonslån i det norske markedet	7 050	6 791
Øvrige lån i utenlandske markeder	27 166	16 651
Eksterne lån i datterselskaper og andre lån	2 794	3 597
Sum	37 410	27 438
Sum rentebærende gjeld	44 606	36 744

Konsernets netto opptak av gjeld i 2015 utgjorde 2545 millioner kroner. Andre endringer forklares i hovedsak av endringer i valutakurs på lån i utenlandsk valuta og virksomhetssammenslutninger.

Note 32 Annen rentefri kortsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Leverandørgjeld	2 560	1 864
Skyldig offentlige avgifter	1 362	1 058
Gjeld til Statkraft SF	2	8
Øvrig rentefri gjeld ¹⁾	6 857	6 878
Sum	10 781	9 808

¹⁾ Av øvrig rentefri gjeld er 3952 millioner kroner påløpt, ikke forfalt rentefri gjeld i 2015. I 2014 var påløpt, ikke forfalt rentefri gjeld 4617 millioner kroner.

Note 33 Betingede utfall, tvistesaker m.m.

MER-/MINDREINNTEKT

I nettvirksomheten kan det oppstå forskjeller mellom inntektsrammen bestemt av NVE og hva som faktisk utfaktureres i nettleie. Dersom fakturert beløp er lavere enn inntektsrammen, oppstår det mindreinntekt, og dersom fakturert beløp er høyere, oppstår det merinntekt. Mer-/mindreinntekt vil utlignes over tid i tråd med at faktisk fakturering justeres.

Inntektsføringen i regnskapet baseres på faktisk fakturering. Akkumulert mer-/mindreinntekt som vist i tabellen under regnskapsføres i fremtidige perioder.

Mer-/mindreinntekt nettvirksomhet, utgående balanse

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Akkumulert merinntekt overført til senere år	281	373
Akkumulert mindreinntekt overført til senere år	-26	-11
Netto mer-/mindreinntekt	255	362

TVISTESAKER

Konsernet er involvert i tvistesaker av ulik karakter. Det er usikkerhet knyttet til tvistesakene, men basert på tilgjengelig informasjon er konsernet av den oppfatning at sakene vil bli løst uten vesentlig negativ påvirkning, verken individuelt eller samlet, på konsernets resultat eller likviditet. For tvistesaker hvor konsernet vurderer at det er mer enn 50 % sannsynlighet for at en økonomisk forpliktelse vil oppstå, har konsernet foretatt avsetninger basert på ledelsens beste estimat.

Statkraft AS har mottatt varsel fra norske skattemyndigheter om endring av likning for inntektsårene 2008-2014 vedrørende investeringen i datterselskapet Statkraft Treasury Centre SA i Belgia. Varselet er av en foreløpig karakter og inneholder en rekke forbehold, og det er derfor ikke mulig å kvantifisere en potensiell eksponering. Statkraft er uenig i at det er rettslig grunnlag for å endre ligningene, og har ikke foretatt noen avsetning til dekning for et potensielt skattekrav.

BRASIL

Den 13. juli 2015 anskaffet Statkraft en kontrollerende eierandel i det brasilianske selskapet Desenvix Energias Renováveis S.A. Selskapet har i etterkant av transaksjonen endret navn til Statkraft Energias Renováveis. Brasil har de siste årene opplevd store, alvorlige korrupsjonssaker. På denne bakgrunn har Statkraft på eget initiativ iverksatt en intern granskning i forhold til datterselskapet som ble kjøpt i 2015. Granskningen er pågående og det er på nåværende tidspunkt ikke mulig å anslå utfallet av granskningen.

Note 34 Pantstillelser, garantiansvar og forpliktelser

PANTSTILLELSER

Fylkeskommuner og offentlig eide energiselskaper har i visse tilfeller oppnådd en rett til å disponere en andel av kraftproduksjonen i kraftverk som tilhører Statkraft mot å dekke en andel av byggekostnadene. Fylkeskommunene/selskapene har fått anledning til å stille pant i kraftverket for å finansiere slike rettigheter. Pantgjeld som fylkeskommunene har tatt opp under denne ordningen, utgjør til sammen 1065 millioner kroner. I tillegg har andre datterselskaper pantstillelser på til sammen 1446 millioner kroner.

Balanseført verdi i Statkraft Energi AS av pantsatte eiendeler utgjør 5150 millioner kroner per 31. desember 2015, og tilsvarende 1937 millioner kroner i andre datterselskaper, hovedsakelig Statkraft IH Invest-konsernet. Pantsatte eiendeler i Statkraft IH Invest-konsernet, består hovedsakelig av eiendommer, anlegg og utstyr som sikkerhet for langsiktig gjeld. Fjordkraft har tilgjengelig kassekreditt på 1200 millioner kroner som kan pantsettes inntil 600 millioner kroner i kundefordringer. Per 31. desember 2015 var det ikke trukket på kassekreditten.

GARANTIANSVAR

Konsernet har følgende garantier som ikke er balanseført:

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Morselskapsgarantier ¹⁾	29 773	27 480
Øvrige	2 328	2 525
Sum garantier i Statkraft AS	32 101	30 005

¹⁾ Hvorav de vesentligste garantiene er knyttet til energihandel med 15 381 millioner kroner og forpliktelser ovenfor leverandører med 6 857 millioner kroner.

Morselskapsgarantier	1 479	2 052
Garantier på NASDAQ OMX Stockholm AB og andre kraftbørser	1 067	1 181
Øvrige	1 616	1 283
Sum garantier i datterselskaper	4 162	4 517
Sum garantier	36 263	34 521

KONTRAKTSFORPLIKTELSER

Statkraftkonsernet har følgende forpliktelser som ikke er balanseført:

- Langsiktige avtaler om kjøp av CO₂-kvoter.
- Konesjonsavtale om utvikling, bygging og drift av to vannkraftverk som innebærer et ansvar estimert til å være i størrelsesorden 576 millioner euro.
- Forpliktelser knyttet til vedlikeholdsavtaler og lignende for drift av gasskraftverk på 2 542 millioner kroner.
- Forpliktelser knyttet til kompensjon for terminering av energisalgskontrakter på 0,8 millioner kroner.

KONSEJONSKRAFTKONTRAKTER

Konsernet innregner konsesjonskraft som normalt kjøp og salg i henhold til fastsatt konsesjonskraftpris ved levering, uavhengig av om oppgjøret skjer ved fysisk levering eller finansielt oppgjør. Normalt er konsesjonskraftkontrakter evigvarende. Partene kan imidlertid avtale finansielt oppgjør for en periode.

Ved utgangen av 2015 utgjorde konsesjonskraftkontrakter med finansielt oppgjør et årlig volum i størrelsesorden 85 GWh og gjennomsnittspris fra OED var 10,6 øre per kWh. Estimert virkelig verdi per 31. desember 2015 for gjenværende kontrakter med finansielt oppgjør er negativ med om lag 611 millioner kroner.

Note 35 Leieavtaler

Sum framtidig minsteleie i henhold til uoppsigelige operasjonelle leieavtaler for hver av de følgende periodene er:

Beløp i mill. kroner	Inntil 1 år etter periodens slutt	Mellom 1 og 5 år etter periodens slutt	Mer enn 5 år etter periodens slutt	Sum
Husleieavtaler	132	735	1 167	2 034
Kjøretøy	10	11	-	21
Øvrige leieavtaler	1	7	40	48
Sum	143	753	1 207	2 104

Leiebeløp knyttet til leieavtaler kostnadsført i perioden og spesifisert på følgende måte:

Beløp i mill. kroner	Minsteleie	Variabel leie	Fremleiebetalinger
Husleieavtaler	150	-	24
Kjøretøy	18	-	-
Øvrige leieavtaler	9	8	-
Sum	176	8	24

Statkraft tilbyr markedsadgang til små produsenter av fornybar energi. Noen av disse aktivitetene er definert som leieavtaler med variabel betaling av leie, og er presentert som energikjøp, se note 12 og 14. Leieavtalene har en varighet fra 1 til 17 år og betalt leie for 2015 er på 6120 millioner kroner.

Statkraft har ved utgangen av 2015 ingen finansielle leieavtaler.

Note 36 Honorar til ekstern revisor

Deloitte AS er revisor for konsernet Statkraft og reviderer alle revisjonspliktige datterselskaper, med unntak av de brasilianske selskapene. Honorar til ekstern revisor i Brasil 2015 var 0.5 millioner kroner.

Totale honorarer (eksklusiv merverdiavgift) for revisjon og øvrige tjenester utgjør som følger:

Beløp i tusen kroner	2015	2014
Lovpålagt revisjon	19 050	14 365
Andre attestasjonstjenester	1 815	1 554
Skatterådgivning	3 240	3 455
Øvrige tjenester ¹⁾	2 874	4 583
Sum	26 980	23 958

¹⁾ Honorar for øvrige tjenester i 2015 er hovedsakelig knyttet til bistand til kartlegging av diverse prosesser og rutiner samt attestasjon av rapport for samfunnsansvar. Honorar for øvrige tjenester i 2014 er hovedsakelig knyttet til kontrollhandlinger omstrukturering i Internasjonal Vannkraft segmentet samt attestasjon av rapport for samfunnsansvar.

Note 37 Ytelser til ledende ansatte og styret

Statkraft er organisert i resultatenheter og støtteenheter. Lederne for disse rapporterer til konsernledelsen som består av konserndirektører og konsernsjef.

Lønn og andre ytelser til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Lønn	Bonus ¹⁾	Natural- ytelser	Lønn og andre ytelser
Christian Rynning-Tønnesen, konsernsjef	4 849 680	-	171 722	5 021 403
Hallvard Granheim, konserndirektør	2 320 997	320 000	189 559	2 830 557
Jon Brandsar, konserndirektør ²⁾	2 445 655	410 000	129 248	2 984 903
Steinar Bysveen, konserndirektør	2 598 084	350 000	165 965	3 114 049
Hilde Bakken, konserndirektør	2 483 786	355 000	153 250	2 992 036
Asbjørn Grundt, konserndirektør	2 871 795	390 000	193 756	3 455 551
Øistein Andresen, konserndirektør ³⁾	1 690 577	320 000	65 850	2 076 426
Jürgen Tzschoppe, konserndirektør ⁴⁾	1 534 901	-	114 594	1 649 494

¹⁾ Bonus er opplynt i 2014, men utbetalt i 2015.

²⁾ Jon Brandsar gikk ut av konsernledelsen 4. februar 2016 og ble erstattet av Irene Egset.

³⁾ Øistein Andresen gikk ut av konsernledelsen 7. juni 2015.

⁴⁾ Jürgen Tzschoppe tiltrådte i konsernledelsen 8. juni 2015.

Konsernledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder. For 2015 var total lønn og andre ytelser til ledende ansatte 24 124 419 kroner. Tilsvarende beløp i 2014 var 23 675 701 kroner.

Bonus for konserndirektørene for 2015, som blir utbetalt i 2016, er ikke endelig fastsatt. Konserndirektørene er ansatt i Statkraft AS. Total bonusavsetning for 2015 i Statkraft AS er på 42 millioner kroner. Tilsvarende beløp i 2014 var 33 millioner kroner i 2014. Denne bonusavsetningen omfatter alle bonusberettigede ansatte i selskapet.

Godtgjørelse til styret, revisjons- og kompensasjonsutvalg samt deltakelse på styremøter

Beløp i hele kroner	Styregodt- gjørelse	Revisjons- utvalg	Kompensasjons- utvalg	Deltakelse på styremøter
Olav Fjell, styreleder	477 000	-	49 150	11
Berit J. Rødseth, nestleder	336 000	66 600	-	11
Halvor Stenstadvold, styremedlem	277 000	91 900	-	9
Harald von Heyden, styremedlem ¹⁾	277 000	-	30 550	10
Elisabeth Mørthen, styremedlem	277 000	-	-	11
Hilde Drønen, styremedlem	277 000	66 600	-	10
Thorbjørn Holøs, ansattevalgt styremedlem	277 000	66 600	-	11
Vilde Eriksen Bjerknes, ansattevalgt styremedlem	277 000	-	-	11
Asbjørn Seveljordet, ansattevalgt styremedlem	277 000	-	30 550	11

¹⁾ Harald von Heyden gikk ut av styret 1. desember 2015.

Styret har ikke avtaler om annet vederlag enn styrehonorar og vederlag for deltakelse i utvalgsarbeid, og det er heller ikke gitt lån eller stilt sikkerhet til fordel for medlemmer av styret. For 2015 var total godtgjørelse til styret, revisjonsutvalg og kompensasjonsutvalg henholdsvis 2 752 000 kroner, 291 700 kroner og 110 250 kroner. Tilsvarende beløp i 2014 var 2 664 100 kroner, 282 450 kroner og 106 800 kroner.

Kostnadsført pensjon til ledende ansatte

Beløp i hele kroner	Pensjoner ¹⁾
Christian Rynning-Tønnesen, konsernsjef	2 537 708
Hallvard Granheim, konserndirektør	314 048
Jon Brandsar, konserndirektør	1 142 185
Steinar Bysveen, konserndirektør	1 029 604
Hilde Bakken, konserndirektør	1 030 759
Asbjørn Grundt, konserndirektør	1 242 989
Øistein Andresen, konserndirektør ²⁾	411 871
Jürgen Tzschoppe, konserndirektør ³⁾	38 528

¹⁾ Årets regnskapsmessige kostnad for pensjonsordning som gjenspeiler perioden som den enkelte har fungert i stilling som ledende ansatt.

²⁾ Øistein Andresen gikk ut av konsernledelsen 7. juni 2015.

³⁾ Jürgen Tzschoppe tiltrådte i konsernledelsen 8. juni 2015.

For 2015 var total pensjonskostnader til ledende ansatte 7 747 692 kroner. I 2014 var tilsvarende beløp 7 683 931 kroner.

Note 37 fortsettelse

STYRETS ERKLÆRING OM LEDERLØNN OG ANNEN GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE – 2015

Styret vil bidra til en moderat, men konkurransedyktig utvikling av ledergodtgjøringene i Statkraft. Prinsipper og retningslinjer for lederlønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte er utformet i henhold til dette.

Statkraft har en policy på å ha konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende.

Ved fastsettelse av lønn og annen godtgjøring i Statkraft benyttes et eksternt stillingsvurderingssystem som rangerer stillingene etter en anerkjent og utbredt metodikk. Det foretas årlig en undersøkelse av hvordan tilsvarende rangerte stillinger i det norske arbeidsmarkedet er avlønnet. Denne informasjonen sammen med intern belønnings-praksis i Statkraft danner grunnlaget for fastsettelse av godtgjøring.

Organisering

Styret i Statkraft har etablert et særskilt kompensasjonsutvalg.

Mandatet til utvalget er:

- En gang per år å forberede styrebehandling av lønn og vilkår for konsernsjef.
- Forberede behandling i styret av Styrets erklæring om lederlønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.
- Forberede behandling i styret av prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, bonussystemer, pensjonsvilkår, ansettelsesavtaler og lignende for ledere i Statkraft.
- Behandle særlige spørsmål knyttet til kompensasjon for ansatte i Statkraftkonsernet i den utstrekning utvalget finner at disse berører forhold av særlig betydning for konsernets eksterne profil, og konkurranseevne, og dets attraktivitet som arbeidsgiver.
- Konsernsjef skal konsultere styrets kompensasjonsutvalg med sin innstilling for lønnsregulering av konserndirektører og konsern-revisor før endelig beslutning.

Redegjørelse for lederlønnspolitik

Konsernsjefen og konserndirektørene godtgjøres med fastlønn og variable lønn.

Fastlønn Fastlønn fastsettes etter en stillings- og markedsvurdering – vurdert opp mot Statkrafts policy om å tilby konkurransedyktige betingelser, men ikke være lønnsledende. Ved den årlige reguleringen vektlegges også gjennomsnittlig lønnsvekst for øvrige ansatte i konsernet.

Variabel lønn I tillegg til fastlønn har konsernet en bonusordning for konsernsjefen og konserndirektørene basert på finansielle, operasjonelle og individuelle mål. De årlige bonusavtalene har en maksimal utbetaling på 25 % av brutto grunnlønn.

Andre variable elementer Ytterligere variable elementer inkluderer ordninger med firmabil, aviser, mobiltelefon og dekning av bredbåndskommunikasjon i samsvar med etablerte standarder.

Pensjonsordninger Statkraft har for heleide norske virksomheter en innskuddspensjonsordning i Gjensidige Pensjonsforsikring AS og en lukket pensjonsordning i Statens Pensjonskasse.

Konsernsjef Christian Rynning-Tønnesen, har en pensjonsalder på 67 år med en pensjonsytelse på 66 % av årslønnen forutsatt full opptjeningstid på 30 år. De øvrige konserndirektørene har pensjonsalder fra tidligst 65 år, med en pensjonsytelse på 66 % av årslønnen basert på 30 års opptjening.

I 2003 etablerte Statkraft i en pensjonsordning over driften for inntekt over 12G. Ordningen omfattet alle ansatte med lønn over 12G – inkludert konsernsjef og konserndirektører. Denne ordningen ble i 2012 lukket for nye ansatte. Det er ikke etablert ny alders-pensjonsordning for lønn over 12G, men det er etablert et system med tilleggslønn som kan benyttes til supplerende, privat pensjonssparing. Tilleggslønnen er satt til 18 % av ordinær lønn over 12G. Det er også etablert en kollektiv uføredekning knyttet til lønn over 12G.

Stillingsendingsavtaler Konsernsjef og enkelte av konserndirektørene har avtale om stillingsendring etter fylte 62 år. Dette er avtaler om at det på et hvert tidspunkt etter at den ansatte har fylt 62 år foreligger en gjensidig rett for den ansatte eller selskapet til å be om, eller bli bedt om, å fratruke direktør-stillingen uten nærmere begrunnelse. Gjør en av partene denne retten gjeldende, skal den ansatte tilbys en annen stilling med en lønn på 75 % av direktørlønnen – og en arbeidstid på inntil 50 % frem til avtalt pensjonsalder.

Lederlønnspolitikken er i dag endret og ordningen er lukket for nye ansatte.

Etterlønnordninger Gjensidig oppsigelsestid for konsernsjef er avtalt til 6 måneder. For konserndirektørene er det en gjensidig oppsigelsestid på 3 måneder, og ved mer enn 2 års ansettelsestid er arbeidsgivers oppsigelsestid 6 måneder.

For konsernsjef og enkelte av konserndirektørene er det avtalt en særskilt etterlønn ved oppsigelse fra arbeidsgiver med kortere frist enn de ovennevnte. I avtalen fraskriver den ansatte seg rettighetene i arbeidsmiljølovens bestemmelser om oppsigelsesvern. Dersom arbeidsgiver benytter denne oppsigelsesadgangen, har den ansatte rett på et sluttvederlag på inntil 12 månedslønner utover avtalt oppsigelsestid. Beløpet skal utbetales månedlig. Sluttvederlaget skal reduseres etter fastsatte regler dersom arbeidstaker oppbeholder annen inntekt innenfor utbetalingsperioden. Disse avtalene er inngått i henhold til Retningslinjer for ansettelsesvilkår for ledere i heleide statlige foretak og selskaper av 28. juni 2004.

Lederlønnspolitikken er også endret og ordningen er lukket for nye ansatte.

Vilkår konsernsjef Fastlønn til konsernsjef for 2016 er 4 930 000 kroner, med øvrige vilkår slik det fremgår av denne erklæringen.

Note 38 Nærstående parter

Alle datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles virksomhet som angitt i note 24 og note 39 er nærstående parter av Statkraft. Mellomværender og transaksjoner mellom konsoliderte selskaper elimineres i Statkrafts konsernregnskap og vises ikke i denne note.

Personer som angitt i note 37 inngår i konsernets ledelse eller styre og er også nærstående parter av Statkraft.

Tabellen nedenfor viser transaksjoner og mellomværender med nærstående parter klassifisert som tilknyttede selskaper eller felles virksomhet og som ikke er eliminert i konsernregnskapet.

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Inntekter	409	257
Kostnader	1 528	376
Fordringer ved periodens slutt	5 409	5 028
Gjeld ved periodens slutt	40	303

Vesentlige transaksjoner med eier og selskaper kontrollert av eier

Aksjene i Statkraft AS eies i sin helhet av Statkraft SF som er et 100 % eiet selskap av den norske stat.

Beløp i mill. kroner	2015	2014
I brutto driftsinntekter inngår		
Konsesjonskraft til myndighetsbestemte priser	346	349
Administrative tjenester til Statkraft SF	-	1
I netto driftsinntekter inngår:		
Energikjøp fra Statoil	749	1 019
Overføringskostnader til Statnett	852	1 070
I driftskostnader innår:		
Eiendomsskatt og konsesjonsavgift til norske myndigheter	1 230	1 220
I finanskostnader inngår:		
Rentekostnad til Statkraft SF	44	61
I skattekostnader inngår:		
Betalbar skatt til norske myndigheter etter effekt av konsernbidrag	1 798	2 948
Foreslått utbytte fra Statkraft AS til morselskapet Statkraft SF	1 604	5 600

Energikjøpet fra Statoil vist ovenfor omfatter kjøp av gass som enten benyttes i konsernets produksjon av elektrisitet eller som videreselges i markedet. Volum og pris er basert på langsiktige kontrakter fremforhandlet på markedsmessige betingelser. Overføringskostnader til Statnett omfatter hovedsakelig nettleie. Prisene i dette markedet fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat. Øvrige transaksjoner med nærstående parter skjer på markedsmessige vilkår.

Med unntak av rentebærende gjeld omtalt i note 31 er det ingen vesentlige mellomværende poster mellom Statkraft AS og Statkraft SF.

Statkraft har også transaksjoner og mellomværender med andre foretak som er kontrollert av den norske stat. Størrelsen på disse er verken enkeltvis eller samlet av vesentlig betydning for Statkrafts regnskaper.

Note 39 Konsoliderte selskaper

Aksjer i konsoliderte datterselskaper

Navn	Segment ¹⁾	Land	Forretnings- kontor	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Hitra Vind AS	WP	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Kjøllefjord Vind AS	WP	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Renewable Energies and Photovoltaics Spania S.L.	OA	Spania	Malaga	Statkraft AS	70,00%
Smøla Vind 2 AS	WP	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Albania Shpk.	IH	Albania	Tirana	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Asset Holding AS	NH,OA	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Statkraft France SAS	CT	Frankrike	Lyon	Statkraft Asset Holding AS	100,00%
Statkraft Markets BV	CT	Nederland	Amsterdam	Statkraft Asset Holding AS	100,00%
Devoll Hydropower Sh.A.	IH	Albania	Tirana	Statkraft Markets BV	100,00%
Statkraft Sweden AB	NH, WP	Sverige	Stockholm	Statkraft Asset Holding AS	100,00%
Gidekraft AB	NH	Sverige	Stockholm	Statkraft Sweden AB	90,10%
Harssele AB	NH	Sverige	Stockholm	Statkraft Sweden AB	50,57%
Statkraft US Holding AS	CET	Norge	Oslo	Statkraft Asset Holding AS	100,00%
Statkraft US LLC	CET	USA	San Francisco	Statkraft US Holding AS	100,00%
Statkraft Värme AB	DH	Sverige	Kungsbacka	Statkraft Asset Holding AS	100,00%
Statkraft Vind AB	WP	Sverige	Stockholm	Statkraft Asset Holding AS	100,00%
Statkraft Leasing AB	WP	Sverige	Stockholm	Statkraft Vind AB	100,00%
Statkraft SCA Vind AB	WP	Sverige	Stockholm	Statkraft Vind AB	60,00%
Statkraft SCA Vind Elnät AB	WP	Sverige	Stockholm	Statkraft SCA Vind AB	100,00%
Statkraft SCA Vind II AB	WP	Sverige	Stockholm	Statkraft Vind AB	60,00%
Statkraft Södra Vindkraft AB	WP	Sverige	Stockholm	Statkraft Vind AB	90,10%
Statkraft Södra Vindarrende AB	WP	Sverige	Växjö	Statkraft Södra Vindkraft AB	100,00%
Vindpark EM AB	WP	Sverige	Stockholm	Statkraft Södra Vindkraft AB	90,10%
Statkraft Carbon Invest AS	CT	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Elektrik Enerjisi Toptan Satis, Ltd. Sirketi	CT	Tyrkia	Istanbul	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Energi AS	CT, NH, WP	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Baltic Cable AB	CT	Sverige	Malmö	Statkraft Energi AS	100,00%
Statkraft Tofte AS	OA	Norge	Oslo	Statkraft Energi AS	100,00%
Statkraft Varme AS	DH	Norge	Trondheim	Statkraft Energi AS	100,00%
Gardermoen Energi AS	DH	Norge	Oslo	Statkraft Varme AS	100,00%
Stjørdal Fjernvarme AS	DH	Norge	Trondheim	Statkraft Varme AS	85,00%
Statkraft Enerji A.S.	IH	Tyrkia	Istanbul	Statkraft AS	100,00%
Anadolu Elektrik A.S.	IH	Tyrkia	Istanbul	Statkraft Enerji A.S.	100,00%
Çakir Enerji A.S.	IH	Tyrkia	Istanbul	Statkraft Enerji A.S.	100,00%
Çetin Enerji A.S.	IH	Tyrkia	Istanbul	Statkraft Enerji A.S.	100,00%
Kargi Kizilirmak Enerji A.S.	IH	Tyrkia	Istanbul	Statkraft Enerji A.S.	100,00%
Statkraft Financial Energy AB	CT	Sverige	Stockholm	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Forsikring AS	OA	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Germany GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Markets GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Germany GmbH	100,00%
Statkraft Holding Herdecke GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Markets GmbH	100,00%
Statkraft Holding Knapsack GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Markets GmbH	100,00%
Knapsack Power GmbH & Co KG	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Holding Knapsack GmbH	100,00%
Knapsack Power Verwaltungs GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Knapsack Power GmbH & Co KG	100,00%
Statkraft Markets Financial Services GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Markets GmbH	100,00%
Statkraft Romania SRL	CT	Romania	Bucuresti	Statkraft Markets GmbH	100,00%
Statkraft South East Europe EOOD	CT	Bulgaria	Sofia	Statkraft Markets GmbH	100,00%
Statkraft Trading GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Markets GmbH	100,00%
Statkraft Ventures GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Markets GmbH	100,00%
Statkraft Solar Deutschland GmbH	CT	Tyskland	Düsseldorf	Statkraft Germany GmbH	100,00%
Statkraft IH Invest AS	IH	Norge	Oslo	Statkraft AS	81,90%
Statkraft Brasil AS	IH	Brasil	Oslo	Statkraft IH Holding AS	100,00%
Statkraft Investimentos Ltda.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Brasil AS	100,00%
Statkraft Energia do Brasil Ltda.	IH, CT	Brasil	Florianopolis	Statkraft Investimentos Ltda.	100,00%
Statkraft Energias Renováveis S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Investimentos Ltda.	81,31%
Esmeralda S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Enex O&M de Sistemas Elétricos Ltda.	IH	Brasil	Barueri	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Santa Laura S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Santa Rosa S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Moinho S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Macaúbas Energética S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Novo Horizonte Energética S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Seabra Energética S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Energen Energias Renováveis S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	95,00%
Monel Monjolinho Energética S.A.	IH	Brasil	Florianopolis	Statkraft Energias Renováveis S.A.	100,00%
Statkraft IH Holding AS	IH	Norge	Oslo	Statkraft IH Invest AS	100,00%
Statkraft Holding Singapore Pte. Ltd.	IH	Nederland	Amsterdam	Statkraft IH Holding AS	100,00%
Himal Power Ltd.	IH	Nepal	Kathmandu	Statkraft Holding Singapore Pte. Ltd.	57,07%

Note 39 fortsettelse

Navn	Segment ¹⁾	Land	Forretnings- kontor	Morselskap	Eier- og stemmeandel
Statkraft Holding Chile Pte. Ltd.	IH	Nederland	Amsterdam	Statkraft Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00%
Statkraft Chile Inversiones Electricas Ltd.	IH	Chile	Santiago	Statkraft Holding Chile Pte. Ltd.	100,00%
Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A.	IH	Chile	Santiago	Statkraft Chile Inversiones Electricas Ltd.	98,99%
Empresa Eléctrica Rucatayo S.A.	IH	Chile	Santiago	Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A.	100,00%
Transrucatayo S.A.	IH	Chile	Santiago	Empresa Eléctrica Rucatayo S.A.	100,00%
Eléctrica del Sur S.A.	IH	Chile	Santiago	Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A.	100,00%
Hidrotransmision del Sur S.A.	IH	Chile	Santiago	Empresa Eléctrica Pilmaiquén S.A.	100,00%
Statkraft Chile Tinguiririca SCC	IH	Chile	Santiago	Statkraft Chile Inversiones Electricas Ltd.	100,00%
Statkraft Market Services Chile S.A.	IH	Chile	Santiago	Statkraft Chile Inversiones Electricas Ltd.	100,00%
Statkraft Holding Nepal Ltd.	IH	Nepal	Kathmandu	Statkraft Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00%
Statkraft Holding Peru Pte. Ltd.	IH	Nederland	Amsterdam	Statkraft Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00%
Statkraft Peru Holding S.A.C.	IH	Peru	Lima	Statkraft Holding Peru Pte. Ltd.	100,00%
Statkraft Peru S.A.	IH	Peru	Lima	Statkraft Peru Holding S.A.C.	100,00%
Statkraft India Pvt. Ltd.	IH	India	New Dehli	Statkraft Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00%
Statkraft Markets Pvt. Ltd.	CT	India	New Dehli	Statkraft Holding Singapore Pte. Ltd.	100,00%
Statkraft Industrial Holding AS	IH	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Fjordkraft AS ²⁾	IO	Norge	Oslo	Statkraft Industrial Holding AS	3,15%
Trondheim Kraft AS	IO	Norge	Trondheim	Fjordkraft AS	100,00%
Skagerak Energi AS	IO	Norge	Porsgrunn	Statkraft Industrial Holding AS	66,62%
Skagerak Kraft AS	IO	Norge	Porsgrunn	Skagerak Energi AS	100,00%
Grunnåi Kraftverk AS	IO	Norge	Porsgrunn	Skagerak Kraft AS	55,00%
Sauland Kraftverk AS	IO	Norge	Hjartdal	Skagerak Kraft AS	67,00%
Skagerak Naturgass AS	IO	Norge	Porsgrunn	Skagerak Energi AS	100,00%
Skagerak Nett AS	IO	Norge	Porsgrunn	Skagerak Energi AS	100,00%
Skagerak Varme AS	IO	Norge	Porsgrunn	Skagerak Energi AS	100,00%
Skien Fjernvarme AS	IO	Norge	Skien	Skagerak Varme AS	51,00%
Statkraft Treasury Centre SA	OA	Belgia	Brussels	Statkraft AS	100,00%
Statkraft UK Ltd.	WP, CT	Storbritannia	London	Statkraft AS	100,00%
Andershaw Wind Power Ltd.	WP	Storbritannia	London	Statkraft UK Ltd.	100,00%
Statkraft Energy Ltd.	CT	Storbritannia	London	Statkraft UK Ltd.	100,00%
Rheidol 2008 Trustees Ltd.	CT	Storbritannia	London	Statkraft Energy Ltd.	100,00%
Statkraft Vind Holding AS	WP	Norge	Oslo	Statkraft AS	100,00%
Statkraft Western Balkans d.o.o.	CT	Serbia	Beograd	Statkraft AS	100,00%
Steinsvik Kraft AS ³⁾	OA	Norge	Bergen	Statkraft AS	40,00%

¹⁾ NH: Nordisk Vannkraft, CT: Kontinental Energi & Handel, IH: Internajonal Vannkraft, WP: Vindkraft, DH: Fjernvarme, IO: Industrielt Eierskap, OA: Annen Virksomhet

²⁾ Fjordkraft AS eies av Statkraft Industrial Holding AS (3,15 %), Skagerak Energi AS (48 %) og BKK AS (48,85 %).

³⁾ Steinsvik Kraft AS eies 20 % av Skagerak Kraft AS, 20 % av Agder Energi AS og 20 % av BKK AS. Statkraft AS eier 40 % direkte.

Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av konsernets aktiviteter

Det er vesentlige ikke-kontrollerende eierinteresser i SKIHI Konsern og Skagerak Energi.

Beløp i mill. kroner	SKIHI Konsern ¹⁾		Skagerak Energi Konsern ²⁾	
	2015	2014	2015	2014
Brutto inntekter	3 223	1 809	2 381	2 521
Totalresultat	-784	3 369	910	37
- herav allokert til ikke-kontrollerende eierinteresser	-38	52	-3	-3
Eiendeler	33 068	17 279	11 946	11 492
Gjeld	6 805	5 579	7 343	7 735
Egenkapital	26 263	11 700	4 603	3 758
- herav akkumulerte ikke-kontrollerende eierinteresser	1 139	1 197	30	31
Utbytte utdelt til ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-
Netto kontantstrøm fra virksomheten	IA	IA	602	599

¹⁾ SKIHI Konsern ble dannet ved restruktureringen av tidligere SN Power og eies med 81,3 % av Statkraft og 18,7 % av Norfund.

²⁾ Tabell basert på årsregnskap.

Den siste turbinen i **Bjørkhøyden vindpark** ble montert i november 2015. Vindparken består av 90 turbiner med en estimert energiproduksjon på 800 GWh i året. **Sandefjord fjernvarmeanlegg** ble åpnet av konsernsjef Christian Rynning-Tønnesen i februar 2015, og er et av Norges mest moderne og miljøvennlige anlegg.

Regnskap Statkraft AS

Resultatregnskap

Statkraft AS morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
Driftsinntekter	22	783	638
Lønnskostnader	5, 6	-727	-591
Avskrivninger	10	-68	-61
Andre driftskostnader	7, 20, 22	-825	-811
Driftskostnader		-1 620	-1 463
Driftsresultat		-837	-825
Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap	8, 22	7 133	5 431
Finansinntekter	8, 22	577	468
Finanskostnader	8, 22	-1 355	-1427
Netto realisert og urealisert verdipapir	8, 22	-1 969	-1 855
Netto realisert og urealisert valuta og derivater	8	-4 020	-5 004
Netto finansposter		367	-2 387
Resultat før skatt		-470	-3 212
Skattekostnad	9	-362	770
Resultat etter skatt		-832	-2 442
Disponering av årets resultat			
Avsatt utbytte	15	1 604	5 600
Til (+)/fra (-) annen egenkapital	15	-2 436	-8 042

Balanse

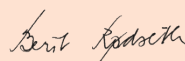
Statkraft AS morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	31.12.2015	31.12.2014
EIENDELER			
Utsatt skattefordel	9	1 245	1 641
Varige driftsmidler	10	319	295
Investering i datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	11	101 019	97 268
Derivater	19, 22	110	100
Øvrige finansielle anleggsmidler	12, 22	19 140	8 433
Anleggsmidler		121 833	107 737
Fordringer	13, 22	11 188	16 402
Derivater	19, 22	633	1 619
Bankinnskudd, kontanter og lignende	14	5 471	9 560
Omløpsmidler		17 292	27 581
Eiendeler		139 125	135 318
EGENKAPITAL OG GJELD			
Innskutt egenkapital	15	54 293	53 543
Opptjent egenkapital	15	1 629	3 979
Egenkapital		55 922	57 522
Avsetning for forpliktelser	16	766	872
Rentebærende langsiktig gjeld	3, 17, 22	34 641	23 875
Derivater	19, 22	2 652	2 210
Langsiktig gjeld		38 060	26 957
Rentebærende kortsiktig gjeld	3, 17, 22	40 552	39 776
Derivater	19, 22	2 192	4 748
Annen rentefri gjeld	18, 22	2 399	6 315
Kortsiktig gjeld		45 143	50 839
Egenkapital og gjeld		139 125	135 318

Styret i Statkraft AS
Oslo, 16. mars 2016

Olav Fjell
styrets leder

Berit Rødseth
styrets nestleder

Halvor Stenstadvold
styremedlem

Elisabeth Morthen
styremedlem

Hilde Drønen
styremedlem

Asbjørn Sevejordet
styremedlem

Vilde Eriksen Bjerknes
styremedlem

Thorbjørn Holøs
styremedlem

Christian Rynning-Tønnesen
konsernsjef

Kontantstrømoppstilling

Statkraft AS morselskap

Beløp i mill. kroner	Note	2015	2014
LIKVIDITETSENRING FRA DRIFTEN			
Resultat før skatt		-470	-3 212
Gevinst ved salg av aksjer i datterselskap	23	-119	-
Gevinst+/tap- ved salg av anleggsmidler		-	1
Avskrivninger	10	68	61
Urealiserte verdiendringer	8	-1 137	4 230
Betalt skatt		-3	-66
Nedskrivninger/reversering av tidligere års nedskrivninger	8	2 069	1 844
Endring i langsiktige poster		-9 017	-472
Bokført inntekt fra utbytte og konsernbidrag uten kontanteffekt		-7 126	-5 431
Mottatt utbytte		4 290	4 595
Endring i kortsiktige poster		258	-1 884
Likviditetsendring fra driften	A	-11 187	-334
LIKVIDITETSENRING FRA INVESTERINGER			
Investeringer i varige driftsmidler	10	-92	-67
Innskudd av kapital i datterselskaper og tilknyttede selskaper		-35 126	-3 779
Kapitalreduksjon i datterselskaper og tilknyttede selskaper		28 975	-
Innbetaling ved salg av aksjer og tilknyttede selskaper		450	9 088
Likviditetsendringer fra investeringer	B	-5 793	5 242
LIKVIDITETSENRINGER FRA FINANSIERING			
Endringer i cash pool		10 421	-2 913
Ny gjeld		14 921	1 195
Betaling av gjeld		-7 611	-3 483
Kapitalinnskudd		-	5 000
Betalt utbytte og konsernbidrag		-4 840	-
Likviditetsendringer fra finansiering	C	12 891	-201
Netto endringer i likvider gjennom året	A+B+C	-4 089	4 707
Bankinnskudd, kontanter og lignende 01.01	14	9 560	4 853
Bankinnskudd, kontanter og lignende 31.12	14	5 471	9 560
Ubenyttede kommitterte kreditlinjer		13 000	12 000
Ubenyttet kassakreditt		1 000	1 000

Noter

Statkraft AS selskapsregnskapet

Oversikt over noter til selskapsregnskapet

	Side		Side		
Note 1	Vesentlige regnskapsprinsipper	91	Note 13	Fordringer	99
Note 2	Markedsrisiko	92	Note 14	Bankinnskudd, kontanter og lignende	99
Note 3	Analyse av markedsrisiko og likviditetsrisiko	93	Note 15	Egenkapital	99
Note 4	Regnskapsmessig sikring	93	Note 16	Avsetning for forpliktelser	100
Note 5	Lønnskostnader og antall årsverk	94	Note 17	Rentebærende gjeld	100
Note 6	Pensjoner	94	Note 18	Annen rentefri gjeld	100
Note 7	Andre driftskostnader	96	Note 19	Derivater	101
Note 8	Finansposter	96	Note 20	Honorar til ekstern revisor	101
Note 9	Skatt	97	Note 21	Forpliktelser og garantiansvar	102
Note 10	Varige driftsmidler	98	Note 22	Nærstående parter	102
Note 11	Eierandeler i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	98	Note 23	Transaksjoner	104
Note 12	Øvrige finansielle anleggsmidler	99	Note 24	Hendelser etter balansedagen	104

Note 1 Vesentlige regnskapsprinsipper

Arsregnskapet til Statkraft AS er utarbeidet i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge (GRS).

VURDERINGS- OG KLASIFISERINGSPRINSIPPER

Usikkerhet i estimater Regnskapet er basert på forutsetninger og estimater som påvirker regnskapsført verdi av eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Beste estimater ved tidspunkt for avleggelse av regnskapet legges til grunn, men faktiske tall kan avvike fra opprinnelige estimater.

Prinsipper for innteks- og kostnadsføring Inntektsføring ved salg av varer og tjenester foretas ved opptjening, mens kostnadsføring skjer etter sammenstillingsprinsippet. Utbytter og konsernbidrag fra datterselskaper inntektsføres i opptjeningsåret, mens utbytte fra andre selskaper inntektsføres etter kontantprinsippet. Gevinst/tap ved salg av varige driftsmidler behandles som driftsinntekter eller -kostnader.

Pensjoner - Ytelsesplaner En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer den pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonen fastsettes normalt som en andel av den ansattes lønn. Kravet til full pensjonsopptjening er mellom 30 og 40 år. Ansatte som ikke har full opptjening får sin pensjon redusert forholdsmessig. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de fremtidige pensjonsytelsene redusert for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Nåverdien av fremtidige ytelser i pensjonsordningene opptjent på balansedagen beregnes ved bruk av påløpte ytelsers metode.

Positive og negative estimatavvik som skyldes endringer i aktuariemessige forutsetninger eller grunnlagsdata føres løpende direkte mot egenkapitalen.

Netto pensjonsmidler for overfinansierte ordninger er balanseført til virkelig verdi, og klassifisert som langsiktig eiendel. Netto pensjonsforpliktelser for underfinansierte ordninger og ikke fondsbaserte ordninger som dekkes over drift er klassifisert som langsiktig gjeld.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønnskostnader, og består av summen av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede forpliktelsen og beregnet avkastning på pensjonsmidlene.

Pensjoner - Innskuddsplaner En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor Statkraft AS betaler faste bidrag til en forvalter uten ytterligere forpliktelser for selskapet etter at innskuddet er betalt. Innskuddene kostnadsføres som lønnskostnad.

Skatter Statkraft AS er underlagt overskuddsbeskatning som blir beregnet etter ordinære skatteregler. Skattekostnaden i resultatregnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi, samt skattevirkninger av underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at fordelene vil bli realisert i fremtiden. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen.

Klassifisering og vurdering av eiendeler og gjeld Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år, klassifiseres som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig lån er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes å ikke være forbigående. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Langsiktige lån balanseføres til pålydende, korrigert for eventuell uamortisert over- eller underkurs. Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktige lån balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Utgifter til forskning og utvikling Utgifter til forskning kostnadsføres løpende.

Varige driftsmidler Varige driftsmidler blir balanseført og avskrevet lineært over antatt økonomisk levetid fra det tidspunktet driftsmidlet blir

satt i ordinær drift. Anskaffelseskost består kun av direkte henførbare kostnader. Ved balanseføring av egne timer holdes indirekte administrasjonskostnader utenfor.

Investeringer i datterselskaper, tilknyttede selskaper og felles kontrollert virksomhet Datterselskaper er selskaper hvor Statkraft AS har bestemmende innflytelse over finansielle og driftsmessige prinsipper. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når selskapet eier mer enn 50 % av de stemmeberettigede aksjene. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det foretas nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående. Nedskrivninger reverseres når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede. Utbytte og andre utdelinger inntektsføres samme år som de er avsatt i datterselskapet. Overstiger utbyttet andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital og utdelingene fratrekkes investeringens verdi i balansen. Tilknyttede selskaper er selskaper hvor Statkraft AS har betydelig innflytelse. Betydelig innflytelse foreligger normalt der selskapet eier eller kontrollerer fra 20 til 50 % av de stemmeberettigede aksjene. Felleskontrollert virksomhet foreligger der Statkraft deler kontrollen av virksomheten med en annen part.

Anleggsaksjer og andeler Alle langsiktige investeringer behandles til kostmetoden i selskapsregnskapet. Mottatt utbytte behandles som finansinntekt.

Fordringer Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Kortsiktige finansielle plasseringer Aksjer, obligasjoner, sertifikater og lignende klassifisert som omløpsmidler er vurdert til markedsverdi.

Bankinnskudd, kontanter og lignende På linjen bankinnskudd, kontanter og lignende inngår også sertifikater og obligasjoner med kort restløpetid. Markedsoppgjør for derivater tilknyttet finansaktiviteter (kontantsikkerhet) balanseføres.

Usikre forpliktelser Usikre forpliktelser blir regnskapsført dersom det er sannsynlighetsovervekt for at de kommer til oppgjør. Beste estimat benyttes ved beregning av oppgjørsverdi.

Langsiktig gjeld Opptakskostnader og over- eller underkurs regnskapsføres i henhold til effektiv rentemetoden (amortisert kost) for fastrentelån. Første års avdrag på langsiktig gjeld er presentert som kortsiktig gjeld.

FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRING

Regnskapsmessig behandling av finansielle instrumenter følger intensjonen bak inngåelsen av avtalene. Ved inngåelse defineres avtalen enten som sikringsforretning eller handelsforretning. Klassifisering av derivater skjer i tråd med de generelle retningslinjene for slik klassifisering, med unntak av enkelte derivater som er sikringsinstrumenter i en sikringsføring, der derivatene er presentert sammen med sikringsobjektet.

Rentederivat Statkraft benytter rentederivatet for å tilpasse renteesponeringen til konsernets gjeldsportefølje. Regnskapsføring av gevinster og tap avhenger av om rentederivatet er utpekt som sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Rentederivat som ikke er sikringsinstrument vurderes i henhold til laveste verdis prinsipp. Urealiserte tap eller gevinster inngår i finansresultatet. Rentederivat som er definert som sikringsinstrument periodiseres på tilsvarende måte som rentene på sikret gjeld eller fordring. Rentederivat klassifiseres som finansielt anleggsmiddel eller langsiktig finansiell forpliktelse dersom gjenværende løpetid er lengre enn ett år.

Ved oppgjør av lån før forfall resultatføres gevinst og tap. Rentederivat knyttet til lån som er nedbetalt blir normalt kansellert. Gevinst og tap på kansellerte rentebytteavtaler periodiseres sammen med underliggende lån

Valutaderivat For å sikre seg mot svingninger i valutakursen inngår Statkraft valutaderivat i tråd med vedtatt finansiell policy. Regnskapsføring av gevinster og tap avhenger av om valutaderivatet er utpekt som sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Valutaderivat

Note 1 fortsettelse

som ikke er sikringsinstrument vurderes til -virkelig verdi. Verdiendringer resultatføres som finansinntekt eller finanskostnad.

Sikring Regnskapsmessig behandling av finansielle derivater utpekt som sikringsinstrument bokføres i henhold til prinsippene for sikringstypene verdisikring og kontantstrømsikring. Ved verdisikring av balanseførte

eiendeler eller forpliktelser balanseføres derivatet til virkelig verdi. Balanseført verdi av de sikrede eiendelene eller gjeldspostene justeres for verdien av det finansielle derivatets verdiendring som knytter seg til sikret risiko. Ved kontantstrømsikring for sikring av fremtidige kontantstrømmer balanseføres ikke urealiserte gevinster og tap på sikringsinstrumentene.

Valuta Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert til balansedagens kurs. Realiserte og urealiserte valutaeffekter presenteres netto i

resultatregnskapet som finansinntekt eller finanskostnad. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet.

Prinsipper for kontantstrømoppstilling Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med basis i den indirekte metoden. Dette innebærer at man i oppstillingen tar utgangspunkt i selskapets årsresultat for å kunne presentere kontantstrømmer tilført fra henholdsvis ordinær drift, investeringsvirksomheten og finansieringsvirksomheten.

Note 2 Markedsrisiko

GENERELT OM RISIKO OG RISIKOSTYRING FINANSIELLE INSTRUMENTER

Formålet med risikostyring er å ta riktig risiko ut fra konsernets risikovilje og -evne, kompetanse, soliditet og utviklingsplaner. Risikostyringen skal identifisere trusler og muligheter, og styre risiko mot et akseptabelt nivå. Den sentrale finansfunksjonen i Statkraft AS samordner og ivaretar den finansielle risikoen knyttet til valuta, renter og likviditet i konsernet. I det følgende vil det redegjøres nærmere for hvordan disse styres.

VALUTA- OG RENTERISIKO

Statkraft benytter valuta- og rentederivater som ledd i risikostyringen. Rentebytteavtaler, valuta- og rentebytteavtaler og valutaterminkontrakter brukes for å oppnå ønsket valuta og rentestruktur på selskapets låneportefølje. Valutaterminkontrakter anvendes også for å sikre kontantstrømmer i utenlandsk valuta.

Valutarisiko Statkraft AS har valutarisiko i form av transaksjonsrisiko som er knyttet til investeringer og andre kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Balanserisiko knytter seg til eierandeler i utenlandske datterselskaper.

Statkraft AS sikrer valutaeksponeringen i konsernet knyttet til kontantstrømmer fra kraftsalg av fysiske kontrakter og finansiell handel på kraftbørs, investeringer, utbytter og andre valutaeksponeringer i henhold til konsernets finansstrategi. Økonomisk sikring oppnås ved å benytte finansielle derivater og lån i valuta som sikringsinstrumenter. Det er få av sikringsrelasjonene som oppfyller kravene til regnskapsmessig sikring.

Renterisiko Statkrafts renterisikoeksponering er i hovedsak knyttet til gjeldsporteføljen. Det er etablert rammer for rentestyring med utgangspunkt i en fordeling mellom flytende og fast rente. Flytende renteandel skal ligge i intervallet 25-75 %. Den delen av porteføljen som er eksponert mot fast rente skal ha en gjenværende løpetid på minimum fem år. Strategi for styring av renterisiko er fastsatt med utgangspunkt i et formål om kostnadseffektivitet sammen med et ønske om en viss stabilitet og forutsigbarhet i finanskostnadene.

Etterlevelse av rammen for valuta- og renterisiko følges opp løpende av den uavhengige middle office-funksjonen. Ansvar for henholdsvis inngåelse og oppfølging av posisjoner er underlagt arbeidsdeling og tilordnet adskilte organisatoriske enheter. Det rapporteres jevnlig til konserndirektør og CFO hvilken valuta- og renteeksponering som eksisterer i forhold til fastsatte rammer i finansstrategien.

LIKVIDITETSRISIKO

Statkraft påtar seg likviditetsrisiko ved at løpetiden på finansielle forpliktelser ikke sammenfaller med den kontantstrømmen som eiendelene genererer. Statkraft har gode lånemuligheter i det norske og internasjonale obligasjons- og bankmarkedet. Trekkfasiliteter er etablert for å sikre tilgang til kortsiktig finansiering.

Det utarbeides likviditetsprognoser som et viktig ledd i den daglige likviditetsstyringen og for planlegging av fremtidige finansieringsbehov. Likviditetsreserven er et verktøy for risikostyring og fungerer som en buffer i forhold til likviditetsprognosen.

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko er risikoen for at en part i et finansielt instrument vil påføre den annen part et finansielt tap ved og ikke innfri sin forpliktelse. Statkraft AS påtar seg motpartsrisiko ved plassering av overskuddslikviditet og ved handel med finansielle instrumenter.

Plassering av overskuddslikviditet er i hovedsak fordelt på institusjoner med BBB-rating (Standard & Poor's) eller bedre. Det er vedtatt rammer for eksponering mot enkeltmotparter som benyttes ved kortsiktige plasseringer.

For de finansielle derivatene er kredittrisikoen avhjulpet gjennom sikkerheter i form av kontantsikkerhet. Kontantsikkerhet gjøres opp ukentlig og er ikke nødvendigvis sammenfallende med 31. desember. Det vil derfor kunne være utestående kredittrisiko ved årsslutt.

Note 3 Analyse av markedsrisiko og likviditetsrisiko

Spesifikasjon av valutafordeling for lån ¹⁾

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Lån i norske kroner	12 809	10 917
Lån i svenske kroner	-	464
Lån i euro	19 059	14 466
Lån i britiske pund	6 542	4 699
Sum	38 410	30 546

¹⁾ Spesifikasjonen inkluderer rentebærende langsiktig gjeld, første års avdrag på rentebærende langsiktig gjeld og valutaeffekter fra rente- og valutabytteavtaler. Spesifikasjonen av valutafordeling på lån inkluderer effektene av at Statkraft inngår rente- og valutabytteavtaler for å styre ønsket valutastruktur på låneporteføljen.

Spesifikasjon av rente pr valuta

	2015	2014
Nominell gjennomsnittlig rente, norske kroner	4,90%	5,50%
Nominell gjennomsnittlig rente, svenske kroner	-	0,90%
Nominell gjennomsnittlig rente, euro	2,90%	3,30%
Nominell gjennomsnittlig rente, britiske pund	0,80%	0,80%

Rentebinding låneportefølje ¹⁾

Beløp i mill. kroner	Fremtidige rentereguleringer				Sum
	0–1 år	1–3 år	3–5 år	5 år og senere	
Lån i norske kroner	5 248	1 460	1 251	4 850	12 809
Lån i euro	12 486	-3 369	5 282	4 660	19 059
Lån i britiske pund	6 542	-	-	-	6 542
Sum 2015	24 276	-1 909	6 533	9 510	38 410
Sum 2014	15 984	2 533	7 467	4 562	30 546

¹⁾ Spesifikasjonen inkluderer langsiktig rentebærende gjeld, første års avdrag på rentebærende gjeld, rentebytteavtaler og rente- og valutabytteavtaler. Rentebytteavtaler og rente- og valutabytteavtaler må sees i sammenheng med lånene, og illustrer effekt av at Statkraft har inngått renteinstrumenter for å styre rentebinding på låneporteføljen. Negative beløp gjenspeiler at Statkraft mottar fastrente fra rentebytteavtaler.

Avdragsplan

Beløp i mill. kroner	0-1 år	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5 år og senere	Sum
Lån fra Statkraft SF (back to back-avtale)	-	-	-	400	-	-	400
Obligasjonslån i det norske markedet	4 297	-	-	1 000	3 000	3 050	11 347
Øvrige lån i utenlandske markeder	-	6 199	-	4 784	-	16 184	27 167
Øvrige lån	2	2	-	20	-	1	25
Valutaeffekter fra rente- og valutabytteavtaler	-108	-	-	-	-	-421	-529
Sum avdragsplan 2015	4 191	6 201	-	6 204	3 000	18 814	38 410
Sum avdragsplan 2014	6 676	4 292	5 861	-	5 926	7 791	30 546

Note 4 Regnskapsmessig sikring

Virkelig verdisikring Enkelte låneforhold er behandlet som virkelig verdisikring. Utstedte obligasjonslån er utpekt som sikringsobjekt i sikringsforholdene, og tilhørende rentebytteavtaler er pekt ut som sikringsinstrumenter.

Sikringsobjektene er utstedte fastrenteobligasjoner pålydende totalt 780 millioner euro og 5500 millioner kroner. Sikringsinstrumentene er

rentebytteavtaler pålydende henholdsvis 780 millioner euro og 5500 millioner kroner, inngått med større banker som motpart. Avtalene bytter rente fra fast til flytende 3- og 6 måneders EURIBOR eller NIBOR. Det er tilnærmet full korrelasjon mellom de kritiske betingelser i sikringsobjekt og sikringsinstrument, og det legges til grunn 90–110 % sikringseffektivitet. Ineffektiviteten i sikringen innregnes i resultatregnskapet. Sikringene utløper i perioden 2016-2022.

Virkelig verdi på sikringsinstrumenter

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Virkelig verdi på sikringsinstrumenter	1 175	1 594

Annen informasjon på virkelig verdi sikring

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Netto gevinst (+)/tap (-) på sikringsinstrumenter	-572	-140
Netto gevinst (+)/tap (-) på sikringsobjekter, relatert til sikret risiko	572	136
Sikret ineffektivitet	-	-4

Note 5 Lønnskostnader og antall årsverk

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Lønn	491	436
Arbeidsgiveravgift	87	78
Pensjonskostnader ¹⁾	114	48
Andre ytelser	35	29
Sum	727	591

¹⁾ Pensjonskostnader er nærmere omtalt i note 6.

For informasjon om lønn og personalkostnader for konsernledelsen og styret henvises det til note 37 i konsernregnskapet.

	2015	2014
Gjennomsnittlig antall årsverk	492	446
Antall årsverk 31.12	510	474

Note 6 Pensjoner

Innskuddsplaner

Statkrafts pensjonsordning for nyansatte i heleide selskaper i Norge fra og med 1. januar 2014 er en innskuddsordning. Innskuddssatsen er 6 % for pensjongivende lønn opp til 7,1 ganger folketrygdens grunnbeløp (G) og 18 % for pensjongivende lønn mellom 7,1G og 12G. Innskuddsplanen omfatter foruten sparing til alderspensjon, også risikodekningen.

Ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger

Pensjonsordningen i Statens pensjonskasse (SPK) er lukket for nye ansatte fra og med 1. januar 2014. Ytelsene fra SPK omfatter alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Ordningen dekker ytelser av pensjonsgrunnlag opp til 12G og gir en alders- og uførepensjon på 66 % av pensjonsgrunnlag ved full opptjening. Forøvrig har selskapet avtalefestet førtidspensjonsordning (AFP) fra 62 år. Pensjonsbetalingene fra SPK er garantert av den norske stat (pensjonsloven §1). Statkraft AS betaler inn en årlig premie til SPK og er ansvarlig for finansieringen av ordningen. Ordningen i SPK er likevel ikke fondsbasert. Det simuleres derfor en forvaltning av fondsmidler som om midlene var plassert i statsobligasjoner. I simuleringen legges det til grunn at obligasjonene holdes til forfall.

Ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger

Statkraft AS har i tillegg til de ovennevnte avtalene inngått pensjonsavtaler som gir ansatte med lønn over 12G rettighet til alders- og uførepensjon på 66 % av lønn overskytende 12G ved full opptjening. Ordningen ble lukket per 30. april 2012. Medlemmer av ordningen opprettholder sine avtaler. Medlemmer av den lukkede ordningen for ansatte med lønn over 12G som slutter før pensjonsalder får en oppsatt pensjonsrettighet ved en opptjeningstid på minst tre år.

Aktuarielle beregninger

Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner og nåverdi av årets pensjonsopptjening blir beregnet ved bruk av påløpte ytelsers metode. Netto pensjonsforpliktelse i balansen er justert for forventet fremtidig lønnsregulering frem til pensjonsalder. Beregningene tar utgangspunkt i medlemsbestand og lønnsdata ved utgangen av året.

Årets estimatavvik innregnet i utvidet resultat skyldes i hovedsak endring i forutsetninger knyttet til diskonteringsrente og lønnsregulering.

Statkraft AS er forpliktet til, og tilfredsstillere kravene i Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Note 6 fortsettelse

Følgende forutsetninger er lagt til grunn	31.12.2015	31.12.2014
Diskonteringsrente og forventet avkastning ¹⁾	2,50%	2,20%
Lønnsregulering	2,50%	2,75%
Regulering av pensjoner under utbetaling	1,50%	1,75%
Regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	2,25%	2,50%
Demografiske forutsetninger om dødelighet og uførhet	K2013/IR73	K2013/IR73

¹⁾ Diskonteringsrenten er fastsatt med grunnlag i obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

Antall ansatte og pensjonister dekket av pensjonsordninger	2015	2014
Ansatte dekket gjennom ytelsesplaner	336	343
Ansatte dekket gjennom innskuddsplaner	176	141
Pensjonister dekket gjennom ytelsesplaner	172	37

Pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	80	75
Rentekostnad	26	37
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-10	-17
Tilskudd fra ansatte	-6	-6
Planendring	-	-53
Arbeidsgiveravgift	8	5
Netto pensjonskostnad	98	41

Innskuddsplaner

Arbeidsgivers tilskudd	16	7
Totale pensjonskostnader	114	48

Spesifikasjon av netto innregnet ytelsesbasert pensjonsforpliktelse

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	933	849
Virkelig verdi på pensjonsmidler	634	452
Netto pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i fondsbaserte ordninger	299	397
Nåverdi av opptjent pensjonsforpliktelse for ytelsesplaner i ikke fondsbaserte ordninger	326	311
Arbeidsgiveravgift	88	99
Netto pensjonsforpliktelse i balansen	713	807

Estimatavvik Innregnet i utvidet resultat

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Akkumulert beløp innregnet i utvidet resultat før skatt 31.12	211	339

Note 7 Andre driftskostnader

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kjøp av eksterne tjenester ¹⁾	448	415
Materialer	18	16
Leiekostnader	110	115
IT kostnader	139	132
Markedsføring	38	46
Reisekostnader	42	30
Forsikring	7	8
Øvrige driftskostnader	23	49
Sum	825	811

¹⁾ Kjøp av eksterne tjenester knytter seg hovedsakelig til konsulenttjenester og andre tjenester.

Note 8 Finansposter

Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Utbytte fra foretak i samme konsern	503	1 141
Konsernbidragsinntekter fra foretak i samme konsern	6 630	4 290
Sum	7 133	5 431

Finansinntekter

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Renteinntekter fra selskap i samme konsern	312	291
Renteinntekter	122	57
Andre finansinntekter	143	120
Sum	577	468

Finanskostnader

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Rentekostnader til selskap i samme konsern	-167	-230
Rentekostnader ekstern gjeld	-1 160	-1 180
Andre finanskostnader	-27	-17
Sum	-1 355	-1 427

Netto realisert og urealisert verdipapirer

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Nedskrivning/reversering av tidligere års nedskrivninger i datterselskaper ¹⁾	-2 068	-1 844
Gevinst salg av aksjer Småkraft	119	-
Gevinst og tap verdipapirer, realisert og urealisert	-20	-11
Sum	-1 969	-1 855

¹⁾ Sikkerhetssituasjonen i Sør-Øst Tyrkia og utfordringer knyttet til prosjektgjennomføring medfører at det ved utgangen av 2015 er knyttet stor usikkerhet til Cetin-prosjektet som består av bygging av et vannkraftanlegg. Den 15. desember 2015 besluttet Statkraft å suspendere større deler av byggeprosjektet. Hovedsakelig grunnet situasjonen for Cetin-prosjektet, har verdien av aksjene i Statkraft Enerji A.S. blitt skrevet ned med 2827 millioner kroner. Nedskrivningen er basert på verdsettelse av datterselskapets investeringer.

Tidligere års nedskrivning av aksjene i Statkraft Germany GmbH har blitt delvis reversert med 759 millioner kroner. Dette er basert på en verdsettelse av selskapets kontantgenererende enheter, justert for arbeidskapital og gjeld, verdsatt til NOK/EUR sluttkurs 31. desember 2015.

Nedskrivning i 2014 var hovedsakelig relatert til aksjer i Statkraft Tyskland GmbH og Statkraft Enerji A.S., grunnet oppdatert verdifuldering av virksomhet i Tyskland og utsettelse av prosjekt i Tyrkia.

Netto realisert og urealisert valuta og derivater

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Valutagevinst og -tap, realisert	-3 614	-772
Valutagevinst og -tap, urealisert	-1 109	-2 978
Gevinst og tap derivater, realisert	24	-2
Gevinst og tap derivater, urealisert	680	-1 252
Sum	-4 020	-5 004
Netto finansposter	367	-2 387

Note 9 Skatt

Skattekostnad består av

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Korreksjon tidligere års ligning	3	-2
Kildeskatt	6	6
Endring i utsatt skatt	353	-774
Sum skattekostnad i resultatregnskapet	362	-770

Avstemming av nominell skattesats mot effektiv skattesats

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Resultat før skatt	-470	-3 212
Forventet skattekostnad etter nominell sats på 27%	-127	-867
Skatteeffekter av:		
Skattefrie inntekter	-168	-308
Endringer vedrørende tidligere år	3	-74
Kildeskatt	6	6
Nedskrivning/reversering av tidligere års nedskrivninger	558	469
Endring i skattesats	92	-
Andre permanente forskjeller, netto	-2	4
Skattekostnad	362	-770
Effektiv skattesats	-77%	24%

Spesifikasjon av utsatt skatt

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon av netto utsatt skatt. Utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynliggjort at den vil bli utnyttet.

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Omløpsmidler/kortsiktig gjeld	-109	-69
Derivater	-4 222	-5 238
Andre langsiktige poster	104	87
Driftsmidler	-42	-52
Pensjonsforpliktelser	-712	-807
Sum midlertidige forskjeller og fremførbare underskudd	-4 981	-6 079
Total utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-)	-1 245	-1 641
Anvendt skattesats	25%	27%
Total utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-) 01.01.	-1 641	-807
Resultatført i perioden	353	-774
Ført mot egenkapitalen	43	-60
Total utsatt skatt (+)/utsatt skattefordel (-) 31.12.	-1 245	-1 641

Note 10 Varige driftsmidler

Beløp i mill. kroner	Driftsløsøre og inventar	Anlegg under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	472	11	483
Tilgang	50	42	92
Avgang	-61	-	-61
Overført fra anlegg under utførelse	4	-4	-
Anskaffelseskost 31.12.	466	49	515
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12	-196	-	-196
Balanseført verdi 31.12.	270	49	319
Årets ordinære avskrivning	-68	-	-68
Avskrivningstid	3-8 år		

Note 11 Eierandeler i datterselskap, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Beløp i mill. kroner	Forretningskontor	Eier- og stemmandel	Egenkapital 31.12.2014 ³⁾	Resultat 2014 ³⁾	Balanseført verdi
Datterselskaper					
Hitra Vind AS	Oslo	100,00%	171	-3	95
Kjøllefjord Vind AS	Oslo	100,00%	92	1	102
Renewable Energies and Photovoltaics Spain S.L.	Malaga	70,00%	1	-	4
Smøla Vind 2 AS	Oslo	100,00%	331	-6	150
Statkraft Albania Shpk.	Tirana	100,00%	1	1	18
Statkraft Asset Holding AS	Oslo	100,00%	11 063	1 221	16 180
Statkraft Carbon Invest AS	Oslo	100,00%	14	-5	4
Statkraft Elektrik Enerjisi Toptan Satis, Ltd. Sirketi	Istanbul	100,00%	39	1	44
Statkraft Energi AS ⁴⁾	Oslo	100,00%	15 756	3 404	14 295
Statkraft Enerji A.S.	Istanbul	100,00%	4 136	-26	1 570
Statkraft Finansial Energy AB	Stockholm	100,00%	28	8	1
Statkraft Forsikring AS	Oslo	100,00%	135	12	80
Statkraft Germany GmbH	Düsseldorf	100,00%	5 280	620	7 730
Statkraft Industrial Holding AS ⁴⁾	Oslo	100,00%	15 418	878	21 490
Statkraft IH Invest AS	Oslo	81,90%	8 326	2 445	17 542
Statkraft Treasury Centre SA	Brussel	100,00%	59 432	1 603	17 838
Statkraft UK Ltd.	London	100,00%	5 405	1 106	3 453
Statkraft Vind Holding AS ⁴⁾	Oslo	100,00%	-	-	-
Statkraft Western Balkans d.o.o.	Beograd	100,00%	13	-	28
Steinsvik Kraft AS ¹⁾	Bergen	40,00%	-	-	49
Sum datterselskaper					100 673
Tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter					
Fosen Vind AS	Oslo	50,10%	190	-28	146
Naturkraft AS	Tysvær	50,00%	645	16	76
Statkraft Agder Energi Vind DA ²⁾	Kristiansand	62,00%	85	-24	123
Sum tilknyttede selskaper og felleskontrollerte virksomheter					345
Sum					101 019

¹⁾ Steinsvik Kraft AS eies 20 % av Skagerak Kraft AS, Agder Energi AS og BKK AS. Statkraft AS eier 40 % direkte.

²⁾ Aksjonæravtale tilsier felles kontroll i Statkraft Agder Energi Vind DA.

³⁾ Årsregnskap for 2015 er ikke avlagt i de fleste datterselskaper og tilknyttede selskaper. Se fotnote 4) for unntak.

⁴⁾ Oversikt basert på avlagt årsregnskap 2015.

Note 12 Øvrige finansielle anleggsmidler

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Lån til konsernselskaper	19 050	8 349
Andre aksjer og lån	90	84
Sum	19 140	8 433

Note 13 Fordringer

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kundefordringer	16	45
Fordringer knyttet til kontantsikkerhet	2 477	2 668
Konsernkontoordringer	1 008	8 722
Kortsiktige fordringer konsernselskap	7 582	4 819
Andre fordringer	105	148
Sum	11 188	16 402

Det er ikke identifisert behov for avsetning til tap på kundefordringer per 31. desember 2015. Kortsiktige fordringer konsernselskap består hovedsakelig av fordringer på utbytte og konsernbidrag fra datterselskaper.

Note 14 Bankinnskudd, kontanter og lignende

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kontanter og bankinnskudd	4 921	6 499
Pengemarkedsfond, sertifikater, gjeldsbrev og obligasjoner	550	3 061
Sum	5 471	9 560

Kontantsikkerhet er innbetalinger til/fra motparter som sikkerhet for netto urealiserte gevinster og tap som Statkraft har på rentebytteavtaler, kombinerte rente- og valutabytteavtaler samt valutaterminer. Tabellen under viser netto innbetalinger per årsslutt fra motpart, som på senere tidspunkt vil bli betalt tilbake. Se note 13 og 17.

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Kontantsikkerhet for finansielle derivater	-863	-1 579

Statkraft AS har ubenyttet kommiterte kredittlinjer på 13 000 millioner kroner og kassekreditt på 1 000 millioner kroner

Note 15 Egenkapital

Beløp i mill. kroner	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
	Aksjekapital	Overkurs	Annen innskutt kapital		
Egenkapital 31.12.13	30 600	15 577	16	12 185	58 378
Resultat 2014	-	-	-	-2 442	-2 442
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-164	-164
Utbytte 2014	-	-	-	-5 600	-5 600
Kapitalinnskudd	2 400	4 950	-	-	7 350
Egenkapital 31.12.14	33 000	20 527	16	3 979	57 522
Resultat 2015	-	-	-	-832	-832
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	86	86
Avsatt utbytte 2015	-	-	-	-1 604	-1 604
Kapitalinnskudd ¹⁾	200	550	-	-	750
Egenkapital 31.12.15	33 200	21 077	16	1 629	55 922

¹⁾ Kapitalinnskuddet ble motregnet av fordring Statkraft SF hadde mot selskapet på 750 millioner

Morselskapets aksjekapital er på 33,2 milliarder kroner, fordelt på 200 millioner aksjer à 166 kroner. Alle aksjene har lik stemmerett og eies av Statkraft SF som er et norsk statsforetak, stiftet og hjemmehørende i Norge. Statkraft SF er eiet 100 % av den norske stat, ved Nærings- og fiskeridepartementet.

Note 16 Avsetning for forpliktelser

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Pensjonsforpliktelser ¹⁾	713	807
Andre avsetninger for forpliktelser	53	65
Sum	766	872

¹⁾ Pensjonsforpliktelser er nærmere omtalt i note 6.

Note 17 Rentebærende gjeld

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Rentebærende kortsiktig gjeld		
Første års avdrag på gjeld	4 297	6 671
Trekkfasilitet	1 000	-
Konsernkontogjeld	33 603	30 896
Gjeld knyttet til kontantsikkerhet	1 614	1 088
Kortsiktig gjeld til foretak i samme konsern	11	1 121
Andre kortsiktige lån	26	-
Sum	40 552	39 776
Rentebærende langsiktig gjeld		
Lån fra Statkraft SF (back-to-back avtale)	400	400
Obligasjonslån i det norske markedet	7 050	6 791
Øvrige lån i utenlandske markeder	27 166	16 651
Andre lån	25	33
Sum	34 641	23 875
Sum rentebærende gjeld	75 193	63 651

Selskapets netto opptak av gjeld i 2015 utgjorde 7310 millioner kroner. Andre endringer forklares i hovedsak av endringer i konsernkontogjeld og endring i valutakurs på lån i utenlandsk valuta.

Note 18 Annen rentefri gjeld

Beløp i mill. kroner	2015	2014
Leverandørgjeld	140	118
Skyldig skattetrekk og arbeidsgiveravgift	44	38
Utbytte	1 604	5 600
Gjeld til konsernselskaper	52	9
Øvrig rentefri gjeld	559	550
Sum	2 399	6 315

Note 19 Derivater

Statkraft driver handel med finansielle derivater for ulike formål. Regnskapsføringen vil avhenge av formålet slik det er beskrevet i regnskapsprinsippnoten.

Valuta- og renteavtaler

Regnskapsført verdi og virkelig verdi av rente- og valutaderivater:

	31.12.2015		31.12.2014	
	Regnskapsført verdi	Virkelig verdi ¹⁾	Regnskapsført verdi	Virkelig verdi ¹⁾
Derivater - anleggsmidler				
Beløp i mill. kroner				
Valuta- og rentederivater				
Rentebytteavtaler	-	485	-	492
Valutaterminkontrakter	110	110	100	100
Rente- og valutabytteavtaler	-	470	-	260
Sum	110	1 064	100	852

Derivater - omløpsmidler

Beløp i mill. kroner

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler	-	-	-	2
Valutaterminkontrakter	633	633	1 619	1 619
Rente- og valutabytteavtaler	-	449	-	724
Sum	633	1 082	1 619	2 344

Derivater – langsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler	1 323	1 323	1 491	1 491
Valutaterminkontrakter	1 116	1 116	719	719
Rente- og valutabytteavtaler	212	212	-	-
Sum	2 652	2 652	2 210	2 210

Derivater – kortsiktig gjeld

Beløp i mill. kroner

Valuta- og rentederivater

Rentebytteavtaler	33	33	11	11
Valutaterminkontrakter	1 793	1 793	3 623	3 623
Rente- og valutabytteavtaler	367	367	1 114	1 114
Sum	2 192	2 192	4 748	4 748

¹⁾ Virkelig verdi inkluderer ikke påløpte renter.

Virkelig verdi av rentebytteavtaler, samt rente- og valutabytteavtaler fastsettes ved å diskontere forventede fremtidige kontantstrømmer til nåverdier ved bruk av tilgjengelige markedsrenter og noterte valutakurser fra ECB. Verdsettelse av valutaterminer er basert på noterte valutakurser, hvorav terminkurser avledes. Beregnede nåverdier rimelighetsvurderes mot beregninger foretatt av motpartene i kontraktene.

Rentebytteavtalene, inkludert rentedelen av rente- og valutabytteavtaler, fungerer som en del av renterisikostyringen og regnskapsføres som sikring eller til laveste verdis prinsipp avhengig av hvorvidt krav til sikringsføring er oppnådd. Informasjon om regnskapsmessig sikring er gitt i note 4.

Note 20 Honorar til ekstern revisor

Deloitte AS er revisor for konsernet Statkraft. Totale honorarer for revisjon og øvrige tjenester for Statkraft AS (eksklusiv merverdiavgift) utgjør som følger:

Beløp i tusen kroner	2015	2014
Lovpålagt revisjon	3 876	2 569
Andre attestasjonstjenester	422	855
Skatterådgivning	684	601
Øvrige tjenester ¹⁾	2 753	3 421
Sum	7 735	7 446

¹⁾ Honorar for øvrige tjenester i 2015 er hovedsakelig knyttet til bistand til kartlegging av diverse prosesser og rutiner samt attestasjon av rapport for samfunnsansvar. Honorar for øvrige tjenester i 2014 er hovedsakelig knyttet til kontrollhandlinger i forbindelse med omstrukturering av Internasjonal Vannkraft segmentet samt attestasjon av rapport for samfunnsansvar.

Note 21 Forpliktelses og garantiansvar

Statkraft AS har garantier og forpliktelser som ikke er balanseført på totalt 32 101 millioner kroner. Av dette vedrører 29 773 millioner kroner morselskapsgarantier.

Statkraft AS leier kontorbygg i Lilleakerveien 4 og 6 i Oslo av Mustad Eiendom AS og i Sluppenveien 17B i Trondheim av Kjeldsberg Sluppen ANS. Leieavtalene i Oslo løper til henholdsvis 2028 for Lilleakerveien 6 og til 2028, med opsjon på ytterligere ti pluss ti års forlengelse for Lilleakerveien 4. Årlig leie i Oslo beløper seg til 94 millioner kroner. Leieavtalen i Trondheim løper til 2030, med opsjon på 5 års forlengelse. Årlig leie beløper seg til 7 millioner kroner.

Statkraft AS har kommitert finansiering av prosjektene Cetin og Kargi i Tyrkia på 244 millioner tyrkiske lire, men forpliktelsen til å betale kapitalinnskuddet til Statkraft Enerji A.S. er ikke balanseført.

Note 22 Nærstående parter

Selskapets nærstående parter er vurdert å være:

- Datterselskaper, eiet direkte jf. spesifikasjon i note 11
- Øvrige konsernselskaper, jf. spesifikasjon i note 39 i konsernregnskapet
- Morselskap i konsernet, Statkraft SF
- Tilknyttede selskaper, jf. spesifikasjon i note 11
- Konsernledelse og styret, jf. spesifikasjon i note 37 i konsernregnskapet

Transaksjoner med datterselskap og tilknyttede selskaper knytter seg hovedsakelig til følgende:

- Statkraft AS selger tjenester konserninternt fra sentraliserte tjenestesentre
- Gjennom Statkraft AS sine eierinteresser opptjenes utbytter og konsernbidrag
- Statkraft AS er i tillegg låntaker for de fleste av konsernets eksterne lån og er eier av konsernkontoordning. Den sentrale finansfunksjonen i Statkraft AS samordner og ivaretar den finansielle risikoen knyttet til valuta, renter og likviditet i konsernet

Alle konserninterne transaksjoner skjer til markedsmessige vilkår.

Transaksjoner med konsernselskaper fremgår av tabellen under:

Resultatregnskap - beløp i mill. kroner	2015	2014
Driftsinntekter		
Statkraft Energi AS	345	327
Statkraft IH Invest AS	56	21
Statkraft UK Ltd.	52	41
Statkraft Markets GmbH	45	55
Statkraft Varme AS	25	27
Statkraft Sverige AB	22	22
Andre	151	108
Sum	696	601
Andre driftskostnader		
Statkraft Energi AS	88	84
Statkraft Markets GmbH	27	8
Statkraft UK Ltd.	7	1
Sum	122	93
Utbytte og konsernbidrag fra selskap i samme konsern		
Statkraft Energi AS	6 630	4 290
Statkraft Industrial Holding AS	481	-
Statkraft Financial Energy AB	9	-
Hitra Vind AS	8	-
Smøla Vind 2 AS	5	-
Statkraft IH Invest AS	-	1 141
Sum	7 133	5 431
Finansinntekter fra selskap i samme konsern		
Statkraft Asset Holding AS	197	216
Statkraft Markets GmbH	80	66
Statkraft Energi AS	75	64
Statkraft IH Invest AS	32	1
Andre	68	62
Sum	452	409

Finanskostnader til selskap i samme konsern

Statkraft SF	44	61
Statkraft Industrial Holding AS	19	61
Statkraft Treasury Centre SA	18	52
Statkraft Energi AS	16	20
Statkraft UK Ltd.	12	6
Statkraft Markets GmbH	11	-1
Statkraft IH Invest AS	9	7
Andre	23	41
Sum	152	247

Balanse - beløp i mill. kroner 2015 2014

Anleggsmidler

Lån til Statkraft Energi AS	10 800	-
Lån til Statkraft Asset Holding AS	8 250	8 349
Øvrige finansielle anleggsmidler	19 050	8 349

Statkraft Energi AS	37	20
Statkraft Markets GmbH	17	6
Derivater	54	26

Omløpsmidler

Statkraft Asset Holding AS	785	-
Baltic Cable AB	202	-
Kjøllefjord Vind AS	21	27
Statkraft Sverige AB	-	7 524
Statkraft Energi AS	-	1 162
Smøla Vind 2 AS	-	9
Fordring konsernkontoordning	1 008	8 722

Statkraft Energi AS	6 835	4 494
Statkraft Industrial Holding AS	483	1
Statkraft Markets GmbH	78	72
Statkraft Asset Holding AS	1	117
Andre	185	135
Kortsiktige fordringer selskap i samme konsern	7 582	4 819

Statkraft IH Invest AS	152	-
Statkraft Energi AS	42	27
Statkraft Markets GmbH	31	18
Andre	9	2
Derivater	234	47

Langsiktig gjeld

Lån fra Statkraft SF (back to back avtale)	400	400
Rentebærende langsiktig gjeld	400	400

Statkraft Treasury Centre SA	212	-
Statkraft Energi AS	24	35
Statkraft Leasing AB	-	11
Statkraft Markets GmbH	13	1
Derivater	249	47

Kortsiktig gjeld

Statkraft Treasury Centre SA	13 937	11 894
Statkraft IH Invest AS	4 947	510
Statkraft Markets GmbH	4 178	2 727
Statkraft Sverige AB	2 976	-
Statkraft UK Ltd.	1 509	1 944
Statkraft Energi AS	1 011	-
Statkraft Industrial Holding AS	1	9 866
Andre	5 044	3 955
Kortsiktig gjeld konsernkontoordning	33 603	30 896

Gjeld til Statkraft SF	11	1 121
Kortsiktig rentebærende gjeld til selskap i samme konsern	11	1 121

Statkraft Treasury Centre SA	99	-
Statkraft Energi AS	64	103
Statkraft IH Invest AS	25	-
Statkraft Leasing AB	8	75
Statkraft Industrial Holding AS	-	170
Andre	21	31
Derivater	217	379
Statkraft SF	1 606	5 608
Statkraft Energi AS	34	5
Statkraft Trading GmbH	4	-
Statkraft Markets GmbH	3	3
Statkraft Treary Centre SA	3	5
Andre	6	2
Annen rentefri gjeld til selskap i samme konsern	1 656	5 623

Garantiansvar knyttet til konsernselskap er spesifisert i note 21.

Det har i 2015 og 2014 vært gjennomført kapitalnedsettelse i datterselskapet Statkraft Treasury Centre SA på henholdsvis 28 731 millioner kroner og 8956 millioner kroner. Beløpene er betalt til Statkraft AS, og bokført som reduksjon i kostpris av aksjene i Statkraft Treasury Centre SA.

Statkraft AS har i 2014 overført eierandeler i datterselskapene Statkraft Värme AB, Statkraft France SAS, Statkraft Suomi OY, Statkraft Vind AB og SN Power AS til Statkraft Asset Holding AS som tingsinnskudd på til sammen 5082 millioner kroner. I tillegg har eierandelen i datter-selskapet Statkraft Sverige AB blitt solgt til Statkraft Asset Holding AS for 11 016 millioner kroner. Salget ble gjort opp ved at 2766 millioner kroner av oppstått fordring ble konvertert til egenkapital i Statkraft Asset Holding AS. Øvrig fordring, 8250 millioner kroner, ble omgjort til langsiktig rentebærende fordring, som renteberegnes med rentesats tilsvarende 6 mnd NIBOR +0,9475 %. Forskjellen mellom salgpris og bokført verdi av Statkraft Sverige AB, på 4963 millioner kroner, er ført som reduksjon i kostpris av aksjene i Statkraft Asset Holding AS.

Note 23 Transaksjoner

Statkraft AS solgte sine aksjer i Småkraft AS i desember 2015. Transaksjonen gav en gevinst på 119 millioner kroner og er bokført som en finanspost. Ett av kraftverkene i Småkraft AS var ikke del av transaksjonen, og har blitt overført til det nystiftede selskapet Steinsvik Kraft AS. Eierstrukturen i Steinsvik Kraft AS er lik eierstrukturen i Småkraft AS før transaksjonen.

Note 24 Hendelser etter balansedagen

Den 23. februar 2016 ble det offentliggjort at Statkraft, TrønderEnergi og det europeiske investorkonsortiet Nordic Wind Power skal investere i Europas største landbaserte vindkraftprosjekt i Midt-Norge. Datterselskapet Statkraft Vind Holding AS eier 52,1 % av Fosen Vind DA, som vil eie vindparkene. Se note 3 i konsernregnskapet for ytterligere informasjon.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tlf: +47 23 27 90 00
Faks: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Statkraft AS

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Statkraft AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger. Konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, oppstilling over totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og av en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og konsernsjefs ansvar for årsregnskapet

Styret og konsernsjef er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge for selskapsregnskapet og i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, for konsernregnskapet, og for slik intern kontroll som styret og konsernsjef finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon om selskapsregnskapet og vår konklusjon om konsernregnskapet.

Konklusjon om selskapsregnskapet

Etter vår mening er selskapsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Statkraft AS per 31. desember 2015 og av selskapets resultater og

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/no/omoss for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Konklusjon om konsernregnskapet

Etter vår mening er konsernregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Statkraft AS per 31. desember 2015 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av tap er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 16. mars 2016
Deloitte AS

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Statkraft arbeider systematisk med å redusere sosiale og miljømessige konsekvenser av sin virksomhet. Her er et eksempel fra **Kargi** i Tyrkia, hvor birøkt er ett eksempel på nye bedrifter støttet for å gjenopprette livsgrunnlaget. Statkraft er med i flere internasjonale fora der klima og energipolitikk blir formet, og arrangerer selv det årlige **Climate Roundtable** med deltagere fra hele verden innen næringsliv, forskning, politikk og interesseorganisasjoner.

Samfunnsansvar

Ambisjoner og mål for samfunnsansvar – vesentligste aspekter

Alle aspekter ved samfunnsansvar er viktige for Statkraft. I 2015 gjennomførte Statkraft en vesentlighetsanalyse der formålet var å identifisere de vesentligste aspektene innenfor samfunnsansvar for selskapet. Vesentlighetsanalysen ble gjennomført i henhold til rapporteringsrammeverket Global Reporting Initiative (GRI G4), som også innebærer å ta hensyn til interessentenes forventninger. På bakgrunn av analysen ble det identifisert seks vesentlige aspekter. I rapporteringen vil disse aspektene være gjenstand for en mer omfattende og detaljert gjennomgang enn øvrige aspekter – les hele rapporten om samfunnsansvar på www.statkraft.no.

Vesentlige aspekter	Ambisjon	Mål mot 2020
Sikkerhet og sikring av mennesker	Statkraft forebygger aktivt personskader gjennom en systematisk tilnærming og en verdibasert sikkerhetskultur	<ul style="list-style-type: none"> → Sikre for at ledere på alle nivåer utøver sikkerhetsledelse → Styrke fokuset på høyrisikoaktiviteter og forebyggende tiltak → Benytte en balansert blanding av pro- og reaktive indikatorer for å måle og styre resultatene → Forbedre prosesser for sikringsaktiviteter → Sikre for at læring fra hendelser anvendes i hele konsernet
Menneskerettigheter	Statkraft handler i samsvar med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UN Guiding Principles on Business and Human Rights)	<ul style="list-style-type: none"> → Følge utviklingen knyttet til økte internasjonale og nasjonale forventninger til menneskerettigheter (aktsomhetsvurdering med hensyn til menneskerettigheter) og forbedre vår praksis i henhold til dette, i første omgang ved å se på store og internasjonale prosjekter → Sikre for adekvat implementering av opplæringsprogram knyttet til menneskerettigheter → Styrke og øke kjennskapen til våre varslingsmekanismer, også på prosjektnivå → Styrke interessentdialog og kommunikasjon, inkludert om vår viktigste påvirkning innenfor menneskerettighetsområdet
Forvaltning av vannressurser	Statkraft er anerkjent som et selskap med en ansvarlig og bærekraftig forvaltning av vannressurser	<ul style="list-style-type: none"> → Sikre proaktiv og adekvat håndtering samt systematisk oppfølging av vannstand, minstevannføring og regulering i våre konsesjoner og selvpålagte restriksjoner → Utvise bærekraftig forvaltning av vannressurser gjennom økt forståelse for konsekvenser av klimaendringer (blant annet håndtering av vannknapphet og flomkontroll) i våre driftsområder
Biodiversitet	Statkraft arbeider proaktivt med biologisk mangfold og tilrettelegger for økologisk resiliens	<ul style="list-style-type: none"> → Forsterke sporbarhet og kommunikasjon av resultater ved oppfølging av biologisk mangfold, for eksempel rødlistearter, viktige habitater og verneområder → Øke forståelsen av vår påvirkning på biologisk mangfold og adekvat håndtering av biodiversitet i prosjektutvikling og under drift
Tilpasning og beredskap knyttet til klimaendringer	Statkraft bidrar til overgangen til et mer miljøvennlig og bærekraftig energisystem og arbeider kontinuerlig for å ha et lavt karbonavtrykk	<ul style="list-style-type: none"> → Fremme forståelse for hvilken innvirkning nasjonal og internasjonal klimapolitikk har på vår virksomhet og, når det er relevant, bidra med Statkrafts perspektiver på for eksempel karbonpriser til interessenter → Forbedre våre markedsanalyser og strategiske analyser slik at disse tar høyde for konsekvensene av klimaendringene → Fremme felles forståelse for hvordan klimaendringer påvirker våre anlegg og fortsette å evaluere nye forretningsmuligheter i henhold til dette, med utgangspunkt i felles klimascenario → Bidra til vitenskapelige metoder for å vurdere hvordan klimaet påvirker vår virksomhet
Forretningsetikk og anti-korrupsjon	Statkraft arbeider aktivt for å forhindre korrupsjon og uetisk praksis i alle selskapets forretningsaktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> → Sikre at alle Statkraft-ansatte gjennomgår opplæring i selskapets etiske regler med fokus på anti-korrupsjon → Fortsette å styrke selskapets kultur for rapportering av bekymringer og brudd knyttet til det etiske regelverket → Fortsette å sikre tilfredsstillende håndtering av anti-korrupsjon og risiko knyttet til forretningsetikk i hele konsernet, med særskilt fokus på høyrisiko-prosesser → Forbedre hvordan forretningsetikk gjenspeiles i krav og kontroller for sentrale forretningsprosesser for å sikre adekvat håndtering av risiko

Kraftproduksjon og fjernvarme

Installert effekt per teknologi og geografi ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Installert effekt, kraftproduksjon	MW	16 778	16 401	16 041
Herav vannkraft	MW	13 464	13 273	12 886
Herav småskala vannkraft ²⁾	MW	0	147	128
Herav vindkraft ³⁾	MW	647	488	514
Herav gasskraft ³⁾	MW	2 600	2 600	2 600
Herav biokraft	MW	67	40	40
Installert effekt, fjernvarme	MW	838	760	674
Installert effekt per geografi, kraftproduksjon				
Norge	MW	11 711	11 823	11 272
Norden for øvrig	MW	1 587	1 511	1 340
Europa for øvrig	MW	2 863	2 761	3 009
Verden for øvrig	MW	617	305	334
Installert effekt per geografi, fjernvarme				
Norge	MW	675	596	596
Norden for øvrig	MW	164	164	164

Installert effekt per teknologi og geografi ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Installert effekt per teknologi, kraftproduksjon				
Vannkraft	%	80,2	80,9	80,3
Vindkraft ³⁾	%	3,9	3	3,2
Gasskraft ³⁾	%	15,5	15,9	16,2
Biokraft	%	0,4	0,2	0,2
Installert effekt per geografi, kraftproduksjon				
Norge	%	69,8	72,1	70,3
Norden for øvrig	%	9,5	9,2	8,4
Europa for øvrig	%	17,1	16,8	18,8
Verden for øvrig	%	3,7	1,9	2,1
Installert effekt per geografi, fjernvarme				
Norge	%	80,5	78,4	88,4
Norden for øvrig	%	19,5	21,6	24,3

Kapasitet under utvikling per teknologi og geografi ^{1), 4)}	Enhet	2015	2014	2013
Kapasitet under utvikling, kraftproduksjon	MW	909	1 262	1 673
Herav vannkraft	MW	873 ⁵⁾	1 016	1 172
Herav småskala vannkraft ²⁾	MW	0	13	19
Herav vindkraft	MW	36	247	500
Herav gasskraft ³⁾	MW	0	0	0
Kapasitet under utvikling, fjernvarme	MW	21	23	8
Kapasitet under utvikling per geografi, kraftproduksjon			1 262	1 673
Norge	MW	100	158	208
Norden for øvrig	MW	0	126	454
Europa for øvrig	MW	809	859	902
Verden for øvrig	MW	0	119	109
Kapasitet under utvikling per geografi, fjernvarme				
Norge	MW	21	23	8
Norden for øvrig	MW	0	0	0

Kapasitet under utvikling per teknologi og geografi ^{1), 4)}	Enhet	2015	2014	2013
Kapasitet under utvikling per teknologi, kraftproduksjon				
Vannkraft	%	84,6 ⁵⁾	80,5	70,1
Vindkraft	%	15,2	19,6	29,9
Gasskraft ³⁾	%	0	0	0
Kapasitet under utvikling per geografi, kraftproduksjon				
Norge	%	9,7	12,5	12,4
Norden for øvrig	%	0	10	27,1
Europa for øvrig	%	90,3	68,1	53,9
Verden for øvrig	%	0	9,4	6,5
Kapasitet under utvikling per geografi, fjernvarme				
Norge	%	100	100	100
Norden for øvrig	%	0	0	0

Kraftproduksjon og fjernvarme per teknologi og geografi ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Kraftproduksjon	TWh	56,3	56,0	55,9
Herav vannkraft	TWh	52,7	53,4	52,6
Herav småskala vannkraft ²⁾	TWh	0,4	0,3	0,3
Herav vindkraft	TWh	2,5	1,7	1,4
Herav gasskraft ³⁾	TWh	0,5	0,5	1,5
Herav biokraft	TWh	0,3	0,3	0,3
Fjernvarme	TWh	1,1	1,0	1,1
Fornybar kraftproduksjon ⁶⁾	%	99,1	99,1	97,3
Fornybar fjernvarme ⁶⁾	%	94,7	83,6	82,0
Kraftproduksjon per geografi				
Norge	TWh	44,4	46,4	45,1
Norden for øvrig	TWh	7,2	5,6	5,4
Europa for øvrig	TWh	1,3	1,8	2,3
Verden for øvrig	TWh	3,4	2,2	3,0
Fjernvarme per geografi			1,0	1,1
Norge	TWh	0,8	0,8	0,8
Norden for øvrig	TWh	0,2	0,2	0,3

Kraftproduksjon og fjernvarme per teknologi og geografi ¹⁾	Enhet		2014	2013
Kraftproduksjon og fjernvarme per teknologi				
Vannkraft	%	93,6	95,4	94,1
Vindkraft	%	4,4	3,0	2,5
Gasskraft ³⁾	%	0,9	0,9	2,7
Biokraft	%	0,5	0,5	0,5
Kraftproduksjon per geografi				
Norge	%	78,9	82,9	80,7
Norden for øvrig	%	12,9	10,0	9,7
Europa for øvrig	%	2,3	3,2	4,1
Verden for øvrig	%	6,0	3,9	5,4
Fjernvarme per geografi				
Norge	%	80,1	79,5	72,6
Norden for øvrig	%	19,9	20,5	27,4

Energieffektivitet ⁷⁾	Enhet		2014	2013
Gasskraftverk	%	43 - 59	43 - 59	43 - 59
Fjernvarmeanlegg (med forbrenningsanlegg)	%	71 - 99	85 - 90	85 - 100
Biokraftverk	%	30 - 31	30 - 31	30 - 31

¹⁾ Inkluderer Statkrafts andel i datterselskaper der Statkraft har majoritet.

²⁾ Installert effekt <10 MW.

³⁾ De felleskontrollerte kraftverkene Herdecke (Tyskland), Kårstø (Norge), Scira (Storbritannia) og WUKI (Storbritannia) er inkludert.

⁴⁾ Inkluderer prosjekter der investeringsbeslutning er tatt.

⁵⁾ Data for Cetin er inkludert, men dette prosjektet er midlertidig stoppet.

⁶⁾ Ikke fornybar produksjon omfatter gasskraft og fjernvarme basert på fossilt brensel. Fra 2015 er avfall benyttet i forbrenningsanlegget i Trondheim definert som råstoff for oppvarming, er derfor regnet som en fornybar ressurs.

⁷⁾ Forholdet mellom mengde energi (elektrisitet og varme) levert til nett og mengde tilført energi. Energieffektivitet rapporteres per anlegg.

Klima

Utslipp av klimagasser	Enhet	2015	2014	2013
Utslipp av CO ₂ -ekvivalenter fra konsolidert virksomhet ¹⁾	Tonn	257 600	313 300	469 600
Herav fra gasskraftverk	Tonn	188 800	197 300	357 600
Herav fra fjernvarmeverk ²⁾	Tonn	13 000	64 000	77 200
Herav fra utslipp SF ₆	Tonn	1 300	5 500	1 200
Herav fra utslipp halon	Tonn	0	0	27
Herav fra drivstofforbruk ³⁾	Tonn	50 900	44 500	31 200
Herav fra tjenestereiser ⁴⁾	Tonn	3 600	2 000	2 400
Utslipp av CO ₂ -ekvivalenter ⁵⁾ fra tilknyttede gasskraftverk	Tonn	26 000	39 600	52 600
Utslipp av SF ₆	kg	101	267	53
Utslipp av halon	kg	0	0	20

¹⁾ Statkrafts eierandel er over 50 %.

²⁾ Fossil andel av utslipp. Fra 2015 er avfall benyttet i forbrenningsanlegget i Trondheim definert som råstoff for oppvarming, og er derfor regnet som en fornybar ressurs uten utslipp av klimagasser.

³⁾ CO₂-utslipp grunnet drivstofforbruk i konsernets maskinpark.

⁴⁾ Omfatter flyreiser og km-godtgjørelse for bruk av privatbil i norsk virksomhet.

⁵⁾ Statkrafts andel.

Relative utslipp av klimagasser ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Utslipp av CO ₂ -e per produsert MWh, totalt	kg/MWh	5 ²⁾	6	8
Utslipp av CO ₂ -e per produsert MWh, gasskraft	kg/MWh	408	473	273
Utslipp av CO ₂ -e per produsert MWh, fjernvarme	kg/MWh	12 ²⁾	64	70

¹⁾ Inkluderer Statkrafts andel av produksjon og direkte fossile prosessutslipp av CO₂. Inkluderer også Statkrafts andel av produksjon og utslipp i de felleskontrollerte kraftverkene Herdecke (Tyskland), Kårstø (Norge), Scira (Storbritannia) og WUKI (Storbritannia).

²⁾ Fra 2015 er avfall benyttet i forbrenningsanlegget i Trondheim definert som råstoff for oppvarming, og er derfor regnet som en fornybar ressurs uten utslipp av klimagasser.

Tildelte CO ₂ -kvoter	Enhet	2015	2014	2013
Tildelte CO ₂ -kvoter, konsolidert virksomhet ¹⁾	Tonn	44 700	55 500	86 300
Herav Norge	Tonn	21 500	26 200	28 800
Herav Norden for øvrig	Tonn	23 200	29 300	57 500
Herav Europa for øvrig	Tonn	0	0	0
Herav verden for øvrig	Tonn	0	0	0

¹⁾ Statkrafts eierskap er over 50 %.

Naturinngrep og biologisk mangfold

Påvirkning av vassdrag ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013 ²⁾
Påvirkede elver med:				
Anadrom fisk	Antall	46	46	47
Katadrom fisk	Antall	5	2	1
Påvirkede nasjonale laksevassdrag	Antall	13	12	12
Påvirkede vernede vassdrag	Antall	8	8	8

¹⁾ Endring av vannmengde, vannivåer eller andre levevilkår for fisk.

²⁾ SN Power er ikke inkludert.

Fiskeforvaltning	Enhet	2015	2014	2013
Utsetting av settefisk og smolt ¹⁾	Antall	523 000	1 799 200	913 100
Herav i Norge	Antall	139 600	-	-
Herav i Norden for øvrig	Antall	376 400	-	-
Herav i Europa for øvrig	Antall	7 000	-	-
Herav i verden for øvrig	Antall	0	-	-
Planting av rogn ²⁾	Antall	1 080 000	936 400	317 800

¹⁾ Omfatter laks, sjøørret, ørret, harr og ål.

²⁾ Omfatter laks i Norge og ål i Sverige.

Rødlisterarter ^{1), 2)}	Enhet	2015
Rødlisterarter med habitat i områder som er påvirket av Statkrafts aktiviteter i:		
Norge	Antall	2 ³⁾
Norden for øvrig	Antall	6 ⁴⁾
Europa for øvrig	Antall	0
Verden for øvrig	Antall	61 ⁵⁾

¹⁾ Denne indikatoren er ny for 2015.

²⁾ Arter som er definert som rødlisterarter av IUCN eller nasjonale myndigheter.

³⁾ Inkluderer rødlisterarter med habitater som er påvirket av aktivitetene til Skagerak Energi.

⁴⁾ Inkluderer rødlisterarter med habitater som er påvirket av aktivitetene til Power Generation i Sverige.

⁵⁾ Inkluderer rødlisterarter med habitater som er påvirket av aktivitetene til International Hydro i Albania, Tyrkia, Peru, Chile, Nepal og Brasil.

Anlegg i, eller i tilknytning til, vernede områder ^{1), 2)}	Enhet	2015
Anlegg i, eller i tilknytning til, vernede områder i:		
Herav i Norge	Antall	14
Herav i Norden for øvrig	Antall	4
Herav i Europa for øvrig	Antall	1
Herav i verden for øvrig	Antall	0

¹⁾ Denne indikatoren er ny for 2015.

²⁾ Begrenset til nasjonalparker og naturreservater.

Energi- og ressursbruk

Forbruk	Enhet	2015	2014	2013
Elektrisitet	GWh	1 031	899	882
Herav pumpekraft	GWh	858	668	591
Herav elektrokjeler til fjernvarmeverk	GWh	35	76	87
Herav øvrig drift	GWh	138	155	204
Fossile brensler				
Naturgass, gasskraftverk	Mill. Nm ³	91	95	173
Fyrgass, fjernvarmeverk	Tonn	3 506	3 712	5 810
Fyringsolje	Tonn	3 438	1 817	2 937
Drivstoff ¹⁾	Tonn	14 502	13 223	10 390
Annet brensel				
Avfall til fjernvarmeverk	Tonn	227 700	205 400	225 495
Avfall til biokraftverk	Tonn	0	0	285 764
Biobrensel	Tonn	264 200	409 700	168 746
Vann ²⁾	m ³	349 100	350 000	1 361 200

¹⁾ Omfatter forbruk av drivstoff til egen maskinpark.

²⁾ Inkluderer prosessvann (kjølevann) til gasskraftverk, biokraftverk og fjernvarmeverk.

Beholdning	Enhet	2015	2014	2013
SF ₆	kg	27 088	28 578	31 452
Halon	kg	2 126	2 126	2 126

Statkraft har midlertidig dispensasjon fra kravet om utfasing av halon som eksplosjonsundertrykkende medium i transformatorrom.

Luftforurensning

Utslipp til luft	Enhet	2015	2014	2013
SO ₂ fra fjernvarmeverk	Tonn	5	16	48
NO _x	Tonn	513	514	874
Herav fra gasskraftverk	Tonn	75	66	173
Herav fra fjernvarmeanlegg	Tonn	334	293	415
Herav fra biokraftverk	Tonn	104	155	286

Avfall

Avfall	Enhet	2015	2014	2013
Farlig avfall	Tonn	61 400	60 400	86 400
Herav fra avfallsforbrenning ¹⁾	Tonn	49 200	47 400	53 600
Herav fra biokraftverk	Tonn	8 300	11 200	32 000
Herav annet farlig avfall	Tonn	3 980	1 750	770
Annet avfall	Tonn	12 000	7 700	8 800
Herav kildesortert	Tonn	9 900	5 700	6 500
Herav restavfall	Tonn	2 000	2 000	2 300

¹⁾ Består av slagg, filterstøv og filterkake.

Miljøevaluering og -avvik

Miljøevaluering ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Miljøevaluering, totalt	Rating	B+	B	B+
Miljøstyring	Rating	B	B	B
Produkter og tjenester	Rating	B	B	B+
Økoeffektivitet	Rating	A	A-	A-

¹⁾ Miljøevaluering gjennomført av ratingselskapet Oekom research AG. Skalaen går fra E- til A+ (høyst), hvor vurdering fra B- av Oekom research er vurdert som ledende nivå.

Miljøhendelser og -forhold	Enhet	2015	2014	2013
Alvorlige miljøhendelser	Antall	0	0	0
Mindre alvorlige miljøhendelser	Antall	228	159	127
Uønskede miljøforhold	Antall	200	171	117

Definisjoner:

Alvorlig miljøhendelse: En hendelse som resulterer i vesentlig negativ miljøpåvirkning, dvs. varig eller alvorlig skade (restitusjonstid > 1 år).

Mindre alvorlig miljøhendelse: En hendelse som ikke resulterer i vesentlig negativ miljøpåvirkning (restitusjonstid < 1 år).

Uønsket miljøforhold: Et oppdaget forhold som kunne ha medført negativ miljøpåvirkning dersom det ikke var blitt korrigert.

De fleste av de mindre alvorlige miljøhendelsene i 2015 gjaldt kortvarige brudd på manøvreringsbestemmelsene og mindre oljeutslipp. Disse hadde liten eller ingen miljøpåvirkning.

Straffereaksjoner, miljø	Enhet	2015	2014	2013
Straffereaksjoner for brudd på miljølovgivning	Antall	0	0	0
Bøter grunnet brudd på miljølovgivning	Mill. kr	0	0	0

Økonomisk samfunnsbidrag

Verdiskaping	Enhet	2015	2014	2013
Brutto driftsinntekter	Mill. kr	53 094	52 254	49 564
Forbruk av innkjøpte varer og tjenester ¹⁾	Mill. kr	37 655	29 942	28 740
Brutto verdiskaping	Mill. kr	15 439	22 312	20 824
Ordinære avskrivninger	Mill. kr	6 401	4 071	3 045
Netto verdiskaping	Mill. kr	9 038	18 241	17 779
Finansinntekter	Mill. kr	421	859	237
Resultatandel i tilknyttede selskap	Mill. kr	683	661	1 101
Minoritetsandeler av resultat	Mill. kr	-598	684	482
Verdier til fordeling	Mill. kr	10 740	19 077	18 635

¹⁾ Omfatter energikjøp, overføringskostnader samt andre driftskostnader.

Fordeling av verdiskaping	Enhet	2015	2014	2013
Ansatte				
Brutto lønn og sosiale ytelser	Mill. kr	3 107	2 667	2 788
Långivere/eiere				
Finanskostnader	Mill. kr	5 740	7 143	11 830
Utbytte ¹⁾	Mill. kr	1 604	5 600	0
Skatter og avgifter ²⁾	Mill. kr	3 665	6 059	4 291
Selskapet				
Endring egenkapital	Mill. kr	-3 376	-2 392	-274
Fordelte verdier	Mill. kr	10 740	19 077	18 635

¹⁾ Inkluderer utbytte og konsernbidrag fra Statkraft AS til Statkraft SF, samt minoriteter.

²⁾ Omfatter skattekostnad, eiendomsskatt, konsesjonsavgifter og arbeidsgiveravgift.

Skatt ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Totalt	Mill. kr	2 825	3 546	3 503
Herav Norge	Mill. kr	2 390	2 959	3 369
Herav Norden for øvrig	Mill. kr	100	165	30
Herav Europa for øvrig	Mill. kr	279	420	87
Herav verden for øvrig	Mill. kr	56	3	17

¹⁾ Betalbar skatt i balansen.

Skattebidrag ¹⁾ til norske kommuner	Enhet	2015	2014	2013
Totalt	Mill. kr	1 523	1 518	1 518
Totalt, de 10 kommuner i Norge som mottar mest skattebidrag				
Vinje kommune	Mill. kr	110	109	107
Hemnes kommune	Mill. kr	98	96	96
Suldal kommune	Mill. kr	88	91	96
Rana kommune	Mill. kr	81	82	83
Odda kommune	Mill. kr	79	78	76
Eidfjord kommune	Mill. kr	66	63	65
Meløy kommune	Mill. kr	63	63	61
Tokke kommune	Mill. kr	62	61	63
Narvik kommune	Mill. kr	47	46	-
Nore og Uvdal kommune	Mill. kr	45	53	54

¹⁾ Tabellen omfatter eiendomsskatt, naturressursskatt og konsesjonsavgift betalt direkte til kommunene.

Stabil elektrisitetsforsyning

Strømbrudd	Enhet	2015	2014	2013
Strømbrudd, frekvens (SAIFI) ¹⁾	Indeks	1,50	1,75	1,34
Strømbrudd, gjennomsnittlig varighet (SAIDI) ²⁾	Indeks	92,4	115,8	85,8

¹⁾ System average interruption frequency index (beregning basert på IEEE Standard).
²⁾ System average interruption duration index (beregning basert på IEEE Standard).

Forretningsetikk og antikorrupsjon

Varslingssaker	Enhet	2015	2014	2013
Varslingssaker registrert av konsernrevisjonen	Antall	12	5	2

Straffereaksjoner, forretningsetikk	Enhet	2015	2014	2013
Straffereaksjoner for brudd på lovgivning knyttet til forretningsetikk ¹⁾	Antall	0	0	0
Bøter for brudd på lovgivning knyttet til forretningsetikk ¹⁾	Mill. kr	0	0	0

¹⁾ Straffereaksjoner for brudd på lovgivning knyttet til regnskapsføring, prissamarbeid og korrupsjon.

Brudd på anti-korrupsjonslovgivning ¹⁾	Enhet	2015
Rapporterte hendelser i Statkraft hvor det er mistanke om brudd på anti-korrupsjonslovgivning	Antall	15
Rapporterte hendelser blant Statkrafts partnere, i tilknytning til Statkrafts aktiviteter, hvor det er mistanke om brudd på anti-korrupsjonslovgivning	Antall	10
Bekreftede tilfeller av brudd på anti-korrupsjonslovgivning i Statkraft	Antall	0
Bekreftede tilfeller av brudd på anti-korrupsjonslovgivning blant Statkrafts partnere, i tilknytning til Statkrafts aktiviteter	Antall	0

¹⁾ Denne indikatoren er ny for 2015.

Opplæring om anti-korrupsjon ¹⁾	Enhet	2015
Andel medarbeidere som har mottatt opplæring om anti-korrupsjonsarbeid i løpet av de siste tre årene	%	68
Andel ledere som har mottatt opplæring om anti-korrupsjonsarbeid i løpet av de siste to årene	%	90

¹⁾ Denne indikatoren er ny for 2015.

Menneskerettigheter

Konsultasjoner med urbefolkning ¹⁾	Enhet	2015
Antall prosjekter hvor konsultasjoner med urbefolkning pågår	Antall	6 ²⁾

¹⁾ Denne indikatoren er ny for 2015.

²⁾ Inkluderer pågående konsultasjoner i Norge og Chile.

Straffereaksjoner, menneskerettigheter	Enhet	2015	2014	2013
Straffereaksjoner for brudd på lovgivning knyttet til menneskerettigheter ¹⁾	Antall	0	0	0
Bøter grunnet brudd på lovgivning knyttet til menneskerettigheter ¹⁾	Mill. kr	0	0	0

¹⁾ Inkluderer lovgivning knyttet til diskriminering, eiendomsrett, tvangsarbeid, barnearbeid og organisasjonsfrihet.

Medarbeiderforhold

Medarbeidere	Enhet	2015	2014	2013
Medarbeidere per 31.12.	Antall	4 170	3 731	3 734
Herav i Norge	Antall	2 365	2 470	2 454
Herav i Norden for øvrig	Antall	222	216	205
Herav i Europa for øvrig	Antall	737	663	708
Herav i verden for øvrig	Antall	846	382	367
Medarbeidere i 100 % stilling per 31.12.	%	97	97	97
Turnover ¹⁾	%	5	4	6
Ansiennitet				
Totalt	År	10,8	11,8	10,9
Blant medarbeidere med avsluttet ansettelsesforhold ¹⁾	År	6,6	11,4	5,3
Lærlinger per 31.12.	Antall	61	75	76
Traineer per 31.12.	Antall	15	14	17
Nasjonaliteter representert blant Statkrafts medarbeidere	Antall	44	45	50

¹⁾ Ikke inkludert pensjonering.

Likestilling	Enhet	2015	2014	2013
Kvinneandel				
Totalt	%	23	24	23
I Norge	%	26	25	25
I Norden for øvrig	%	20	20	19
I Europa for øvrig	%	25	24	23
I verden for øvrig	%	14	16	18
Blant lederstillinger	%	23	22	22
I Norge	%	26	24	25
I Norden for øvrig	%	15	12	12
I Europa for øvrig	%	20	21	17
I verden for øvrig	%	17	16	11
I konsernledelsen	%	29	14	14
I Statkrafts styre	%	50	44	44
Blant nyansatte	%	26	25	23
Blant nye ledere	%	16	14	26
Blant heltidsansatte	%	22	23	20
Blant deltidsansatte	%	55	57	60

Likelønn ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Blant alle medarbeidere	Forhold	0,97	0,90	0,92
I Norge	Forhold	0,96	0,93	0,96
I Norden for øvrig	Forhold	1,05	0,98	1,05
I Europa for øvrig	Forhold	0,85	0,70	0,76
I verden for øvrig	Forhold	1,07	1,02	1,08
Blant ledere	Forhold	0,91	0,90	0,85
I Norge	Forhold	0,96	0,94	0,92
I Norden for øvrig	Forhold	0,91	0,70	0,87
I Europa for øvrig	Forhold	0,77	0,74	0,67
I verden for øvrig	Forhold	0,89	1,15	0,47

¹⁾ Gjennomsnittlig lønn for kvinner i forhold til gjennomsnittlig lønn for menn.

Statkraft som arbeidsgiver	Enhet	2015	2014	2013
Tilfredshet og motivasjon blant medarbeidere ¹⁾				
Resultat	Skala 0-100	73	74	73
Svarprosent	%	88	87	86
Medarbeidere som har gjennomført årlig medarbeidersamtale	%	81	88	92
Rangering som foretrukket arbeidsgiver ²⁾ blant:				
Økonomistudenter	Rangering	53	48	43
Teknologistudenter	Rangering	7	7	7
Yrkesaktive økonomer	Rangering	37	28	35
Yrkesaktive teknologer	Rangering	8	18	13

¹⁾ Fra Statkrafts interne, årlige organisasjons- og lederevaluering. Statkrafts resultat kan sammenlignes med European Employee Index og European Employee Index Norge som var 70 i 2015.

²⁾ Rangering av Statkraft blant sisteårs-studenter og yrkesaktive, som definert og målt i Universum Graduate Survey for Norge respektive Universum Professional Survey for Norge.

Helse og sikkerhet

Dødsulykker	Enhet	2015	2014	2013
Konsolidert virksomhet ¹⁾				
Medarbeidere	Antall	0	0	0
Kontraktører	Antall	0	3	1
Tredjepart	Antall	0	0	1
Tilknyttet virksomhet ²⁾				
Medarbeidere	Antall	0	0	0
Kontraktører	Antall	0	1	0
Tredjepart	Antall	0	0	0

¹⁾ Virksomhet der Statkraft er majoritetseier.

²⁾ Virksomhet der Statkraft har 20-50 % eierskap.

Skader ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Medarbeidere				
Fraværsskader ²⁾	Antall	41	43	37
Antall skader med fravær per mill. arbeidstimer	H1	3,3	3	2,4
Skader ³⁾	Antall	70	80	104
Antall skader per mill. arbeidstimer	H2	5,6	5,6	6,8
Fraværsdager ⁴⁾	Antall	781	566	498
Antall fraværsdager per mill. arbeidstimer	F	63	39	32
Kontraktører				
Fraværsskader ²⁾	Antall	63	63	83
Antall skader med fravær per mill. arbeidstimer	H1	3,6	3,7	4,2
Skader ³⁾	Antall	106	90	124
Antall skader per mill. arbeidstimer	H2	6	5,4	6,3
Tredjepart				
Skader ⁵⁾	Antall	0	2	1
Statkraft, totalt				
Antall skader med fravær per mill. arbeidstimer	H1	3,5	3,4	3,4
Antall skader per mill. arbeidstimer	H2	5,9	5,5	6,5

¹⁾ Inkluderer virksomhet der Statkrafts eierskap er over 20 %.

²⁾ Arbeidsrelaterte skader som har medført fravær utover den dagen skaden skjedde.

³⁾ Arbeidsrelaterte skader, med og uten fravær. Inkluderer skader som medfører fravær, medisinsk behandling eller alternativt arbeid.

⁴⁾ Antall dager registrert fravær som skyldes arbeidsrelaterte skader.

⁵⁾ Skader som medførte legebehandling.

Alvorlige hendelser ¹⁾	Enhet	2015
Skader med, eller med potensiale for, alvorlige konsekvenser	Antall	12
Nestenulykker med potensiale for alvorlige konsekvenser	Antall	27

¹⁾ Denne indikatoren er ny for 2015.

Farlige forhold og nestenulykker ¹⁾	Enhet	2015	2014	2013
Farlige forhold ²⁾	Antall	11 400	9 459	9 415
Nestenulykker ³⁾	Antall	3 850	989	1 531
Uønskede hendelser ⁴⁾	Frekvens ⁵⁾	0,84	0,55	0,56

¹⁾ Inkluderer virksomhet der Statkrafts eierskap er over 20 %.

²⁾ Registrerte forhold med risiko for personskade.

³⁾ Registrerte hendelser som kunne ha medført personskade.

⁴⁾ Summen av farlige forhold og nestenulykker.

⁵⁾ Antall uønskede hendelser per år og medarbeider.

Sykefravær	Enhet	2015	2014	2013
Sykefravær, totalt	%	3,0	2,8	2,9
Herav korttidsfravær (til og med 16 dager)	%	1,4	1,3	1,6
Herav langtidsfravær (utover 16 dager)	%	1,6	1,5	1,4

Straffereaksjoner, helse og sikkerhet	Enhet	2015	2014	2013
Straffereaksjoner for brudd på helse- og sikkerhetslovgivning	Antall	0	0	0
Bøter for brudd på helse- og sikkerhetsrådgivning	Mill. kr	0	0	0

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway
Tlf: +47 23 27 90 00
Faks: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til ledelsen i Statkraft AS

Revisors uttalelse til Statkrafts rapport om samfunnsansvar for 2015

Vi har på oppdrag fra ledelsen i Statkraft utført kontroller knyttet til selskapets rapportering om samfunnsansvar for 2015 ("Rapporten") og de systemer og rutiner som underbygger denne. Rapporten er del av Statkrafts årsrapport 2015 på selskapets hjemmesider (www.arsrapport2015.statkraft.no). Rapporten inkluderer regnskap for samfunnsansvar 2015 som også er gjengitt i den trykte versjonen av årsrapporten. Rapporten er avgitt av selskapets ledelse. Vår oppgave er å uttrykke våre konklusjoner basert på vårt arbeid.

Vi har basert vårt arbeid på revisjonsstandard ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", utgitt av International Auditing and Assurance Standards Board. Formål og omfang av vårt arbeid er avtalt med selskapets ledelse og omfatter de forhold som vi har konkludert på nedenfor.

Basert på vurdering av vesentlighet og risiko, har vårt arbeid omfattet analyser og stikkprøvemessig gjennomgang av underliggende dokumentasjon. Vi har gjennomført intervjuer med ansvarlige for oppfølging av forhold relatert til samfunnsansvar på konsernnivå og ved et utvalg enheter representert ved Power Generation, Region Sør, Wind Onshore UK og International Hydropowers hovedkontoret i Oslo.

Vi har utført det arbeid vi mener har vært nødvendig for å avgi vår uttalelse med moderat grad av sikkerhet. Ved slik kontroll oppnås lavere sikkerhet enn om vi hadde utført arbeid av samme omfang som ved en revisjon.

Konklusjon

Vi har gjennom vårt arbeid ikke fått kjennskap til forhold som gir oss grunn til ikke å anta at:

- Statkraft har etablert ledelsesprosesser og ledelsessystemer for å ivareta vesentlige forhold knyttet til samfunnsansvar, som beskrevet i Rapporten.
- Statkraft har etablert rutiner for å identifisere, samle inn, sammenstille og kvalitetskontrollere informasjon for 2015 til bruk i Rapporten, som beskrevet i Rapporten. Informasjon presentert for 2015 er i samsvar med data fremkommet som et resultat av disse rutinene og er tilfredsstillende presentert i Rapporten.
- Ledelsessystemene nevnt ovenfor er implementert og lokalt tilpasset ved de enheter som som er nevnt ovenfor. Innrapportering for 2015 fra disse enhetene er gjort i henhold til rutinene referert ovenfor og er i samsvar med underliggende dokumentasjon forelagt oss.
- Statkrafts praksis for rapportering om samfunnsansvar samsvarer i all hovedsak med Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Guidelines (versjon G4) sine rapporteringsprinsipper og rapporteringen tilfredsstillende nivå Core i henhold til GRIs retningslinjer. Statkrafts GRI-indeks presentert i Rapporten reflekterer på en tilfredsstillende måte hvor informasjon om de ulike elementer og indikatorer i GRIs retningslinjer finnes i Statkrafts årsrapport 2015 på selskapets hjemmesider.

Oslo, 16. mars 2016
Deloitte AS

Ingebret G. Hisdal
statsautorisert revisor

Frank Dahl
Deloitte Sustainability

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/no/omoss for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorförening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

I 2015 åpnet Statkraft to vannkraftverk; **Cheves** i Peru økte Statkrafts årlige produksjon av fornybar energi i Peru med 840 GWh til om lag 2,5 TWh. **Kargi** er Statkrafts andre kraftverk i Tyrkia og økte Statkrafts installerte kapasitet i landet fra 20 MW til 122 MW.

Design: Tangram Design AS
Foto: Jarle Nyttिंगnes
Statkraft/People&Power
Shutterstock

Papir: 300gr Scandia + 115gr Profi Matt
Opplag: 600
Trykk: CopyCat AS

Årsrapport 2015 Statkraft AS

Statkraft AS
Postboks 200 Lilleaker
0216 Oslo
Tlf.: 24 06 70 00
Faks: 24 06 70 01
Besøksadresse:
Lilleakerveien 6

Organisasjonsnummer:
Statkraft AS: 987 059 699

www.statkraft.no

Den store utbyggingen av norsk vannkraft startet på 1950-tallet. Det betyr at de eldste anleggene nå har behov for oppgradering. Statkraft gjennomfører for tiden store reinvesteringssjakter i Norge, for eksempel på Røssåga-anleggene som både rehabiliteres og utvides.